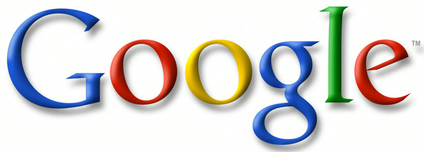
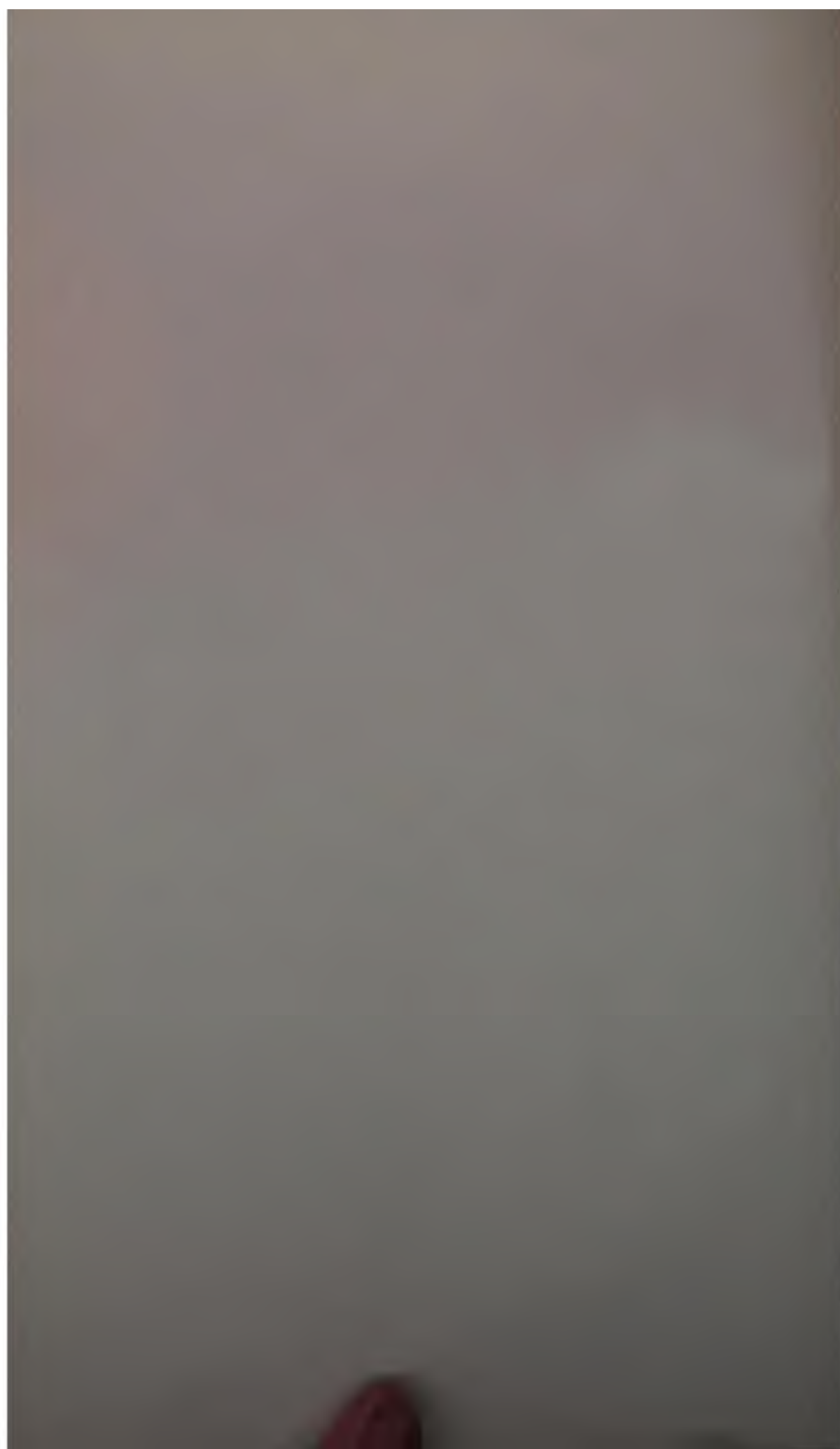

Google

Kronika města Světlé

od roku 1207.–1886.

s dějepisnými poznámkami o nejbližších vsích a místech v okolí Světlé, se statistickými tabulkami a stručnými vyňatky z Trčkovského Urbáře panství světelského z roku 1591.

spracoval

KAREL SEIDLER,

správce panství starohraběte Salm-Reifferscheidta ve Světlé.

Přeložil

Ant. Vlad. Eichler,

učitel ve Světlé.

VE SVĚTLÉ.

Tiskem Jos. R. Vilímka v Praze. — Nákladem vlastním.

1887

JEHO EXCELLENCI

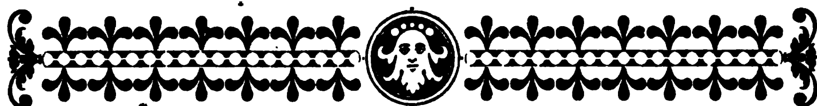
OSVÍCENÉMU PÁNU PANU

Františkovi starohraběti ze Salm-Reifferscheidtů,

Jeho c. k. apoštolského Veličenstva skutečnému tajnému radovi a komořímu, nejvyššímu dědičnému komorníku nad stříbrem království Českého, majiteli velkokříže železné koruny, rytíři řádu Leopoldova, suvréního řádu Johanitů, rytíři Božího Hrobu, komandéři řádu Francouzské čestné legie, doživotnímu členu panské sněmovny, majiteli panství Hainšpachu, Světlé a Habru atd. atd. atd.

v nejhlubší úctě věnuje

SPISOVATEL.

PŘEDMLUVA.

Byv vyzván městským zastupitelstvem světelským, bych ze své pamětní knihy — (Liber Memorabilium), kterouž jsem v roce 1870 spracoval pro správu velkostatku Světlé a Habrů na základě fakt a dat, která čerpal jsem dílem z archivu světelského panství, archivu města Světlé, Lipnice, děkanství světelského, zemských desk, dílem ze zachovalých písemních památek v pražské universitní knihovně, týkajících se bývalého vilimovského kláštera, a z jednotlivých děl mnoha dějepisců a místopisců, jako: Palackého, Kosmasa, Hájka z Libočan, Balbína, Lupacia, Neplacha, Schallera, Sommera a m. j. — uveřejnil dějepisné a chronologické vyňatky pokud se týkají města Světlé, předkládám tuto knížečku shovívavému posouzení ctěného čtenáře s tou poznámkou, by v případu, že by se v jednotlivá udání snad nesprávnosti byly vloudily, tato nepřičítala se vině mé, nýbrž pramenům, z nichž bylo čerpáno. Při sestavování letopisných dat bylo pak mým úmyslem, bych pro pamětní knihu města Světlé a pro školu světelskou opatřil material, pročež zvolil jsem pro jednotlivé

události pořádek chronologický vzestupně, počínaje od r. **1207.** až do roku 1886.

Současně nemohu opomenouti vzdáti na tomto místě zasloužený dík za podporu v mém podniku zdejšímu městskému zastupitelstvu, panu děkanovi P. Frant. Chaloupkovi a panu učiteli Ant. Eichlerovi ve Světlé, kterýž dílko toto do češtiny přeložil.

Světlá, v červenci 1886.

K. SEIDLER.

I.

Stručný souhrn dějepisných momentů města Světlé od roku 1207—1886.

Prvé zprávy o Světlé čerpáme z „pamětní knihy“ bývalého, v husitských válkách zbořeného *kláštera vilimovského*, dle kterýchžto zápisků Světlá i s panstvím kolem roku 1207 tomuto klášteru náležela, a kterýž také patronátní právo nad kostelem světelským vykonával.

V nepřetržitém držení Světlé i panství trval vilimovský klášter; tak dokazují dotýčné klášterní spisy, jmenovitě jeho „diplomatorium“ z let 1318., 1343., 1345., 1352., 1363. a 1369. až do roku 1385., v kterémžto roku byla Světlá i s panstvím dána v zástavu *Albertovi ze Šternberka*; patronátní právo nad kostelem světelským zůstalo však na dále klášteru.

V roku 1392 převzal Světlou i s panstvím syn prvé jmenovaného majitele, *hrabě Štěpán ze Šternberka* a držel obé až do r. 1417 v zástavě, v kterémžto roku Světlá zase vilimovskému klášteru jako neobmezené vlastnictví připadla. Hrabě Štěpán Šternberk vystavěl v roku 1393 t. zv. Šternberkské oddělení světelského zámku.

Po zboření vilimovického kláštera Husity, objevuje se dle Dobnerových „Dokumenta“ Světlá v držení státu, kterou tento prodal v roku 1429. *Mikuláši 1. Trčkovi z Lípy*, tehdejšímu majiteli Lipnice.

V době, kdy stát byl v držení Světlé, bylo místo toto při tažení Husitů proti Německému Brodu a Čáslavi v r. 1427 úplně spáleno.

Po smrti Mikuláše$_1$ Trčky z Lípy připadla Světlá s tehdejším panstvím jeho nejstaršímu synovi *Burianovi 1. Trčkovi z Lípy*; tentýž byl v roku 1545. v tomto držení potvrzen, v r. 1457. jmenován nejvyšším zemským písařem a v r. 1467. hejtmanem čáslavského kraje. R. 1457. byl též vyslán ku dvoru francouzského krále Karla VII., aby přivezl nevěstu krále Ladislava.

Po jeho smrti roku 1468. připadla Světlá, Lipnice, Ledeč a Habry jeho synům *Mikuláši$_2$ a Melchisedekovi Trčkovi z Lípy*, kteří měli až do roku 1497. Světlou společně v držení. Od tohoto roku byl *Mikuláš$_2$ Trčka z Lípy* samojediným pánem na Světlé až do své smrti

r. 1509., v kterémžto roku Světlou i s panstvím převzal syn
kuláš₃ Trčka z Lípy. Týž nabyl více panství a stal se
Lichnice, Smiřic, Světlé, Lipnice, Veliše, Želiva, Jeníkova,
burku, Kounic, Chotěboře, České Kamenice a Děčína v Čechá
Opavy ve Slezsku; zemřel však záhy, již roku 1516. a odkáz
a své ostatní panství svému synu *Burianu₂ Trčkovi z Lí*
zemřel však již roku 1522. a zanechal veškeré jmění své sv
tru *Janovi Trčkovi z Lípy.*

Jan Trčka z Lípy oženil se r. 1525. s Kateřinou ze
berku a odkázal Světlou s ostatními panstvími svému synu
Trčkovi z Lípy. Za jeho držení byla Světlá v roku 1562.
stečko povýšena, a obdržela od tehdejšího císaře Ferdinand
stiny z tohoto roku několik privilegií, zejména ku odbývání
trhů, vybírání výčepního poplatku atd. atd. Za *Burianaₛ Trč*
vystavěno r. 1567. při světelském zámku t. zv. *Trčkovské*
r. 1569. světelský kostel, jemuž daroval velký zvon a ostatr
kostelní. On koupil v l. 1552. a 1577. tehdejší statky Kunemil
Ves, založil r. 1578. ve Světlé špitál a školu, a daroval
Světlé r. 1568. obecní les v Lánech.

Za jeho vlády obsahovalo panství Světelské 107 obcí, n
města Světlou, Smrdov, Habry, Hořepník, Lipnici, Chotěboř.
tři manželky, Magdalena z Berky, Mouša z Vončury a Kateři
tensteinu zemřely v letech 1548., 1558. a 1565., a on sám o
na věčnost, zanechav značné jmění svým potomkům a zís
u svých podaných nezapomenutelnou upomínku, roku 1591.

Jej následoval roku 1592. *Maxmilian Trčka z Lípy*
Světlé a rozsáhlých panství. On potvrdil r. 1594. privileg
Světlé, zemřel však již r. 1604. zanechav veškeré jmění své
mu *Janovi Rudolfovi Trčkovi z Lípy,* císařskému radovi, k
zemskému sudímu a místodržiteli Českému, kterýž měl již
1588. za manželku Magdalenu, dceru Ladislava Popela z
Tentýž obnovil r. 1604. privilegie města Světlé, daroval v to
Světlé pozemky u města a sprostil Světlou r. 1633. roboty.

Za něho byli též od r. 1607., až do kterého roku zde
utrakvistické duchovenstvo, katoličtí faráři ustanovováni.

Jan Rudolf Trčka z Lípy byl všestranně vzdělaný a
oblíbený pán; on byl jmenován roku 1615. komisařem zemsk
a dozorcem královského hradu Karlšteinu, r. 1629. říšským
a r. 1630. povýšen za Českého hraběte.

Po smrti své manželky Magdaleny z Lobkovic († 1633) a
jediného syna Adama Erdmana v Chebu odkázal Jan Rud
Světlou s panstvím Burianovi Ladislavovi hraběti z Waldstei
tyášovi Berkovi z Dubé. Důchody z hamrů železných na s

panství odkázal kostelu ve Světlé, kde rodiče jeho, bratří a jiní příbuzní odpočívali. Jelikož však dříve Jan Rudolf Trčka s manželkou pro různá velká provinění proti císaři obviněni byli, byla po smrti jeho r. 1634. Světlá s panstvím císařským patentem 17. dubna 1635. do sekvestrace vzata a 10. května 1636. konfiskována. R. 1637. podařilo se původnímu dědicovi Burianovi, Ladislavovi, hraběti z Waldšteina Světlou s panstvím fisku vyplatiti za částku 65.000 zl. Jelikož na panství Světelském po posledním Trčkovi měli podíly *Don Aldobrandin Aldobrandini* 60.000 zl., *Wolf Adam hrabě z Papenheimu* 100.000 zl., *Brůno hrabě z Mansfeldu* 20.000 zl. a podíly tyto majitelové jich zase buď postupovali, buď svým dědicům odkazovali, náleželo panství světelské i s městem Světlou od r. 1652. až do r. 1672. pod admistraci a spoluvlastnictvím hraběte *Buriana z Waldšteina: Filipovi Adamu* hraběti *ze Solmsu*, paní *Marii Estherce Huschinové*, panu *Theodorovi Multzerovi z Rosenthalu a baronovi Bartoloměji z Vernieru.*

Hlavní držitel panství světelského, *Burian Ladislav hrabě z Waldšteina* obnovil a potvrdil v roku 1637. privilegie města Světlé, a dal r. 1645. budovu špitální, kteráž byla na spadnutí, znova vystavěti. Za jeho vlády vytrpěla Světlá a okolí mnoho křivd a soužení od vojska Švédského, tou dobou do Čech vniknuvšího: jmenovitě r. 1637., 1639., 1645., 1646. a 1648., až se císařskému generálovi hraběti z Condé v posledních letech podařilo, tuto sběř vypuditi. Loupežné vpády a plenění Švédů měly za následek častý hlad, nakažlivé nemoce a dobytčí mor.

V roku 1672. prodal poslední držitel Světlou i panství hraběti *Janu Rudolfovi z Rabattů*, svobodnému pánu z Dornberku, pánu na Tisu, majiteli pluku kyrysníků a generálnímu strážmistru. Hrabě Rabatta potvrdil privilegie města Světlé, r. 1676. koupil od hraběnky Věžnikové ku statku Vrbici tehdy náležející obce Boušice, Druhanov, Žebrakov a Dlužiny, a spojil tyto s panstvím světelským. R. 1679. prodal však Světlou i s panstvím a statkem Vrbici za obnos 87.000 zl. v. m. Josefovi Kašparu *svobodnému pánu z Montani.* Tento potvrdil a obnovil privilegie města Světlé, způsobil však několikrát nesváry a spory s městem, tak že za jeho panování na Světlé nastala doba nekonečných procesů, jak o tom svědčí doslovné znění listin v pozdější chronologii. Do této doby spadá také obsazování světelské fary kněžími z řádu Jesuitů.

Jan Kašpar, svobodný pán z Montani prodal r. 1686. Světlou *Janu Bartoloměji svobodnému pánu z Vernieru,* který dal vystavěti přední část světelského zámku.

R. 1704. koupil Světlou i s panstvím *Karel hrabě z Pöttingů*, který ji r. 1722. prodal *Františkovi Antonínovi hraběti Černínovi.* Přičiněním jeho manželky *hraběnky Antonie Černínové* byl světelský kostel o obě postranní lodě rozšířen a chor přistaven. Ona založila v tomto čase

ve Světlé také bratrstvo růžencové, jehož jmění později, po rozpuštění bratrstva bylo věnováno na zakoupení kostelního mešního roucha.

On vystavěl severovýchodní oddělení světelského zámku, kdež tuto dobu stával pivovar.

V této době vytrpěla Světlá a okolí následkem Rakousko-Pruské války od přítomné četné vojenské obsádky mnoho křivd a násilného vymáhání různých potřeb.

Roku 1745. zemřel hrabě Černín a zanechal majetek svůj své manželce *Antonii hraběnce Černínové,* rozené hraběnce z Küenburgu, kteráž roku 1748. manžela svého na věčnost následovala. Před smrtí svou založila ještě při špitále světelském 3 další nadace.

Od ní koupil Světlou i s panstvím r. 1748. *Filip hrabě Kolovrat-Krakovský.* Za něho systemisováno r. 1748. při faře světelské místo kaplanské, a fara sama r. 1857. na děkanství povýšena; světelský pivovar r. 1751. vystavěn, a r. 1752. založeny zde brusírny na granáty. On zemřel na konci roku 1757., a v držení Světlé i panství následovala vdova po něm, *Barbora hraběnka z Kolovrat-Krakovská,* rozená hraběnka z Michny a Waitenavy.

Tato postoupila však již r. 1760. panství světelské i s městem Světlou svému, zatím v plnoletost dospělému synu *Filipovi hraběti z Kolovrat-Krakovskému* ml. Za tohoto potvrdila císařovna Marie Theresie veškerá privilegia města Světlé. Roku 1773. následoval po svém otci, prve jmenovaném držiteli, *Leopold hrabě Kolovrat-Krakovský.* Tento získal si velikých zásluh o Světlou i panství tím, že zařídil zde průmyslové závody, a jiná výnosná svobodná zřízení zde zavedl; hlavní jeho snahou bylo, by chudou zdejší krajinu všemožným způsobem povznesl.

On založil roku 1778. ve Světlé továrnu na mosazné výrobky, v letech 1776.—1785. deset brusíren na sklo ve Světlé a v Březince, r. 1782. dal dolovati na stříbro u Dlužin, r. 1786. založil zde papírnu, továrnu na knoflíky a na klobouky. On koupil v letech 1775. a 1783. tenkrát samostatné statky Vilimovice a Novou Ves, a spojil tyto s panstvím světelským; zavedl ku povznešení hospodářství na svém panství r. 1770. pěstování jetele a roku 1774. pěstování bramborů; koupil v r. 1787. paduanské berany a ušlechtilý druh hovězího dobytka. By městu Světlé dobré a laciné víno opatřil, dal ze svého panství Wetzdorfu víno přivážeti a toto zde lacino prodávati. Aby pak povznesl granátnictví, kteréž jeho děd zde založil, neprovozoval je více ve vlastní regii, nýbrž dovolil, by se svobodně provozovalo. Za jeho držení Světlé byla r. 1776. robotní povinnost zmírněna, a r. 1781. zrušeno císařem Josefem II. nevolnictví. Roku 1786. provedeno ve Světlé a okolí Josefinské vyměřování pozemků a upravení pozemkové daně. r. 1788. byla sešlá školní budova zrušena a školní místnosti přelože

do budovy špitální. R. 1792. založena u Rosinova obora. R. 1795. vystavěna světelská radnice. R. 1800. zrušen starý hřbitov u kostela a přeložen ku kapli sv. Jana u Březinky, r. 1801. udělena první koncese ku provozování obchodu smišeným zbožím. V tomto období čítala Světlá 133 měšťanských a 4 židovské domy a 1043 obyvatelů. Přičiněním hraběte Leopolda z Kolovrat-Krakovského potvrdil a obnovil privilegia města Světlé r. 1786. císař Josef II. a r. 1800. císař František, jichž opisy jsou v následujících chronologických vyňatcích doslovně podány.

Roku 1809. zemřel prve jmenovaný majitel Světlé *Leopold hrabě Kolovrat-Krakovský* jako c. k. státní a pokladní ministr, a veškeré jeho statky, s nimi i Světlá přišly v opatrovní správu.

V tomto čase rozšířena světelská škola o druhou třídu r. 1811. Ve světelském zámku zřízena v Napoleonských válkách od r. 1809. až 1813. vojenská nemocnice. Nával raněných byl však přílišný, tak že místnosti nestačily, což mělo za následek, že vypukly nakažlivé nemoce a zemřelo mnoho lidí jak v nemocnici, tak v městě. V nemocnici zemřelí vojínové byli pochováni u Březinky a později tam byl postaven pomník.

Po uspořádání dědičných záležitostí hraběte z Kolovrat-Krakovského bylo koupeno panství světelské i s městem Světlou r. 1815. *hrabětem Františkem Zichy z Vazfonikeo*, který r. 1819. založil dvůr, nynější Rosinov, tenkrát „Franzenshof“ nazvaný; panství však i s městem Světlou postoupil brzo na to, již r. 1820. výměnou za uherské panství Dioszegh paní Walpurce starohraběnce ze Salm-Reifferscheidů. Za této majitelky panství světelského počalo se dolovati na železo u Březinky. Také nynější střecha na věži kostela zdejšího pochází z doby její.

Ji následoval r. 1822. syn její *Jan starohrabě Salm-Reifferscheidt*, c. k. podplukovník, který panství světelské i s městem Světlou v ceně 700.000 zl. v. m. převzal.

Za něho byla r. 1822. obora u Rosinova zrušena, r. 1826. kasa chudých v jednotlivých obcích založena, a v témže roku založena zde velká brusírna na sklo Jos. Hojerem, který se sem ze Šenavy přesídlil. Roku 1831. vystaven nový dřevěný most s kamennými pilíři přes Sázavu; r. 1833 vystavěna ze základu nová hospodářská stavení při zdejším děkanství, a založena silnice k Habrům. Roku 1834. byl zdejší špitál přestavěn. Roku 1835. obdržel Rosinov nynější své jméno místo dosavádního „Franzenshof“, a to ku poctě choti majitele panství, paní Rosiny starohraběnky ze Salm-Reifferscheidtů. R. 1836. založena ve Světlé dívčí škola, r. 1840. povoleno Josefu Hojerovi poprvé vyrábění škrobu z brambor v Žebrakově. R. 1841. byl brusičům granátů

přenechán malý rybník pod „pilskou loukou“; v r. 1843. by zámek, a r. 1844. světelský kostel obnoven.

V této době čítala Světlá r. 1825. — 1224 obyv., a 1472 obyvatelů.

Roku 1839. 1841. bylo provedeno ve Světlé katastr ření; r. 1835. zavedeny následkem ministerského naříze knihy.

Roku 1840. bylo děkanství světelské z vikariatu lipn loučeno a přiděleno k vikariatu ledečskému.

Roku 1841. byl prumysl ve Světlé následujícím spu stoupen: 7 leštíren na granáty s 43 dělníky, 10 brusičů d 4 pekaři, 3 hostinští, 1 puškař, 1 bednář, 6 řezníků, 2 sklenář 1 řezbář, 1 zámečník, 1 kovář, 6 krejčích, 9 obuvníku, 1 bar vazník, 2 truhláři, 2 hrnčíři, 2 koláři, 5 tkalcu a 3 kupci.

Roku 1846. převzal správu panství světelského J. O. starohrabě Salm-Reifferscheidt, Jeho c. k. Apoštolskéh ství skutečný tajný rada a komoří, nejvyšší dědičný kon stříbrem dědičného království Českého, majitel velkokříže ž runy, rytíř řádu Leopoldova, souvereního řádu Johanitu, r hrobu, komandéř řádu francouzské čestné legie, doživotní č sněmovny, majitel panství Hainšpachu, Světlé a Habrů, atd.

Po smrti svého Osvíceného otce roku 1847. stal se sám panství zdejšího. Od té doby zaznamenány jsou následují události. Roku 1846. zřízena ve Světlé sběrna poštovních dopis u sv. Jana rozšířen, mýtnice u mostu a panské stodoly V tomtéž roku zakoupeny dva městské domy čís. 33. a 39. stavby školní budovy za 1001 zl. k. mince.

Roku 1848. vypukla všeobecná revoluce a do jejího p stržena i Světlá i s okolím. V tomto roku čítala Světlá s 1626 obyvately; roku 1849 následovalo zrušení patrimoniál zdejšího, a odevzdání soudní moci c. k. úřadu v Ledči; r zregulována dotace světelského špitálu a v tomtéž roku Humpolecko-Světelská silnice a zřízena při škole zdejší 3. tříd bylo městečko Světlá za město povýšeno; roku 1856. rozšíře park u zámku asi o 10 jiter výměry a založen nový hřbitl do Bohušic. V tomto roku čítala Světlá 203 domy s 1715 Roku 1858. zrušen zdejší lihovar a na místě jeho vystavě na bramborový škrob a umělou gumu; roku 1859. byl sta hradníkuv a ovčín u zámku zrušen, a na jich místě park r

Roku 1860. vystavěny panské stodoly ve Světlé; roku zena zde továrna na cukr bramborový; roku 1863. vystav parní pila; roku 1864. zřízena byla terasa a schody na náměstí. Roku 1866., pamětihodném to roku pruského vpád

snášela Světlá a okolí mnoho křivd a utiskování; však na štěstí nebylo to na dlouho, a omezilo se toto zlo pouze na odvod potravin. R. 1867. započato s trasirováním nové dráhy severozápadní, jejíž stavba jest jedině zásluhou J. O. Františka starohraběte Salma-Reifferscheidta. V tomtéž roku zemřela matka J. O. Rosina starohraběnka ze Salm-Reifferscheidtů a její mrtvola byla 14. ledna do rodinné hrobky ve Wölmsdorfu na panství hainšpachském pochována.

Od roku 1868. bylo přičiněním J. O. Františka starohraběte Salma-Reifferscheidta ve Světlé mnoho nákladných staveb podnikáno a park rozšiřován, čímž byl obyvatelstvu Světlé, zvláště řemeslníkům značný výdělek poskytnut.

Tak přestavěl J. O. zámek světelský v letech 1868.—1873. nákladem přes 1,000.000 zl., roku 1873. dal vystavěti dům pro úředníky, roku 1872. dal provésti ve vkusném slohu stavbu stájů, kůlen a vedlejších budov, zvětšil roku 1871. světelský park asi o 15 jiter, a v letech 1874.—1875. upravil nábřeží řeky Sázavy proti zámku; v těchže letech dal vkusně rekonstruovati zdejší most přes Sázavu, podporoval dle možnosti stavbu severozápadní dráhy, kteráž byla roku 1871. otevřena (za stanici zdejší má Světlá jedině jemu co děkovati), dále vystavěl společně s přiškolenými ku Světlé obcemi zdejší školu, zřídil ve Světlé roku 1868. velikou továrnu na škrob a umělou gumu, poručil v letech 1885.—1886. obnovení rekonstruování kostela a děkanství světelského, vystavěl ku hnaní vodotrysků v parku a zámku parní vodárnu na Sázavě, vystavěl roku 1881. světelský „Špitál“ a v letech 1868.—1881. několik skleníků při parku.

Okrášlení celého okolí světelského byl při tom J. O. pečliv a nařídil, by z Jeho stromkových školek byly zdarma vydávány stromky a keře ku zakládání sadů a vysazování stromořadí, což nynější sady ve Světlé a stromořadí kol celé Světlé dokazují.

V posledních letech probudil se ve Světlé i okolí společenský duch, o čemž svědčí založení spolků zámeckých řemeslníků v r. 1869; spolku okrašlovacího v roku 1873., čtenářsko-ochotnického spolku roku 1868., kterýž sobě roku 1884. stálé divadlo opatřil. Také v obchodním a národohospodářském směru nezůstala Světlá pozadu, ježto roku 1875. musil býti zdejší poštovní úřad značně rozšířen, roku 1869. povoleno zde zřízení četnického stanoviště o 3 mužích, roku 1875. povolena zde lékárna. Roku 1885. obživly zdejší týdenní trhy na obilí a vůbec je zde pozorovati v posledních letech čilý ruch v obilním obchodu. Rovněž ústavy ku vzdělání lidu nezůstaly pozadu; neboť kdežto roku 1858. měla Světlá školu dvoutřídní o dvou učitelích, čítá světelská škola dnes 9 tříd, mezi nimi 4 pobočné třídy, s 1 řídícím učitelem, 4 učitely, 1 učitelkou, 2 podučitely, 1 podučitelkou a 1 industrialní učitelkou, a od r. 1884. má velmi dobře zřízenou školní za-

hradu. V posledním roku vzmáhá se také stavební ruch, zvláště na místech při silnici ku dráze; dláždění náměstí, rozšiřování silnice atd. jest na rok 1887. projektováno.

V hospodářském ohledu jeví se všude čilý pokrok k lepšímu, a založen jest ve Světlé hospodářský spolek, jehož protektorát ochotně převzal starohraběcí hospodářský rada pan Jan Wenke.

Konečně budiž zmínka učiněna, že Světlá dle sčítání lidu r. 1870. měla 1876 a roku 1880. 1843 obyvatelů, tudíž zdánlivě o 33 duší méně než při posledním sčítání, ježto nebyli v tu dobu nepřítomní příslušníci počítáni. Vzdor tomu zvětšuje se stále průmysl i obchod v posledních letech a může se bez pochybení populace Světlé čítati na 2000 duší. Ve Světlé žije dnes na 300 průmyslníků, 13 kupců a je zde 8 hostinců.

II.

Chronologie města Světlé.

1207 V tomto roku činí se v konservativních knihách bývalého kláštera vilimovského poprvé zmínka o Světlé, která náležela i s kostelem vilimovskému klášteru.

1250 Silné krupobití, tak že kroupy několik dní ležeti zůstaly a na to velikou povodeň na březích Sázavy způsobily (dle Neplacha).

1263 Hlad a drahota: 1 korec pšenice stál 12 zl. 30 kr. šajnů
1 korec žita stál 10 zl. (Kramer).

1266 V tomto roku obsahují konservativní knihy bývalého kláštera vilimovského zprávy o patronátu tohoto kláštera nad světelským kostelem.

1272 Dne 12. března velká povodeň (Cosmas).

1273 Dne 18. srpna průtrž mračen a povodeň (Schaller).

1280 Dne 30. června průtrž mračen a povodeň (Krejčí).

1281 Byla tak bohatá žeň, že obilí žádnou cenu nemělo (Schaller).

1283 Bohatá žeň - obilí bylo bez ceny a nemohlo se prodati (Neplach).

1305 V létě řádil mor strašlivým způsobem (Neplach).

1307 Velmi suché léto — veškerá úroda zprahla na poli (n. f. Prag. Metrop.).

1312 1 Korec žita stál 30 pražských grošů. neb 12 zl. šajnů (n. f. Prag. Metrop.).

1315 Úplná neúroda následkem stálého sucha (Schaller).

1316 Zima byla velmi dlouhá a studená — načež následovaly epidemické nemoce a dobytčí mor (Schaller).

1318 Velká drahota a hlad (n. f. Prag. Metrop.).

Dle „diplomatorium“ kláštera vilimovského nalezá se část řeky Sázavy (od Světlé až k Mrskovicům) v užívání světelského kostela.

1319 Nakažlivé nemoce (Neplach).

Velmi dobrá žeň, 1 korec žita stál 1 groš = 20 kr. šajnů (m. fran. Prag. S. 2).

Hlad a epidemie (dle Cosmasa f. Prag. Metrop.). 1322

Nakažlivé nemoce a dobytčí mor (Pulkava). 1338

Následkem trvalého sucha zahynuly veškeré plodiny (Schaller). 1341

Velmi tuhá zima a z jara povodeň (Kosmas). 1342

Drahota a hlad. 1 korec žita stojí 21 zl. 20 kr. šajnů
1 „ hrachu „ 20 „ — „ „
1 „ ječmene „ 10 „ — „ „ (Schaller.)

Stálá drahota (Pulkava). 1343

Stálá drahota a neúroda (Pulkava). 1344, 1345

Kostel světelský povýšen arcibiskupem Arnoštem z Pardubic za kostel farní. (Dle Balbina.)

Mor řádil po 4 měsíce (Kosmas). 1348

Nakažlivé nemoce mezi lidmi (Beneš). 1350

Epidemie znovu se objevují (Balbín). 1359, 1360

Velká drahota a hlad (Balbin). 1361

Velmi bohatá žeň, 1 korec žita stojí 20 kr. šajnů (Balbín). 1362

Dle spisů kláštera vilimovského jmenován opat Ondřej patronem kostela světelského. 1363

Světelský kostel náležel dle Balbínovy Misceliona historiae Bohemiae, k německobrodskému děkanátu. 1365

Velká voda; tehdejší most přes Sázavu stržen (Schaller). 1367

Od 1. dubna až do konce července řádily neštovice (Balbín).

Velká voda na Sázavě (Lupacius). 1373

Dne 14. dubna velká povodeň (Lupacius). 1375

Bratří Petr a Domoslav z Lipničky, páni tehdejšího panství Lipničky, věnují světelskému kostelu oltář sv. Kateřiny (Diplomatorium kláštera Vilimovského). 1381

Pan Albert hrabě ze Šternberka jest pánem na Světlé, kterouž obdržel v zástavu od kláštera Vilimovského (Schaller a Sommer). 1385

V tomto roku řádí nákaza neštovic (Beneš). 1387

Hrabě Štěpán ze Šternberka následuje v držení Světlé po svém otci a vystavěl t. zv. Šternberskou část zámku světelského (Schaller). 1392

Dne 2. dubna velká voda na Sázavě (Beneš).

Patronát světelského kostela měl stále klášter Vilimovský, ačkoliv byla Světlá zastavena rodině Šternberské, a byl v tomto roku opat Mikuláš patronem kostela. (Spisy kláštera Vilimovského.) 1401

Záducha (Keuchhusten) objevuje se také v krajině světelské a trvá od r. 1413. až 1414. (Beneš). 1413, 1414

Město a panství Světlá připadá zase klášteru vilimovskému (Dobnerova dokumenta). 1417

V okolí Světlé, Lipnice a Německého Brodu povstala sekta Ore- 1420

bitů, dle udání od hory „Oreb", jak se totiž nazýval tehdy vrch „Melechov" (Beneš).

1421 Následkem rozboření kláštera Vilimovského Husity spadá Světlá i s panstvím v majetek státu (Dobnerova dokumenta).

1423 Husité táhnou, pronásledováni vojsky uherskými, proti Německému Brodu kolem Světlé (Palacký).

Žižka pil ze studně u „Dobré Vody", a tamtéž postaven r. 1440. pomník.

1427 Poblíž Světlé přišlo mezi císařským vojskem a Husity ku krvavé bitvě, při níž Světlá byla úplně spálena (Schaller).

1429 Světlou i s panstvím převzal v držení Mikoláš$_1$ Trčka z Lípy (Schaller a Světelský archiv).

1431 Velká voda (Lupacius[18]).

1432 Velká voda (Lupacius[13]).

1435 Mikoláš$_1$ Trčka z Lípy, majitel Světlé, koupil Lipnici a Německý Brod za 4000 kop českých grošů (Bernau, hrady a zámky).

1436 Mikoláš$_1$ Trčka z Lípy, koupil Habry. (Rieger. Nauč. slovník.)

1439 Nákaza neštovic trvala po 5 měsíců (Pulkava).

1440—1445 Velká sucha a epidemie.

1450 Velká epidemie t. zv. mor řádil po 7 měsíců (Schaller).

1453 Mikoláš$_1$ Trčka z Lípy zemřel a zanechal 3 syny: Buriana, Zdeňka a Mikoláše. Světlá i s panstvím stala se majetkem nejstaršího syna Buriana$_1$ Trčky z Lípy (Lipnický archiv a světelská dokumenta).

1457 Burian$_1$ Trčka z Lípy, pán na Světlé, jmenován nejvyšším zemským písařem království Českého a v tomtéž roku vyslán s poselstvím ke dvoru francouzského krále Karla VII., aby přivezl nevěstu krále Ladislava. (Bernau, hrady a zámky.)

1467 Burian$_1$ Trčka z Lípy, pán na Světlé, jmenován krajským hejtmanem čáslavského kraje (Bernau, hrady a zámky).

1469 Burian$_1$ Trčka z Lípy zemřel a odkázal Světlou i s panstvím svým synům Mikolášovi a Melchisedekovi Trčkovi z Lípy (Bernau, hrady a zámky).

1480 V měsíci březnu velká voda (Lupacius 18).

1481 V měsíci dubnu velká voda (Lupacius 13).

1483 Mor řádil strašlivým způsobem; $^1/_3$ lidí vymřela (Beneš).

1486 Velké zimy (Beneš).

1495 Neúroda a hlad (Beneš).

1496 Mnoho lidí zemřelo morem (Beneš).

1497 Mikoláš$_2$ Trčka z Lípy samostatným pánem na Světlé (Bernau, hrady a zámky).

1501 Velká voda (Lupacius 13).

1506 Prostřední zvon světelského kostela darován tomuto Mikolášem Trčkou z Lípy a týž nesl následující nápis: „Anno Domini M. D. V.

haec campana fusa est ad laudem Dei omnipotentis per magistrum dicto Ptáček in montibus cut.“ (Zvon ten lit jest k chvále všemohoucího Boha od mistra Ptáčka v Kutné Hoře 1506.) Zvon ten má 2′ $8^1/_2$″ v průměru, a váží 9 víd. centů.

Velmi laciný rok; 1 korec žita stojí 1 zl. 20 kr. šajnů. 1507
1 „ ovsa „ — „ 40 „ „ (Lupacius).

Mikoláš$_2$ Trčka z Lípy zemřel, po něm následoval syn jeho Mi- 1509
koláš$_3$ Trčka z Lípy jako pán na Světlé. Týž jest i držitelem panství Světlé, Lichnice, Lipnice, Veliše, Želiva, Golčového Jeníkova, Rychenburku, Smiřice, Kounice, Chotěboře, České Kamenice a Děčína v Čechách a Opavy ve Slezsku (Stará pamětní kniha).

Zemětřesení (Pelzlova historie). 1511

Dne 29. července velká voda a krupobití (Lupacius 13). 1515

Mikoláš$_3$ Trčka z Lípy zemřel a zanechal Světlou s ostatními panstvími synu svému Burianu$_2$ Trčkovi z Lípy (Bernau, hrady a zámky).

Mor se opět objevil (Lupacius). 1520

Burian$_2$ Trčka z Lípy zemřel a byl pochován v kostele lipni- 1522
ckém, po něm následuje v držení Světlé Jan$_1$ Trčka z Lípy (Schaller).

Velmi bohaté žně; 1 korec pšenice stojí 2 zl. 80 kr. v. m. 1523
1 „ žita „ 2 „ — „ „ „
1 „ hrachu „ 2 „ 40 „ „ „

Dne 1. srpna silné krupobití (Lupacius). 1524

Jan$_1$ Trčka z Lípy oženil se s Kateřinou ze Šellenberku (Bernau, 1525
hrady a zámky).

Velká voda (Lupacius). 1537

Jan$_1$ Trčka z Lípy zemřel a jeho nástupcem v držení Světlé stal 1540
se Burian$_3$ Trčka z Lípy (Bernau, hrady a zámky).

Magdalena Trčková z Lípy, manželka Buriana$_3$ Trčky z Lípy. 1548
zemřela a pochována v kostele Lipnickém (dle náhrobního kamene v kostele tomto).

Kateřina Trčková z Lípy, manželka zemřelého Jana$_1$ Trčky z Lípy 1558
zemřela a pohřbena jest v kostele lipnickém. (Dle náhrobního kamene v lipnickém kostele.)

V tomto roku náležela Burianovi$_3$ Trčkovi z Lípy mimo Světlou 1560
také Ledeč, Vrbice, Golčův Jeníkov, Chotěboř, Habry, Bělá, Německý Brod, Okrouhlice, Lipnice i Čáslava.

Týž zasnoubil se s Kateřinou z Guttensteinu.

Císař Ferdinand povýšil místo Světlou za město, udělil jí povo- 1562
lení k odbývání výročních a týdenních trhů, a dal městu ještě obzvláštní privilegia; dotyčná listina zní:

»My Ferdynand z Božj Milosti wolený Ržjmský Czýsarž, po »wsseczky Czasy Rozmnožitel Ržjsse, a Uherský, Czeský, Dalmát»ský, Charwátský Král, Infant Hyspany, Arczy Knjže Rakausky, »Markrabie Morawský, Luczemburské, a Slezské Knjže, a Lužiczký »Markrabie: Oznamujem timto Lystem wssem, že jsme poniženie »prossenj, od statteczného Buriana Trczky z Lypy na Swietlé nad »Sázawou, wierného Nasseho milého, abychom Miesteczku jeho »Swietly, dwa Jarmarky rocžnj, totiž v Auterý pržed Božjm na Nebe »Wstaupenjm jeden, a druhý v Auterý pržed Swatým Hawlem »s Freyunky obyczeynými s osmi dni pořzad zbiehlými, a k tomu »Trch tehodný každau Sobotu znowu dati, a vysaditi ráčzili.

»K gehožto poddané Prozbie, a pro Služby geho, kterež Nám »czinj, naklonienj gsaucze z dobrým Rozmyslem Nassým, gistým »Wiedomjm, s Raddau wierných Nassych milých, Moczy Králow»skou v Czechách dotczene dva Jarmarky, a Trch tehodný tymž »Poddaným geho dáwati, a znowu na wegss psané Czasy wysazo»vati račzime. Chtjcze tomu konečznie, aby Obywatele tehož Mie»stečzka Swietle nyniegssý, y budauczý swých Jarmarkůw, a Trhůw »tehodných, tym wssým Spůsobem Užiwali, a Užjwati mohli jako »giná Miesta, a Miestečzka v Králowstwj Nassem Czeskem swých »Jarmarkůw a Trhůw Užiwagi, buď z Práwa, neb z Obyczege. Protož »pržikazugem wssem Obywatelům, a Poddaným Nassým ze wssech »Stawůw Králowstwj Nasseho Czeského nyniegssým, ý buduaczým »wierným milým, abyste čzastopsane Obywatele Miestečzka Swietle »nyniegssý y budauczý pržì tiech dwauch Jarmarczých gmiely, dr»želi, a neporussytedlnie nynj, y na budauczý Czassy zachowali, »žádných gjm w tom Pržekážek nečzinicze, ani komu ginému čzi»niti dopausstiegicze, pod uwarowánjm Hniewu a Nemilosti Nassý »Czýsařzské. Wssak proto chczeme, aby toto Nasse tiech Jarmarkůw »a Trhů téhodnýho Nadánj, a znowu wysazenj gednomu každému »bez Ugmi, a Sskody na geho Sprawedlivosti bylo.

»Tomu na Swiedomj Pečzet Nassý Czýsařzskau k tomuto Lystu »přiwiesyti sme rozkázali; dán na Hradie Nassem Prazskem we »Střzedu po Swatým Pawlu na Wjru Obráczenj. Leta Božjho Tisy»czýho, Pietistého, Ssedesatého druhýho, a Králowstwj Nassých »Řzimského Třziczatého druhého a giných Tržiczatého ssestého.

(L. S.) Ferdynand.

1563 Burian$_3$ Trčka z Lípy, pán na Světlé, koupil Lipnici a Vlašim (Schaller).

1565 Kateřina, roz. z Guttensteinu, manželka Buriana$_3$ Trčky z Lípy, zemřela.

1566 Vyskytnul se mor v krajině světelské (Neplach).

Tak zvané Trčkovské oddělení světelského zámku postaveno a zřízeno jako lovecký zámek. Nápis z doby té nad vchodem zní:

„Non est requies in Hoc mundo“
„B. T. Z. L. N. S. N. S. P. K. C.“
„MCCCCCLXVIII.“

V překladu s výkladem začátečních písmen:

„Není pokoje na tomto světě. Burian Trčka z Lípy na Světlé
„nad Sázavou. První komoří císařský 1467.“

Burian, Trčka z Lípy daroval městu Světlé 64 jiter a 100 □ s. pozemků u Lán a udělil jí mimo to zvláštní privilegia.

Dotyčná darovací listina zní:

»Ja Burian Trczka z Lyppy, a na Swietly nad Sazawau, geho »Milosti Ržímského Czysarže Radda, a Podkomořzj Králowstwí Cže»ského Oznamugi timto Lystem obecnie každému, kdož by geg czetl, »aneb Czjsti slyssel, že Starssý, a Konssely Miesteczka mého Swietlý »Poddanj mogi wiernj milj za to mnie ponjženie prosyli, abych gjm »toho Obdarowánj, kterež magi od neggasniegssyho Knjžete, a Pána »Pána Ferdynanda Ržjmského Czýsarže a Czeského Krále etc. slawné »Pamieti sobie dané na dva jarmarky ročznj, a Trhy tehodný podle »Lystu spečzetieného, a neporussytedlného, potwrdil, a milostiwie »ge w tom we wssem, gakožto Pán gich opatřzil. Též take dalssý »Milostj abych ge obdařzil, totiž Pečzetj, kteraužby onj w tomž Mie»stečzku Swietly, y Potomczý gjch nynj, a na Czasy budauczy, a wie»čzné, tak gakž obyčzeg gest přzi giných Miestečzkách bez weliké »Pržekažky mé a diedicziw budauczých mých Užjwati mohly. I po»znawssy tychž Miesstianůw budauczých mých wierných Poddaných »milých slussnau y hodnau býti žádost, Ustawičznau Poslussnost, »Wiernost, a Službu, kterauž ke mnie chowali, a učzinili, a učziniti »nepřzestáwagi, s dobrým Rozmyslem, a Raddau Pánův, a Přátel »mých milých wyss gmenowaným Starssým, a Konsselům y vssý »Obczy Miestečzka meho Swietly nyniegssým, y budauczým swrchu »dotčzeného Obdarowánj we wssech Kusých, Czlanczých, a Klau»zulých, tak gako by tuto Slowo od Slowa wypsaný byli, timto »listem potwrzugi, a přzi tom přziwssem gich zůstawugi.

»Czo se pak Peczeti dotýcže, tymž Starssým, a Konsselům, »y vssý Obczy gmenowaného Miestečzka Swietly, spůsobiwsse tuto »Milost, přzi tom gim čzinjm, a dáwám, aby oni od nyniegssyho »Czasu po wiečzné Czasy budauczý, obecznie gj požiwali, a čzerwe»ným Woskem pečzetiti mohli, chtjcze, a to Ustanowugicze, aby »giž psanj Starssý, a Konssely, y wsseczka Obec gmenowaného »Miesteczka Swietly niniegssý, y budauczý přzi tiech wssech Wie»czech, tak a wedle toho, gakož se na Hořze wypisuge, zachowanj

»byli, bez mé, diediczůw, a budauczých mých, y wssech giných Lidj, »wsseligaké Přzekažky. A tuto Milost wegsse tymž Starssým, a Kon»sselům y wssy Obczy gmenowaného Miesteczka Swietly, nynieg»ssym, y budauczým čzinim a dávám.

»Item důchodůw czo se vybere przi Jarmarczých Jarmarečzných »s Konskegch Trhůw s Wahy Obeczný a s Prodage Soly, tiech »wssech důchodůw nynj, y na Čzasy budauczý a wieczné, bez Ugmy, »a wsseligaké mé diediczůw, a budauczých mých Přžekažky, aby »Užiwaly, a ku Potřžebám obecznjm obraczely, a s toho přžed Obczy, »Starssy s Konssely Počžet poržádný aby učžinili. A czož se Platů »s Laznie zdegssý scházeti bude, ten k Sspitaly zdegssýmu wsse»czken budaucznie wychazel. Strany pak Wjna, kdožby ge koliw »w témž Miesteczku Swietly ssenkowal, a nebo přziwezaucz do Mie»steczka zase wen w czele wyprodal, ten každeg, aby gednoho ka»ždého Wiedra nynj, y na Czasy budauczý, mnie a diediczům mým, »po sedmy kregczarzjch platiti powinen byl, a wydadaucz, aneb »prodadaucz platil, lečzby Wino odemnie, anebo diediczůw budau»czých mých kdo kaupil, z toho nebude powinen nicz platiti. Prži »tom take prosyli gsau mnie swrchu psaný Starssý, a Konssele »Miesteczka mého Swietly, abych gim ta Pole gmenem Lány prži »Wapeniczy pržileziczý, pokudž Meze Ukazuge k gich Žiwnostem »přzidal. Kdež uznawsse y tu gegich slussnau Prozbu, tu Milost gjm »čzinjm, a to gim Moczy Lystu tohoto k Wiečznosti dáwám, tak »aby toho mohly Užiwati nynj, y na Čzasy budauczý bez Přzekážky »mé, y Diediczůw Mých, wssak s toho aby k Sspitalů zdegssýmu »platili dwakráte w Rocze, to gest přzi Swatým Girži gednau a prži »Swatým Hawle po druhé, po Cžtyryczyti, a Pietj Grossých Cže»ských poczytagiz, každý Gross po sedmi Peniezých bylých, a Másla »přžepousstieného přzitom, též dwakráte w Rocze po desyti Žieg»dlyczých Mjry Swietelský a wyczegi nicz wiecznie, a budaucznie »z toho aby platiti powinni nebyli. Též czo se dotyčže tech Poly, »která sau přzidaná k nowým domům, gakž to w Regstřzich dů»chodnjch zegmena rozepsano, tiech aby taky Užiwali, pod tim »Platem, kteregž mj z njch dáwagi bezewssý Přzekažky mé, a bu»dauczých diediczůw mých, nýni y na Čzasy budauczý, a wiečzné. »Dále taky gakž my od čzasto psaných Starssyho a Konsselůw »gmenowaného Miestečzka Swietly oznámeno, kterak by mnozý po »Wesniczých okolnjch, rozličzným Ladowanjm, a přzekupowanjm, »též Řzemeslniczy Řzemeslem, a gynými Působy temuž Miestečzku »nemalau Přzekažku čzinili. Na to gjm Starssýmu, a Konsselům »Swietelským, tímto Lystem Mocz dáwám, aby takowé Wieczy, »a Nespůsoby w Wesniczých meych okolnjch přžetrhowali, a »učziniti nedopausstieli. Toho pak wsseho na Potwrzenj, G

»a Pewnost, Pečžet swau wlastnj k Lystu tomuto s gistým mým »Wiedomjm, a plným Pržiznanjm pržiwiesyti sem dal, a pro ssirssý »Gistotu dožádal sem se Urozených Pána Jana Kamberskýho z Kam»berka, a na Lypničzce. A Pána Giřzika Tumpergara gynák Sswába »z Nowe Wsy, že gsau Pečzeti swé podle mé též přzitisknauti »a přziwiesyti dali, wssak sobie, y diediczům swým bezesskody. »Genž gest psán, a dán na Swietly, nad Sázawau, Leta od Naro»zenj Krysta Pána a Spasytele Nasseho, Tisyczýho Pietistého, Ssede»sátého Osmého, we Čztwrtek den památný Swatých Ssimonisse »a Gudy, Apostolůw Božjch.

Jan Kamberský z Kamberku m. p.
(L. S.)
Giržik Tumpergar z Nowe Wsy m. p.
(L. S.)
Burian Trčzka z Lyppy m. p.
(L. S.)

Velký zvon na kostele Světelském byl od Buriana Trčky kostelu 1569
tomuto darován; týž má 3′ 6″ v průměru a váží 13 víd. centů. Nápis na něm zní:

„Ad pulsum hujus nate concuritte corda eryte laudem S. Deo „Trino et uno Dicte 1569.“ (Tento zvon dělán jest k cty a chwále „pánu Bohu skrze mistra Tomasse zwonaře na Horách Kutných.) „Non est requies in hoc mundo.“

Kromě toho nalézá se na něm Trčkovský erb a erb manželky Buriana Trčky, rozené z Guttensteinu.

Křtitelnice v kostele Světelském byla tomuto darována tolikéž Burianem Trčkou, a na ní nalézá se mimo znaku Trčkovského následující nápis:

„Tento klinot k cti a k chwále svaté trojici k zádussi Světel„skému za kněze řzehorce zlatického pavla pisařze yakuba mlináře „— Pavel a sv. Jan miláček.“

Velký hlad (Schaller). 1571

Burian$_3$ Trčka z Lipy oženil se po druhé s Marií Vončurovou 1572
z Řehnic (Bernaua hrady a zámky).

Burian$_3$ Trčka z Lipy koupil Novou Ves a připojil ji ku Světlé 1577
(Schaller).

Burian$_3$ Trčka z Lipy založil ve Světlé špitál pro 5 chudých mě- 1578
šťanův a současně založil zde školu. Zakládací listina od něho z doby této zní:

»Burian Trczka z Lyppy, a na Swietly, nad Sázawau, Geho »Milosti Czysařské Radda, a Negwissý Podkomořzí Králowstwj Čze»ského; Oznamugi tímto Lystem na Pergamenie psaným wůbecz »přzedewssemi zwlásstie tu, kdež náleží, gakož sem z Wůle, a Zdaru

»Pána Boha wssemohauczýho Twrz Sydlo Swietlau z Gruntů wysta-
»wieti dal, nicz ménie y Miestečzko Swietlau, w temž pak Miestečzku
»Swietly kaupil sem od Giržjka Ssyručzka Grunt s Zahradau, a
»s gistau Roly, kterýžto dům, a Grůnt se wssým geho Přzíslussen-
»stwjm z Lásky křzestianské timto Lystem wysazugi, a Oddawám
»Chudým Lydem za sspytal na budauczý, a wiečzné Cžasy, též dá-
»wám, a wysazugi za Sskolu domečzek, kteregž sem přzi Kostele
»Swietelským wystawieti dal, tak aby tu na budauczý, a wiečzné
»Czasy Sskola byla, a Rektor w té Sskole aby se chowal, a ditky,
»stehož Miestečzka, a odkudž by mu dané byli čzisti psáti, též k Po-
»božnosti, a dobrým Mrawům wedl, a wyučzowal. Takoweg pak
»Sspital, a Chudé, kterež se wniem chowati budau, také Sskolu
»a Rektora s Žiaky, a nebo Mendlyky, aby swé Wopatrženj k žiw-
»nosti miely, takto z Lasky křzestianské opatřzugi, a k tomu obemu
»dáwam na budauczý, a wiečzné Čzasy ze Wsy mé diedičzné Gme-
»nem z nowe Wsy, kterážto nowá Wes Pole w Hromadu s Swietlau
»se scházy, y take k též Kolatuřze naležj wssechen stálneg Plat
»z též nowe Wsy, kterehož dáwagi, a platj, přzi Swatem Giržj
»10 Kop 7. Krossůw, 5 Peniez, a přzi Swatem Hawle tolikež 10 Kop.
»7. Krossův, 5 Peniez, wssech Čzceskych takoweg pak obogj Aurok,
»a Plat w též nowe Wsy aby wynakládan byl přzedkem na Chudé
»do Sspitalů, a na Potřzeby Chudých y také Potrawu, a ztehož
»Auroku a Platu aby sslo, a dáwáno bylo Rektorowi nynegssýmu,
»a budauczýmu, kterýž by tu w té Sskole byl Čžtyry Kopy Grossůw
»Čžeských wšak rozdjlnie přzi swatem Girži dwie Kopy Grossůw
»a pržì swatem Hawle též dwie Kopy Grossůw. Take y toto Naržj-
»zenj čžinjm, aby w temž Sspitale mýniegi Pieti Osob Chudých se
»nechowalo, nez radiegi wjczegi, pokudž by mohlo begti, a Wopa-
»trženj swe gmjti, a též Lyde, kteřžj se w Sspitale chowati budau,
»aby každého Čžasu, kdyžby se Služba Božj w Kostele držela, do
»Kostela chodily, lečžby který pro Nemocz, a nebo pro Sesslost
»Wieku choditi nemohl. Take dáwam, a to naržizugi na budauczý
»Čžasy, aby se s Piwowaru Swietelského do tehož Sspitalu, y take
»do Sskoly Pjwa Rzjtkeho dáwalo, czož by koliw potřzebowaly,
»a wijpiti mohly, a pro lepssi Wopatřzenj Chudých Lydj w Sspitale
»aby se každého dne na každého chudého na budauczý Čžasy z hury
»z Swietly wydáwalo po dwauch Pářzjch Chleba, a Rektorowi Sskoly
»s Žiaky, nebo Mendlyky každého dne Piet Párůw Chleba, weg-
»ročznj weliké Swátky Wobied, a Konef býleho Pjwa. Auržad pak
»Swietelský nyniegssý, y budauczý, aby takowý Sspital, y take
»Sskolu dobřze, a náležitie wopatrowali, k tomu ke wssemu bedliwie
»dohlýdali, gakž se gjm toho důwieřzuge, y take na to na-
»czkno toto Pogisstienj dáwám. Takowé pak důchody wss

»stále zwegsse nowé psané Wsy, Pjsařz důchodnj Swietelský ny-
»niegssý, y budauczý Aurzadu Swietelskému, aby přzi každem swa-
»tem Giržj přisslým, a přzi swatem Hawle odwozowal, a dáwal bez
»wsselike Pržekážky mé diediczůw, a budauczých mých, y wssech
»držitelůw tehož Statku Swietelského, a Aurżad Swietelský nynieg-
»ssý, y budauczý gsau, a budau powinnj stakowých důchodůw Pánu
»nyniegssimu y budauczýmu Počžty cžiniti, kde, a nacž sau to wo-
»braczeli, a na gaké Potržeby Chudých wydali, a což se w tomto
»Lystu toho obsahuge a naržizuge, tak aby to mohlo na budauczý
»a wieczné Čžasy od držitelůw Panstwj Swietelského stále zacho-
»wano býti, dáwá se ta Wůle, a Mocz nyniegssým y budauczým
»wssem Obywatelům Miestečžka Swietly, y take Lydem k též kolla-
»turže naležitegm, aby se mohly a to [:aczby se kdy czo toho tak
»newydáwalo:] k geho Milosti Czýsařžský Pánu nassemu, a budau-
»czýmu a nebolissto k gich Milostem Pánům Auržedlnikům a Saud-
»czým zemským, k nyniegssým y budauczým uteczti a za Wopatrženj
»w tom prosyti, a protož se gjm od Držitele tehož Statku Swietel-
»ského žadné Pržekážky učžiniti nemá, nebo aby se tomu wssemu
»dosti dalo, czož tuto wysazeno, a nadáno gest, k tomu zawazugi
»Diediče, a budauczy swé y wseczky Držitele potomnj Statku tohoto
»mého Swietelského na Čžasy budauczý a wieczné. Kdež pro lepssý
»toho wsseho Pogisstienj a Wiedomost swau Pecžet sem k tomuto
»Lystu přzitisknauti dal, a swau wlastnj Rukau sem se podepsal,
»a w tuž Slowa k Schowanj geden takoweg Lyst dán gest Pánům
»Purgmistru a Raddie Miesta Czaslawie a druhý zanechán Aurżadnjm
»Osobam přzi Miestečžku Swietly.

»Stalo se na Swietlý nad Sázawau v Pondiely Massopustnj,
»ginak den Swaté Sskolastiky, Leta Panie Tisyczýho Pieti Stého
»Sedumdesátého osmého.

Burian Trcžka z Lyppy
Rukau wlastnj.
(L. S.)

V letě roku tohoto velká voda, neštovice a dobytčí mor (Světelský archiv). 1582

Druhá manželka Buriana$_3$ Trčky z Lipy zemřela a týž se oženil s paní Barborou z Dubé. 1584

Jan Rudolf$_1$ Trčka z Lipy svobodný Pán a později držitel Světlé oženil se s Klarou Magdalenou roz. Popel z Lobkovic a na Zbirově (Lipnický archiv.) 1588

Zemětřesení (Pelzlova historie). 1590

Burian$_3$ Trčka z Lipy Pán na Světlé zemřel a odkázal majetek svůj svému synu Janu Rudolfovi, svobodnému pánu Trčkovi z Lipy. Dle urbáře, nalézajícího se přiouřadě světelském náležela k Světlé následující 1591

města, městečka a vsi a sice: Hrad Světlá, město Světlá, vesnice: Horní Bohušice, Dolní Březinka, Dolní Bohušice, Příseka, Horní Březinka, Mrskovice, Druhanov, Služátka, Žebrakov, Benetice, Opatovice, Vlkanov, Petrovice u Vrbice, Ovesná Lhota, městečko Smrdov, vesnice Kunemil, Štěpánov, Dolní Dlužiny, Horní Dlužiny, Bačkov, Zboží, město Habry, vesnice Lubno, Miřátka, Proseč, Vepřikov, Chrtnice, Kysibel, dvůr Babákov, vesnice Jiříkov, Veselá, Kamen, Tis, Kněž, Jilem, Sedletín, Boňkov, Svinec, Petrovice u Chotěboře, Nová Ves u Chotěboře, Skuhrov u Chotěboře, Libice, Lhota Žebrácká, Lučice, Malčín, Komárov, Skuhrov u Habrů, Volešná, Volešnice, Valečov, Žďár, Pelestrov, Radostín, Horní Krupy, Dolní Krupy, Tvrz Krupy, vesnice Dolejší Město, Radkovice, Kochánov, Závitkovice, Radhostovice, Nová Ves u Světlé, dvůr Dobrá, vesnice Lhota Hlavná, Pohleď, Lhota, Volešná, Jedouchov, Čekanov, Bratranov, Zdislavice, Bonkov, Leština, Skála, Věž, Krásná Hora, Mezelov, Březina u Heralce, Vadín, Klanečná, Babice, Okrouhlické, Dvořáci, Věšice, Poděbaby, dvůr Termeshof, ves Suchá, město Chotěboř, města Lipnice a Hořepník, vesnice Kojetín, Rybníček, Žaky, Běla, Štěpanov u Chotěboře, Šicendorf, Mokropany, Paznerka, Knik, Zaječice, Suchá, Svatý Kříž, Perknov, Vrbice, Lipnička a Kojetín u Chotěboře; úhrnem 107 osad.

Dle toho samého urbáře platilo se na mostě světelském mýto za dvouspřežní potah 1 groš. = 20 kr. šajnů.

V tomto roku čítala Světlá 34 usedlých měšťanů, 1 tvrz s dvorem, pivovar, 3 mlýny (panský, v Karlově a na potoce), kostel, faru, špitál, školu, 5 masných krámů a 3 pekařské krámy.

1594 Jan Rudolf, svobodný pán z Trčků zemřel, po něm následuje jeho bratr Maximilián, svobodný pán z Trčků, kterýž na žádost starších a konšelů městečka Světlé jich privilegie od císaře Ferdinanda, otce svého Jana Rudolfa Trčky z Lipy i děda svého Buriana, Trčky z Lipy v tomže roku potvrdil.

Tento spis zní následovně:

»Ja Maximilian Trčzka z Lyppy na Světlý nad Sazavou a Ledczy, Geho Milosti Řzymskeho Czysařze Pana Pana Podkomorní etc. etc., Oznamuji Timto Lystem Vubecz Wjsechnem Nynegssým, y Budouczým, že Gsou mě poníženě prosyli Starssý Konssele, y Wseckna Obecz Městečzka Světlý nad Sazavou Poddanj věrní mogj myli, abych Gim těch Milostj, Privilegii, Svobod, Obdarováni Kterež magi Sobě Uczíněné Gak od slavne, a Svaté Pametí Ferdynanda Řzimského Czysařze, a Czeského Krále na dva Jarmarky Roční, a Trhy tehodný Svobodne, tak od dobré Pamčti Pana Otcze mého z Nektere z Wlastní Milostj, zwlasst pak na Sspital a duchody k nemu oddané pro Wychovaní Chudých Lydí, Gak sau mito vsse na Gednom Lystu Czysařzském a na dvouch pan

»Otcze mého Czelých Spečzetených a Neporussených přednesly »a Ukazali potvrdil, a Ge v tom ve Wssem, Gako pan Gich dědy»čznj Opatřzil, točzemž Uznavsse Týchz Měsstanův Světelských Pod»daných mých verných milých. Slussnou a Hodnou Prozbu, Usta»vicznau Poslussnost, Wěrnost, a Službu, kterou kemně chovatj ne»přzestavagí s dobrým Rozmyslem mým, Gim Starssým, Konsse»lům, y tosvy Obczy Městečzka mého Světlý nad Sazavou, Nyneg»ssym, y Budouczým Tech Wssech Privilegy, Milostj, a Svobod »y Obdarování Kterež pořzadně w Těch Třzech Lystech z Pečze»tených magj zapsáno, we Wssech Kusých, Czlancých, a Klausulých »položených, tak Gakoby tuto Novo od Nova Wypsano bylo. Timto »Lystem potvrzugi, a Přzitom přzi wssem Gich na Čzasy Budauczý»a Wečzne zastawugi. — Tak aby oni dědičžové, y Budouczý Po»tomczy Gich těch vssech Privilegy, Milosti, a Svobody, y Wegsad, »kterečz v Těch Lystech Gegich Obsazeny gsau, poživali, a přzinich »zachováni byli, Bez mě, a Budouczých mých Wsselikterake Přze»každky ato nyní, y Nabudouczý, a Večzne Čzasy kdež dokonalegssý »toho Wsseho zdrzim a Stvrzim Peczet mau Wlastní. Ktomuto Lystu »s Gistým Mým Wědomým, a plným Přziznaným dal sem přzivesyti, »a Přztisknouti s Podepsaním Wlastní rukou svou.

»Gencž Gest psan a dan Na Světlý nad Sazavou, v Sobotu »po Pamatcze Svatého Stiasného, To Gest Patnáctého dne Měsýcze »Ledna, Letha od narození Syna Božího Tisýceho Pětistého deva»desatého čztvrtého.

Maximilian Trčzka z Lippy m. p.

(L. S.)

Neštovice (Neplach). 1597

V krajině světelské vypukla opětně nákaza neštovic (Neplach). 1599

Jan Sablaten, utrakvistický farář ve Světlé. (Pamětní kniha fary 1602 světelské.)

Jan Rudolf 2. svobodný pán z Trčků, císařský rada, komoří, 1604 zemský sudí a místodržící v Čechách převzal Světlou od svého otce Maximiliana z Trčků jako pán na Světlé, Lipnici, Ledči, Opočně, Smiřici, Žlebech a České Kamenici. Týž daroval městu 58 jiter $1283^{2}/_{6}$□ pozemků a potvrdil v celém obsahu privilegie města Světlé.

Dotyčná listina zní:

»Já Jan Rudolf Trčzka z Lyppy na Kumburku, Lypniczy »Swietly nad Sazawau, Opocznie a Smiržiczých, Geho Milosti Ržim»ského Czysařze Radda. Oznamugi timto Lystem wubecz wssech»niem, nyniegssým i budauczým, kdožby geg čztly, neb čztauczy »slysseli, že gsau mnie ponjženie prosyly Starssý Konssele, y wsse»czka Obecz Miestečzka meho Swietly nad Sázawau, Poddanj wiernj »mogj milj, abych gim tiech Milostj Privilegij, Swobod a Obdaro-

»wánj, kteréž magi sobie Uczinené gak od slawné, a Swaté **Pamieti** »Ferdynanda Ržjmského Czysařze, a Čzeského Krále: **na dva Jar-** »marky ročžnj, a Trhy tehodný swobodné. Tak od **dobré Pamieti** »Nebosstika Pana Otcze meho negmilegssýho: **niekteré zwlastní** »Milosti, zwlasstie pak na Sspital, a důchody k memu **oddané pro** »Wychowánj Chudých Lydj, gakž my toho wsseho na **gednom Lystu** »Czýsařzském, a na dwauch Pana Otcze meho **negmilegssýho cze-** »lých speczetienych, a neporussytedlných podali, a ukázali, **potwrdil,** »a ge w tom we wssem gako Pán gegich diedičzný **opatřzil; též** »také touto dalssy Milostj ge obdaržil, aby mohli a **Mocz miely** »Statky swé, kteréž magi, a neb mjti budau, prodáwati, **Smlauwami** »swadebnjmi zadáwati, vnjch komuž by se gim dobrže **lybilo kssaf-** »towati, napadůw gedni podruhých užiwati, tak gako **Miesto mé** »Chotiebořz toho užíwati. I poznawsse tychž Swietelských **Poddaných** »mých wierných milých slussnau, y hodnou býti Prosbu, **ustawičžna** »Posslussnost, kterauž ke mnie, y k Přzedkům mých milých **chowali,** »a czinili, y cžiniti neprzestáwagi, z dobrým Rozmyslem, **a Raddau,** »Panůw, a Pržatel mých milých, wegss gmenowaným **Starssymu** »a Konsselům, y wssý Obczy Miestečzka meho Swietly, **nyniegssým** »y budauczým tech wssech Privilegy, Milostj, Swobod, **y Obdaro-** »wánj, kteréž w tiech třzech Lystech speczetienych magi **zapsané** »we wssech Kusech, Czlanczých, Punktich, a Klausulých **položených,** »tak gako by tuto Slowo od Slowa wypsané byli, timto **Lystem** »potwrzugi, a přzi tom přzi wssem gjch na Czasy budauczy, **a wie-** »čzné zastawugi, a tuto Milost tymž Starssýmu, a Konsselům, **y wssy** »Obczy czasto-psaného Miestečzka meho Swietly, nyniegssým **y bu-** »dauczým timto Lystem mým cžinjm, a dáwam aby onj **wssecknj** »mohli, a Mocz miely Statky swé, kteréž magj, a neb mjti budau »za zdrawého žiwota prodáwati, Smlauwami Swadebnjmi zadáwati »Kssaftem porauczeti, dati, odkázati, komuž by se gim koliw zdálo, »a vidielo, také po sesslem z Swieta bez Kssaftu, negblissý Pržatele »podle Práwa Miestského užíti mohli, a to wsseczkno do Knieh »Miestských k tomu zřzjzených na Rathauze wkládati, a zapisowati »daly. Tim vssým Spusobem, a Ržadem, gak se Miesto me Chotie-»bořz přzi Kssaftjch, a Napadich řzjdj, a zachowáwá, a to bez mé »a budauczých mých wsseligaké Přzekažky, a Přzerussenj nynj y na »čzasy budauczý, a wiečžné. Kdež pro důwieřzenj toho wsseho, Pe-»čzet swau wlastnj s gystým mým Wiedomým k tomuto Lystu »přzitisknauti, a přziwiesyti sem poručzil. a wniem se swau wlastnj »Rukau podepsal.

»Gehož gest Datum na Swietly nad Sazawau w Pondiely Swi »dussnj Letha Pánie 1604. **Jan Rudolf Trczka z Lip**

(L. S.)

Jan Hanzelman z Ferynku, komorník Jana Rudolfa z Trčků založil nadaci pro světelskou školu následujícího znění:

»Všemohoucímu a věčnému pánu Bohu, stvořiteli mému budiž »věčná čest a chvála dodaná, že jest z nevýmluvného milosrdenství »svého, mně, Jana Hanzelmana z Ferynku, z knížectví Würtember»ského, v těch službách mých, v kterýchž jsem předešle u Jich Mi»lostí, dálné a slavné paměti pánův Trčkův z Lippy trval, a až »posaváde ještě v službě při Jeho Milosti vysoceurozeného pana »Jána Rudolfa Trčkovi z Lippy na Veliši etc. etc., za komorníka »zastávám; z mnohých nebezpečenství, starosti a nemoci od mla»dosti mé milostivě, otcovsky ostříhati a vysvoboditi i také mě »v práci mé z štědroty své Božské požehnati ráčil. Protož já nade»psaný J. H. z F. známo činím tímto vůbec předevšemi, kdež čten »aneb čtouci slyšán bude, že s dobrým rozmyslem, z své svobodné, »dobré vůle na budoucí a ustavičně trvající pamět pro dokázání »lásky křesťanské podle možnosti své, dávám slovůtně opatrnosti »starším a konšelům i vší obci městečka Světly n. S. nynějším a bu»doucím padesáte kop míšenskýeh peněz hotových k jejich vlastnímu »obecnému dobrému užívání na ten a takový zbůsob, aby oni starší »a konšelé i na místě vší obce tého městečka Světly, nynější a bu»doucí povynni byli, každoročně na den památní svatého Jána Apo»štola evangelisty Páně hned po kázání Slova Božího dávati 3 kopy »myšenské, vždycky trvající interresy předně ode tří pacholat chu»dých a potřebných lidů z dobrých rodičův pošlých, neb některých »sirotkův, kteří se ve škole ve Světlé drží a liternímu umění se učí, »anebo učiti budou, — správci školnímu za každý kvartal od ka»ždého pacholete po šesti groších bílých, totiž od jednoho po dva»ceti čtyrech groších bílých počítajíc učiní dvě kopy a dvanácté »grošův bílých, tak aby se každý rok quartal školnímu správci ve »škole dáti a spraviti mohl, kterýžto tři pacholata nejprvé tohoto »dobrodiní ode mně nařízeného dvě leta pořád zběhlé užívati mají, »a po vyjítí dvou let již potom zase jiná tři pacholata na cvičení »literního umění tymž obyčejem opět za dvě leta pořád tohoto na»řízení mého jako ti první užíti mají a tak i na jiná leta potomní »navždycky.

»Item na týž svrchu jmenovaný den přespolním lidem z okol»ních vesnic, kteří almužny hledají, též aby se dalo šest grošů bílých, »do špitálu světelského chudým šest grošů bílých, a panu faráři »světelskému nynějšímu aneb kterýž by potom tu byl, šest grošův »bílých. — Avšak aby konečně na týž svrchu jmenovaný den ihned »po kázání slova Božího, každoročně vždycky, bez průtahův a od»kladův, beze všech výmluv, to všecko tak jakž se nadpisuje, vy»plňovalo.

»Té nepochybné naděje jsouc k napřed psaným a oznámeným »starším a konšelům i vší obci městečka Světly, že ode mě malý »dárek tento za vděk přijmou, a proti tomu to, což tak upřimného »oumyslu mého nařízeno jest, rádi s dobrým svědomím vyplňovati »budou: čemuž kdyby se dosti nečinilo, tehdy aby pan farář světel»ský tu moc měl, v chrámu Páně o tom vůbec oznámiti.

»Kdež pro zdálejší bezpečnost a držení toho všeho tento list »můj má při chrámu Páně mezi jinými obecními věcmi neb knihami »zůstávati. Nicméně i do některých knih obecních vepsán a zvidi»mován býti má. Tomu na svědomí pečeť mou vlastní s podepsáním »ruky též vlastní k tomu listu jsem přitiskl, a přitom dožádal jsem »skvostné poctivosti pánův purkmistrův a pánův rádních města »Brodu německého a Chotěboře, že jsou oni také pečeti městské »podle pečeti mé k tomuto listu sobě beze škody přitisknouti dali. »Anni 1604.

Jan Hainzelman v. Veringen.

1606 Epidemické nemoce a dobytčí mor (Beneš).

1607 Tomáš, šlechtic z Kráskova, utrakvistický farář ve Světlé (světelský farní archiv). Ten samý se oženil se Salomenou Babiskovou z Jičína.

1609 Epidemie neštovic (farní pamětní kniha).

1610 Jan Rudolt$_2$ z Trčků povýšen do stavu pánů Českých (Bernaura hrady a zámky).

1614 Mor mezi lidmi i drůbeží.

1615 Jan Rudolf$_2$ z Trčků zvolen za komisaře zemské deputace k návštěvě královského hradu Karlova Týna (Palacký).

1617 Cyprian z Provińských, farář ve Světlé (farní pamětní kniha).

1625 Hlad a nedostatek (Dějiny Čech).

1629 Jan Rudolf$_2$ z Trčků, pán na Světlé, jmenován říšským hrabětem (Bernaura hrady a zámky).

1630 Horečka rozmahá se epidemicky (Dějiny Čech).

1631 Jan Rudolf$_2$ hrabě z Trčků, pán na Světlé jmenován Českým hrabětem (Schaller).

1632 Světelský horní hostinec darován od hraběte Trčky Ferdinandovi z Rabenhauptů, a toho týkající se listina zní:

»Ja Jan Rudolff Svaté Řzimské Řzísse Hrabie Trčzka Pán »z Lippy, na Lypniczy, Svietly, Ledčy, nad Sazavau, Opočznie, »Smiřziczých, Žirczy, Žlebích, G. M. C. Radda, Komornjk, a v ten »Čžias spolu s ginssými Gich Mi. Pany Auřziedníky a sousedy Zem»skýmj nařzjzeny, Mjstodržjcý v Královstvý Čžieském: Jsouce od »urozeného a statečného rytíře pana Ferdinanda Rabenhaupta ze »Suché, na Lichtenburce, a Třemošnici, ten čas hejtmanu mého »panství Lipnického a Světelského, požádán: abych jsem, pani man-

»želce a ditkám ačby jim Pan Bůh které dáti ráčil, ten dům, jenž »slove Šimankovský, timto svým handfestem osvobodil; což na žá»dost téhož pána Ferdinanda Rabenhaupta a t. d. prohlídajíce, k jeho »mnohým, věrným a platným službám, tak činím a jemu tyž zsvrchu »nadepsaný dům, pani manželce i budoucým z nich pošlým, a tak »a na ten způsob, aby ho s tím se vším, což k němu přináleží, »užívati mohl a mohly, a z něho žádných obecních povinností a »platů, jak mně tak budoucí vrchnosti dávati povinni nebyly, osvo»bozuji. Nicméně aby mohl sobě všecko, jak slovo od slova stojí, »do knih městských v městečku Světlé na rathouze dáti vepsati, »povoluji a poroučím; však s touto při tom výminkou: Kdybykoliv »jim manželům neb dědičům jejich týž dům na prodaj byl, aby měst»skému neb robotnímu člověku poddanému pána statku toho pro»dati povinni byli.

»Že jest tomu tak a ne jinak, tento list, jenž slove handfest »pečetí svou s podpisem ruky mé vlastní upečetiti jsem poručil a dal; »Jehož jest datum na Ledči v neděli čtvrtou po veliké noci, jenž »slove Cantata. Leta od narození Syna Božího, pána našeho Ježíše »Krista tisícího, šestistého, třicátého a druhého.

»Kterýžto handfest vepsán jest do knih městských za J. M. P. »ouřadu pana staršího, Jána Zámečnika, pánův Konšelův Ondřeje »Čekanovského, Václava Nejedlého, Václava Ledeckého, Václava Pe»čenky, Václava Navrátila, a písaře radního, Tobiáše Novopatckého, »29 juni, jinák den památný sv. Petra a Pavla, leta svrchupsaného.

Jan Rudolf$_2$ hrabě z Trčků sprostil Světlou roboty a daroval 1633
městu některá práva. Dotyčná listina zní:

»Ja Jan Rudolff Swaté Ržjmské Ržjsse Hrabie Trczka, Pán »z Lyppy, na Lypniczy, Swietly, Ledčzi nad Sázawau, Oppocžnie, »Smiřziczych, Žirczy. Žlebych, a Kauniczých; Gegj Milosti Czysařze »Ržimského Radda, Komornik, Saudcze zemský, a Mjstodržiczý »w Králowstwí Czeském, známo czinjm tímto Lystem wubec přze»dewssemi, kdež czten. a neb cžtauczý slyssan bude, a wzlasstie tu »kdež náležj.

»Acžkoliv sem po Smrti Pana Otce meho negmilegssýho, též »y Bratřzj mých k Miestečzku mému Swietly wssechna gim od nich »Nadánj a Privilegia potwrdil; Wssak poniewadž gsau s dowolenjm »mým, pro zlebssenj Žiwnostech swych a pro Wyzdwiženj tehož »Miesteczka, dům k obczy od Matiege Bassty sobie přzikaupili, přzed»staupiwsse přzedmnie Konssele, a spolu Raddnj, y na Mjstie wssý »obcze Miestečzka mého Swietly, Poddanj mogj wiernj mylj sau »mnie we wssy ponjžené Poddanosti požádali, abych gim gesstie »tuto obzwlásstnj Milost učzinil: totiž aby z tehož domu mnie, die»diczům budauczým, a Potomkům mým žádných Platůw Aurokůw,

»kteryž prwe z téhož domu dáwan byl, platiti, a dávati, anj gakých »Robot zastáwati powinni nebyli k tomu dowoluji, a od tiech wssech »Platůw a Robot timto Lystem ge oswobozugi nadto wegssegi ty »wssechny Roboty kteréž ta czela Obecz Swietelská k zámku mému »Swietelskému wykonáwati powinna byla, přznássým, a k temuž »domu aby takowé Roboty wykonáwati powinnj byli, obraczým, wssak »co se honů buď na Wlky neb Wysokau Zwieřz dotýcże, to aby gak »přzedessle, tak i nyní, y na potomnj Čzasy wykonáwati powinni byli, »sobie diediczům a budouczým mým, y držitelům tehož Panstwj Swie»telského w Moczy pozůstawugi, a zanechávám, a poniewadž pro dobré »Sausedůw a Obcze Miestečzka mého Swietly Poddaných mých wier»ných milých, a Wyzdwyženj tuto gjm Milost z swé dobré, a swo»bodné Wůle čzinjm, zawazugi w tom diedičze, a budauczy swé aby »proti tomuto mému Naržjzenj, a obdarowanj, žádný na Odpor se »nestawiel, nyberž gich při tom przi wssem zanechagicz nad timto »mým Nařzjzenjm Ruku ochranau drželi.

»Wssak toto wssecko czož gim tak odewzdavam, k dobremu »Obcze, a ne k Užitku gednoho, neb druhého obraczeno býti má. »Nad čzimž gyste osoby abyto opatrowali, Počzet pořzadny čzi»nili s Wiedomjm mým, neb diediczůw, a budouczých mých anebo »s Wiedomjm Hegtmana mého Swietelského nynegssyho neb bu»dauczýho nařzizené byti magi. Pro lepssy gystotu, a důwiernost »Lyst tento Pečzetj mau wlastnj, s gystým mým Wiedomým dal »sem ubezpečiti, a w niem se Rukau swau wlastnj podepsal. Gehož »gest dano na Zámku mém Žlebych 12ho dne Miesicze Prosincze »Letha Panie 1633ho.

Jan Rudolf Hrabě Trczka.
(L. S.)

1634 Po smrti manželky své a po pádu syna svého Adama Erdmana v Chebu, odkázal Jan Rudolf Trčka kšaftem dne 2. července Světlou s Lipnicí vesnice Čáslavské, Studenec, Větrní Jeníkov a Žleby — Petrovi Vokovi Švihovskému z Ryzmberku, Ladislavovi Burianovi hraběti z Waldšteina a Matyašovi Ferdinandovi hraběti Berkovi z Dubé a od statku světelského a ledečského odkázal Trčka důchody z hamrů železných kostelu světelskému na hřbitově (kde rodiče jeho, bratří i jiní příbuzní odpočívali a on sám odpočívati žádostiv byl). — Avšak Trčka
1635 Jan Rudolf po smrti své (dne 29. září 1634.) v roce 1835 pro rozličná provinění veliká proti císaři spáchaná byl obviněn, a jeho statky vládě (fisku) připadly.

1636 Panství světelské bylo tento rok od vlády na 253.452 zl. šejn odhadnuto a hraběti Ladislavovi Burianovi z Waldšteina proti zaprvení dluhu p. 60.000 zl., dědičům po knížeti Donu Aldobrandini,

100.000 zl., Adamovi hraběti z Papenheimu, p. 20.000 zl. Brunovi hraběti z Mansfeldu, úhrnem za 230.000 zl. přenecháno.

V tomto roku náležely k panství světelskému: městečko Světlá, městečko Trhová Zahrádka, vesnice Bohušice, Příseka, Březinka horní a dolní, Služátka, Opatovice, Vlkanov, Pavlov, Vilimovice, Pavlikov, městys Smrdov, vesnice Ovesná Lhota, Dlužiny horní a dolní, Zboží, Bačkov, Kunemil, Kochanov, Radkovice, Nová ves, Lhota hlavná, (Brounová), Závidkovice, Radostovice, Lipnička, Trpišovice, Smrčná, Lhota Dobrovitova, Chonikovice (Konkovice) a Lipa, též celá rychta Kaliště, Rapotice, Proseč, Podivice, Kouty a Lhota Kamenná.

(C. 215. J. 13. — II. Z. 151. f. 28.) — (Dějiny konfiskací v Čechách.)

Burian Ladislav hrabě Waldstein potvrdil privilegie města Světlé následujícím listem:

»Ja Burian Ladislav Hrabě z Waldsteyna na Žehussycých, »a Swietly, Geho Milosti Czysaržské nařzjzený Negwyssý; Oznamugi »timto Lystem wubecz wssechniem nyniegssým, y budauczým, kdežkoliw čzten neb slyssan bude, že gsem zniženie žadan od starssých »a Konsselůw y czelé Obcze Miestečzka mého Swietly nad Sazawau »Poddaných mých wierných milých, abych gým tiech Milostj, Pri»vilegij, Swobod, a Obdarowanj, kteréž gak od Slawné a swaté »Pamieti Ferdynanda Prwnjho toho Gmena Ržjmského Czýsařze, »Uherského, a Českého Krále; na dwa Jarmarky rocznj, a Trhy »tehodny swobodné Lystem pod datum na hradie Prazskem w Střzedu »po Swatem Pawlu na Wjru Obraczenj. Letha Božjho Patnacztisthého »ssedesatého druhého, tak od dobré Pamieti někdy Pana Burijana »Trčzky z Lyppy, Lystem, kterýmž Lystu wysse dotzčeného od »Czýsařze Ferdynanda prvního gim daného potwrzugi, a přzi tom »Pečzet gim Spůsobivsse, aby na Wosku čzerweném pečzetiti mohli, »gjm Mocz dáwá, k tomu czo se wybere Jarmarečznjho přzi Jarmar»czých z Konských Trhůw z Wahy obeczní, z Prodage Soly, to gim »za důchod dáwá, Plat z Láznie k Sspitalu Swietelskému odewzdáwá »z Wjna wyssenkowaného gednoho každého Wiedra po třech Kro»ssých bylych sobie wymiňuge, a Pole Gménem Lany přzi Wapa»niczy ležiczy pod gystý ročznj Plat k Sspitalu Swietelskému wyká»zany gjm wiečznie dal; Take Pole k nowým domům přzidané gim »pod Platem ročnjm zanecháwá, gakž týž Lyst gehož datum we »Čztwrtek den Pamatny Swatych Ssymona Judy Aposstolůw Panie, »Letha Patnacztystého, Ssedesateho Osmého, ssjřze w sobie obsa»huje. Item druhým Lystem Sspital, a Sskolu gystými důchody »nadáwá; gakž tyž Lyst pod datum w Pondiely Masopustnj, Letha »Patnacztistého Sedumdesáteho osmého plniegi swiedczj, podobnie »od Pana Pana Maximiliana Trčzky z Lyppy, Lyst kterymž gim

»Swietelským wssech tiech Privilegij, a Nadánj potwrzuge, **pod datum** »15ho dne Ledna, Letha 1594.

»Nemenie od Pana Pana Jana Rudolfa, Hrabiete **Trčzky** Lyst »geden pod datum w Pondiely Swatodussnj, Letha ssestnacztistého »Cžtwrtého; kterýmž netoliko wegss přzipomenutých **Lystůw** po- »twrzuge, nybrzž aby o Statczých gmienjch swých kssaftowati, a ge »prodáwati mohli, dle Ljbosti swe; a druhý Lyst, gimž **dům obecznj** »w temž Miesteczku ležiczy, a od Matiege Bassty koupený **odewssech** »Platuw, Aurokůw, a Robot (kromie na Honienj Wlkůw, **aneb** Wy- »sokau Zwieřz aby ssly) oswobozuge; gakž tyž Lyst **gehož datum** »12ho dne Miesicze Prosincze, Letha 1633 to wsse plniegi **w sobie** »obsahuge, a zawira, tymž swrchu psanym Starssým, a **Konsselům** »y czele Obczy Miestečzka Swietly dany gsau, gakož **My** wssech »tiech Lystůw Vidimusy přzednesti, potwrdil, a ge w tom **we wssem** »gakožto Pan gegich diedičzny opatřzil. Kterýchžto **Miesstianůw** »Swietelských wierných mylých Poddaných mých gak k **wegss** přzi- »pomenutým Pánům Přzedkům, a Přzatelům mým mylým **tak také** »y ke mnie prokazowanau Poddanau Poslussnost, a **Wiernost, powa-** »žugicze z počzatku psanau žádost gegjch slussnau býti **uznáwám,** »a s dobrým Rozmyslem mym, gim Starssým a Konsselům, **y wssý** »Obczy gmenowaného Miestečzka meho Swietly, nyniegssým, **y bu-** »daučzým, tiech wssech Privilegij, Milostj, Swobod, y **Obdarowanj,** »kterež w napřzed připomenutých spečzetiených Lystech **položené,** »a wepsané magi, we wssech Kusech, Čžlanczých, Punktjch, **a Klau-** »sulých položených tak gakoby tuto Slowo od Slowa wypsané **byli** »timto Lystem potwrzugi, a přzi tom přzi wssem gich, **na Čžasy** »budauczý a wiečzné zustawugi. Tak aby oni diedičzowé **budauczý,** »a Potomczy gých, tiech wssech Privilegii, Milostj, Swobod **a Weg-** »sad, kterež w tychž Lystech obsažcnj gsau, požiwali, a **přzi njch** »zachowanj byli, bez mé a budaučzých mých, wsselikteraké **Přze-** »kažky, a to nynj, y na Čzasy budauczý, a wiečzné. Na **Potwrzenj** »toho wsseho czož se tuto nadpisuge, Pečzet mau wlastnj, **s gystým** »mým Wiedomým, a w temž Lystu Rukau mau wlastnj **podepsanjm,** »dal gsem prziwiesyti, a přzitisknauti k tomuto Lystu; **Gehož gest** »Datum na Swietly, Sedmého dne Miesicze Aprilis, Letha **od Naro-** »zenj Božjho, a Blahoslawené Panny Marge Syna, Tysyczýho **Ssesti-** »stého Třzizatého Sedmého.

Burian Ladislav Hrabie z Waldsteina.

(L. S.)

1638 Největší nouze a hlad (Beneš).

1639 Hlad trvá stále (Beneš).

1642 Při obléhání Lipnice zpustošili Švédové celou krajinu **Světelskou** (Hájek).

Dle účtů špitálních stálo: 1 tele . . . . . . 4 zl. v. m. 1642
1 lib. hovězího masa $4\frac{1}{2}$ kr. v. m.
1 jehně . . . . . . 1 zl. 30 kr. v. m.
1 husa . . . . . . 45 kr. v. m.
1 ovce . . . . . . 2 zl. 20 kr. v. m.
1 korec ovsa . . . — „ 54 „ „ „
1 „ žita . . . . 1 „ 12 „ „ „
1 kopa vajec . . . — „ 15 „ „ „

Švédové znepokojují stále ještě krajinu světelskou. (Bernaura 1645
hrady a zámky.)

Velká nouze a hlad. (Beneš.)

Špitál světelský byl znovu vystavěn a nese tento nápis: „Tento jest dům chudých, neodvracuj tváře své od nich“. Leta páně po narození Krista Pána 1645 (farní památní kniha).

Švédové pustošejí okolí. Hlavní stan generála Torstensona jest 1646
na Lipnici. (Bernaura hrady a zámky.)

Následkem pustošení Švédů vypukl hlad a mor mezi lidem i do- 1647
bytkem. (Beneš.)

V minulém roku vypuklý mor přestal řáditi teprve v dubnu t. r. 1648

V tomto roku podařilo se císařskému generálu hraběti Condé Švédy ze zdejší krajiny zahnati. Dalším vpádům těchto byl mírem Osnabrückým konec učiněn. (Bernaura hrady a zámky.)

V tomto roku panoval následkem úplné neúrody hlad a nouze 1666
— jmenovitě v krajině kol Světlé, Lipnice a Ledče. (Pamětní kniha fary Lučické.)

Podíly na Světlé a světelském panství připadnou pí. Marii Hu- 1867
scheine, rozené baronce Geran, Theodorovi Mültzerovi z Rosenthalu a baronu Vernierovi; jako hlavní majitel panství vládne posavád hrabě Burian z Waldstejnu. (Dle zemských desk.)

Panství světelské i s městem Světlou koupil hrabě Jan Rudolf 1672
Rabatta, svobodný pán z Dornberku, pán na Světlé a Tisu, majitel pluku kyrysníků a generalvachtmistr. (Světelský archiv a Zemské desky.)

Velká voda. 1675

Dne 12. března t. r. potvrdil hrabě Jan Rudolf Rabatta, veškeré 1676
privilegie městečka Světlé, a dotyčná listina jest u r. 1680 poznamenaná.

Rudolf, hrabě Rabatta, pán na Světlé koupil vesnice: Bohušice, 1677
Dlužiny, Žebrákov a Druhanov, dosud k statku Vrbickému patřící. (Světelský archiv.)

V tomto roku jest na škole světelské kantorem Karel Stěvanovský. (Farní archiv.)

1679 Jan Rudolf hrabě Rabatta prodal Světlou s panstvím i se statkem Vrbicí Janovi Kašparu, svobodnému pánu z Montány za 87.000 zl. v. m. (Světelský archiv a zemské desky.)

1680 Svobodný pán Kašpar z Montány a Wischburku potvrdil veškerá privilegia městečka Světlé v plném znění.

Také císař Leopold potvrdil na žádost obce Světlé privilegia její listinou následujícího znění:

»My Leopold z Božj Milosti wolený Ržjmský Czýsařz, po »wssechny Čzasy Rozmnožitel Řzjsse, Uherský, Čzeský, Dalmátský, »Charwátský, a Slowanský Král, Arczy Knjže Rakauský, Marggrabie »Morawské, Luczemburské a Slezské Knjže, a Lužiczké Marggrabie:

»Oznamugem timto Lystem Nassym wssem, že gsme od N. N. »Starssych a Konsseluw, y czelé Obcze, podaczýho Miestis Swietly »nad Sazawau wierných milých we wssý Poddanosti, a Ponjženosti »prossenj, abychom k njm se tak milostiwie nakloniti, a gjm wssech »Magestatůw, Privilegij, Nadánj, Milosti, Práw, Swobod, a Obdaro»wánj, y giných chwalitebných dobrých Zwiklostj, kterež tak sobie »gak od slawné a Swaté Pamieti Přzedka Nassého Ferdynanda Toho »Gména Prwnjho Ržjmského Czýsařze Uherského Krále, a Čzeského, »tak take od niekdegssý Wrchnosti gjch, a držitelůw tehož Mieste»czka, neb Panstwj Swětelského pořzádnie nadané, schwalené, ob»nowené, y Mysty rozmnožené, a rozssyržené následownie pak od »dwogi poslaupnj postupugiczý Wrchnosti, a zegmena Wysocze Uro»zeného Rudolfa Hrabiete z Rabatta, swobodného Pána z Dornbergů, »Pána na Kanálu, Nassého Komornika, General-Wachmistra, a zřzj»zeného Negwyssýho wierného milého. A Urozeného Jana Kasspara »Swobodného Pána z Montany, a na Swietly, Nassy Raddy, též »wierného milého dwaumi na Pergamenie psanými a Pečzeti wysu»tymi utwrzenými Lysti sub Datis dwaczatého druhého dne Miesycze »Břzezna Ssestnaztistého Sedumdesatého Ssestého, a Čžtwrtého dne »Miesycze Čzerwencze přzitomného Letha, we wssem gjch znienj, »a Položenj, potwrzené magi, podobnie z Mocznosti Nassý Czý»sařzské, a Králowské obnowiti, schwáliti ratificirowati, a potwrditi, »nemenie y nad dotčzený dwa Lysty, neb Potwrzenj Panská sem »do toho Lystu, neb Magestatu Wassého Slowo od Slowa wtielyti, »a wepsati dáti, milostiwie nařzjditi ráčzili, kterežto Lystowe, gakž nasleduje, takto zniegj:

»Ja Rudolff Swato Ržimske Ržjsse Hrabě z Rabatta, Swo»bodný Pan z Dornbergků, Pan na Kanálu, Swietly, a Tisu, Geho »Milosti Czýsařze Ržjmského, Uherského, a Čzeského Krale sku»tečzný Komornik, nařzjzený Negwyssy nad gedným Regimentem »Kyrysaru, též General Wachtmister; Oznamugi timto Lystem wy»becz wssechniem, nyniegssym, y budauczým, kdežkoliw čzten, neb

»slyssan bude, že sem ponjženie žadan, od Starssých, a Konsselůw, »y czelé Obcze Miestečzka mého Swietly nad Sazawau, Poddaných »mých wierných mylých, abych gjm tiech Milostj, Privilegij, Swobod, »a Obdarowánj, kterež gak od slawné a swaté Pamieti Ferdynanda »Prvnjho toho Gména Ržimského Czýsařze, Uherského, a Czeského »Krále na dwa Garmarky ročznj, a Trhy tehodný swobodne, Lystem »pod datum na Hradie Prazskem v Stržedu po Swatém Pawlu na »Wjru Obraczenj, Letha Božjho Tisyczýho Pietistého Ssedesátého »druhého; Tak od dobré Pamieti niekdy Pána Pána Buryana Trčzky »z Lyppy, Lystem w kteremž wýss dotčženého Czýsařze Ferdy»nanda prwnjho, gjm daného potwrzuje, a přzitom Pečzet gjm spů»sobywsse, aby na wosku čzerwenem pečzetiti mohli, gjm Mocz »dáwá, k tomu czo se wybere Garmareczného přzi Garmarczých »z Konských Trhůw, z Wáhy Obecznj, z Prodage Soly, to gjm za »důchod dáwá. Plat z Laznie k Sspitalu Swietelskemu odewzdáwa, »z Wjna wyssenkovaného z gednoho každého Wiedra po třzech »Krossých bylých sobie wymiňuge, a Pole Gmenem Lany přzi Wa»peniczy ležiczý pod gystý ročznj Plat k Sspitalu Swietelskému wy»kázaný gým wiečznie dal; Take Pole k nowým domům přzidané »gjm pod Platem ročznjm zanecháwá, gakž tyž Lyst, gehož datum »we Čztwrtek den Pamatný Ssimona Judy Aposstolůw Panie Letha »Patnacztistého Ssedesáteho Osmého, ssyřze w sobie obsahuge.

»Item druhým Lystem Sspital, a Sskolu gystými důchody na»dáwa, gak tyž Lyst pod datum v Pondiely Masopustnj, Letha Pat»nacztistého Sedumdesatého Osmého plniegi swietčzj. Podobnie od »Pana Pana Maximiliana Trčzky z Lyppy Lyst geden, ktery gim »Swietelským wssech tiech Přivilegij a Nadánj potwrzuge pod datum »Patnácztého dne Ledna, Leta Patnácztistého dewadesátého Čztwr»tého niczmenie od Pana Pana Jana Rudolfa Hrabiete Trczky, Lyst »geden w Pondiely pod datum Swatodussnj, Letha Ssestnácztistého »Čztwrtého, w kteremž netoliko wegss přzipomenutých Lystůw to »potwrzuge nybrž aby o Statczých swych Gmienjch kssaftowati, a ge »prodáwati mohli dle Libosti swé.

»A druhý Lyst, gimž dům obecznj w temž miestečzku ležiczý »od Matiege Bassty kaupený, odewssech Platůw, Aurokůw, a Robot »kromie na Honienj Wlkůw, aneb wysokau Zwierž, aby ssly, ge »oswobozuge, gakž tyž Lyst, gehož datum dwanacztého dne Mie»sicze Prasyncze Letha ssestnacztistého třziczatého trzetjho, to wsse »plniegi obsahuge, a zawjrá; Též podobnie od Pana Pána Burijana »Ladislawa Hrabiete z Waldsteina Lyst geden pod dátum sedmého »dne dubna, Leta ssestnácztistého třziczátého sedmého, kterýmžto »Lystem wssech tiech wegss přzipomenutých Lystech, tak gako »by tuto Slowo od Slowa we wssech Kusech, Čzlanczých, Punk-

»tjch, Klausulých položených wypsaný byli, ge potwrzuge, přzitom
»přziwssem na Čzasy budauczý, a wiečzné zustawugi, a potwr-
»zugi, tak aby onj diedičzowé budauczý a Potomczy gjch, tiech
»wssech Privilegij, Milostj, Swobod a Wegsad, kterýchž w tychž
»Lystech obsažený gsau, požjwali, a přzi njch zachowánj byli, bez
»mé, a budauczých mých wsseligaké Přzekážky, a to nynj, y na
»Čzasy budauczý, a wiečzne. Na Potwrzenj toho wsseho, czo se
»tuto nadpisuge, Pečzet mau wlastnj s gystým mým Wiedomým
»a w temž Lystu Rukau mau wlastnj podepsanjm dal sem přziwie-
»syti, a přzitisknauti.

»Gehož gest datum na Swietly nad Sázawau, dne dwaczatého
»druhého Miesicze Březena, Leta Pánie Tjsýczýho, Ssestistého Se-
»dumdesátého ssestého.

Rudolf Hrabie z Rabatta.

(L. S.)

Načež následuje obnovení a potvrzení těchže privilegií od pána Jana Kašpara, svobodného pána z Montani.

»K gegichžto Swietelských ponjžené a pokorné Prozbie z ob-
»zwlasstního Powáženj toho, že sama gegich Wrchnost přzi Nás
»za nie, tak aby tim snažegi te od Nás pohledávané Milosti užiti
»mohly snažnau Přzimluwu učzinila, milostiwie nakloniený gsaucze,
»nemenie y to, kterak nad dotčzený Obywatele Miestys Swietly nad
»Sazawau, gak přzedesslým, tak y teto nyniegssý Wrchnosti gych
»wzdycky poddanau Poslussnost a Wiernost zachowali, a w temž
»dalegi setrwati se zakazugi, pozorugicze, račžili gsme z dobrým
»Rozmyslem Nassým, gystým Wiedomjm s Raddau wierných Na-
»ssych milých, a Moczy Králowskau w Čzechách, gakožto diedičzny
»Král Čzeský wssechny gjch nad gmenowaná Privilegia, Lysty, Na-
»dánj, Milosti, Obdarowanj, Práwa, Wegsady, dobré a chwalitebné
»Zwiklosti, Gichžto oni Miesstiané wyss praweného Miestis Swietly
»nad Sazawau: w pořzádnem, a pokognem drženj, a Užiwanj zů-
»stawugi, tolikež milostiwie schwaliti, obnowiti, a potwrditi, gakož
»y takowé Moczy Lystu tohoto wiedomie we wssem gjch Znienj,
»Položenj, Punktjch, Klausulych, a Artykulych, ne ginačze, než
»gakoby snad inserirowanými dwaumi Lysty, w tento Lyst, a Ma-
»gestat Náss Czýsařzský, a Kralowský wsseczky pospolu, y gedno
»každé obzwlasstnie Slowo od Slowa pogate a wepsané byly, schwa-
»lowati, a potwrzowati račžjme.

»Chtjcze tomu konečznie, a to ustanowugicze, aby gjž ozna-
»menj Starssy a Konssele y czelá Obec tehož Miestis Swietly nad
»Sazawau, nyniegssý y budauczý od gednoho každého przi tom
»wssem czož nadepsaná Privilegia, Nadánj, Milostj, a Obdarowánj
»gjch obzwlasstnie pak ty dwa sem do této milostiwé Confirmaczy

»Nassy pogaté, a wtielené Lysty w sobie obsahugi, a zawiragi, »a gakož naddotčzeno oni Swietlowsstj Obywatele toho w pokognem »drženj, a neporussitelnie zachowanj byli, bez Nassý, diediczüw Na- »ssých budauczých Kralüw Czeských, y giných wssech Lidj, wsseli- »gaké Přzekažky, a Odpornosti.

»A protož přzikazujeme wssem obyvatelüm a Poddaným Na- ssým ze wssech Cztyr Stawüw Králowstwj Nasseho diedicžného »Českého, gakého by ti kolyw Stawu, Ržádu, düstojenstwj, Powo- »lání neb Wiwissenosti byli, obwzlasstie pak Králowským Mjsto »držíczým Nassým nynegssím, y budauczým wierným milým, abyste »čzasto podotknute Starssý, a Konsseli, y czelau Obecz Miestis »Swietly nad Sázawau, nyniegssý, y budauczý přzi tychž od Nás »gim milostiwie potwrzených Privilegijch, Swobodách, Prawjch, Ob- »darowanjch, Wegsadech, Nadánjch, dobrých a chwalitebných Zwik- »lostech, nyni i na budauczý Czasy chránili, a zachowali, žádných »gim w tom nejmenssým Přzekažek gak sami nečzinicze, tak anj »komu ginemu čziniti nedopausstiegicze, a to pod uwarowánjm Hniewü »a Nemilosti Nassy Czýsařzské a Králowské, též diedičzüw, y budau- »czých Nassých Králüw Českých.

»Tomu na Swiedomj Pečzet Nassy Czýsařzskau, a Kralowskau »wietssý k Lystu, a Magestatu tomuto gsme přziwiesyti dali, a w niem »se Rukau wlastnj podepsati ráčzili.

»Dán w Lynczy dwaczátého dewatého dne Miesycze Ržjgna» »Leta od Narozenj Syna Božjho, ssestnacztistého osmdesátého, Krá- »lowstwj Nassých Řzimského dwaczatého Třzetjho, Uherského dwa- »czatého ssestého, a Českého dwaczatého Pátého.

Leopold.
Jo. Hartwigus Comes de Nostiz
Ris Bae. S. Cancellarius.

Ad Mandatum Sacrae
Caes. Resiaeque Mattis pprium
J. z **Tammů**.

Veliký mor v okolí Světlé a Habrů — jedna třetina obyvatelstva 1681
vymřela. (Hammerschmidt.)

Tehdejší farář světelský P. J. Václav Pergamer zemřel násled- 1683
kem pádu s koně, a mrtvola jeho pochována pod kazatelnou v ko-
stele světelském. (Far. pam. kniha.)

Pater Michael Rinholač stal se farářem ve Světlé.

Císař Lepold vydal následkem vzniklých sporů mezi městem 1685
Světlou a panstvím majestát následujícího znění:

„Wir Leopold von Gottes Gnaden Erwählter Röhmischer Kayßer,
„auch zu Hungarn und Boheimb König etc. etc.

„Hoch und Wohlgeborne, Würdige, Wohlgeborene, und Gestrenge, „Liebe Getreue; — Wir wohlen Euch Gnädigst nicht verhalten, Waß „Massen Wir, daß, die von den Wohlgebornen, unseren Rath und Lie- „ben Getreäuen, Johann Casparr, Freyherrn von Montany Mannschafts „Sitzern in Unserem Erbgrafschaft Glatz, mir vl. Bürgermeister, Rath „und ganze Gemeinde Seines Unterthänigen Städte in Svietlau zur Ver- „schiedenen Mahlen, eingereichte Querelen, wir in Gleichen, die darüber „gepflegene Commissions-Handlungen, und was von Beiden Theilen „darbay sonderlich aber auch anseithen der Unterthanen, so Mündl- „alß Schriftlich vor- und angebracht, und Uns Gehorsambst eingeschicket „werden, nebst dörm gehorsammbsten Uns sub dato Prag den Sieben- „zehnten Februarij deß nechst vergangenen Sechszehnhundert Vier und „Sechszigsten Jahres, erstatteten Gutachtlichen Bericht Außführlich und „punctatim gehorsambst vertragen referiren laßen: Undt Haben noch „weyter der Sachserwaegung Unß darüber folgender Gestalt Gnädigst „resolviret:

„**Wass Erstlichen** die Von Unß denen Světlauern den Neuen „Zwanzigsten Oktobris Anno Sechszehnhundert Achtzig ertheilte Gnä- „digste Confirmation Ihrer Privilegyen anbelangt, finden wir gnädigst „nicht, die von Ihrer Obrigkeit Vorbenanntem Johann Caspar von „Montany der gegen und zur deren Hintertreibung eingewendete Excep- „tiones, samt solche Sub- et Interplitie ausgewirket worden, deren Er- „häblich zu sein; sondern Weilen Er solchs Privilegia kurtz Von hiro „Ihnen Svietlovern selbst, als Obrigkeit schriftlich bestättiget und Gut- „geheißen, auch in Wenig Tags darauf bey Unß für gedachte Sviet- „lauer mit einrechnung Ihres Unterthänigsten anbringen uns so gestalts „Confirmation intercädirt und gehorsambst angehalten hat; Laßen wir „es Umbso vielmehreres bei solcher Unßerer, Ihnen gnädigst verliehenen „Confirmation in Kayßer- und Königlichen Gnaden bewenden; be- „treffendt:

„**Andertens**: Die von denen Světlauern anseiten der Obrigkeit „prätendirenden Robothen Obzwar unter denen von Unß Gnädigst „Confirmirten Privilegien auch daßjenige, So die Unterthanen zu Be- „hauptung Ihrer nättigen Robothsfreyheit für schützen, von Weylandt „Johann Rudolf Grafen Trtschka als Ihrer damahligen Obrigkeit de „dato Zwölften Decembrys anno Sechszehnhundert drey und dreysig „begriffen, vorinnen derselbe Sie die Svietlauer von denen Zinssen und „Robothen, welche dem, mit Obrigkeitlicher Bewilligung zu der Ge- „meinde, vom Mathias Baschta erkeuften Hauße, ehemahlen zu leisten „obgelegen, befreyet, sondern auch die Robothen der gesambten Sviet- „lauer Gemeinde gedachtem Hauß transferirt und darbay allein die

„Jagdschuldigkeit auf die Wölfe und daß Hochwildt Ihms Seinen „Erben, und künftigen Innhabern der Herrschaft Swietlau vorbehalten, „Jedoch mit dem Zusatz, daß Sie Svietlauer alles, was er Ihnen über„laßen, der Comunität zum guten und nicht zur Eines oder des ande„ren privatnutzen an- undt verwenden dürfen, undt auch mit der Obrig„keit oder Ihres Ambtmanes zu Svietlau Verwißen gewieße Persohnen „zur Absicht und Reythungsführung bestellen sollen.

„Nichts desto weniger undt in Betrachtung, das mehr benannte „Svietlauer bey dieser Zeit, da die Herrschaft Svietlau zertrennt wor„den, zur erwähnter Jagdbarkeit auf die Wölfe undt daß Hochwild, „dargestlalten wie vor diesem nicht können gebrauchet werden; — Alß „finden Wir gnädigst Bittlich zu sein, daß Sie ein aequivalens dargegen „Leisten sollen, Allermaßen sie solches denen nächst Vorhergehenden dreyen „Obrigkeiten auch geleistet haben. Daß aber dieselben dem Vorgeben „nach darzu gezwungen worden wahren, solches nicht allein nicht er„weißen, Sondern sich in soweith sub facto selbst auß der Possesion, „Obermalter Privilegien gesetzet, Worin sie auch durch die von Uns „erlangte gnädigste Confirmation nicht eximiret worden, indem selbigs „außdrücklich auf die Wohlhergebrachte Rechten Undt Freyheiten, deren „Sie tempore illo in Würklichen Genuß sich befunden, clausuliret ist; „— Es bestehet aber ein altes aequivalens indem, daß die Inwohner „des Städtlein Svietlau anstatt der Jagd auf daß Hochwildt und die „Wölfe, hinführo alle Jahr Einen Tag daß Korn im Felde zu schnei„den, Einen Tag Hafer oder Gerste zu heuen und einen Tag das Heu „zu rechen;

„Nicht weniger mit dem klenien Reißig, oder auf das Klenie „Wildt, alß Füchsen undt Haaßen zu jagen, dann auch im Fluß Sazava „zu fischen, Indem Sie eben dergleichen, wie zum Theil auß Ihrer ei„genen Zugeständniß, zum Theil aber auß denen dießfalls beygebrach„ten gleubwürdigen Attestationen erhellet, denen Vorerwähnten dreyen „Obrigkeiten bevorverrichtet, und ein Solches dem Freyherrn von Mont„tany bei Antrettung der Herrschaft ebenfalls zu thun angelobet, schul„dig sein sollen;

„Jedoch was erwältes fischen in dem Fluß Sazava anreicht, da„mit zwischen der Obrigkeit und Unterthanen derentwegs kein Mißver„ständniß verstandt erwachse, haben wir gnädigst befunden, deßfalls ein „gewisses auszumessen, daß Nemblich solches fischen von Ihnen Svietlauer „nur in Vierzehn Tagen einmahl, mit Sechs undt nicht mehreren Per„sonen auß dem Städtlein nun auch zugleich mit der Obrigkeit eigenen „Fischzeug und Garn geschehen soll. Und obwohl:

„**Drittens** die Obrigkeit durch ein Taxam oder Schätzung deß „Gutes Svietlau de Anno Sechzehnhundert Acht und Vierzig auch an„dere Adminiculae zu Behaubten Verreint, daß die Unterthanen deß

„Wir Leopold von Gottes Gnaden Erwählter Röhmischer Kayßer, „auch zu Hungarn und Boheimb König etc. etc.

„Hoch und Wohlgeborne, Würdige, Wohlgeborene, und Gestrenge, „Liebe Getreue; — Wir wohlen Euch Gnädigst nicht verhalten, Waß „Massen Wir, daß, die von den Wohlgebornen, unseren Rath und Lie„ben Getreäuen, Johann Caspary, Freyherrn von Montany Mannschafts „Sitzern in Unserem Erbgraffschaft Glatz, mir vl. Bürgermeister, Rath „und ganze Gemeinde Seines Unterthänigen Städte in Svietlau zur Ver„schiedenen Mahlen, eingereichte Querelen, wir in Gleichen, die darüber „gepflegene Commissions-Handlungen, und was von Beiden Theilen „darbay sonderlich aber auch anseithen der Unterthanen, so Mündl„alß Schriftlich vor- und angebracht, und Uns Gehorsambst eingeschicket „werden, nebst dörm gehorsammbsten Uns sub dato Prag den Sieben„zehnten Februarij deß nechst vergangenen Sechszehnhundert Vier und „Sechszigsten Jahres, erstatteten Gutachtlichen Bericht Außführlich und „punctatim gehorsambst vertragen referiren laßen: Undt Haben noch „weyter der Sachserwaegung Unß darüber folgender Gestalt Gnädigst „resolviret:

„**Wass Erstlichen** die Von Unß denen Světlauern den Neuen „Zwanzigsten Oktobris Anno Sechszehnhundert Achtzig ertheilte Gnä„digste Confirmation Ihrer Privilegyen anbelangt, finden wir gnädigst „nicht, die von Ihrer Obrigkeit Vorbenanntem Johann Caspar von „Montany der gegen und zur deren Hintertreibung eingewendete Excep„tiones, samt solche Sub- et Interplitie ausgewirket worden, deren Er„häblich zu sein; sondern Weilen Er solchs Privilegia kurtz Von hiro „Ihnen Svietlovern selbst, als Obrigkeit schriftlich bestättiget und Gut„geheißen, auch in Wenig Tags darauf bey Unß für gedachte Sviet„lauer mit einrechnung Ihres Unterthänigsten anbringen uns so gestalts „Confirmation intercädirt und gehorsambst angehalten hat; Laßen wir „es Umbso vielmehreres bei solcher Unßerer, Ihnen gnädigst verliehenen „Confirmation in Kayßer- und Königlichen Gnaden bewenden; - be„treffendt:

„**Andertens**: Die von denen Světlauern anseiten der Obrigkeit „prätendirenden Robothen Obzwar unter denen von Unß Gnädigst „Confirmirten Privilegien auch daßjenige, So die Unterthanen zu Be„hauptung Ihrer nättigen Robothsfreyheit für schützen, von Weylandt „Johann Rudolf Grafen Trtschka als Ihrer damahligen Obrigkeit de„dato Zwölften Decembrys anno Sechszehnhundert drey und dreyßig „begriffen, vorinnen derselbe Sie die Svietlauer von denen Zinssen - und „Robothen, welche dem, mit Obrigkeitlicher Bewilligung zu der Ge„meinde, vom Mathias Baschta erkeuften Hauße, ehemahlen zu leisten „obgelegen, befreyet, sondern auch die Robothen der gesambten Svi„lauer Gemeinde gedachtem Hauß transferirt und darbay allein

„Jagdschuldigkeit auf die Wölfe und daß Hochwildt Jhms Seinen „Erben, und künftigen Innhabern der Herrschaft Swietlau vorbehalten, „Jedoch mit dem Zusatz, daß Sie Svietlauer alles, was er Jhnen über„laßen, der Comunität zum guten und nicht zur Eines oder des ande„ren privatnutzen an- undt verwenden dürfen, undt auch mit der Obrig„keit oder Jhres Ambtmanes zu Svietlau Verwißen gewieße Persohnen „zur Absicht und Reythungsführung bestellen sollen.

„Nichts desto weniger undt in Betrachtung, das mehr benannte „Svietlauer bey dieser Zeit, da die Herrschaft Svietlau zertrennt wor„den, zur erwähnter Jagdbarkeit auf die Wölfe undt daß Hochwild, „dargestalten wie vor diesem nicht können gebrauchet werden; — Alß „finden Wir gnädigst Bittlich zu sein, daß Sie ein aequivalens dargegen „Leisten sollen, Allermaßen sie solches denen nächst Vorhergehenden dreyen „Obrigkeiten auch geleistet haben. Daß aber dieselben dem Vorgeben „nach darzu gezwungen worden wahren, solches nicht allein nicht er„weißen, Sondern sich in soweith sub facto selbst auß der Possesion, „Obermalter Privilegien gesetzet, Worin sie auch durch die von Uns „erlangte gnädigste Confirmation nicht eximiret worden, indem selbigs „außdrücklich auf die Wohlhergebrachte Rechten Undt Freyheiten, deren „Sie tempore illo in Würklichen Genuß sich befunden, clausuliret ist; „ — Es bestehet aber ein altes aequivalens indem, daß die Jnwohner „des Städtlein Svietlau anstatt der Jagd auf daß Hochwildt und die „Wölfe, hinführo alle Jahr Einen Tag daß Korn im Felde zu schnei„den, Einen Tag Hafer oder Gerste zu heuen und einen Tag das Heu „zu rechen;

„Nicht weniger mit dem klenien Reißig, oder auf das Klenie „Wildt, alß Füchsen undt Haaßen zu jagen, dann auch im Fluß Sazava „zu fischen, Jndem Sie eben dergleichen, wie zum Theil auß Jhrer ei„genen Zugeständniß, zum Theil aber auß denen dießfalls beygebrach„ten gleubwürdigen Attestationen erhellet, denen Vorerwähnten dreyen „Obrigkeiten bevorverrichtet, und ein Solches dem Freyherrn von Mont„tany bei Antrettung der Herrschaft ebenfalls zu thun angelobet, schul„dig sein sollen;

„Jedoch was erwältes fischen in dem Fluß Sazava anreicht, da„mit zwischen der Obrigkeit und Unterthanen derentwegs kein Mißver„ständniß verstandt erwachse, haben wir gnädigst befunden, deßfalls ein „gewisses auszumessen, daß Nemblich solches fischen von Jhnen Svietlauer „nur in Vierzehn Tagen einmahl, mit Sechs undt nicht mehreren Per„sonen auß dem Städtlein nun auch zugleich mit der Obrigkeit eigenen „Fischzeug und Garn geschehen soll. Und obwohl:

„**Drittens** die Obrigkeit durch ein Taxam oder Schätzung deß „Gutes Svietlau de Anno Sechzehnhundert Acht und Vierzig auch an„dere Adminiculae zu Behaubten Verreint, daß die Unterthanen deß

„Marktes Spietlau schuldig wahren, Von Einem Jeden Eimer Wein,
„so auf den Schenk kommt, Achtzehn Kreutzer zu bezahlen, Undt auch
„die Obrigkeitliche Wein Leith zu geben; Nachdem aber, auß
„deß Johan Burian Trtschka Privilegio de Anno Fünfzehnhundert
„Acht und Sechszig klar zu sehen, daß dieselben nur Sieben Kreutzer
„Obrigkeitlichen Weintätzen von jedem Eymer zu entrichten verbunden,
„Undt die darinnen enthalteten Bedinguns, wenn Sie von der Obrigkeit
„den Wein nehmen, daß Sie von Solchen Tätz gar befreyet sein sollen,
„mehrere Ihre Willkühr alß eine gemessene Obligation anzeuget, ver-
„valten in contrarium angezogene Schätzung, deß Gutes Spietlau Sol-
„chen Privilegio auch um soviel Weniger derogiren kann, weillen oft
„genannten Freiherr von Montany Ihnen Solches Privilegium selbst
„confirmiret und Unß ebenmäßig Unter Anderen die Confirmation
„darauf gehorsambst auffgebracht hat; Alß solle es bey solchem Pri-
„vilegio undt darin Begriffem Ansatz des Sieben Kreutzer's Obrigkeit-
„liche Tatzes von Jedem Eymer zu bezahlen sein, Verbleiben haben
„und denen Unterthanen frey gestellt seyen, den Wein von der Obrig-
„keit gegen nachsehung solchen Tatzes, nach Belieben zu nehmen, es
„währe den Sach, daß die Obrigkeit Longam possesionen et usum
„solche Taxa der Achtzehn Kreutzer, undt prätendirendter Weinschänke-
„gerechtigkeit, zurecht beständig Erweißen kunte, welches derselben Vor-
„behalten intzwischen aber, so lange Solches nicht dargethan, dem Pri-
„vilegio noch zugewiesen wird – demnach auch:

„Vierdtens: Vorgekommen, daß der Primator zu Spietlau, einen
„Bürger auf dem Rathhaus in Versamblung der Geschwohrenen mit
„Schlägl Tractiret habe; Alß Stätten Zwar hiereins die Obrigkeit im-
„mediale des gebührend einsehen, vorkehren mögen. Nichts destoweni-
„ger, weillen Solches Skandalos und unter anderen gravaminibus —
„begriffen, auch von denen Spietlauern oder dem Primator selbst nicht
„widersprochen worden; So solle derselbe zur Strafe deß hiereinns bezo-
„genen Excesses — mit Vierzehntägigen Arest belegt und dabey ernst-
„lich gewarnt werden, sich hinführo Von dergleichen zu enthalten, widri-
„gens per ab officio amovirt undt abgesetzet werden solle. So aber dem
„Obrigkeitlichen nicht ohne Schaden zu verstehen.

„Fünftens: daß einer oder Zwey geschwohrne auß dem Städt-
„lein Spietlau bey Aufhebung deß Getreyts, wie in Gleichen bey der
„Saat, gegenwärtig sein sollen, auf daß der Obrigkeit Nichts verun-
„treut, wurde, scheinet es zwar die Billigkeit zu sein, in Maßen solches
„auch bey Anderen Güttern und Würthschaften üblich und Herkomens;
„Weillen aber die Spietlauer Vorwenden, daß sie solches vorhin nie-
„mahls, außer dem Grafen von Rabatta, da Er Obwesend war, doch
„gegen Vergnügter Bezahlung geleistet, auch daß Privilegium der Ro-
„bothbefreyung, soweit Sie in Possessione seyndt, für sich haben; Alß

„lassen wir diesen Punkt zur weiteren gütlichen Einlegung gnädigst ge„stellet seyen. Anreichendt:

„**Sechstens**: daß Bothengehen welches qvod factum an Seithen „der Svietlauern in confesso, aber der Bezalung halber zwischen der „Obrigkeit und Ihnen strittig ist, indem die Obrigkeit nur drey Kreuzer „von einer weil indifferenter Ihren Unterthane zu Svietlau zahlen will, „Sie aber Sechs Kreuzer auf kurtzen Weg, in die Weite aber zur Acht „Kreutzer prätendiren; damit hierinnen weder der Obrigkeit noch auch „deren Unterthanen zu Viehl geschehe, sonderlich weillen auch die An„sässigen mit Hinterlaßung Ihres Haußwessens ausgeschickt zu beiden „Pflegen; Alß haben wir gnädigst für Billig befunden, daß Ihren Un„terthanen auß dem Markth Svietlau für daß Bothenlohn, auf kurtze „und weite Straßen ohne Unterschiedt, zu Sechs Kreutzer zum gebüh„renden Bothenlohn von der Obrigkeit so oft, sie sich Ihren, in den „gleichen Fällen gebraucht wurde, richtig bezahlet und von Ihnen un„verzieglich angenommen werden solle.

„**Siebentens**: die Bestrafung des Gemeindeschreibers Jacob Czapek, „wie auch daß die Svietlauer demselben, mit Absetzung eines Anderen, „welchen die Obrigkeit vorgestellt hat, wiederrumt in den Dienst ange„nohmen, betreffendt den Dienst angenohmen, betreffendt, Seitenmahlen „die Svietlauer erwellten Czapek soweit vertretten, daß er nichts ohne „Ihren Geheiß und Verwißen gehandelt, Seyn Ihnen auch nur auf „die von Uns erlangte Gnädigste Confirmation gedachter Svietlauer „meistens angesehen, der von der Obrigkeit eingesetzet hat, hingegen un„tauglich gewest. —

„Alss lassen wir es in hoc casu particularis Bey dem, was bis„herr geschehen, gnädigst bewenden, jedoch ohne präjuditz die Obrig„keit in den gleichen Fällen zustehenden Befugens. --

„**Achtens**: Belangendt die alienir: oder Versetzung der Acker, „Felder, oder Grundstücke, auf fremde Herrschaften: Obzwar die Sviet„lauer solches nicht gestehen wollen, sondern Allein zur gemeinen Noth„thurft Ein Hundert Gulden rheinisch ausgeliehen zu haben, vorgeben, „Mit dem Beysatz, daß die hiedurch dem Obrigkeitlichen Rechte nicht zu „nahe gegangen, weil Sie vermög Ihrer Privilegien von den Ihrigen „frey zu disponiren befugt seyndt; Nichts desto weniger, weillen es der „Obrigkeit Schädlich und nachtheilig wäre, wenn sie Svietlauer Unter„thanen die Gründe in anderweitiger Hände auf fremdte Herrschaften „und Gütter ihrem eygenen Gefallen noch hinlaßen, verwenden, undt „verpfändten dürften; — Alß Haben Wir solchs Befugens dergestallt „erläutern wollen; Erläutern auch hiermit Gnädigst, daß Sie die Frey„heiten haben sollen, auch von Ihrem Liegendt und Unbeweglichen Ver„mögen, alß Gründen, Feldern und Ackern, deren Privilegien gemäß „nach Belieben zu disponiren, jedoch daß sie dieselben nur unter ein

„anderes Stadtl im Bezirke deſs Herrſchaftlichen Gebiethes, mit Nichten „aber auf frembde Herrſchaften ohne Verwießen und licenz der Obrig„keit veräußern mögen; Undt wills Sie eben in dem, daß Sie in Auf„rechung der Einhundert Gulden von außwärtiger jedes Städtlein Ge„meine Handt; die Obrigkeit prateriret, auß den Schranken Ihrer Ge„bührenden Observanz geſchritten; Alß falls Ihnen ſolches, wie hiermit „unſer Gnädigſten Befehl iſt, zu deren künftigen Warnung verwieſſen „werden.

„Neundtens: mit der Weiſenſtellung ſolle es hinführe auf dieſe „Weiße gehalten werden, Wie ſolches Herkammen es, undt vor dieſem be„obachtet werden.

„Daß aber ein lebendiger Vater ſeine eigenen Kinder unter die „Qualitaet der Waiſen Sie hinlaſſen, undt wo er ſie zum Dienſt gebrau„chet, derenthalben etwas denene Obrigkeitlichen Beambten bezahlen „ſolle, finden wir Unbillig ſeyen, und wollen gnädigſt, derwegen der „Waiſen, ſo in eine Dienſt gehen, derjenige Würth, welcher dieſelbige „aufdinget, daß Zuſchreibgeld, wie es gebräuchlich, denen Beambten „ohne einiger Weigerung bezahlen ſolle.

„Zehntens: daß die Spietlauer ſich einer Rebellion theilhaftig ge„macht, und hirunten wie der Freiherr von Montany allhiergeheiſſet pe„nam capitis cum confiscatione bonorum et amissione Privilegiorum „verdienet hatten, haben wir gnädigſt nicht befunden, maßen Euch das „Objectum-Respectum eines ſolchen Criminis hierein nicht proportioniret „iſt; Weillen jedoch die Spietlauer einer Widerſetzlichkeit in Verweigerter „Comunicirung der von der Obrigkeit verlangter Abſchrift, von unßerer „gnädigſten Confirmation ihrer Privilegien, wie auch mit devilivirung „des Ihnen derentwegen auferlegten Arreſts ſich unternehmen, undt der „Reſpect dießfalls gegen die Obrigkeit verlohren haben.

„Alß werdet Ihr Solches Ihnen ernſtlich verhäben, und bleibenſt „gewiſſ einbinden laſſen, daß Sie uns Künftig gegen Ihrer Obrigkeit „allen gebührenden Respect undt Gehorſamb tragen, und erweißen „ſollen; geſtalten hingegen, die Obrigkeit auch zu erinnern ſeyn wird, „daß ſie ebenfalls genannte Spietlauer, wieder Ihre Privilegien, Rech„ten und Freyheiten, undt die darüber erſtlichrem oft genannten Frey„herrn von Montany alsz dann auch auf ſeine gehorſammbſten In„tercession von Unß erlangte Confirmation welche im übrigen in dem, „Was durch dieſe Unßere gnädigſte Resolution nicht mutiret oder er„läutert iſt, bey Ihrer Vollkommenen Ernſt und Vigore zu verbleiben „haben, auf Keine Weiß beſchwehren noch beirren, weder ſolches den „Beambt noch Bedienten oder jemandt anderen zu thuen verſtattet ſolle.

„Eylftens: die vermeinte Gerechtigkeit oder Privilegium, daß der „Baron v. Montany nicht haben ſolle, für ſich Selbſt Jahrmärkte zu „ertheilen, anreichende; Weyllem derbey Gewalt de Regalibus et Re-

„servatis unßerer Königl. Hochheit ist, daß Vorschützende Diploma „auch von unserer Königlichen Böhhemibschen Hoffanzley nicht ergan„gen, daherr von Umb so viel münder unseren königlichen Juribus, und „Legibus Patriae praejudiciren kan; — so werdet Ihr Jehnes Frey„herrn von Montany dergleichen Freyheit in Unserem Erbkönigreuch „Böheimb zu practiciren untersagen, undt im Fall allbereit von Ihnen „etwas unter praetexs derselben geschehen währe, solches alsobahld „aufhäben, reviren und abthuen.

„**Zwölfftens**: undt Letztlichen, nachdem in der Unß von Euch „Untereinsten gehorsambst eingeschickten Kräyßhauptmanlichen Relation „und respective Verantwortung wider die Ihnen, Krayßhauptleuthen „von dem Baron von Montanj angethanen Zumuthung, sembsie denen „Unterthanen zur Viel anhangen und seiner Gerechtigkeit einige Nach„theiligkeiten zufügen Theilen zu fünden ist, wir Verschiedentlich er Freyherr „von Montanj mit öfters genannten Svietlauer Innwohner und Unter„thanen wieder die Billigkeit verfahren, und Sie mit Arrest auch an„deren Beschwerlichkeiten unbillig belöstiget haben, soll es ausz dem von „Ihnen Svietlauer eingegebenen und gedachter Relation beygelegten, „Anbringen oder absenderlich zu sehen, Waß gestalten, Sie wegen ge„wießer von Ihren entlichen Nachbaren entzogenen Feldern, Entrichtung „der Contrybution für das Obrigkeitliche Hauß, welches bey der Ge„neral Visitations-Commission für einen angeseßenen angeschlagen zu „seyn vorgeben wirdt, Hinterhaltung der, dem Städtlein pro anno Sechs„zehnhundert Achtzyg, bey Unserem Königlichen Obersteuerambt desalviert, „undt von Ihm Baron von Montanj empfangenen Siebenzehn Kreutzer, „Überlegung des Städtlein in denen Militärischen durchzügen wie der „des Kreyßhauptleuths-Anstalten zur Verschauung der dorffschaften Ab„streifung einer Vorhin ins geweßen Mauth, undt was dem wahr an„hängig, sich sechstig beilegen, Nun aber solche graciamina noch nicht „also instonirt und ausgeübet seyndt, daß wir eines Verläßlichen unß „darüber gnädigst resolviren könnten;

„Allßo remittiren wir erwähntem Relation mit Ihren Beylagen „hiermit an Euch Gnädigst befehlend, daß Ihr solche beschwährs Puncta „weyter untersuchen, den Baron von Montany darüber Vernahmen, undt „folgendes also zu adjustiren Euch angelegen seyn Lasset, damit in „diesem übrig besseriren die Obrykkeit mit denen Unterthanen, von ei„nander gesetzet, die Felder, von sich diessfals also vergeltet, deren ge„weßen Innhabern bezahlt, und alles in der Sühne gegeben und ohne „Unßerer fernerer Bewilligung, hingelegt werden möchte. — Welches „wir Euch zur Gehorsambster Nachricht, auch bisheriger weiterer insinur „und weiterer Veranstaltung deßen, was wir in Einem undt Anderen „der abgeschriebenen Puncta gnädigst resolviret haben, hiemit in Gnaden

„anfügen wollen. Dems Ihr zugleich nachzukommen, undt hieren unßeren „Gnädigsten Willen und Maynung gehorsambst zu erstatten Wißen werdet.

„Gegeben in unserer Stadt Wien, den ersten Monatstag August, „im Sechzzehnhundert fünf und Achzigsten. Unseres Reiches, des Röhmischen, „im Achtundzwanzigsten, deß Hungarischen im Ein und dreyßigsten und „deß Böhmischen im Neun- und Zwanzigsten Jahr.

Leopold mp.

F. W. C. Khinský mp.

Ris Bohae Sup. Cancellarius.

Ad mandatum Sac.

Regiae. Mattis proprium

Carl Max Graf **V. Hotchinský mp.**

„Vorstehende Abschrift ist mit dem, bey der Königlichen Statt„halterey-Canzley-Registratur vorhandenen Original describto Colla„tioniret und gleichlautend befunden worden.

Prag, Schloss den 8. May 1696.

L. S Carl Maria Dätzler mp.

Registrator.

Kterážto listina byla do češtiny takto přeložena:

»My Leopold Z boží Mylostj Woleny Řzymsky Czysařz a Čzie»sky Král etc. etc.

»Wysocze Zrozenj, Düstogny, Zrozenj též Zamožnj Myly Wierny. »Nechticze My, Waz Mylostiwie zaneprazdnowati, Tak gako Ste Nam »od Zrozeného Pana Caspara Swobodného Pana S Montani Aurže»dlnika w Glotzu, Zwany Purgmystr, Raddy a Czely Obce geho »podanych Miestisc Swietly Pokolikrate giž, S Založenymy Wyhle»dawagicznostmy aneb qverelli, gakož Take nato Přzičziniene Com»missy porozdilnich Handlüw, a czo Take z Obauch Dilůw přžitom »Obzwlastie Take Stran Poddanych, gak Austnie Tak Pysebnie »přzednesly, a Nam ponižienie Odeslaly, dle Wassy k Nam pod »Datum W Čzase Sedmnaczteho Miesice Februarij Tjsiczyho Ssesti»steho Osumdesateho Čztwrteho Roku přzedessleho dobrže poważu»gicy Prawé Punctium ponižienie Referirowati gsme daly: dle dobrý »Powahy Tohož nasledownim Püsobem Mylostiwie Resolvirowati »gsme Račzyly.

»Za prwnj. Tiech a Takowych od Nas Swietelskym pod »Datum dwaczatyho Oktobris Letha Tysycyho Ssestistého Osum»desateho Neymilostiwiegicz Zdielených Privilegych po Tekagiczych »Mylostiwie Newynachazýme od gegych Wrchnostj Pana Caspara »z Montani naproti Tiem & Nastawagyczych Excepti Zieby Sub & »obrestitie k wyrčenj Beyti Mohly, alebrž Poniewadž On Takové »Privilegia gakožto Wrchnost Gym Swietelskym, Skratka Pysebnie »Tčzinil, a za dobre Uznal a na to přzy Nas za nadgmenowané

»Swietelske S Gegichma poddanyma Žadostmy, Strany Tiech Con-»firmati intercediroval a poniženie Přzednesl.

»Zanechawame My přzy Nassy a Tiech Gym Mylostiwie pro-»pučzených Confirmati W Czysařzske a Kralowské Mylostj.

»**Za Druhe**. Od Swietelsky Strany Od Wrchnosti pretendi-»rugiczy, a to Sitcze Bit od Nas Milostiwie Confirmirowaných Pri-»wilegych Mezy Tiema Oswobozenj Roboth po Ochranugy Od Janna »Rudolfa Trčzky gakožto Tenkrate Wrchnost pod Datum Dwana-»czteho Decembris Letha Tysyciho Ssestisteho Třziczateho Třzetiho »Podotknutj, Ktery On Swietelsky W nich negenom od Čzinzie — »a Roboty, Kteřzy, Wrchnostliwau Měly od Matiasse Bassty Kau-»peneho domu k Aubczy, Wykonawaly, ge Wy- & Oswobodil, ale »Taky Roboty Tiech Swietelských Obywatelůw aneb Obecz k Teprw »Opačženemu Domu Transferirovati, Tolyko Samo To, na Honbu, »na Wlky a Wysokau Zwieřz, Sobie, geho Erbum a Budauczym »držitelům, Panstwy Swietelskeho přzitom Zanechawa, a To Spřzi-»dawkem aby Onj Swietelssti Wssechno czo On Gym Zanechal, ku »Zhromaždienj k lepssimu, a ne k gednomu, neb druhemu privat-»nimu Užitku, Obratily, k tomu Take z Wrchnostj, a neb gegych »auřzedlniky We Swietly z Wiedomim k Obhledu a Počztu Wedenj »Mysto Osoby Ustanowiti magj.

»Niczmenie Obhližiegicze se Žie Wycz Opačzeni Swietelsstj »přzy Čzase Tom, Tenkrate když Panstwy Swietelsky Rostrhano »Bylo, k Takowy nadgmenowany Honbie na Wlky, a Wysoky »Zwieřze, Tim Spůsobem gako přzedessle potřzebowati se nemůžou.

»Pročzess My tak, By Onj gakož aeqvivalens naproti Tomu »Wykonawaly za dobre Negmilostiwiegiz Uznawame; a Poniewadž »Takowau nynj přzedesslim Třzem Wrchnostem Taky Wykonawaly »a to Wssim Spůsobem. Žie ale dle přzednessenj onj k tomu přzi-»nuczeni Byly, To nedokazaly, alebrž Take daleko se Sami mymo »gmenowaných Privilegých S Gegych Učzinienim podrobyly, To »čziemž Onj Take Od Nas skrze Žadagyczy Milostiwy Confirmati »eximirowanj nebyly, Poniewadž Takowe Tysknute noty dobřze »přzednostem Prawa & Swobody, kterych Onj Tempore illo — To »gest Čzasu Toho gystimu Užitku se Wynassly Clausirowano gest;

»Gakož aeqvivalens, w Kterým Obywatele Swietelsstj na Mistie »Honby na Wlky, Wysokau Zwieřz budaucznie každeho Roku, geden »den na Žitto Žieti, geden den na Sekanj Wowsů, a geden den na »hrabanj Sena Stogy, Niczmegnie? do Schrastj Maly Swieřze Lyssky »a Zagitze, gakož Také w Sazawie Lowyt Wegsse gegych Wlastny »přziznanj gest, Strany Toho přzednesseni Attestate Tiem Třzem »Wrchnostem zie gsau Konaly Wyswietlnych, Temieřz Swobodnymu

»Panu Z Montani přzy Přzistupu Panstwy, Slybeno, Wykonati »miely.

»Wssak nadegmenowane Lowenj w Sazawie, By mezy Wrch- »nostj — a Poddanýma Strany Toho žadne nedorozumienj nepo- »wstalo, Gsme neymilostiwiegicz Uznaly, a Za dobre Wynassly, By »od Swietelských Tolyko gen w Čztrnaczti dnech gednau ze Ssesti, »a nicz Wicze Osobamj Z Miestečka, S Wrchnostliwyma pak Nowo- »damj Přzizy Wykonano bylo. A To Sytcze:

»**Za Třzetj.** Wrchnost Skrze Taxe — aneb Ssazowanj Stattku »Swietly od Roku Tysyczyho Ssestisteho Čztyryczateho Osmyho »Roku Mysty Take gyne napadenj Obdržeti, aby Poddanj Miestečzka »Swietly powynj Byly, Od každého gednoho Wiedra Wyna czo ku »wyssenkowanj pržide, Osumnaczte Kr. Platytj, a Taky Wrchnost- »liwe Wyno Lydem dawati.

»Poniewadž pak ale z Gana Buriana Trčzky geho Privilegium »Od Roku Tysyczyho Pietistého Ssedesatého Osmyho z Řzetedlnic »k Spatřzenj gest, Zie Onj Tolyko gen Sedum kreytz. Wrchnostli- »wýho Tacze z kazdeho Wiedra platitj Zawazanj gsau — a Wnich »Obdrziegiczy Poważenj, kdiž Onj od Wrchnostj Wyno Wemau, zie »od Takoweho Tacze Oswobozenj gsau — a Beyti magy, Wiczegicz »Wůle nežly powynost Znamena, Znadgmenugiczý Contrarium Statku »Swietelskeho Ssaczunku Sktereho̊žto Privilegia Také derogirowati »se může poniewadž Často Opačzenj Swobodný Pan S Montani gym »Takowe Privilegium Sam Confirmirowal, a od Nas Temierž mezy »gynima Takowyma Confirmatj nato poniežienie Wywed; Totiž přzy »Temž Privilegium — & Wniem potaženo Wyrčzenj Tiech Sedmy »kreytz. Wrchnostlywyho Taczu Od gednoho každeho Wiedra Swůg »pruchod mytj, a Poddaným Swoboda Beyti, Wyno od Wrchnosti »Z Ohledu Upusstienj Taczu dle Lybosti Bratj. Ledažie by Wrchnost »Longam possessionem et usum Takowy Taxe 18 kr. a pretendiru- »giczy Wyny Ssenk Prawa, kdobremu Ustanowenj By přziwestj »mohla, čzehož gym přzed Nas Bereme moczy Tim ale Tak dlauho »dle Privilegium pokraczowati Budau, gakož Take.

»**Za Čztvrte.** Přzedessel, Žeby Primator we Swietly gednoho »Sauseda W Rathauze přzy Shromaždienj Konsselůw Bytím gest »Tractyrowal; Čzehož Sitze miely přzed Wrchnost immediate přzed- »nestj; Niczmegnie poniewadž Takowe Scandala a skrze gim grava- »mina se Opoważil — a Take od Swietelských, anebo Primatorowy »domlauwano nebylo; Tehdy k pokutie geho zessleho Excessu »Cztrnaczte dnj Arrestem přzidržan, a přzitom Woprawdiwie War- »towan Beyti, By se Budaucznie gak Chowati Wiediel, Wyczekrate »Odewssech Officia, a nebo Auřžadůw Odmrsstien Beyti ma, Wrch- »nostlivymu Prawu pak Bezesskody se Srozumiwatj.

»**Za Pate**. Zie geden neb dwa Z Miestečzka Swietly przy »Zdwyhanj Obyly, gakožT ake přzy Setj Beyti magy, By Tudy »Wrchnosti se k Sskodie nicz neustranylo, ponieważ Takowe přzy »druhych Stattczych a Hospodařstwy zle se Skwielo Zadobre se »Uznawa. Ponieważ pak ale Swietelsstj Opakugy Zie By Onj přzed-»tym nykdiž, Tolyko Hrabietj Rabatowy kde On Odomie — anebo »přzitomen nebyl, Wssak naprotj gyste Zaplatie Konaly, ano Take »Privilegium Swobody — Roboth, Tak gak daleko inpossessione »gsau pro Sebe magy; Čzehož Ten punkt k dalssimu Bozkymu Od-»ložеnj Mylostiwie Zanechawame.

»**Za Sseste.** SRozumiwa se Poselstwým gyti, ktere qvood »factum Strany Swietelských in Confesso ale Strany Platu mezy »wrchnostj — a nima Rostržitie gest, Ponieważ Wrchnostem gen »Tržy kreyzr. od gedny Myle indifferenter gym Poddanim we Swie-»tly platitj Chcze, Onj ale Ssest kr. na kratkau Czestu a dalekau Osum »kr. pretendirugy: By Tudy Wrchnostj anj poddanym se mnoho ne-»zdalo, Wobzwlasstnie Take Usedly Ty, kteřzy Swyho přzydomie »Zanechatj — a gytj mussegy;

»Gakož sme Za dobro Wynaslly Mylostiwie, by gym podda-»nym z Miestečzka Swietly, od a Zaposelstwy gytj, na Kratkau — »a dalekau Czestu, bez Rozdilu po Ssesti kreyz. patřziczy Plat od »Wrchnosti tak kolikrate Onj se potrzebowati dagy Placzeno Hoto-»wegma Beyti ma, a Onj se odpyrati nemagy.

»**Sedme**. Ten trest Obeczniho Pýsařze, Gakuba Čzapka, ga-»kož Take Swietelssti Toho gystyho zesadicze, kteryho Wrchnost »dosadila, zasegicz do Služby přzygaly, Teycže se; Tenkrate Onj »Swietelsstj nadgmenowaneho Czapka Tak daleko přzedestřzely, »Zie On Beznich — a Wiedomj nicz nehandlowal. Geho Čzinienj »Take gen natý od Nas Wyžadugiczy Mylostiwie Confirmati Ney-»wicze Obhled miely, kterýžto Od Wrchnosti dosazen Nikoliw do-»statečzny nebyl;

»Czichož in hoc casu particulari czo Tak posawade se Stalo, »Wssak bez přzekažky Wrchnostj W Takowych przipadnostech kpa-»třziczy moczy Mylostiwie Zanechawame.

»**Osmé**. Nasleduge alienir: aneb Zastawenj Poly — aneb »Gruntownj Kusy na Czizo Panstwy: A to Sytcze Swietelssti od-»pyragy, Tolyko zie ku Obecznj Potřžebie gedno Sto Regnskych »Wypučzyly Přzednesly, SPržidawkem, Zie Tudy, Wrchnostliwy »Prawo nesničzily, Ponieważ Onj dle gegych Privilegych S gegych »Wlastnim Disponirowatj mohou. Niezmegnie zieby To Wrchnostj »k negake Sskodie Bylo, aby Onj O Swe Ugmie aneb Lybostj Pan-»stwy a Stattky Czyzy Grunty Zastawowaly Učzinitj nesmiely přzed-»stiragy; Tehdy Sme Tou Okolostogičznost Wyjadřzitj Chtiely;

»Čzehož Mylostiwie Wygadřzugeme, aby Onj Tau Swobodu gmiely, »a Take od gegych Stogiczy a Ležiczý Mohowitostmj, gakož »Grunty, Pole, a Role dle Privilegych dle Lybosti Disponirowaly, »Kromie, By Onj Tolyko Mezy Sebou SČzenau Wrchnostliwau, ale »ne Bez powolenj na Čzizo Panstwy Prodawati a Handlowatj mo»hly; Poniewadž podobnie Zie Onj Wtom, Tiech kobecznim Ru»kaum Gynde Wypučzenych gedno Sto Reynskeych Wrchnost pre»terirowaly, ze Ssranku gegych Patřziczy Obserwatj Wystaupyly; »Budaucznie Tehdy k Zachowanj Toho Tak gakož zde Podotknuto »Mylostiwy Poručzenj Nasse gest.

»**Za Dewate.** Syrotky Budaucznie na Ten a Takowý Spů»sob, gak přzedessle se Ržydily, a gako Prw se pozorowalo držet »se mu; Aby ale Žiwu gsaucze Otecz, geho Wlastnj Ditie potřze»bugice ge Ksłužbie mezy Syrotky potahnautj, a Ste Přzičžyny »— aneb proto Wrchnostliwým Sprawczem Platily — a daly, za »dobre newynachazime, a Mylostiwie Chtitj mytj Račzime, Tolyko »genom Od Tiech Syrotkůw kteřzý Hospodarzowe ge do Služby »Smlauwagy — a Žadagy Od Za Pysu dle Wobičžiege Bez Wsseho »Wiczegicz nadawku se Platilo.

»**Za Desate.** Zie Swietelsstj negakau Rebelly aučzastnj Saucze »se Učzinyly, a proto Swobodny Pan z Montani k tomu Czyly »poenam Capitis cum Confiscatione Bonorum et amissione Privi»legiorum žieby zaslaužily, Mylostiwie Newynachazyme, poniewadž »Take obiectum Respecto negake Criminis mezy Tim se ne Sroz»umiwa a se ne proportioniruge;

»Kromie Swietelsstj negake protiwenstwy W Comunicirowani »Wtiech, od Wrchnostj Žadagiecjch Privilegych, a gakož proto Ten »gym přzedložeueg drest proti Wrchnostj, Respectu gsou se Stra»tily; — Totiž — Gim Wprawdiwie přzedestřzete, a přzitom ge »přzidržite, By Onj Budaucznie naproti gegych Wrchnostj Czely a »Wssechen Respect W poniženostj Snassely a prokazowaly; Na»protj Tomu Wrchnost se Napomene By Ona Temierž gegych Pri»vilegia, Prawa, a Swobody, Tiech a Obzwlasstie, zanegprwe, od »nadgmenowaneho Swobodnyho Pana Z. Montanj na geho ponižie»nou Interessy od Naddožadagiczy Confirmati, gakož Take W Nassy »W Mylostiwe Resoluti czo Wygadřzeno negnj nemuttirowala, To»lyko přzy gegych Potwrzenj a Vigore zanechano mytj magy, na »žadne Spůsob Zamnieskuawatj, aniž Takowe Sprawczům, aneb »Slaužiczym powolowatj nema.

Za Gedenacte. To domiele Prawo, a neb Privilegium, Zie »Baron z Montani Garmarky Udielowatj pro Sebe sam ma, přzed»nesl, Poniewadž Takowy gewaldt de Regalibus et Reservatis Nasse »Kralowske Wysokost gest; žie zastiragiczy Diploma Take od Na-

»sseho Kralowského Czeskeho chanzellařze neprosslo, a Protož Tim »meniegycz Nassym Kralowskym Juribus, a Legibus Patrie podju»divirowati mužie; — Tak Tehdy Wy gemu Swobodnemu Panu »z Montani Takowy Swobody W Nassim Czeským Kralowstwy prae»ticirowatj Wypowyte, a Kdyby Odnieho mezy protextem se Stalo, »to y Hned Wyzdwyhnautj, Revocirowatj Budete.

»**Dwanaczte a poslednie.** Poniewadž W te] Nam od Was »zagedno poniženie odeslanau Kragskych Hajtmanůw Relati, a Re»spective Odpowied, protj Nim Kragskym Heytmanům od Barona »z Montani Uczinienc Notizky Spolu SPoddanima dle geho Sprawe»dlnostj mnoho Zawiesyl, k Spatřženj gest, gako porozdilnie On »Swobodny Pan z Montani pokolykrate Swietelskyma Obywately a »poddanyma protj Spůsobu a gych Arrestem Take zgynyma Obtie»žowanima nepřzislussyle Zachazel, zgich Swietelskych Přzednoste»mj a To Relati Obzwlasstie KSpatřzenj gest, Strany negakych od »nieho Nekterych Sausedůw potwrzenych Poly ku Wrchnostlywymu »a neb KPanskymu Domu, Ktere přzy Generalnj Visitations-Com»missy za gednoho Usedlyho gyni KPlaczenj Učzinyly, a Miesteczku »za Rok Tysyczy Ssestysty Osumdesaty přzy Nassi Kralowsky »Pewnie Defalcirowano gest, gemu Baronu z Montanj ktere On 16 fr. »30 kr.: To gest Ssestnaczte Reynskeych a Třziczeti krz. přzeta»hugicze Miesteczko W Militerskych přzibiezych pro Ustanowenj »Wesnicz; přzewzal, se Stiežugy; — Nynj Takowe Gravamine ge»sstie ne Tak instruirowany, a Wydane gsau, Bychme Bezpecznie »Nas nato Mylostiwie Resolvirovatj mohly.

Totiž.

»Tau od Was Sgegych Přzilohamy Relati Wam odesylame, »Mylostiwie Porauczegicze, Bizte Takowe Stiežugiczy puncta dale»gicz, Pohledawatj, Baronu z Montani nato Wyslissetj a Nasledu»giczy Takto Adjustirowati Wam gse Zanechawa, By dalegicz zwo»statkem Wrchnost Spoddanyma gedno od druheho Rozdieleno, »Pole, Kdyby, se Ta Wiecz Tak přzedstawyla, žie od přzedesslych »držitelůw zaplacene by byly, a Wsseckno To Pomisslenj Wyzdwy»hly, a Bezbudauczyho Nassyho Oznamenj by se založylo: Ktere »My Wam Kponieženemu Wiedomy a Sprawie kdalssymu Ohlassenj »To czo Gsme w Tiech Odeslanych Punctech Mylostiwie Resolvi»rovatj Raczyly Odesylame, Czož Wy Nassy Mylostiwau Wůly a »Mysslenj kterak tak přzedneslj a Pokraczowatj Wiedietj Budete.

»Dano W Nassym Miestie Wydnj Prwnyho Augusti Tysyczyho »Ssestisteho Osumdesateho Pateho, W Nassym Řzymsk. Kragy

»Dwaczatym Osmym, Uherskym Tržiczatym prvnjm, a: **Czeskym** »dwaczatym dewatim Roku.

Leopold m. p.

Ad mandatum Sac^e^. Caes^e^.

C. R. Khinsky Sup. Cancellaris.

Carolus Maximilian hrabie z Thurn.

Wzl. J. Kossinsky.

»Přzedstogyczy Weypys Stym přzy Kral. Mystodrziczkym »Canzellařzy přzy Reystratuřze W Rukauch magiczy Originale Col»lationirowany a Slowo od Slowa Znj. W Praze W Zamku dne »8. May 1696.

Carel Mariaddzlew Registrator.

L. S.

»Toto Obdarowanj z Nemeczkeho na Czesky gazyk, za Čzasu »Primatora Pana Gyřzýka Gyrkowyho a Spolu Přzysežnich Panüw »a Raddy, Totiž Panna Matiege Hesa, Waczlawa Pokornyho Též »Spolu Contribucze Wybierčziho, Jakuba Panka Ganna Swobody, »Pana Janna Polssta, pro Budauczy a Potomky Nasse, By Takowe »pro Starost kzmařzeni — aneb ku přzečztenj Tym Lybiegicz Wy»gadřzene byly, Z Vidimem Slowo od Slowa pro a Přzepsati gsme »daly. Gehož gest Datum we Swietly dne 13. Martij 1728.

Ve Světlé byl hejtmanem zámku a panství Jindřich Václav Boženský z Božejova, a týž byl po své smrti v r. 1690 ve světelském kostele proti oltáři sv. Josefa pochován (dle matriky světelské). Tamtéž odpočívají také jeho děti t. František Boženský z Božejova a Sophie Boženská z Božejova, které 1733 pot. 1725 zemřely.

1686 V tomto roku koupil Světlou a panství Jan Bartolemeus svobodný pán z Vernierů a jeho choť Marie Rosalie (zemské desky).

1690 V tomto roku dne 17. března byl zde v chrámu Páně před oltářem Panny Marie pochován urozený pán Jan Nep. Klusák, pán z Bačkova.

1691 Primasem města Světlé byl Šimon Sobotnický. (Městská pamětní kniha.)

1692 Cantor (učitel ve Světlé) František Breyl (farní archiv).

Farářem ve Světlé jmenován byl Jesuita páter Jan **Frydau** (farní archiv).

1694 Farářem ve Světlé stal se Jesuita páter František **Inidovský** (farní archiv).

Kostel smrdovský, který byl až posud filiálním kostelem Světlé, byl od této oddělen (farní pamětní kniha).

1695 Farářem ve Světlé stal se páter J. Hemek (farní archiv).

1696 Farářem ve Světlé stal se páter Samuel Jan Hamza (far. archiv).

1697 Ceny obilí dle tehdejších špitálních účtů:

1 korec žita 4 zl. 21 kr. v. m.
1 „ ječmena 2 „ 24 „ „ „
1 korec žita 1 zl. 21 kr. v. m. 1698
1 „ ječmena — „ 54 „ „ „
(1000 šindelů 1 zl. 06 kr. v. m.)
1 korec ječmena — zl. 56 kr. v. m. 1701
1 „ ovsa — „ 45 „ „ „

V tomto roku byl páter Maximilian August farářem ve Světlé 1702
ustanoven (farní pamětní kniha). Marie Isabella hraběnka Trčková z Lípy, dcera Adama Erdmana Trčky, provdaná od roku 1652 za Jana Bedřicha hraběte z „Götzen", zemřela jako poslední ratolesť svého rodu dne 23. října 1702 a pohřbena jest v kostele Augustinianů ve Vídni (Bernau, hrady a zámky).

Dle světelských špitálních účtů stál:

1 korec žita 1 zl. 04 kr. v. m.
1 „ ječmena — „ 57 „ „ „
1 „ ovsa — „ 42½ „ „ „

Dle špitálních účtů stál 1 korec ovsa 34 kr. v. m. 1704

Světlou s panstvím koupil hrabě Karel z Pöttingu, pán na Lipnici a Habrech (dle zemských desk).

Dle špitálních účtů stál: 1705

1 korec ovsa — zl. 54 kr.
1 „ hrachu 2 „ 28 „
1 libra másla — „ 11½ „

Dosavádní Cooperator světelský Páter Damian Redlich stal se 1707
zde farářem (farní pamětní kniha).

Dle tehdejších účtů špitálních stál korec hrachu 2 zl. 31 kr. v. m. 1709

Za faráře do Světlé dosazen P. František Ignetius.

Dle tehdejších účtů špitálních stál: 1711

1 korec žita 2 zl. 12 kr. v. m.
1 „ ječmena 1 „ 52 „ „ „
1 „ ovsa — „ 50 „ „ „
1 tele 1 „ 45 „ „ „
1 kráva 5 zl. až 7 „ 80 „ „ „

Ve sporu vrchnosti se světelskou farou o povinnosť robotní 1712
vesnice Březinky bylo úředně rozhodnuto, a obec tato robotní povinností faře světelské přidělena (farní pamětní kniha).

Syndicus světelské obce byl: Alois Trojan.

Dne 23. dubna velká voda a povodeň (světelský archiv).

Od 22. srpna až do konce roku zuřil veliký mor, jakož i dobytčí 1713
mor, a dobytka zahynulo více než polovina (dle Hammerschmidta).

Dne 2. dubna strašlivá povodeň ve Světlé (městský archiv).

Dle tehdejších špitálních účtů stál:

1 korec žita 1 zl. 03 kr. v. m.
1 tele 1 „ 30 „ „ „

1714 Roku loňského vypuklé epidemie a dobytčí mor zanikly v měsíci březnu (dle Hammerschmidta).

Dle účtů špitálních stál 1 korec ječmena 1 zl. 52 kr. v. m.
1 „ ovsa — „ 30 „ „ „
1 tele 1 „ 25 „ „ „

1715 Ceny obilí dle účtů špitálních 1 korec žita 1 zl. 21 kr.
1 „ ovsa — „ 34 „

1717 P. Jan František Ehrlich z Ronova byl jmenován prvním katolickým farářem ve Světlé, jelikož dosud všichni faráři byli utrakvističtí (farní pamětní kniha).

Dle špitálních účtů z doby té stál:
1 korec žita 1 zl. 21 kr. v. m.
1 „ ječmena 1 „ 15 „ „ „
1 „ ovsa — „ 72 „ „ „

1719 Roku toho stál dle špitálních účtů:
1 korec žita 3 zl. — kr. v. m.
1 „ ječmena 2 „ 22 „ „ „
1 „ ovsa 1 „ — „ „ „
1 otep sena 1 „ 30 „ „ „
1 kráva 12 „ — „ „ „

1720 Dle špitálních účtů z doby té stál:
1 korec žita 2 zl. 03 kr. v. m.
1 „ ječmena — „ 56 „ „ „
1 otep sena 1 „ 14 „ „ „
1 tele 1 „ 30 „ „ „

1721 Roku toho stál dle špitálních účtů:
1 korec žita 1 zl. — kr. v. m.
1 „ ječmena — „ 48 „ „ „
1 „ ovsa — „ 24 „ „ „

V tomto roku dne 29. října byla v zdejším kostele u oltáře Panny Marie pochována urozená paní Terezie Amhová, rozená Klusáková z Kostelce, paní na Zboží a Bačkově.

1722 Město a panství Světlou koupil hrabě František Antonín Černín od hraběte z Pöttingů (dle zemských desk).

Dle špitálních účtů z doby té stál:
1 korec žita 1 zl. 12 kr. v. m.
1 „ ječmena — „ 51 „ „ „
1 „ ovsa — „ 46 „ „ „

1723 Dle světelských účtu špitálních stál:
1 korec žita 1 zl. 40 kr. v. m.
1 „ ovsa 1 „ 28 „ „ „

Socha sv. Josefa na náměstí světelském byla od tří cechů, totiž kamenníků, zedníků a tesařů postavena; nápis na ní zní: „Ite ad Josephum.“ (Jděte ku Josefovi) 1725. 1724

Až do tohoto roku byli vrchní úředníci panství světelského ve městě Světlé zámeckými hejtmany a poslední z nich byl Joh. Jakob Peceli. (Světelský úřední archiv.) 1725

Bratrstvo sv. růžence v Světlé bylo hraběnkou Antonií Černínovou založeno. (Světelský úřední archiv.) Vztahující se na to listina zní:

»Já nížepsaná Antonie Josefa, svaté římské říše ovdovělá hra»běnka Černínová, rodem hraběnka z Kühnbergu, co poručnice, »osvědčuji a vyznávám tímto listem před každým, obzvláště ale tu, »kde potřeba:

»Že vysoce a blahorodý pán pán František Karel svaté římské »říše hrabě z Pöttingu při prodaji panství světelského pro vyzdvi»žení bratrstva svatého růžence nejenom ku věčnému založení a udr»žení jeho 500 zl. mezi poddanné města Světlé vykázal, také a skoro »všechny potřeby (aparamenta) zaopatřil, tu jsem já jakožto deskami »zemskými ustanovená pomocnice mého syna a poručence, Františka »Antonína hraběte Černína z Chudenic, v jeho jménu a na místě »něho a jeho dědičův a dědičných nástupců, tímto se zavázati chtěla, »že tato zakládací jistina 500 zl. nejenom na dotčeném mém poručenském »panství světelském, na věčné časy na ouroky pěti ze sta se uloží, »anobrž i ještě potřebné věci ode mne se zjednají a spolu že se budu »snažiti, by s Boží pomocí toto bratrstvo přijato bylo a svou vlastní »základní jistinu obdrželo — bude se k tomu pomahati, aby věčně »trvalo bratrstvo a všechno zachováno bylo; — a bude:

»přednĕ: ctihodného kněze Jana Františka Ehrlicha, zdejšího »faráře světelského, jakožto předsedy povinnosť, nejméně pětkrát »v roce za pozemské bratry a sestry oběť mše svaté, —

»2: v každém svátku panny Marie a každou první neděli v mě»síci zpívanou mši svatou sloužiti, jakož že i procesí s nejsvětější svá»tostí oltářní povede, při čemž se bude modliti s lidem růženec, žehnati »svíčky a růžence, zapisovati bratry a sestry a konati k tomu podobné »úkony k větší cti Boha, jeho požehnané panny Matky a k spa»sení duše; —

»3. že po někdy, zvlášť ku větším slavnostem na ozdobu bra»trstva a pro množství kajícníků bude potřeby, několik cizých du»chovních pozvati, a ty nějaké výlohy by se zapraviti mohly, tuť se »i za namahání pana předsedy buď z ročních úroků 16 zlatých říš»ských, pak zvonařům a hudebníkům po osmerokráte po 15 kr, »ročně 2 zl., dohromady 18 zl. vypláceti; co se týče ostatních 7 zl. »úroků, aneb jiných sebraných obětních peněz za zápis; tyť se mají »dle potřeby na potřebné aparamenty, a pro věčné udržení tohoto

»bratrstva dle pořádných a zvláštních o tom účtů vynakládati, pře-»bývající ale v pokladnici uschovati.

»Pro jistotu toto všechno ustanovuji a zastavuji za reální hy-»potéku své dotčené poručenské panství světelské, jakož i pro za-»chování toho přítomnou listinu ve dvou opisích, stejně znějících »s dolejšími pány svědky co poručnice vlastnoručně jsem podepsala, »a může ona, až bude od veleslavného královského vyššího soudu »zemského, aneb královského místodržitelství schválena, s předchá-»zejícím dovolením jak u veleslavné arcibiskupské konsistoře pražské, »tak u slavného úřadu desk zemských v království Českém kdykoliv »vtčlena býti.

»Stalo se v Praze dne 3. září r. 1725.

Antonie hraběnka z Černínů,
rodem hraběnka z Kühnburga m. p.

Jan Sechov, svědek m. p.

Václav Arnošt Markvart z Hrádku, assistentní rada m. p.

»Tuto zakládající a nadační listinu potvrdila arcibiskupská con-»sistoř Pražská dne 1ho července v r. 1728 s nařízením, že se prů-»vod okolo samého kostela smí voditi, kdyby ale se šlo na ulicích »aneb po náměstí, pak by se takový průvod směl státi jenom bez »velebné svátosti.

(Vide Liber Memorabilium Decanatis Světlensis.)

Dle světelských městských knih byl té doby primasem ve Světlé Jiří Jirkův.

Stavba světelského zámku, totiž strana k městu obrácená od pána z Vernieru počatá, byla ukončena a neslo toto oddělení zámku nad hlavní branou následující nápis:

„Portam haec se et ea Inclusos deo div. virginis sanctis Ven-„ceslao ac Floriano erexit et lubens consecravit Joannes S. R. I. „lib. Baro de Vernier a rubro monte et in ruri campo H. dmi. in „Lipnic et Svetlá et auqui Imp. Leopold. camerario.“

1728 Bratrstvo růžencové ve Světlé bylo místodržitelstvím potvrzeno (Světelský archiv).

Dle účtů špitálních stál té doby:

1 korec žita	1 zl. 02 kr. v. m.	
1000 šindelů	— „ 54 „ „ „	

1729 Rektorem školy světelské jmenován dle farního archivu Frant. Svoboda.

Dle účtů špitálních stál:

1 korec žita	1 zl. 18 kr. v. m.
1 tele	1 „ — „ „ „
1 korec vápna	— „ 28 „ „ „
1000 kusů cihel s dovozem	4 zl. 50 kr.

Dle účtů špitálních stála toho roku: 1730

1 lib. soli — zl. 05 kr.
1000 kusů šindele 1 „ 05 „
1 tele — „ 30 „

Zámeckým hejtmanem ve Světlé byl Ig. Prazl.

Dle účtů špitálních stál: 1731

1 korec žita 1 zl. 30 kr. v. m.
1 „ ovsa — „ 30 „ „ „
1000 kusů šindelů 1 zl. 12 kr. v. m.

Dle účtů špitálních ve Světlé stál: 1734

1 korec žita 1 zl. 30 kr. v. m.
1 „ ječmene 1 „ 51½ „ „ „
1 „ ovsa 1 „ 08½ „ „ „
1000 šindelů 1 „ 32 „ „ „

Farářem ve Světlé byl Páter J. Hübner. (Farní kniha.) Až do tohoto roku byla u světelského kostela pouze hlavní loď. Obě postranní lodě byly z nařízení hraběnky Josefy Černinové přistavěny. (Farní pamětní kniha.) 1735

Dle účtů špitálních stál:

1 korec žita 1 zl. 03 kr. r. č.
1 „ ječmene 1 „ — „ „ „
1 „ ovsa — „ 52 „ „ „

Dne 19. července strašná povodeň následkem průtrže mračen. (Světelský úřední archiv.) 1736

Dle účtů špitálních stál: 1 korec žita 2 zl. 50 kr. r. č. v m.
1 „ ovsa — „ 39 „ „ „ „ „
1 ct. sena — „ 24 „ „ „ „ „

Zadní část světelského zámku (strana východní) byla vystavěna hrabětem Černinem. V této části stával dosud pivovar. (Světelský úředn. archiv.) Dříve zrušený úřad zámeckého hejtmana ve Světlé byl opět obnoven a byl v tomto roku zámeckým hejtmanem ve Světlé jakýsi Vilém Prim. (Světelský archiv.) 1737

Následkem náhle nastalého tání dne 21. prosince velká povodeň. (Světelský archiv.) 1740

Dle requisičního protokollu, nalezajícího se ve světelském archivu, byly naturalní dávky na rakouské i francouzské vojsko ubytované ve Smrdově, Habrech, Světlé a Jeníkově velmi značné, a musely býti jmenovitě v ovse (4318 korců) odvedeny. 1741

Dle účtů špitálních stál 1 korec žita 1 zl. 12 kr. r. č.
1 „ ovsa 1 „ — „ „ „
1 tele 1 „ 30 „ „ „

Zámeckým hejtmanem ve Světlé byl Václav Faber. (Světelský archiv.) 1742

Krajina světelská utrpěla následkem bitvy mezi Rakušany a Prusy u Čáslavi mnoho útisků a plenění. (Schiffner.)

Dle tehdejších účtů špitálních stál

1	srnec	29 zl. v. m.
1	podsvinče	14 „ „ „
1	korec chlebové mouky	20 „ „ „
1	kopa vajec	15 „ „ „
1	kráva	200 „ „ „
1	tele	70 „ „ „
1	vůl	400 „ „ „
1	cent sena	5 „ „ „

1743 Hrabě František Antonín z Černínů, majitel města a panství Světlé, zemřel a po něm následovala v držení panství vdova po něm, hraběnka Antonie z Černínů, rozená hraběnka z Kumburku, paní na Drhovli, Čížové a Sedleci. (Světelský archiv a Zemské desky.)

1746 Dosavadní farář a osobní děkan J. Hübner zemřel; po něm následoval Pat. Jos Ninger. (Světelský far. archiv.)

Světelská vinopalna u mostu, tehdy panská, byla za roční nájemné pr. zl. 200 v. m. pronajata. (Archiv úřadu světelského.)

Zámeckým hejtmanem ve Světlé byl Fr. Stránský. (Světelský archiv.)

Dle sumárního výtahu pozemkového, který jest uložen v archivu úřadu světelského, byly pozemky rozděleny v usedlosti. Jedna usedlosť měla $^{68}/_{128}$ dílu selské usedlosti, a selská usedlosť měla 60 korců.

1747 Hraběnka Antonie Černinová zřídila ve městském špitále další 3 porce, a dotyčná zakládající listina uložena jest v archivu velkostatku světelského. Tato zní v originálu:

„Im Namen der allerheiligsten und unzertheilten Dreifaltigkeit, Gott „des Vaters, des Sohnes, und heiligen Geistes Amen."

„Ich Antonie, verwittwete Gräfin von Tschernin, geborene Gräfin „von Kynburg, erkunde und bekenne vor Jedermänniglich, absonderlich „aber von mithen, welcher gestallten nicht bedächtlich mich dahin ent„schlossen, auf meiner Herrschaft Světlá, über die schon weil. dem Herrn „Grafen Burian von Treczka fundirte fünf Spitalleute deren annoch drei „zu Ehren Jesus, Maria und Joseph zu fundiren nnd ist dann von „diesen acht Spitalleuten folgendes aus meinen dortigen Renten vierwö„chentlich als in Geld, zwölf Kreutzer an Weizenmehl, einen halben Metzen, „an Korn-Mehl einen Viertel, an geritzenen Kraupen einen halben Metzen, „an Butter ein halbes Pfund, an Salz ein Seidel, an Frischbier einen Eim„mer, und des Jahres an Holz drei Klafter, endlich alle 3 Jahre auf einen „Rock und Mantel sechs Gulden irreluibiliter auszuwerfen, welcher nach „dem zu ewigen Zeiten unausbleiblichen Befolg und Nachlebung d „meiner Gesinung sowohl meiner Erben, als Erbnehmer dann „stiger dieser Herrschaft-Inhaber hiemit auf das kräftigste verbi

„zu dessen allen mehreren Festhaltung all mein jetz bestehendes Vermögen „in genere et specie aber erwöhnte Herrschaft Světlá pro Hypotheka „einsetze; übrigens auch die Macht ertheile, damit dieses Fundations-In- „strument sowohl mit Bewilligung Eines löblichen Prager Erzbischöfl. „Cosistor. gehörigen Orten vorgemerkt, als auch mit Genehmhaltung „Ihrer kaiserl. königl. Räthen und wohlverordneten Unteramtleuten im „Königreiche Böhmen in jetzt besagte k. Landtafel auch in Abwesenheit „meiner und auf meine Unköstten einverleibt werden könne.

„Wie aber ebenfalls zu aber dessen Bekräftigung mich nicht nur „allein eigenhändig unterschrieben, sondern auch mein gräfl. angeborenes „Petschaft wohlwissentlich beigedruckt, und unten benannte Herren Zeugen „zu ihren ohnnachtheiligen Mittfertigung alles Fleißes erbeten habe.

So geschehen Prag den 1ten Monatstag Juni des 1748 Jahres.

Antonie Gräfin **Tschernin** geborene Gräfin von **Kynburg** m. p

Josef Mladotta m. p. von **Solopisk** als Zeuge.

Franz Karl Khek m. p., **Schwarzbach** m. p. als Zeuge.

Actum bei der königl, Böhmischen Landtafel.
Prag, den 21ten August 1748.
L. S.

Theod. Ferd. Ritter v. **Lilienau** m. p.,
Registratorsdirector
dasselbst.

Michael Halay m. p.

Do češtiny přeložena, zní tato listina následovně:

»Ve jménu nejsvětější a nerozdílné Trojice Boží, Boha Otce, »Syna i Ducha svatého Amen.

»Já ovdovělá hraběnka z Černínů, rozená hraběnka z Kymburku »uznávám a stvrzuji všeobecně, že jsem sobě předsevzala, na svém »panství světelském mimo těch, od hraběte Buriana Trčky založe- »ných pěti špitálníků, ještě tři k poctě pána Ježíše, panny Marie »a svatého Josefa založiti, a má těchto 8 špitálníků následující věci »z mého tamnějšího důchodu čtyrnedělně dostávati: na penězích »12 kr., mouky pšeničné půl míry, mouky žitné jednu čtvrtci, krup »půl míry, másla půl libry, soli jeden žejdlík, patoků jedno vědro »a ročně tři sáhy dříví; konečně každý třetí rok na jeden kabát »a plášť 6 zl., které po věčné časy nevyhnutelného sledování a do- »žití tohoto mého usnešení jakož i mých dědiců, co příjemce dědictví, »jakož i ostatní majitele tohoto panství tímto co nejmocněji zavazuji, »a k jeho všestrannému udržení veškeré moje pozůstávající jmění in »genere et specie, však dotyčné panství Světlou co hypotheku za- »stavuji; ostatně také právo udílím, by tato nadační listina s povo- »lením slavné pražské biskupské consistoře na patřičném místě vy-

»značena a se svolením cís. král. radů a jich podřízených v krá-
»lovství Českém v pozůstávající zemské desky i v mé nepřítomnosti
»a na moje výlohy vtělena byla.

»Zároveň k potvrzení tohoto jsem se nejen vlastnoručně po-
»depsala, nýbrž i moji hraběcí pečeť připojila a dole jmenované pány
»svědky k jich podpisu vyžádala.

Tak se stalo v Praze v 1ní nedělní den v červnu roku 1748.

Antonie, hraběnka z Černínů,
rozená hraběnka z Kynburgu m. p.

Josef Mladotta m. p.
ze Solopisk, svědek.

Frant. Karel Khek m. p.
Schwarzbach m. p.,
svědci.

Actum při královské české zemské tabuli.
Praha, dne 21ho srpna 1748.

(L. S.)

Theod. Ferd. rytíř z Lilienau m. p.,
registrační ředitel
to samé.
Michael Halay m. p.

Dle účtů spitálních z tohoto roku stál:

1 korec	žita	4 zl.	30 kr. v. m.
1 „	ovsa	2 „	— „ „ „
1 tele		2 „	— „ „ „
1 kráva		16 „	— „ „ „

Správcem panství světelského byl F. Vantoch. Primasem **světel**-skym byl dle městských knih Václav Pokorný.

1748 Město i panství Světlá přešla v majetek Filipa, hraběte **Kolovrat**-Krakovského a jeho choti Barbory hraběnky z Kolovratů (dle **zemských** desk). —

Při faře světelské zřízeno místo kaplana. (Svět. far. **kniha.)**

Primasem ve Světlé byl dle městského archivu **Vojtěch Vondrák.**

Granátnické brusírny ve Světlé byly od hraběte **Kolovrata-Krakov**-ského poprvé založeny.

1749 Vzdor opět vzniklému a trvalému sporu mezi panstvím **světelským** a farou zdejší, za příčinou robotní povinnosti vsi Horní **Březinky ku faře,** musela ves tato i na dále robotní povinnosti při faře **zdejší vykoná**-vati, a to následkem gubernialního výnosu.

1750 Farářem ve Světlé jest dle knih farních pan Pat. **Jos. Unger.**

15ho června a 12ho července velká povodeň ve **Světlé.**

Dle účtů špitálních stál:

1 korec	žita	1 zl.	30 kr. v. m.
1 „	ječmene	1 „	18 „ „ „

Správcem panství ve Světlé byl J. Ehrlich. 1751

Dle špitálních účtů stála:

1 korec žita	1 zl. 31 kr. v. m.	
1 „ ječmene	1 „ 10 „ „ „	

Dle špitálních účtů stál: 1752

1 korec žita	2 zl. — kr. v. m.
1 „ hrachu	2 „ 27 „ „ „
1 „ krup	2 „ — „ „ „
1 libra másla	— „ 25 „ „ „
1 „ soli	— „ 4 „ „ „

Dle špitálních účtů stál: 1753

1 korec žita	1 zl. v. m.
1 „ ječmene také	1 „ „ „

V tomto roce vařilo se v panském pivováře ve Světlé 350 sudů piva, a mýto mostní bylo pronajmuto za roční činži 18 zl. v. m.

Světelská fara byla za tehdejšího faráře Pat. Ningrema nově vystavěna a dokazuje to kniha památní, kdežto nachází se následující nápis: 1754

„Has aedes fecerat Phillipus Krakovský a Kolovrath p. t. Supre-
„mus Burgravius.

V češtině:

„Tento dům vystavěl Filip hrabě Kolovrat Krakovský, nejvyšší
„purkrabí."

Dle špitálních účtů stál:

1 korec žita	1 zl. 54 t. v. m.
1 „ ječmene	1 „ 24 t. v. m.

Dle špitálních účtů stál: 1755

1 korec žita	1 zl. 30 t. v. m.
1 „ ječmene . . .	1 „ 10 t. v. m.

Dle špitálních účtů stál: 1756

1 korec žita	1 zl. 45 t. v. m.
1 „ ječmene . . .	1 „ 30 t. v. m.

Následkem ministerského nařízení byla obec Březinka povinna vykonávati robotu při panství světelském; odvádění desátků zůstalo faře světelské. 1757

Dle cenníku ve světelském archivu stál:

1 cent pšeničné mouky	4 zl. v. m.
1 „ žitné „	3 „ „ „
1 korec ječmene	2 „ „ „
1 „ ovsa	1 „ „ „
1 cent sena	1 „ „ „
1 „ slámy	40 kr. v. m.

Filip hrabě Kolovrat-Krakovský zemřel; Světlou s panstvím převzala vdova po něm, Barbora hraběnka z Kolovrat-Krakovských, rozená hraběnka z „Misheimu a Weitzenau“.

1758 Farní kostel ve Světlé byl povýšen na děkanský chrám, a od té doby jsou faráři světelští jmenováni děkany tohoto chrámu. Primátorem ve Světlé jest Jos. Svoboda a radní (konšelé) Vojtěch Vlček, Frant. Hadraba, Jan Svoboda a Vojtěch Jirkův.

Dle špitálních účtů stál:

1 korec žita . . . . 4 zl. v. m.
1 „ ječmene . . . . . . 3 „ „ „

1759 Správcem velkostatku ve Světlé byl jmenován Ant. Vrána.

Papírna světelská byla od hraběnky Kolovratové prodána Františkovi Entlichrovi.

Hraběnka Barbora z Kolovrat-Krakovských byla potvrzena v držení velkostatku světelského.

Ve světelském špitále byly školní místnosti přestavěny a veškerá práce stavební stála 450 zl. 36 kr. v. m.

Dle špitálních účtů stál 1 korec žita 2 zl. 45 kr. v. m.

1760 Hrabě Leopold Kolovrat-Krakovský, syn zemřelého hraběte Filipa Kolovrata, převzal, byv za plnoletého prohlášen, od své matky panství světelské a statek Vrbici.

Učiteiem na světelské škole byl Jos. Wagner.

Dle špitálních účtů stál

1 korec žita . . . . 2 zl. š.
1 „ ječmene . . . . 2 „ „

1761 Správcem panství světelského jest Jos. Hynek Iritsch.

Dle špitálních účtů stál:

1 korec žita . . . . 1 zl. 54 š.
1 „ ječmene . . . . . . 2 „ 24 „

1762 Dle účtů špitálních stál v tomto roce:

1 korec žita . . . . 2 zl. 45 kr. v. m.
1 „ ječmene . . . . . . 2 „ 30 „ „ „

Správcem velkostatku Světlé byl Jan Krasnický. (Svět. archiv.)

1763 Primasem ve Světlé byl Vojtěch Svoboda (Svět. archiv).

1765 V tomto roku byly varhany v kostele světelském kutnohorským varhanářem J. Horákem za kupní cenu pr. 400 zl. postaveny. (Farní kniha).

Dle účtů špitálních stál 1 korec žita . . . 1 zl. 40 kr. v. m.
1 „ ječmene . 1 „ 30 „ „ „

1766 Ředitelem světelského panství byl Jan Baloun (Světelský archiv).

Dle účtů špitálních stál 1 korec žita . . . 1 zl. 45 kr. v. m.
1 „ ječmene . 1 „ 30 „ „ „

1767 Ředitelem na panství zdejším byl Joh. Pepperný (Světelský archiv).

Dle účtů špitálních stál 1 korec žita . . . 1 zl. 45 kr. v. m.
1 „ ječmene . 1 „ 36 „ „ „

Císařovna Marie Teresie potvrdila a obnovila privilegie města Světlé. Dotyčná potvrzovací listina zní: 1768

»My Marya Terezya z Božj Milosti Řzjmská Czýsaržowna »Wdowa, Králowna Uherská, Cžeská, Dalmátská, Charwátská, a Slo»wanská Arcykniežna Rakauská, Kniežna w Burgundu, Welká Kniežna »w Sedmihradsku, Kniežna v Mediolanu, Mantuanie, Parnie, Knjžeczy »Hrabienka w Habsburgku, Flandržjch, w Tyrolu, Owdowielá Kniežna »z Lotringku a Harzu, Welká Kniežna z Tosskanů.

Oznamugem tímto Lystem.

»Nassým wssem: že gsme od Purgmistra a Konsselůw Mie»stečzka Swietle w Králowstwý Nassem diedičznem Čzeskem leži»czyho we wssý Ponjženosti prossenj, abychom gjm tu Czýsarzsko»Králowskau Milost Učziniti, a gak ty od weleslawných Pržedkůw »Nassých Czýsařzůw, a Králůw Čzeských dosáhnuté Privilegia, tak »také gegjch nabité wrchnostliwe Nadanj milostiwie schwaliti, obno»witi a potwrditi ráčzili;

»Kterážto Slowo od Slowa takto zniegi:

»·/. ·/. ·/. ·/. ·/. ·/. atd. Následují zde v předu uvedené listiny.

»K gegichžto nejponiženiegssý Prosbie milostiwie naklonienj »gsaucze, ráčzili gsme s dobrým Rozmyslem, Nassým gistým Wie»domjm, a Raddau wiernых Nassých milých Moczy Králowskau, »gakožto diedičzná Králowna Čzeská, nadprawené Privilegia, a wrch»nostliwé Nadánj milostiwie schwáliti, obnowiti, a potwrditi, jakožto »tímto Lystem neb Magestatem Nassym Czysařsko-Králowským »(salvo jure Nostro Regio Dominicali, et cujus cunque tertii, tak, »gakž oni Swietelsstj w tychž Nadánj skutečznie drženj, a Užiwanj »gsau, a takowé proti nyniegssým y budauczým Nassým Ustano»wenjm zemským neczylagi) ge tuto milostiwie schwalugeme a po»twrzugeme.

»Chtjcze tomu konečznie, a pewnie ustanowugicze: aby onj »Swietelsstj, a budauczý gich přzi tom wssem, což tento Lyst Náss »Czysařsko-Králowský w niem obsažená Privilegia, a wrchnostliwe »Nadánj w sobie zdržugj, od gednoho každého gmjnj, bez Nassý »Diediczůw Nassých budauczých Králůw Čzeských, y giných wssech »Lydj wsseligaké Přzekazky, a Odpornosti.

»A protož přzikazugem wssem Obywatelům a Poddaným Na»ssým ze wssech Čztyr Stawůw Králowstwj Našeho diedičzného »Čzeského, wzlasstie pak Nassemu Králowskému Gubernio zemskému, »abyste ge giž často gmenované Swietelský, nyniegssý y budauczý »přzi tomto milostiwem Schwálenj a Potwrzenj Nassem bez wsseli-

»gakých Zmatkůw a Odpornostj, nynj, y na budauczý Čzasy gmiely, »drželi, a neporussytedlnie zachowali, žádných gjm w tom Przekážek »nikdy nečziniegicze, ani komu ginému čziniti nedopousstiegicze; »a to pod Uwarowánjm Hniewu, a Nemilosti Nassy Czysařsko-Krá»lowské, Diediczůw nassych budauczých Králůw Čzeských, též sku»tečzného Trestánj:

»Tomu na Swiedomj Pečzet Nassy Czysařsko-Králowskau wietssý »k tomu Lystu, a Magestatu Nassemu, gsme přziwiesiti dáti, a w niem »Rukau wlastnj se podpsati račzili.

»Dán w Miestie Nassem Wjdni Druhého dne Miesicze Dubna »Leta Pánie Tisyczého, Sedmistého, Ssedesátého Osmého, Králow»stwj Nassých Dvacátého Osmého.

Marie Theresie v. r.

Rudolphus Comes Chotek

Rni Biae Sup. d. Arch. Aust s. Cancellarius.

Ad mandatum Sacrae Caes.
Regiae Majestatis proprium
Jan Bernard z.

Dle špitálních účtů stál roku toho

1 korec žita 1 zl. 51 kr. v. m.
1 „ ječmene 1 zl. 12 kr. v. m.

Primatorem ve Světlé byl Jos. Svoboda.

1769 Rok tento byl velmi mokrý, tak že byla polní úroda úplně zkažena (archiv úřadu světelského).

Dle špitálních účtů stál:

1 korec žita 1 zl. v. m.
1 korec ječmene 56 kr. v. m.

1770 Dne 4. dubna nastala povodeň následkem náhle roztálého množství sněhu (Schaller).

Jako rok loňský, bylo léto i roku tohoto velmi mokré (archiv úřadu světelského).

V tomto roku bylo zde zavedeno pěstování červeného jetele. (archiv úřadu světelského.)

Dle účtů špitálních stál roku toho:

1 korec žita 1 zl. 31 kr. v. m.
1 „ ječmene 1 „ 10 „ „ „

1771 Dne 17. března vystoupila následkem náhlého tání sněhu voda Sázavy až ku špitálu (Světelský archiv).

Leto tohoto roku bylo rovněž jako v letech 1769 a 1770 velmi mokré, a dne 17. června padal dokonce sníh. Následkem neúrody roku toho nastala drahota, hlad a epidemické nemoce a korec žita stál 14 zl. v. m. (Světelský archiv.)

1772 Také roku tohoto potrvala drahota a hlad (Schaller.)

Dle účtů špitálních stál korec žita 7 zl. 40 kr. v. m.
„ ječmene 6 „ 15 „ „ „

Purkmistrem ve Světlé byl Jakub Pokorný (městský archiv).

1773 Ježto se r. 1770 zavedené pěstování červeného jetele na panství světelském u poddaných potkalo s nepřízní a obtížemi, bylo pěstování jeho přísně nařízeno (světelský archiv).

Správcem úřadu světelského byl J. Plainer.

Dle účtů špitálních stál korec žita 1 zl. 50 kr. v. m.
„ ječmene 1 „ — „ „ „

Po J. Plainerovi stal se administratorem světelského hospodářského úřadu Jan Franzl (světelský archiv).

Po tomto byl direktorem ve Světlé Ig. Schubert (světelský arch).

Hrabě Kolovrat odevzdal panské brusírny na granáty brusičům k svobodnému používání, a ponechal jim zároveň kapitál pr. 6000 zl. k provozování obchodu s granáty.

1774 Do Světlé byly roku tohoto první brambory zavedeny a zde sázeny (světelský archiv).

Leopold hrabě Kolovrat-Krakovský koupil statek Vilimovice za 35.540 zl. v. m. a spojil jej se Světlou (světelský archiv).

1775 Jako všude, vypukly i zde nepokoje mezi sedláky za příčinou robotní povinnosti (světelský archiv).

1776 Povinnost robotní byla za příčinou nepokojů roku loňského určitě omezena (svět. archiv).

Roku tohoto přijato bylo vesměs pěstování bramborů a jetele, a panoval tehdy následující osevní postup: 1. strana žito, 2. strana oves a ječmen, 3. strana $^1/_3$ obilí, $^1/_3$ jetel, $^1/_3$ brambory (světelský archiv).

Dle účtů špitálních stál korec žita 1 zl. — kr. v. m.
„ ječmene 1 „ 25 „ „ „

1777 Umíráček na věži světelského kostela byl obnoven. Týž měří $11^1/_2$" v průměru a váží 30 lib. a nese následující nápis: J. R. S. 1777.

Dle účtů špitálních stál korec žita 2 zl. 46 kr. v. m.
„ ječmene 1 „ 46 „ „ „

1778 Správcem úřadu ve Světlé byl dosavádní purkrabí František Tittelbach (světelský archiv).

1781 František Tittelbach stal se definitivním direktorem světelského panství.

Zrušení poddanství stalo se patentem ze dne 1. listopadu 1781. (Světelský archiv.)

1782 V letě rozšířila se u koní epidemicky ozřivka a zmizela teprve v pozdním podzimku (svět. archiv).

Dolování na stříbro u Dlužin a Nového Dvora bylo zavedeno hrabětem Kolovratem a sice počalo pracovati 11 horníků a důl nazván jest „Štolou Leopoldovou“ (svět. archiv).

1783 Dosud stávající pila u pilského rybníka byla zrušena (světelský archiv).

Protestanté na panství světelském odpírali odvádění desátků faráři světelskému, byli však k tomu hospodářským úřadem zdejším přinuceni (světelský farní archiv).

Děkanem ve Světlé byl páter F. Novák (svět. far. archiv).

Purkmistrem ve Světlé byl V. Pánek a v podzim téhož roku Jan Wagner. Radními byli: J. Pytlíček, Jos. Prášek, J. Tichý a J. Ryvola.

1784 Dne 28. února vystoupla ve Světlé voda tak, že most přes Sázavu byl z velké části odplaven; druhá velká voda byla 28. března (světelský archiv).

Od hraběnky Černínové založené bratrstvo růžencové bylo rozpuštěno, a jmění jeho 780 zl. 18¾ kr. fondu chudých odevzdáno. (Světelský archiv.)

Purkmistrem ve Světlé byl J. Pytlíček.

Zima toho roku byla velmi tuhá (až 24° R. pod nulou), v měsíci únoru napadlo mnoho sněhu a zůstal ležeti až do května. (Světelský archiv.)

Dolování na stříbro r. 1782 hrabětem Kolovratem Krakovským započaté u Lánů a Nového Dvora, bylo po tříletém trvání zanecháno následkem nedostatku bohaté na stříbro rudy. (Světelský archiv.)

1786 V tomto roku stávalo již 10 brusíren na sklo ve Světlé a Březince.

Hrabětem z Kolovrat Krakovským založená továrna na mosazné výrobky, papírna, továrna na knoflíky, na klobouky, jakož i brusírny na sklo byly v čilém běhu. Také nově založená továrna na tužky měla dobrý odbyt na své výrobky. (Světelský archiv).

Císařem Josefem II. nařízené upravení daní a měření pozemků (Josefinský kataster) bylo zde v tomto roku provedeno. (Světelský archiv).

Císař Josef II. potvrdil a obnovil privilegia města Světlé a udělil jí současně právo na odbývání dvou výročních trhů. Dotyčná původní listina zní:

„Wir Joseph der Zweite von Gottes Gnaden Erwählter Rö-
„mischer Kaysser, zu allen Zeiten Mehrer des Reichs, König in
„Germanien, zu Jerusalem, Hungarn, Böheim, Dalmaczien, Kroatzien,
„Slavonien, Gallizien, Lodomerien: Ertz-Hertzog zu Oesterreich,
„Herzog zu Burgund, zu Lothringen, Grossherzog zu Toskana,
„Grossfürst zu Siebenbürgen, Hertzog zu Mailand, Mantua, Parma:
„gefürsteter Graf zu Habsburg, zu Flandern, zu Tyrol: bekönnen
„öffentlich mit diesem Briefe und geben Kund jedermänniglich, die

„Bürgermeister & Rath des Städtchens Světlá in unserem Erbkönig-
„reiche Böheim allerunterthänigst gebeten; Wir geruhen Ihnen die k. k.
„Gnade zu Thuen, und die von unsern Glorreichsten Vorfahren sot-
„hanen Städtchen Verliehenen, und letzlich von wailand unßeren Hoch-
„geehrtesten Frau Mutter, der höchstseligen Kaißerin, Königin Maria
„Theresia Majaestät glorwürdigen Andenken confirmirten Privilegien
„allergnädigst zu bestättigen, die bishörigen Samstägigen Vieh- Wochen-
„märkte aber in andere zwei Jahrmärkte und einen Monatlichen Vieh-
„markt abzuändern. — Wenn wirum dem alleruntthänigsten Gesuche des
„Städtchen Světlá, in K. K. Gnaden zufügen Befunden. —

„Als haben wir mit wohlbedachtem Muthe guten vorgehabten
„zeitlichen Rathe, und rechten Wissen, ihm Städtchen Světlá, von Alters-
„her erworbenen Privilegien, Salve Jure Regio, Dominicali, et cujus
„cunque Tertii, und in soweit, dasselbe in deren usu et possessione
„sich Befündet, dann solche der jetzigen und künftigen Landes-Verfassung
„nicht zuwider sind, allergnädigst bestättiget, und die zugleich angesuchte
„Abänderung der Jahr „Vieh" und Wochenmärkte, dahin bewilliget,
„daß künftig daselbst vier Jahrmärkte und zwar, der Erste am Dienstage
„in der dritten Woche nach Heiligen drey Königen, der Zweite am Hei-
„ligen Adalberti-Tag, der dritte an Sct. Bartholomei und der Vierte
„am Tage des Heiligen Ertzengel Michael, die Monatlichen Viehmärkte
„aber, alle ersten donnerstage im Monathe, außer, wenn die Jahr &
„Monatsmärkte auf einen Sonn- oder gebothenen Feyertag einfallen, in
„welchem Falle sie auf den Vor- oder Nachkommenden Werktag über-
„tragen werden müssen, abgehalten werden sollen. Thun auch hiemit
„wissentlich und in Krafft dieses Briefes als Regierender König von
„Böhmen, meinen, setzen ordnen, und wollen das nicht nur des be-
„merkten Städchens Světlá von Alters her erwartenen Privilegien ob-
„verstandener Maßen, als ob deren Punkte, hierin aufs Neue beschrieben,
„und von Wort zu Wort einverleibt wären wie bisher also auch fer-
„neres Bey Kräfften seyen, und bleiben sollen, sondern auch selbes sich
„der neubestimmten Jahr „Vieh- & Wochenmärkte erfreulich genüßen,
„und sich deren ruhig gebrauchen können und mögen, Vor jeder män-
„niglich ungehindert. Und gebieten hierauf allen und jeden unßeren nach-
„gesetzten Obrigkeiten, Innwohnern, und Unterthanen, was Würde,
„Standes, Amtes, oder Wesens, die in unserem Erbkönigreiche sind, in-
„senderheit aber unserem königlichen Gubernium daselbst hiemit gnädigst,
„daß sie Mehr gedachtes Städtchen Svietla Bey oben angezogenen Pri-
„vilegien, dann Jahr „Vieh" und Wochenmärkten gebührend schützer
„und Handhaben, darwieder selbst nichts thun, noch dieses Jemanden
„andern zu thun, verstatten, als Lieb einem Jeden seyn, unsere schwerste
„Strafe und ungnade zu vermeiden.

„Das meinen Wir ernstlich: -- Zu urkund dieses Briefes besserer „Geltung mit unserem K. königlichen und Erzhertzoglichen angehän„genden grossen Insiegel der geben ist, in unserer Haupt- & Residenzstadt „Wien den fünften Monatstag July in Syebenzehnhundert Sechs und „Achtzigsten, unserer Reiche des Römischen im drey und Zwanzigsten, „und d.r Erbländischen im Sechsten Jahre.

Joseph mp.

(L S.)

Leopoldus Comes a Kollovrat mp.
Regiae Bohae t. a. p. Cancellarius.

Joh. Rudolf Graf Chotek mp.
Tobias Freiherr v. **Geblen mp.**

Ad mandatum Sacrae Caes.
Regiae Majestatis proprium:
Joh. Jernim. Holler mp.

Dotyčná původní listina zní v českém překladu:

»My Josef druhý, z Boží milosti zvolený Římský císař, pro »všechny časy rozmnožitel říše, král Německý, Jerusálemský, Uher»ský, Český, Dalmatský. Chorvatský, Slavonský, Haličský a Lom»bardský, Velkovévoda Rakouský, vévoda Burgundský, Lothrinský, »velkovévoda Toskánský, velkokníže Sedmihradský, vévoda Milánský, »Mantuanský, Parmský, okněžený hrabě Habsburgský, Flanderský »a Tyrolský, oznamujeme veřejně tímto listem naším všem, že Nás »purkmistr a rada městečka Světlé v našem dědičném království »Českém ve vší poníženosti prosili, abychom jim ráčili tu císařsko»královskou milost učiniti, a ony od veleslavných předkův našich »městečku propůjčených a posledně od naší velevážené paní matky, »zesnulé císařovny a královny Marie Theresie veličenstva slavé upo»mínky ustanovených privilegií nejmilostivěji potvrditi, dosavádní »však sobotní dobytčí a týdenní trhy na jiné dva výroční trhy a »jeden měsíční trh na dobytek změniti. Nejponíženější žádosti mě»stečka Světlé jsme v c. k. milosti vynalezli:

»Dobře promýšlenou odvahou a včasnou radou, jakož i v pra»vém vědomí jsme městečku Světlé, od starodávna držené privilegie »Salve Jure Regio Dominicali et cujus cunque Tertii. a jak dalece »tyto v jich usu et possesione se nalézají, jakož i ony, které se »nynější a budoucí ústavě zemské neprotiví, nejmilostivěji potvrditi »a zároveň žádané změnění ročních a týdenních trhů tak povoliti, »by tam na dále 4 výroční trhy následovně odbývány byly, a sice: »první v úterý ve třetí neděli po svatých tří králích, druhý na den »sv. Vojtěcha, třetí na sv. Bartoloměje a čtvrtý na den svatého »archanděla Michaela, měsíční však trhy na dobytek vždy první »čtvrtek v měsíci, vyjímaje, kdyžby výroční trhy a měsíční na.m

»děli neb svátek připadly, v kterémžto pádu buď na den před ním »neb po něm přeloženy býti mají. Činíme také vědomě a mocí »tohoto listu co vládnoucí král Český ustanovení, a chceme, by »nejenom uvedené městečko Světlá od starodávna vydobytá privi»legie v ustanovené míře, jako by jich podmínky v nich na novo »opsány a slovo od slova vtěleny byly, jak dosud, tak i na dále »při platnosti byly a býti mají, nýbrž také by to samé v nově usta»novených výročních, dobytčích a týdenních trzích prospěšně uží»valo a v klidnosti upotřebovalo bez veškeré překážky. A nařizujem »všem našim stávajícím vrchnostem, obyvatelům a poddaným, v jaké »koliv hodnosti stavu, úřadu a bytnosti se v našem dědičném krá»lovství nacházejí, zvláště však naší královské správě zemské naři»zujem, by naznačeného městečka Světlé vydobytá privilegia, pak »výroční, dobytčí a týdenní trhy, řádně chránila a spravovala, na»proti tomu ničeho nekonala, neb někomu učiniti povolila, jak kaž»dému milo jesti, našeho přísného potrestání a nemilosti se střežiti. »To míníme opravdově.

»K zaručení větší platnosti tohoto listu připojili jsme naši c. k. »a velkoknížecí pečeť. Dáno jest v našem hlavním a sídelním městě »Vídni, dne pátého měsíce července v sedmnáctistém šestaosumde»sátém, panování našeho Římského třiadvacátém a zemí dědičných »v šestém roce.

Joseph m. p.
(L. S.)

Leopoldus Comes a Kolovrat m. p.
Regiae Bohae t. a. p. Cancellarius.

Jan Rudolf hrabě Chotek m. p.
Tobiáš svob. pán z Geblen m. p.

Ad mandatum Sacrae Caes.
Regiae Majestatis proprium
Jan Jermin. Holler m. p.

Městečko Světlá čítá v tomto roku 133 měšťanských a 4 židovské domy s 1082 obyvately. (Světelský archiv.) 1787

Na panství zaveden chov Paduanských ovcí, z nichž 1 kus stál 100 zl. v. m.

Ceny obilí dle archivu světelského: 1788

1 korec	pšenice	2 zl.	45 kr.	až	3 zl.	03	kr.	v. m.
1 „	žita	1 „	57 „	„	2 „	06	„	„ „
1 „	ječmene	1 „	27 „	„	1 „	28	„	„ „

Zima tohoto roku byla tak krutá, že v horách mnoho lidí pomrzlo. (Stará pamětní kniha.)

Stará škola ve Světlé, jelikož hrozila sesutím, byla prodána a místnosti pro vyučování opatřeny v městském špitále. (Světelský archiv.)

Panství náležící chalupa pod kostelem, při níž nalézal se ve skále vytesaný sklep, byla s podržením práva na tento sklep prodána za 150 zl. v. m. (Světelský archiv.)

Světlá čítala toho roku 142 domů. (Světelský archiv.)

1789 V měsíci dubnu byla tak vysoká voda, že byl most přes Sázavu značně poškozen. (Stará pamětní kniha.)

Město i panství světelské bylo tohoto roku poštou ku Steinsdorfu přiděleno; až dosud náleželo obé poštou k Německému Brodu. (Světelský archiv.)

Dle archivu světelského stál korec žita 2 zl. 10 kr. až 2 zl. 25 kr. v. m.

Purkmistrem ve Světlé byl V. Pánek.

1790 Následkem trvalého sucha nastal úplný nedostatek krmiva a neúroda. (Městský archiv.)

V městě Světlé přišlo dobré víno, pocházející z Kolovratského panství Wetzdorfu, do obchodu, a stálo tehdy vědro 4 zl. až 8 zl. v. m. (Světelský archiv.)

1791 Po dosavádním zdejším učiteli J. Wagnerovi nastoupil v témž úřadě V. Bohuslav. (Farní pamětní kniha.)

Hrabě Leopold Kolovrat Krakovský povolil brusičům granátů za příčinou, by se toto odvětví průmyslu udrželo, značné peněžité zálohy. (Světelský archiv.)

Dle zápisků v městském zdejším archivu stála:

1	míra	pšenice	3 zl.	— kr.	v.	m.
1	„	žita	1 „	45 „	„	„
1	„	ječmene	1 „	30 „	„	„
1	„	ovsa	— „	36 „	„	„
1	„	hrachu	4 „	— „	„	„

Hrabě Leopold Kolovrat-Krakovský nařídil dekretem ze dne 14. ledna, že jeho světelští úředníci a služebníci musí své syny za příčinou naučení se německé řeči poslati do ciziny. (Světelský archiv.)

Dle jednoho účtu v světelském archivu bylo v průměru za 15 roků, za rok po míře vysetého semene sklizeno:

pšenice	6	mandel
žita	$4^1/_4$	„
ječmene	$3^1/_3$	„
hrachu	6	„
ovsa	$1^3/_4$	„

zrna pak vymláceno:

u	pšenice	11	mázliků
„	žita	12	„
„	ječmene	14	„
„	ovsa	21	„
„	hrachu	9	„

Nejvíce pěstováno bylo žito a hrách.

V lese u Rosinova byla zřízena obora pro černou zvěř. (Svě- 1792
telský archiv.)

Ceny obilí dle spisů v zdejším archivu:

1	míra žita	1	zl.	24	kr.	v.	m.
1	„ ječmene	—	„	48	„	„	„
1	„ hrachu	4	„	—	„	„	„

Ředitelem panství světelského byl F. Tittelbach, syn bývalého ředitele. (Světelský archiv.)

Dle účtů v archivu světelském byly roku tohoto následující ceny: 1793

1	míra žita	2	zl.	–	kr.	v.	m.
1	„ pšenice	2	„	15	„	„	„
1	„ ječmene	1	„	26	„	„	„
1	„ hrachu	—	„	46	„	„	„

Purkmistrem ve Světlé byl Josef Prášek.

Následkem průtrže mračen v nejbližším okolí Světlé byla pole, 1794
zvláště na svahu, zle poškozena. (Světelský archiv.)

Dle účtů v městském archivu stála:

1	míra žita	1	zl.	36	kr.	v.	m.
1	sáh tvrdého dříví	2	„	14	„	„	„
1	„ měkkého „	1	„	51	„	„	„

Purkmistrem ve Světlé byl V. Pánek.

Světelská radnice byla vystavěna z výtěžku emfyteutických po- 1795
žemků a stála 1846 zl. v. m. (Světelský archiv.)

Veliké sucho až do poloviny června, načež následovaly denní lijáky a bouřky, které až do srpna trvaly a veliké povodně způsobily. (Světelský archiv.)

Obilí mělo dle spisů v světelském archivu následující ceny:

1	míra pšenice	2	zl.	45	kr.	v.	m.
1	„ žita	2	„	—	„	„	„
1	„ ječmene	1	„	—	„	„	„
1	„ ovsa	—	„	45	„	„	„
1	„ hrachu	2	„	30	„	„	„

Dne 27. ledna a 28. února bylo tak teplo, že lidé bosi venku 1796
chodili; v březnu za to napadlo množství sněhu, který zůstal ležeti až do května. (Světelský archiv.)

V tomto roku byla kanonická visitace ve Světlé, již konal tehdejší biskup hrabě Theodor z Trautmannsdorfů. (Lučická farní kniha.)

Dle účtu, nalezeného v archivu světelském, stál:

1 kůň	25 zl.	— kr.	v. m.
1 vůl	16 „	— „	„ „
1 tele	3 „	— „	„ „
1 ovce	1 „	50 „	„ „
1 jehně	— „	30 „	„ „

V tomto roku byla ve Světlé tak zvaná granátnická společnost založena; dotýčná listina zní:

»Krátké připomenutí o začátku fabriky:

»Wšem, a celému ninj pozůstávajícímu i někdy budoucýmu Per»sonale Světelské Granátnické Fabriky tuto k pamjeti se uvádí kterak »v roku 1752 Slavné paměti Excellenc pán pan Filip Hrabě Kra»kovský z Kolovrat ten čas ninější Purggraby královstvj Českého »a zdejší gruntovnj Vrchnost nemaljm vynasnažením z Města řjšského »Freyburku, kdež se ten v Čechách vinalezený a vcelku vážnosti »toho času gsoucý drahý kamen nazvany Granatj skrze tam giž »soucy takovou Fabriku vypracovati uměl, Jim do Čech na své gemu »tehdaž milé panstvy Světelské negaké dva muže tam od tad gme»nem Josefa Fukxa, Matěje a Filipa Gentze kterj vrtači Granátu »bily, vjzval a do městečka Světlý k založenj te Fabriky uvedl — »kteřj ale gakožte lidé z svobodné Zemně Rzíše tiž kunst před lidem »zdejším velmy skregvaly — až onen a nineycký granaticke Fabriky »zřízený pan Inspector J. Wagner svou přičindlivosti a již tenkrát »gakožto Student majicí schopnosti, zdovolení onneho T. P. Excel»lenz pána tehdejší vrchnosti, ten kunst vrtacký od těch veyše gme»novaných Freyburaku pochopil a se naučil, a od nich že sám pro»sebe dělat může uznán byl.

»Po složené, a gemu od tehdeyší Milostivé Wrchnostj uložené »Probi teprv onj z Freyburgu přissly Mistři k učenj poddanjch Lidy »přidrženy bily; y nemohouce se ač dosti nerady, ony Freyburacy »skrze gyž viučeného pana Joséfa Wagnera vimluvit Učedlníky přij»mouti, a tudy fabryku vrtačema granaty rozmnožily, ač pak nebozy »prvnj Učedlnjcy geden každý 7 let se učiti, a mnohé nesnáze vy»statj muselj. Teykajíce Šlefyren které vjdělavanj granatu a vedenj »Fabriky nevihnutedlne potřebne bily, ti zase spolu y Mystrami »granatu Šlefyrskými takto povstaly: Nejakej Šebastian Fuks založil »Werk Šleyfyren, a Ondřej Grámer drobet na brusech Granati řezat »uměl, a skrze svou ženu puljrovany na Šeybach se okázalo; Ney»prvější kterýž též ten Granatu šlejfyrský kunst pochopil, byl prvny »u sve schopnosti povstalej a njni gsoucy druhy pan Inspector L»pold Prašek, který též ostatnj napotom Granatu šlejfyře rozm

»a až do neňička svou přičinlivostí rozmnožuge. Pak Granati brilan- »tirovati gakožto Steinšneidr byl prvnj giž v Panu zesnuly pan Joseph »Pitliček a Antonín Pokorný, a tak na ten spusob Fabrika k ruce »Mylostivé Wrchnostj se vedla a držela tak dlouho dokavad Geho »Excellenz pán pán Filip Hrabě z Kolovratu a nynější purkraby »královstvj českého živ byl. Napotom při nastoupenj nynější Slavne »panujicý milostivé Wrchnostj Geho Wisoce Hraběcý Excellency »pána pána Leopolda hrabyete Krakovského z Kollovratu, propug- »čená byla ona Fabrika onim ten čas pozustavajicým pánům My- »strům k dálšímu vedenj a drženj a to obzvláště dle pamieti byli »kteři Samy prosebe z ostatnjmi pany Mjstri fabricirovat počaly. »— totiž: pan Filip Kuntz, pan Joseph Wagner, pan Joseph Pi- »tliček, pan Leopold Prašek, pan J. Kadleček, pan Antonyn Pře- »nosyl, — Gež tak ve své mýře dle krátce obogného Contraktu a »vněm zaznamenanými Mystri až do roku 1878. roku trvalo — Na- »potom při vzrostu a rozmnožení Personalu vidělo se od gsoucých »Fabrykantů a starších. Mystrů Frantze Zajička a Filipa Wanglera »za dobré negaký pořádek pro ten giž tak hruby personalní Stav »ustanoviti a artikule založiti, dle kterých by ne Fušerové ale řádné »učené tovaryšové a Místři fabrycké dílo vesti; Pany pak Inspekto- »rové a Starší Místři, učedlníky a tovariše ustanovovati, ge dílem za- »opatřiti, své gmění jim do práce připujčně dati a svěřjti mohly. »Mnohokrát a tehdy společně pany staršj Mjstři oto u Jeho Excel- »lency žádost složily a potřebu toho poniženostj představily, však »dlouho bez dosahnutí gegích Žadost trvala, až roku 1796 skrze »prohřetedlné višetření od Urozeného pana Františka Tittelbacha »ten čas zřízeného Directora panstvý Světelského dle gemu od spo- »lečných fabrikantů a starších Mjstrů ve vyjadřenj artikulu vždicky »pro společnj Granatnický Fabriky Personale se sepsaly, a jsouce »od všech staršjch pánův Mystrův podepsané, skrze Slavný Directo- »rialny Úřad Geho Excellency panu panu Leopoldovi Hrabetj Kra- »kovskému s Kolovrat, gsoucy Milostivé gruntovní Wrchnostj dto. »30. Junji 1796. k Wrchnostenskému Nahledu a potvrzenj v poni- »ženostj se předložily — I gsouce v poniženosti předložené Artikule »od Wysoce Gmenovaného Excellence pána pána k budoucymu do- »brému uznání, dne 19. Augusti 1796 k dálšímu stvrzenj Geho Cy- »sařo-Královské Apoštolské Majestatnosti od Neg Visoce Samého »vlastnoručně podepsané a k stálemu drženj z Widně na Slavný »Directorialnj ouřad Světelský pro Fabriku Granatnickou odeslané »bily. Když se vše k vyzvednuti těch tak dávno žadanich Artikuly »zřidjlo a ustanovilo tehdy Gmenovjtě na den Sho Leopolda dne 15. »9bris 1796 po vjšlissenj Slavné správní Msse od dustojného Weleb- »ného pána pána Františka Nováka ten čas neyvíš hodného dě-

»kana Světelského, za Geho Wisoce Hraběcy Excellency a tu celou »Slavnou Familij šlo se do zámku Světelského, kdež upřitomnostj »Urozeného pana veyš jmenovaného Direktora, Staršjch Mystrův a »celého společného Fabriky-Personale v horním hraběcím Kanceláři »skrze pana Karla Novotnýho Vrchnostenského duchodního ponejprv »veřejně čtené, a pak k tomu na mystě Excelence Wrchnostj k tomu »ustanoveného Urozeného pana Františka Tittlbacha Directora pa»nům Inspectorum a ostatným Staršjm Mistrům při zvuku bubnů »a trub se odevzdaly, pak při naležitém Pořádku a stále trvajicý »Musice a Intradách do Radního domu donešení byli, kdež se tehdy »prvnj Řzizenj dle těch Milostivie obdržených Artikuly předsevzalo »— jakyž dále následuje.

»Jmena panův Inspectorův — Josef Wagner
a Leopold Prašek.

»Jmena pánů Mýstrův — Antonín Přenosil, Antonin Pokorný, »Antonín Suchomel, Franc Jirkův, Josef Štross, Josef Banzet, Franz »Zajiček, Franz Gelinek, Wáclav Rakouský, Isidor Zajiček, Wojtěch »Tichy, Joseph Novak.

V tomto roku byli Jos. Prášek purkmistrem a Frant. Jelínek prvním radním ve Světlé.

1797 V měsíci červnu byla taková bouře, že bylo množství lesních stromů z kořene vyvráceno. (Světelský archiv.)

1798 Direktorem ve Světlé byl August Kalivoda. (Světelský archiv.)

Roku toho bylo přičiněním inspektora panství šl. z Drossigů též u rolníků zavedeno krmení dobytka ve stájích, kdežto až dosud bylo zvykem od 1. dubna až do konce listopadu dobytek výhradně pásti. (Světelský archiv.)

Purkmistrem byl František Pokorný.

V tomto roku byly světelské varhany přestavěny.

1799 Dne 28. února byla následkem náhle nastalého tání velká povodeň, tak že část světelského mostu byla stržena a odplavena. Voda sahala až ku špitálu. (Světelský archiv.)

Ve Světlé vypukly epidemicky venerické nemoce. (Stará pamětní kniha.)

Purkmistrem byl té doby F. Jelínek.

1800 Světelský děkan P. V. Novák zemřel a jeho nástupcem se stal P. Otto Svoboda, kněz řádu Augustinianů. (Farní pamětní kniha.)

Vdova Ludmila Wagnerová odkázala k okrášlení kostela světelského 1000 zl. (Farní pamětní kniha.)

Dosavádní hřbitov u kostela světelského byl zrušen a nový založen za Světlou u Březinky. Na něm byla též schátralá kaple sv. Jan znova vystavěna. (Světelský archiv.)

Císař František potvrdil privilegie města Světlé; dotyčná listina zní:

„Wir Franz der Zweyte von Gottes Gnaden erwählter Römischer „Kayser, zu allen Zeiten Mehrer des Reiches, König in Germanien, „zu Ungarn, Böheim, Dalmatien, Kroatien, Slavonien, Galizien, Lodo„merien, und Jerusalem, Erzherzog zu Oesterreich, Herzog zu Burgund „und zu Lothringen, Grossherzog zu Toskana, Grossfürst zu Sieben„bürgen, Herzog zu Mailand, Mantua & Parma, gefürsteter Graf zu „Habsburg, zu Flandern und zu Tyrol etc. etc. Bekennen öffentlich mit „diesem Briefe, und thun Kund jedermann, daß Uns Bügermeister und „Rath der Gemeinde des in unserem Erbkönigreiche Böhmen im Czaslauer „Kreise liegenden Städtchens Swietlau allerunterthänigst gebeten hat, Wir „geruheten die demselben von unseren glorwürdigsten Vorfahren ver„liehenen und von Wailand unseres hochgeehrtesten Oheims, Kaiser „Josef des zweiten Majestäts letztens bestätigten Privilegien auch unseres „höchstens Orts allergnädigst zu bestättigen. Da Wir in dieses aller„unterthänigste Gesuch zu willigen keinen Anstand genommen haben, so „haben Wir mit wohlbedachten Rate und rechten Wissen über den uns „darüber von unseren Behörden erstatteten Bericht diese Privilegien je„doch unserem landesfürstlichen, den Obrigkeiten und sonst Jedermanns „Rechten unbeschadet insoweit das Städtchen Swietlau in deren Aus„übung und Besitz ist, solche auch der jetzigen und künftigen Landes„verfassung angemessen sind, unter dem Vorbehalt, solche nach Zeit und „Umständen zu vermehren, zu vermindern, oder gar aufzuheben und mit „dem ausdrücklichen Beisatze bestättiget, daß die an einem Sonn- und „Feiertag einfallenden Märkte an den darauf kommenden Werktagen ab„gehalten werden sollen. Thuen dieses auch wissentlich und in Kraft „dieses Briefes als regierender König v. Böhmen Meinen, setzen u. „wollen, daß diese Privilegien, als wenn deren Inhalt hierin auf das „Neue beschrieben und von Wort zu Wort einverleibt wäre, wie bisher „ohne jemandes Hinderniß bei Kräften sein und bleiben sollen.

„Und gebiethen auch allen und jeden unseren nachgesetzten Obrig„keiten, Inwohnern und Unterthanen, was Würde, Standes, Amtes und „Wesens dieselben in unserem Königreiche Böhmen sein mögen ins„besondere aber unserem dortländigen königl. Gubernium hiemit gnädigst, „daß Sie benanntes Städtchen bei seinem nunmehr auch von Uns aller„gnädigst bestättigten Privilegien und Freiheiten gehörig schützen und „handhaben dawieder selbst nichts thun noch dieses Jemand anderen zu „thun gestätten sollen, bei Vermeidung unserer schweren Strafe und Un„gnade. Das Meinen Wir ernstlich, zu Urkund dieses Briefes besiegelt „und mit unserem Kayserl. und Erzherzogl. anhängenden grösseren In„siegel. Der geben ist in unserer Haupt- und Residenzstadt Wien den

„fünften Monatstag Mai eintausend Achthundert, Unserer Reiche des „Römischen im achten und der Erbländischen im Neunten Jahr.

Franz m. p.

Ad mandatum sacrae Caes. Regiae
Majestatis proprium
Jos Graf v. Wallis m. p.

Zkrácený český překlad:

»My František druhý, z boží milosti zvolený Římský císař, po »všechny časy rozmnožitel říše, král Německý, Uherský, Český, atd. atd. »atd. známo činíme tímto listem, že Nás purkmistr a rada městečka »Světlé, ležícího v Našem dědičném království Českém v Čáslavském »kraji nejponíženěji prosili, abychom jim ráčili oněch, od slavné »paměti předků Našich propůjčených, a od nebožtíka Našeho vy»socectěného strýce, císaře Josefa druhého naposledy potvrzených »privilegií také z moci Naší císařské potvrditi.

»Ježto pak jsme neshledali žádných překážek, abychom této »nejponíženější žádosti nevyhověli, Jsme s dobrým rozmyslem a vě»domím na poddanou zprávu Našich úřadů privilegia tato bez újmy »zeměpanských, vrchnostenských a ostatně každého práva, jak dalece »městečko Světlá v jich užívání a držení jesti, ta samá také nynější »neb budoucí ústavě zemské přiměřena jsou, s podmínkou, ta samá »dle času a okolností změniti, zmenšiti aneb docela vyzdvihnouti, »s výslovným dodatkem potvrdili, by ony na neděli neb svátek při»padající trhy, v den po nich sledující drženy byly.

»Činíme toto vědomě a mocí tohoto listu, co vládnoucí král »Český ustanovujeme a chceme, by tato privilegia, jako by jich »obsah na novo byl přepsán, a slovo od slova vtělen byl, jak dosud »bez veškeré překážky moci měla a při ní zůstala.

»Nařizujem také všem našim následujícím vrchnostem, obyva»telům a poddaným, jaké cti, stavu, úřadu a podstaty koliv v na»šem království Českém užívají, by jmenované městečko v jeho »nynějších, také od Nás potvrzených privilegiích a výsadách náležitě »podporovali a chránili, proti ním ničeho nekonali, a tím méně někomu »činiti povolili, pod uvarováním Našeho přísného potrestání a nemi»losti Toť naše opravdová vůle, a na potvrzení tohoto listu připojili »Jsme naši císař. a arcivévodskou pečeť.

»Dáno v Našem hlavním a sídelním městě Vídni, dne pátého »měsíce května tisícího osmistého, Našeho panování Římského »osmého, a zemí dědičných devátého roku.

František m. p.

Ad mandatum sacrae Caes. Regiae.
Majestatis proprium
Jos. hrabě z Wallis m. p.

Purkmistrem ve Světlé byl Dominik Jelínek.

Víno, kteréž bylo od vrchnosti zde do obchodu zavedeno, prodáváno žejdlík za 8 kr.

V tomto roku udělena byla ve Světlé první koncese ku zřízení úplného obchodu smíšeným zbožím Markusovi Seewaldovi. (Světelský archiv.)

Světelský lihovar, jenž tehdy velkostatku náležel, prodán byl za 1000 zl. v. m. (Světelský archiv.) 1802

Mezi hovězím dobytkem vypukla plicní nákaza. (Světelský archiv.)

Sud piva prodával se v světelském pivovaře za $5^1/_2$ zl. (Světelský archiv.)

Až dosud vrchnosti náležící dům č. 129 (bývalá škola) byl prodán za 107 zl. V. Göpfertovi, později byl však zase koupen nazpět. (Světelský archiv.)

Dle spisů v archivu světelském byly tehdy následující ceny:

máz piva	—	„ 6	kr. v. m.
míra žita	2	„ 40	„ „ „
„ ovsa	1	„ 20	„ „ „
1 cent chmele	165	„ —	„ „ „

Ve Světlé bylo koncem tohoto roku 10 židovských rodin.

Svého času zřízená zde továrna na knoflíky opět zanikla. (Světelský archiv.) 1803

Dne 12. července bylo zde i v okolí tak silné krupobití, že byly veškeré plodiny zničeny. (Stará pamětní kniha.)

Dle účtu nalezeného v archivu světelském stála kráva 30 zl. a 1 libra zvěřiny 10 kr. (Světelský archiv.)

Dne 8. července byla veliká vichřice a průtrž mračen, a u Světlé zničeny veškeré plodiny. 1804

Svého času zřízená zde továrna na klobouky byla zrušena a budova jakémus Žákovi prodána. (Archiv světelský.)

Děkanem ve Světlé instalován dosavádní zdejší kooperator P. Al. Mejstřík. (Farní archiv.)

Drahota následkem výše zmíněných živelních pohrom; míra žita stála 12 zl. v. m. (Světelský archiv.)

Špitálnímu fondu náležící les u Josefova Údolí byl od vrchnosti za 2200 zl. koupen. (Archiv světelský.)

V tómto roku řádila zde tak zvaná ruská zimnice a vyžádala si ve Světlé mnoho lidských životů za oběť. (Archiv světelský.)

V tomto roku zpustošil prudký, orkánu podobný vítr zdejší lesy a veškeré obilí. (Světelský archiv.)

Roku tohoto jmenován učitelem (rektorem) ve Světlé Jan Jelen. (Farní pamětní kniha.)

1805 Roku předešlého nastalá drahota trvala dále a stála:

1 míra žita	32 zl. v. m.		
1 „ ječmene	24 „ „ „		
1 „ ovsa	12 „ „ „		
1 „ hrachu	33 „ „ „		
1 cent slámy	35 „ „ „	(Archiv světelský.)	

Budova, v níž bývala továrna na knoflíky, byla prodána židovi Jakubu Müllerovi za 250 zl. v. m. (Archiv světelský.)

Následkem srážky mezi vojskem Bavorským a rakouskými kyrysníky u Habrů utrpělo velmi i obyvatelstvo v krajině světelské. (Habrská farní pamětní kniha.)

1806 Dne 28. června silné krupobití u Světlé a v okolí; povětrnost potrvala pak stále mokrá. (Archiv světelský.)

Direktorem panství světelského byl Ant. Veselský. (Archiv světelský.)

Dle účtu z doby té v archivu světelském stála:

míra žita	6 zl.	41 kr. v. m.
„ ječmene	7 „	— „ „ „

Vzrostlého žita byla prodávána míra za 4 zl. (Archiv světelský.)

Potok, vycházející z prvního rybníka v parku vymlel během času před zámkem širokou rokli, kteráž byla roku toho nákladem 983 zl. 31 kr. v. m. terasována a vydlážděna. (Světelský archiv.)

1807 Dne 4. května napadlo mnoho sněhu a dne 26. června způsobilo silné krupobití velikých škod. (Stará pamětní kniha.)

Dle účtů v archivu světelském stála:

1 míra	žita	4 zl.	30 kr. v m.
1 „	pšenice	5 „	30 „ „ „
1 „	ječmene	4 „	35 „ „ „
1 „	ovsa	2 „	34 „ „ „
1 „	hrachu	5 „	40 „ „ „

1808 Zima tohoto roku velmi tuhá, a temperatura klesla až na **19° R.** pod nulu. (Světelský archiv.)

Dle zaznamenaných cen v světelském archivu stála:

1 míra	pšenice	7 zl.	10 kr. v. m.
1 „	žita	4 „	10 „ „ „
1 „	ječmene	3 „	20 „ „ „
1 „	hrachu	8 „	— „ „ „
1 sáh	tvrdého dříví	4 „	30 „ „ „
1 „	měkkého „	3 „	24 „ „ „
1 cent	sena	3 „	51 „ „ „

Dne 16. června zničilo silné krupobití úrodu; dne 18. října na- 1809
padlo tolik sněhu, že veliké stromy pod tíží jeho byly polámány. (Světelský archiv.)

Dne 2. listopadu zemřel dosavádní majitel Světlé hrabě Leopold z Kolovrat-Krakovský, c. k. státní a pokladní ministr, a jeho veškeré statky spravoval kuratel. (Světelský archiv.)

Zámek světelský proměněn za příčinou francouzské války ve vojenskou nemocnici. (Světelský archiv.)

Dle zjištění tehdejším krajským úřadem stávalo toho roku ve Světlé a okolí:

25 granátnických dílen	s 88 dělníky	a roční výrobou	98.000 kusů granátů
60 tkalcoven	s 89 „		
1 papírna	s 10 „	a roční výrobou	30.000 rysů
4 draslovny	s 12 „	„ „ „	120 ct. potaše.

Dle cenníku v světelském archivu stála:

1 míra pšenice	8 zl.	--	kr. v. m.
1 „ žita	5 „	—	„ „ „
1 „ ječmene	4 „	10	„ „ „
1 „ ovsa	3 „	06	„ „ „
1 „ hrachu	8 „	--	„ „ „
1 trám	5 „	—	„ „ „
1 krov	2 „	45	„ „ „
1 stropnice	1 „	15	„ „ „
1 lať	-- „	37½	„ „ „

Za příčinou úmrtí hraběte z Kolovrat-Krakovského bylo panství 1810
světelské s Vrbicí, Vilimovicemi a Novou Vsí soudně odhadnuto v ceně 641.746 zl. 34 kr. v. m. (Světelský archiv.)

Představený úřadu a správce panství byl Josef Franzl. (Světelský archiv.)

Dle vrchnostenských účtů v světelském archivu bylo placeno za

1 sáh tvrdého dříví	7 zl.	—	kr. v. m.
1 „ měkkého „	5 „	—	„ „ „
1 libru zvěřiny	— „	30	„ „ „
1 zajíce	3 „	—	„ „ „
1 koroptev	-- „	45	„ „ „
1 kvíčalu	— „	04	„ „ „
1 sud piva	12 „	—	„ „ „

Při škole světelské zřízena II. třída. (Světelský archiv.) 1811

Povětrnost tohoto roku byla velmi příznivá a jmenovitě byl velmi krásný a dlouhý podzim, ježto první mrazy nastaly teprve v polovině prosince. (Světelský archiv.)

Ředitelem panství ve Světlé stal se F. Srnka.

Dle zaznamenaných cen v světelském archivu stála:

1	míra pšenice	6	zl.	30	kr. v. m.
1	„ žita	4	„	30	„ „ „
1	„ ječmene	5	„	30	„ „ „
1	míra ovsa	2	zl.	30	kr. v. m.
1	„ hrachu	6	„	30	„ „ „

1812 Dne 10. a 18. června silné krupobití, ale ostatně byl rok tento velmi úrodný. (Stará pamětní kniha.)

Ve Světlé řádily přes celé léto epidemické nemoce a dobytčí mor. (Světelský archiv.)

Ředitelem panství ve Světlé byl J. Weselý. (Světelský archiv.)

Dle účtů v světelském archivu stála:

1	míra pšenice	4	zl.	30	kr. v. m.
1	„ žita	2	„	15	„ „ „
1	„ ječmene	1	„	30	„ „ „
1	„ ovsa	—	„	45	„ „ „
1	„ hrachu	4	„	30	„ „ „

1813 Povětrnost tohoto roku byla trvale suchá.

Roku 1809 zřízená vojenská nemocnice ve zdejším zámku, musila býti značně rozšířená. Zimnice řádila netoliko mezi raněnými vojíny v nemocnici, nýbrž i mezi obyvatelstvem světelským, a vyžádala si četné oběti. V nemocnici zemřelí vojíni byli pohřbeni na pastvišti u Březinky, a k památce jich zasazen současně do prostřed pohřebiště žulový obelisk, kterýž nese následující nápis: „Zum Andenken der hier ruhenden Krieger 1809—1813." „Na památku zde odpočívajících bojovníků r. 1809—1813." (Světelský archiv.)

Silnice ze Světlé do Humpolce byla vystavěna. (Světelský archiv.)

Dne 18. června byla ve Světlé kanonická visitace biskupa Aloise hraběte z Kolovrat-Krakovského. (Světelská farní pamětní kniha.)

Dle účtů v archivu zdejším stál:

1	sáh dříví tvrdého	3	zl. 15	kr. v. m.
1	„ „ měkkého	2	„ 30	„ „ „

Purkmistrem ve Světlé byl Jan Wangler.

1814 Následkem nepříznivé povětrnosti na jaře a suchého léta byl rok tento rok neúrody, a stála 1 míra žita 11 zl. v. m., 1 cent jetelového semene 120 zl. v. m.

Jaký nepoměr byl mezi zvěří a škodnou, vysvítá z výkazu zastřelené zvěře z roku tohoto, nalézajícího se ve světelském archivu. Dle toho zastřeleno bylo na panství světelském:

5 jelenů 13 srnců
27 zajíců 45 koroptví a
95 různých malých ptáků.

Naproti tomu zastřeleno bylo škodné:

10 kun	7 lasiček	15 sov
47 lišek	18 orlů	203 ostřížů a
39 thořů	128 jestřábů	280 vran.

Roku 1809 zřízená vojenská nemocnice v zámku světelském byla definitivně zrušena. (Archiv světelský.)

Následkem náhle přibylé velké vody byl most přes Sázavu z velké části stržen a poškozen. (Světelský archiv.)

Mezi hovězím dobytkem vypukla sprachnilka. (Světelský archiv.)

Tento rok jest pamětihodný ustavičnými lijáky a povodněmi. 1815
Mezi hovězím dobytkem nastala plicní nákaza. (Světelský archiv.)

Roku toho stála:

1 míra	žita	4 zl.	30 kr.	
1 „	pšenice	2 „	15 „	
1 „	ječmene	2 „	— „	
1 „	ovsa	1 „	10 „	(Světelský archiv.)

Následkem úplné neúrody vystoupila cena žita na 12 zl. v. m. 1816
— rok nouze a drahoty. (Anály zemědělství.)

Guberniálním nařízením zavedeny německé knihy do školy světelské; vyučováno bylo však německy jen několika předmětům.

Město Světlá a velkostatek světelský přešly vyrovnáním ze dne 1817
5. srpna na Františka Josefa hraběte Zichy z Vaszonikőc. (Zemské desky.)

Následkem panujícího sucha potrvala nouze jako roku loňského, a stála:

1 míra	žita	20 zl.	10 kr.	v. m.
1 „	pšenice	26 „	— „	„ „
1 „	ječmene	15 „	— „	„ „
1 „	ovsa	6 „	40 „	„ „

Velkostatek Vrbici, který byl dříve se světelským panstvím spojen, 1818
však za hraběcího z Kolovrat-Krakovského kuratele odprodán, koupil poznovu hrabě Zichy a připojil opět ku panství světelskému.

V oboře u Světlé byla čásť lesa vykácena a proměněna v ornou půdu; vedle obory pak vystavěn dvůr, který po hraběti Františkovi Zichym pojmenován „Franzenshof“ (nynější Rosinov). Stavení, sestávající ze stodoly a stájů, stálo 3406 zl. v. m. (Archiv světelský.)

Správcem panství ve Světlé byl J. Brada. (Stará pamětní kniha.)

Učitelem ve Světlé stal se dosavádní podučitel J. Marek.

Dle rejstříků v archivu světelském bylo po míře vysetého semene v letech 1792—1818 průměrně sklizeno:

$6\frac{1}{2}$ mandele pšenice	$3\frac{3}{4}$ mandele ječmene
$4\frac{1}{2}$ „ žita	7 „ hrachu

$2\frac{1}{4}$ mandele ovsa.

1819 Po smrti hraběte Kolovrata byla jeho nadace pro světelský špitál potvrzena a uveřejněna. Tato zní v originálu:

Stiftsbrief

„Kraft welchen ich Endesgefertigter gerichtlich bestellter Kurator der „Test: Verlassenschaft des verstorbenen Hoch- und Wohlgeborenen Herrn „Leopold, Grafen von Kollowrat Krakovsky k. k. Geheimen Rats- „Kämmerer und Finanz-Minister urkunde, und bekenne, nachdem Hoch- „derselbe in seinem hinterlassenen Testamente dato Wien 8ten Junius „1809 zur Verbesserung des auf der Verlaß-Herrschaft Swietlau schon „seit vielen Jahren gestifteten Spitalfond's zur Erleichterung des Schick- „sals der armen Pfründler durch Erhöhung ihrer Almosen bei der „täglich zunehmenden Theuerung ein Kapital von 2000 fl. daß ist von „zwei Tausend Gulden in einer königl. böhmischer ständischen 4 „respective 2 perzentigen Obligation sub No. 166048 dato 1 Mai „1818 gegen dem legirt hat, daß die Pfründler jährlich an seinem „Sterbetage den 2ten November gemeinschaftlich einen Rosenkranz zu „beten haben.

„Damit nun, die gedachten Pfründler sowohl die durch das „höchste Finanz-Patent vom 20ten Hornung 1811 von 4 auf 2 perzent „herabgesetzten als auch künftighin wieder erhöhet werdenden In- „teressen von sothaner bereits in der Swietlauer Spitalkassa erliegenden „Obligation auf immerwährende Zeiten gegen Erfüllung ihrer gedachten „Verbindlichkeit erhalten, so habe ich nicht allein den gegenwärtigen „Stiftsbrief in drei Parien versetzt, sondern es geloben und verbinden „sich auch der Vorsteher und Rechnungsführer gedachter Spitalstiftung „durch ihre Mitfertigungen für sich und ihre Nachfolger für die Auf- „rechthaltung und gehörige Erfüllung dieser milden Stiftung möglichst zu „sorgen und haften. Zur Urkund dessen, meine und derselben eigenhän- „dige Namensunterschriften, dann der nachbenannter besonders ersuchten „Zeugen unnachtheilige Mitfertigungen.

Wien, am 13. Mai 1818.

(L. S.) **Franz Karger** mp., k. k.
Hofagent als Leopold gräfl.
Kollowrat'scher Kurator und
Vermögensverwalter.

(L. S.) **Joh. Nep. Schönpichler mp**,
als ersuchter Zeuge.

(L. S.) **Karl Ess**, mp. N. J. D.,
Hof- und Gerichtsadvokat als gerichtlich
aufgestellter Leopold gräfl. Kollowrat'scher
Verlass abh. Kurator,

(L. S.) **Albert Koll** mp., ersuchter Zeuge.

„Von dem k. k. u. ö. Landrechte wird hiemit beurkundet, daß die „Hierorts persönlich erschienenen Franz Karger k. k. Hofagent, und Karl „Ess, Hof- und Gerichtsadvocat, dann Joh. Nep. Schönpichler und „Albert Koll gerichtlich bestättigten Curator vorstehenden Stiftsbrief „eigenhändigunterschrieben, und ihren Insiegel beigedrückt haben.

(L. S.) Vom k. k. u. ö. Landrechte

Wien, am 14. November 1818.

Franz Ritter von Guttenberg mp,

k. k. u. ö. Landrecht und Kanzleidirector,

Joh. Alois Benda mp.,

Spitalvorsteher und Vizedirektor.

Karl Hadrava mp.,

Rechgsführer.

„Vom Direktionsamte der Herrschaft Swietla wird bestättiget, daß „es richtig die Unterschriften des Herrn Wirtschaftsdirectors als Obrigth. „Spitalvorstehers, Joh. Alois Benda und des Rechnungsführes Karl „Hadrawa sein.

Swietla, am 19. Jänner 1819.

(L. S.) **Franz Kramosta,** mp.,

Rentmeister.

Ad No 82.

„Daß von vorstehend errichteten Stiftung keine Erbsteuer gesetzlich „abzuziehen kommt, wird von Seite der k. k. Erbsteuerkommission anmit „bestättigt.

Prag, am 5ten März 1819

(L. S.) **F. G. Kollowrat** mp.

Bretfeld mp.

No 52808.

„Vom k. k. böhmischen Landesgubernium wird dieser Stiftsbrief „seinem Inhalte nach hiemit bestättiget.

Prag, am 25ten November 1819

Mertens mp.

(L. S) **Fr. von Schmidburg.** mp.

Do češtiny přeložena a zkrácena, zní listina tato následovně:

Nadační list.

Mocí jehož já nížepsaný soudně ustanovený opatrovník pozůstalosti zemřelého, vysoko a blahorodého p. Leopolda, hraběte z Kolovrat-Krakovského, c. k. tajného rady a finančního ministra doznávám a potvrzuji, jelikož týž ve své zanechané poslední vůli ddo. ve Vídni 8. června 1809 ku zlepšení na pozůstalém panství Světlé již od mnoha let založeného fondu špitálního k ulehčení chudých špitálníků zvýšením jich almužny při vzrůstající drahotě kapitál 2000 zl., to jest na dva tisíce zl. znějící dlužný úpis král. českých stavů na 4, potažně 2 procenta,

pod číslem 166048 dt. 1. května 1818 pod tou podmínkou odkázal, by špitálníci každoročně v den úmrtí jeho dne 2ho listopadu, společně se růženec pomodlili. By pak nadřečení špitálníci ony nejvyšším finančním patentem ze dne 20. února 1811 ze 4 na 2 procenta snížené, jakož i později zvýšené úroky nyni již v pokladně špitálu světelského uloženého dlužního úpisu na věčné časy proti zachování ustanoveného závazku dostávali, založil jsem nejen trojmo tento nadací list, nýbrž přislíbili a zavázali se též správce a účetní řečeného špitálu svým podpisem za sebe a jich nástupce, že budou míti péči o udržování a řádné plnění tohoto dobročinného nadání. K potvrzení toho můj a těch samých podpisy, jakož i vyznačených, zvláště vyžádaných svědků neškodné spolupodepsání.

Vídeň, 13. května 1818.

1820 V tomto roku padal pouze dvakrát sníh, a sice v měsíci květnu a koncem října, — jinak byla celá zima bez sněhu. (Stará pamětní kniha.)

1821 Walpurga starohraběnka ze Salm-Reifferscheidtů stala se výměnou svého panství Dioszegh v Uhrách za Světlou, majitelkou panství i města Světlé. (Sommer a zemské desky.)

Světelská draslovna byla zrušena. (Svět. acta.)

Přes Sázavu vedoucí most ve Světlé byl opětně ledem stržen. (Světelský archiv.)

Po dosavádním direktorovi Jos. Bendovi následoval direktor Jos. Husák. (Svět. archiv.)

Světelská kostelní věž musela býti, ježto hrozila sesutím, obnovena, a dostala onen tvar, jaký má dosud.

Zdejší vrchnost dostala povolení k otevření železných dolů a vystavění železné pece u Březinky; bylo zde však málo pracováno. (Svět. archiv.)

1822 Jan starohrabě ze Salm-Reifferscheidtů, c. k. podplukovník, převzal panství Světlou za vklad 700.000 zl. v. m. dědictvím po své matce. (Archiv světelský.)

Po suchém jaru a takovémtéž létu následovala úplná neúroda. (Stará pamět. kniha.)

Farářem a děkanem ve Světlé stal se Pat. J. Křemel. (Stará pamět. kniha.)

Obora na černou zvěř u Rosinova byla zrušena. (Světelský archiv.)

1823 Dne 1. září krupobití. (Světelský archiv.)

Učebna pro druhou třídu zdejší školy byla zřízena. (Světelský archiv.)

Dle tabele mzdy z té doby, nalézající se v archivu světelském, platilo se nádenníkovi:

10—15 kr. v. m. denně
nádennici 8—10 „ „ „ „

Dne 15. května spůsobilo krupobití veliké škody na obilí. (Stará pamětní kniha.) 1824

Dle zaznamenání v světelském archivu stála:

1 míra	pšenice	1 zl.	22	kr. v. m.
1 „	žita	1 „	—	„ „ „
1 „	ječmene	— „	62	„ „ „
1 „	ovsa	— „	42	„ „ „
1 „	brambor̊u	— „	14	„ „ „
1 ct.	sena	— „	24	„ „ „
1 sáh	měk. dříví	1 „	14	„ „ „

Roku tohoto bylo mnoho bouřek a krupobií nejsilnější z nich byla 14. června a 29. května. (Stará pamětní kniha.) 1825

Kašna na světelském náměstí byla postavena kamenickým mistrem Schlesingrem; nápis na ní zní:

„Roku 1825. Jan Šlesinger, mistr kamenický.“

Světlá čítala roku toho 173 domů a 1224 obyvatelů. (Dle výkazu obyvatelstva v světelském archivu.)

Dne 29. července zničilo silné krupobití úrodu polní. (Stará pamětní kniha.) 1826

V tomto roku zřízeny byly t. zv. ústavy chudých. (Světelská acta.)

Dnešní J. Rückla vdovy leštírna na sklo byla založena a vystavěna Jos. Hoyerem z Kamenné Šenavy. (Světelský archiv.)

V tomto roku počalo nové katastrální vyměřování na panství světelském.

Dne 1. července krupobití; povětrnost stále k bouřkám náchylna (Stará pamětní kniha.) 1827

Roku minulého zřízené ústavy chudých musely být za příčinou nedostatečnosti reorganisovány. (Světelský archiv.)

O robotní povinnost obce Březinky ku zdejšímu děkanství byla vedena mezi vrchností a děkanstvím soudní pře, kteráž byla dle gubernialního reskriptu ve prospěch děkanství vyřízena.

Dne 30. května opětné krupobití u Světlé. (Světelský archiv.) 1828

Denní mzda dělníků obnášela dle zaznamenání v archivu zdejším pro

nádenníka 15 kr. v. m.
pro nádennici 8—12 kr. v. m.

Průměrné ceny v tomto roku byly dle ceníků v archivu světelském následující:

1 míra	pšenice	1 zl.	24	kr. v. m.
1 „	žita	1 „	—	„ „ „
1 „	ječmene	— „	38	„ „ „

1 míra ovsa	— zl.	28 kr. v. m.	
1 „ hrachu	2 „	10 „ „ „	
1 cent sena	„	24 „ „ „	
1 „ slámy	— „	12 „ „ „	
1 sáh tvrd. dříví	1 „	14 „ „ „	
1 „ měk. „	1 „	06 „ „ „	
1 míra brambor —	— „	8 „ „ „	

1829 Dne 8. října napadlo na 5 stop sněhu. (Stará pamětní kniha.)

Po zdejším vůkolí rozšířena byla nakažlivá nemoc hlavnička (horečka nervová). (Stará pamět. kniha.)

1830 Městským direktorem neb purkmistrem ve Světlé byl Jos. Czulius. Světlá čítala 178 domů a 1357 obyvatelu.

1831 Dosud stávající dřevěný most s dřevěnými pilíři byl stržen a nahražen novým na pilířích z tesaného kamene spočívajícím. Výlohy s tím spojené obnášely 2459 zl. v. m. (Světelský archiv.)

Právo vybírati mýto z mostu bylo panství zdejšímu dvorním dekretem z roku 1828 č. 14.200 a guberniálním nařízením z roku 1830 č. 42.975 ponecháno, přiznáno a potvrzeno. (Světelský archiv.)

Dne 25. prosince zemřel světelský děkan Pat. Jan Křemel a jeho nástupcem se stal dosavádní zdejší kooperator Pat. Jan Ehrenberger z Poličky. (Far. pamět. kniha.)

1832 Na jaře roku tohoto řádily neštovice a na podzim cholera. (Stará pamětní kniha.)

Dle stavebních účtů, nalezajících se v světelském archivu, bylo placeno zedníkovi 45 kr. v. m. a podavači 24 kr. denně.

1833 Hospodářská stavení u děkanství byla ze základů nově postavena. (Svět. far. kniha.)

Mezi hovězím dobytkem vyskytla se příjice (francouzská nemoc) (Světelský archiv.)

Silnice ze Světlé do Habru byla od panství společně s obcemi stavěna. (Světelský archiv.)

Za příčinou nedostatečných školních místností ve Světlé byly zřízeny výpomocné školy v Druhanově, Pohledi a Leštince. (Světelský farní archiv.)

1834 Světelský špitál musel býti téměř celý přestavěn, a nesla pak budova tato nad vchodem tento nadpis:

„Co chudým dáš, u Boha na úrok máš!“ (Farní pamětní kniha.)

V měsících červnu a červenci panovala velká parna a sucho. (Světelský archiv.)

1835 I rok tento byl velmi suchý, a následkem toho nebylo žádné seno a krmivo pro dobytek, za to ale hojnosť ozimního obilí. (Stará pamět. kniha.)

Ovčín v Rosinově byl nákladem 4103 zl. vystavěn. (Světelský archiv.)

Direktorem ve Světlé stal se Václav Prokeš. (Světelský archiv.)

Dvůr „Franzenshof“, svého času vystavěný od hraběte Zichy, jakož i bývalá obora, byl nazván ku poctě manželky Jana starohraběte ze Salm-Reifferscheidtů, hraběnky Rosiny „Rosinov“. (Světelský archiv.)

Praesidialním výnosem ze dne 31. srpna 1835 č. 5952 bylo vedení pamětních knih nařízeno jak panstvím, tak i farním a obecním úřadům.

V zimě roku toho bylo mnoho sněhu — za to ale následkem 1836
suchého jara a léta nedostatek krmiva; žně obilní byly však uspokojivé. (Stará pamětní kniha.)

V létě roku toho panovala ve Světlé úplavice (červenka). (Farní pamětní kniha.)

Dne 31. května byla ve Světlé kanonická visitace královéhradeckého biskupa Karla Bor. Hanla. (Farní pamětní kniha.)

Roku tohoto zřízena ve Světlé pod protektorátem tehdejšího direktora panství Prokše dívčí škola, na níž se zároveň vyučovalo ženským ručním pracím. (Svět. archiv.)

Velmi zajímavý jest ve světelském archivu se nalézající dekret ze dne 6. prosince č. 1176, jímž se přísně zapovídá, zajíce před odvedením vyvrhovati a „právo myslivecké“ si napřed ponechávati. Měli tudíž myslivci tenkrát povolený spůj „podíl“ i ze zajíce.

Silnice od Světlé k Ledči se počala stavěti.

V Pohledi byla zřízena stálá škola, a následkem toho byla obec Pohleď trvale od Světlé odškolena. (Světelský archiv.)

Dne 6. února utopil se v Sázavě pod Světlou lipnický stavitel 1837
Martin Brockhausel. — Dne 29. června utopil se na témž místě 14letý chlapec Karel Bradáč při koupání. (Stará pamětní kniha.)

Obec Druhanov byla za příčinou zrušení tamní výpomocné školy zase ku Světlé přiškolena. (Světelský archiv.)

Ve Světlé a okolí řádila úplavice (červenka).

V měsíci únoru panovala tak krutá zima (teploměr klesl až na 1838
— 23° R), že mnoho zvěře a ptactva zahynulo. (Světelský archiv.)

Vrchnostenské mostní mýto bylo dle kontraktu, který se nalézá mezi spisy u správy velkostatku zdejšího, pronajato za 220 zl. 09 k. m.

Roku 1836 zde zřízená dívčí škola byla úředně potvrzena. (Světelský archiv.)

Dle guberniálního nařízení ze dne 11. září 1838 č. 45.255 mělo městské zdejší zastupitelstvo sestávati:

z 1 představeného města,

2 obecních starších,

1 městského písaře se služným 100 zl. v. m.
1 účetního se služným 30 zl. v. m.
Úplavice trvala i letos po celý rok.
Dle ceníků u správy panství se nalézajících stála:

1 míra	pšenice	6 zl.	10 kr.	v.	m.
1 „	žita	4 „	24 „	„	„
1 „	ječmene	3 „	33 „	„	„
1 „	ovsa	2 „	56 „	„	„

1839 Dne 26. června spustošilo silné krupobití osení kol Světlé. Na světelském zámku, kostele, špitále a faře bylo rozbito od krup 416 oken. (Stará pamětní kniha.)

Teprv dne 11. ledna roku tohoto přestala zde a v okolí s malými výminkami od roku 1836 řádící úplavice. (Stará pamětní kniha.)

17. dubna zemřel bývalý světelský děkan J. Mejstřík v Neudorfu u Vídně. (Farní památní kniha.)

V tomto roku bylo v novém katastrálním vyměřování pokračováno, a byl při něm brán zřetel ku třem trigonometrickým bodům, a sice na vrchu Melechově, na Žebrakovském kopci a k označenému bodu nad obcí Kochanovem. Na onom místě na Melechově, kde poznamenán jest hlavní bod této stanice tesaným kamenem, nalézá se tento nápis:

„Astrolabium Trigonometris pro mensis gradualis Medium Europae."

Dne 20. června utopil se V. Žanda ze Světlé. (Stará pamětní kniha.)

Dne 18. dubna byl nalezen 14letý V. Svoboda ze Světlé ve vilimovickém lese oběšen. (Stará pamět. kniha.)

1840 Dne 14. února panovala taková vánice, že se po silnicích a cestách několik dní nemohlo vůbec jezditi. Dne 2. června padal tolikéž sníh, aniž by však spůsobil značnějších škod; jinak byl rok tento velmi suchý. (Stará pamět. kniha).

Světelské děkanství, které dosud náleželo ku vikariátu lipnickému, bylo přiděleno k ledečskému vikariátu. (Farní pamět. kniha.)

V tomto roku čítala Světlá 1472 obyvatelů.

Za příčinou panujícího sucha byly od světelských úřadů nařízeny ve všech kostelech pobožnosti a procesí. (Světelský archiv.)

Světelské mostní mýto bylo za 220 zl. pronajato.

Roku tohoto byly dle ceníku v světelském archivu, následující ceny:

1 míra	pšenice	7 zl.	45 kr.	v.	m.
1 „	žita	5 „	40 „	„	„
1 „	ječmene	3 „	32 „	„	„
1 „	ovsa	2 „	36 „	„	„
1 „	bramborů	— „	56 „	„	„

Purkmistrem ve Světlé byl Jan Bresknář.

Rok tento byl velmi teplý: teplé počasí trvalo až do prosince a ještě v tomto měsíci květly třešně a jahody po druhé. Teprv v lednu následujícího roku padal sníh. (Svět. archiv.) 1841

Rybníček pod loukou v Polích byl majitelům březineckých granátnických dílen přenechán. (Světelský archiv.)

Světelská vinopalna (t. z. stará fabrika) byla od panství zakoupena a proměněna v lihovar. (Světelský archiv.)

Ve Světlé byl roku toho průmysl následovně zastoupen:

7 granátnických dílen se 43 dělníky.
10 leštiren drahokamů „ 44 „

4 pekaři	6 řezníků
3 hostinští	2 sklenáři
1 puškař	1 mlynář
1 bednář	1 soustružník
1 zámečník	1 provazník
1 kovář	2 truhláři
6 krejčích	2 hrnčíři
9 obuvníků	2 koláři
1 barvíř	5 tkalců a

3 kupci.

Dle účtů lihovaru stála 1 míra brambor 36 kr. v. m.

Tento rok byl velmi suchý; od měsíce dubna až do srpna pršelo jen třikrát, a to nepatrně. Následkem této nepříznivé povětrnosti byla veliká nouze o krmivo, a kromě toho vypukly neštovice, které trvaly až do prosince. (Světelský archiv.) 1842

Tolikéž řádil dobytčí mor a decimoval zdejší skot. (Světelský archiv.)

Světelský pivovar byl za 1062 zl. činže pronajat. (Světelský archiv.)

Dle cenníku v archivu světelském stála:

1 míra	pšenice	8 zl.	13 kr. v. m.
1 „	žita	4 „	22 „ „ „
1 „	ječmene	3 „	47 „ „ „
1 „	ovsa	2 „	53 „ „ „

Rok tento byl v celku mokrý s častým krupobitím a bouřkami — vůbec neúrodný. (Světelský archiv.) 1843

Velké větry spůsobily v lesích mnoho vývratů a zlomků. — Ve Světlé objevily se opětně neštovice. (Stará pamětní kniha.)

V zámku zdejším byly uvnitř značné opravy provedeny. (Světelský archiv.)

Dle cenníku v světelském archivu stála:

1	míra	pšenice	7	zl.	05	kr.	v. m.
1	„	žita	4	„	13	„	„ „
1	„	ječmene	3	„	05	„	„ „
1	„	ovsa	1	„	53	„	„ „

V tomto roce obnášela plocha majetku obce a občanů 399 jiter 968 □ sáhů. a čítalo se bez stáda panského ve městě 10 koní. 119 kusů hovězího dobytka. 62 prasat. 4 kozy a 12 oulů včel.

44 Roku tohoto bylo mnoho sněhu. Dne 25. června silné krupobití a průtrž mračen. následkem které zaplaven byl úplně zdejší park. (Světelský archiv.)

Dne 23. byla ve Světlé kanonická visitace Králové-Hradeckého biskupa Karla Bor. Hanla. (Farní pamětní kniha.)

Ku škole světelské dosud přiškolené obce Smrčná a Remuta byly vyškoleny a přiděleny škole v Trpišovicích. (Far. pamět. kniha.)

45 Zima byla krutá a mnoho sněhu. Dne 14. března vystoupila voda v Sázavě následkem náhlého tání až ku špitálu. a zaplavila park a dolejší část města.

Od 5. do 11. června byla taková vedra. že teploměr vystoupil ve stínu na 27° R. (Světelský archiv.)

Jan Bresknář byl městským ředitelem.

Dle účtů v archivu světelském stála:

1	míra	pšenice	6	zl.	22	kr.	v. m.
1	„	žita	4	„	27	„	„ „
1	„	ječmene	4	„	19	„	„ „
1	„	ovsa	2	„	36	„	„ „

46 Povětrnosť tohoto roku byla velice abnormální; v měsících lednu, únoru a březnu bylo mnoho dešťů. a v měsíci dubnu, květnu, červnu, červenci a srpnu velká parna a bouřky. V únoru byla velká voda, a dne 29. března panující vichr způsobil velikých škod v lesích. Úroda byla následkem této abnormální povětrnosti velmi špatná. (Světelský archiv.)

Dne 9. února převzal J. O. starohrabě František ze Salm-Reifferscheidtů administraci panství. (Světelský archiv.)

Přičiněním zdejšího panství byla ve Světlé zřízena sběrna dopisů. (Světelský archiv.)

Hřbitov při kapli sv. Jana byl rozšířen. (Světelský archiv.)

Od J. O. starohraběte ze Salm-Reifferscheidtů, majitele Světlé, a od přiškolených obcí byly zakoupeny domy čp. 33. a 99. ve Světlé k účelu stavby nové školní budovy, za 1001 zl. k. měny, a stavba této školy zadána již dražební cestou staviteli V. Bedrníčkovi za cenu 6332 zl. 44 kr. k. m. avšak za příčinou vyskytlých se překážek bylo od stavby školy úplně upuštěno. (Světelský archiv.)

Direktorem panství ve Světlé byl J. Srnka. (Světelský archiv.)

Domek u mýta byl nově vystavěn a stál 1446 zl. v. m.

Starší část panských stodol, jelikož byly chatrné, byly rozbořeny a znova vystavěny. (Světelský archiv.)

Roku tohoto stála dle účtů v archivu světelském:

1	míra	pšenice	12	zl.	20	kr.	v. m.
1	„	žita	8	„	45	„	„ „
1	„	ovsa	4	„	—	„	„ „
1	„	bramborů	3	„	30	„	„ „
1	„	prosa	16	„	—	„	„ „
1	„	ječmene	7	„	30	„	„ „
1	sáh	tvrdého dříví	4	„	—	„	„ „
1	„	měkkého „	2	„	36	„	„ „

František starohrabě Salm-Reifferscheidt převzal po smrti svého 1847
otce Jana starohraběte ze Salm-Reifferscheidtů dne 19. května panství světelské. (Archiv světelský.)

Jan Wanka stal se inspektorem panství světelského. (Archiv.)

Most i jez zdejší poškozen značně jdoucími ledy. (Archiv.)

Brambory shnily téměř úplně, následkem čehož panovala nouze a drahota jmenovitě na horách.

Toho roku stála:

1	m.	pšenice	18	zl.	20	kr.	v. m.
1	„	žita	15	„	—	„	„ „
1	„	ovsa	6	„	—	„	„ „
1	„	bramborů	7	„	30	„	„ „
1	„	prosa	24	„	—	„	„ „
1	„	ječmene	12	„	—	„	„ „

Zimní měsíce tohoto roku byly teplé, naproti tomu léto bylo 1848
chladné a vlhké; koncem května panovaly silné mrazy. (Světelský archiv.)

Světlá čítala toho roku 188 domů se 1626 obyvately. (Soupis obyvatelstva ve Světlé.)

Jako ve všech okresech Čech, pozdvihli se poddaní i zde proti vrchnosti, kteréžto nesnázi učinilo konec teprv vyzdvižení roboty. Pokoj ve Světlé zjednán byl potom zřízením národní gardy. (Světelský archiv.)

Císařským patentem byly patrimonální úřady zrušeny a politická, 1849
jakož i soudní právomocnosť přenešena na c. k. úřady.

Následkem tohoto nařízení přiděleno bylo panství i město Světlá c. k. okresnímu úřadu v Ledči. (Světelský archiv.)

Od roku 1850. odpadá udání pramenů, z nichž jsou zápisky čerpány, a budtež tyto jako mé zvláštní, osobní zápisky považovány.

Spisovatel.

1850 Zima roku tohoto byla velmi krutá, a mnoho sněhu; trvala až do 3. dubna. Dne 22. března byla ještě všade dobrá sanice.

V létě objevila se ve zdejší krajině sporadicky cholera. Od měsíce ledna až do června trvalo odevzdávání soudní moci a veřejných pokladen bývalého světelského patrim. úřadu c. k. soudu v Ledči.

Dle nového rozdělení Čech na 7 krajů byla Světlá a území bývalého panství světelského přiděleno ku kraji pardubickému.

Purkmistrem ve Světlé zvolen byl zdejší děkan. Jan Ehrenberger.

1851 Rok tento byl velmi deštivý a následkem toho byly velmi špatné žně.

Odvádění desátků faře světelské bylo vykoupeno.

Dle účtů panství světelského stála:

1	míra	pšenice	3	zl.	20	kr.	k. m.
1	„	žita	2	„	59	„	„
1	„	ječmene	2	„	29	„	„
1	„	ovsa	1	„	45	„	„
1	„	hrachu	3	„	54	„	„
1	cent	slámy	—	„	80	„	„
1	„	sena	1	„	20	„	„

Při světelském panském dvoře zavedeno bylo střídavé hospodářství s následujícím osevním postupem: 1. žito, 2. brambory, 3. jař, 4. jetel, 5. žito, 6. oves, 7. ouhor.

Rolnictvo zdejší však zůstalo věrno starému trojstrannému hospodářství s osevním postupem: 1. žito, 2. oves, 3. $^{1}/_{3}$ len, zelí atd., $^{1}/_{3}$ brambory, $^{1}/_{3}$ jetel.

1852 Rok tento byl velmi úrodný, a co do povětrnosti pravý opak roku loňského.

Ve Františkodole zřízena byla brusírna na sklo.

Místodržitelským výnosem ze dne 11. října č. 10.107 regulováno bylo nadání špitálu světelského, a měl tento každoročně od panství dostávati:

17 zl. 26 kr. hotově
4 míry 10 mejtníků pšenice
29 měr 11 „ žita
6 měr 7 „ ječmene
4 míry 10 „ hrachu
$77^{1}/_{4}$ libry soli
$44^{2}/_{32}$ libry másla
$44^{2}/_{32}$ libry sýra
$18^{1}/_{4}$ sáhu měk. štěpin. dříví.

Ředitelem panství ve Světlé byl J. Wanka.

Ceny obilí v tomto roku:

1	míra	pšenice	14	zl.	v. m.
1	„	žita	12	„	„ „
1	„	ječmene	10	„	„ „
1	„	ovsa	6	„	„ „

Naturální dávky k světelskému děkanství byly vykoupeny za 175 r. 9 mejtníků žita, 204 měr 13³/₄ m. ovsa; 11 sudů piva, 86 lib. sla a tvarohu, 25 sáhů dříví a připadl děkanství peněžitý kapitál 12.940 r. č.

Ředitelem velkostatku ve Světlé stal se J. Král. 1853

Silnice od Závitkovic do Dolního Města byla přestavěna.

Při škole světelské zřízena třetí třída a umístěna v domě č. p. na Malé Straně.

Roku toho byla úplná neúroda a stála:

1	míra	pšenice	18	zl.	56	kr. v. m.
1	„	žita	15	„	40	„ „ „
1	„	ječmene	12	„	30	„ „ „
1	„	ovsa	8	„	—	„ „ „
1	„	brambor	10	„	—	„ „ „
1	cent	sena	5	„	—	„ „ „

Rok tento byl co do povětrnosti, až do měsíců července a srpna, 1854 ré byly velmi mokré, úplně normální. Všeobecná drahota a neda:

1	míra	pšenice	stála	7	zl.	10	kr. k. m.
1	„	žita	„	6	„	10	„ „
1	„	ječmene	„	4	„	40	„ „
1	„	ovsa	„	2	„	35	„ „

Všeobecná drahota a neúroda: 1855

1	míra	pšenice	stála	7	zl.	–	kr. k. m.
1	„	žita	„	5	„	36	„ „
1	„	ječmene	„	4	„	15	„ „
1	„	ovsa	„	2	„	30	„ „

Světlá byla následkem rozdělení Čech ve 13 krajů, kraji čáslavmu přidělena.

Městečko Světlá bylo výnosem cís. král. místodržitelství povýšeno město.

Rozšíření světelského parku bylo J. O. starohrabětem Františkem 1856 ízeno a provedeno tehdejším zahradníkem J. Puchem.

Dosavádní hřbitov při kapli sv. Jana byl za příčinou příliš mokré ly, a jelikož se obyvatelstvo zdráhalo, mrtvé tam pochovávati — šen, a nynější nový hřbitov u cesty k Bohušicům založen.

Dne 18. července o 3¹/₂ hod. odpůldne snesla se nad krajinou telskou strašná bouře a krupobití, které zničilo veškerou úrodu.

1857 Rok tento byl velmi suchý. a ač nebylo mnoho bouřek, potloukly kroupy toho roku několikráte.

Dne 17. června byla kanonická visitace královéhradeckého biskupa Karla Bor. Hanla.

Stáje ve dvoře zdejším a cihelna na Kalvarii byly vystavěny.

Světlá čítala roku toho 203 domy se 1715 obyvately.

Stodolá u pivovaru byla vystavěna.

Ceny obilí byly následující:

1	míra	pšenice	10	zl.	50	kr.	v. m.
1	„	žita	7	„	46	„	„ „
1	„	ječmene	5	„	40	„	„ „
1	„	ovsa	3	„	20	„	„ „

Stavba nového hřbitova byla dokončena.

1858 Jaro a léto bylo velmi suché, a následkem toho se obilí neurodilo.

Ve Světlé zřízena při velkostatku z dosavádního lihovaru továrna na škrob, kteráž byla hnána žentourem.

Roku tohoto mělo se opětně počíti se stavbou školy, avšak za příčinou, že měly nastati nové školní zákony, zanecháno opětně stavby.

Ceny obilí byly následující:

1	míra	pšenice	5	zl.	—	kr.	cm.
1	„	žita	2	„	54	„	„
1	„	ječmene	2	„	39	„	„
1	„	ovsa	2	„	19	„	„
1	„	hrachu	4	„	24	„	„

1859 MDr. Janda, pozdější purkmistr, byl ustanoven panským lékařem ve Světlé.

Měsíc květen byl velmi deštivý — jinak byl celý rok více suchý než vlhký.

Panský ovčín, obydlí zahradníkovo a skleníky, které stávaly v nynějším parku, byly rozbořeny, a o místo to, jež bylo zasázeno stromovím, rozšířen park.

Rovněž zakoupeny byly dva domky, náležící israelitům, rozbořeny, a stavební místo tolikéž k parku připojeno.

Roku toho stála

1	míra	pšenice	5	zl.	—	kr.	cm.
1	„	žita	3	„	10	„	„
1	„	ječmene	2	„	60	„	„
1	„	ovsa	2	„	45	„	„
1	„	hrachu	5	„	10	„	„

1860 Stále panující mokro v tomto roku zničilo úrodu polní, jmenovitě brambory, jichž se po míře urodilo průměrně pouze 24 měr.

Dolejší část panských stodol ve Světlé byla znova vystavěna; rovněž ovčín v Rosinově.

Kostelní věž musila býti za příčinou scházelosti hořejší své části podepřena trámovým lešením.

Obec Kunemil byla od Světlé vyškolena a zřízena tam samostatná škola.

Roku tohoto stála

1 míra	pšenice	4	zl.	82	kr.	r. č.
1 „	žita	3	„	40	„	„ „
1 „	ječmene	2	„	30	„	„ „
1 „	ovsa	2	„	24	„	„ „

V celku byl tento rok mokrý, a úroda prostřední. 1861

Ve dvoře světelském postaveny kůlny pro vozy a později obydlí pro čeleď.

Dne 3. srpna zničilo silné krupobití polní plodiny.

Z bývalé papírny byla Josefem Schreibrem z Vídně vystavěna brusírna na sklo a pojmenována Josefodol.

Povětrnost roku tohoto byla v celku abnormální. Měsíce květen 1862
a červen byly velmi teplé, naproti tomu měsíce červenec a srpen studené a velmi mokré, následkem čehož byly zejména brambory úplně zničeny.

Svahoměření a založení světelských dvorních luk bylo provedeno odborným lukařem Dornerem.

Ze staré vinopalny ve Světlé zřízena továrna na bramborový cukr a za obydlí pro správce této továrny zřízena budova č. 27. u parku (pozdější škola).

Roku tohoto založena zdejší „Záložna". Purkmistrem ve Světlé zvolen byl MDr. Jan Janda.

Dne 2., 3, a 4. června byly mrazy, tak že brambory a zelí pomrzly; — pak bylo sucho až do měsíce září, v kterémžto čase pouze dvakrát, a to 2. května a 17. června vydatně pršelo.

Dne 17. a 18. září dostavily se zase mrazy, a nať bramborová zmrzla po druhé.

Bývalé obydlí správce cukrárny za parkem proměněno bylo ve školu.

Světelská parní pila byla nákladem 36.400 zl. c. m. vystavěna a dne 14. listopadu otevřena. Zakoupení půdy od příseckých občanů a zřízení základů stálo 11.413 zl. 70 kr. c. m.

Až do tohoto roku stávající střelnice a kuželník v parku na prostranství pod kaštany byly zrušeny a odklizeny.

Dosavádní podučitel zdejší Fr. Šupita, stal se učitelem ve Světlé.

Tohoto roku stála	1 míra pšenice	5 zl.	02 kr.	r. č.
	1 „ žita	3 „	— „	„ „
	1 „ ječmene	2 „	60 „	„ „
	1 „ ovsa	1 „	70 „	„ „
	1 „ hrachu	5 „	60 „	„ „
	1 cent sena	1 „	52 „	„ „
	1 míra bramborů	— „	65 „	„ „

1864 V lednu tohoto roku byly tak silné mrazy, že děti, školou povinné, 3 dni do školy nemohly jíti.

Světelsko-Haberská silnice, která vedla přes služátecký kopec, byla přeložena po úpatí tohoto kopce směrem k Josefodolu.

Plavba dříví po Sázavě do Prahy byla zrušena; poslední panský plavec dříví byl J. Peterka z Binetic.

Terassa se schody na dolním konci světelského náměstí byla přičiněním tehdejšího purkmistra Dra. Jandy vystavěna.

Z bývalé cukrovny zřízeny byty pro panského zahradníka a panské služebníky. Při zrušování školních patronátů ponechal si J. O. starohrabě František Salm-Reifferscheidt patronát školy zdejší, a sice na základě zakládací listiny z roku 1578.

Roku tohoto stála	1 míra pšenice	4 zl.	80 kr.	r. č.
	1 „ žita	2 „	96 „	„ „
	1 „ ječmene	2 „	26 „	„ „
	1 „ ovsa	2 „	10 „	„ „

Toho roku založen byl ve Světlé „Ochotnický spolek“.

1865 Hospodářský rada Jan Wenke převzal inspekci na panství světelském.

Ředitel zdejšího panství J. Král zemřel dne 26. března; jeho nástupcem jmenován byl J. Griesshofer.

K účelu regulování Sázavy od Světlé k Ledči, předsevzatému zemským výborem, věnoval pan starohrabě František Salm dobrovolně 600 zl.

1866 Dne 31. května bylo silné krupobití; dne 20. června potloukly kroupy opětně.

Na místě do Prahy přeloženého ředitele J. Griesshofra jmenován ředitelem velkostatku ve Světlé Václav Čejka.

Dne 8. července vtrhla do Světlé první divise pruské armády pod svob. pánem z Kernsteinů, omezila se však, aniž by vzpurně vystupovala na rekvisici menáže a krmiva pro koňstvo v ceně 11,386 zl. 40 kr. r. m. Tehdejší purkmistr Dr. Janda, jakož i děkan J. Ehrenberger získali si zásluh v zabránění veškerých výstředností, a byly též zásluhy tyto u prvnějšího samým císařem uznány a vyznamenán později zlatým záslužným křížem s korunou.

Pruským vojskem byla sem též cholera zavlečena, objevovala se však jen v řídkých případech.

Roku tohoto započato se stavbou severozápadní dráhy, v čele 1867
kteréhož podniku stáli J. O. starohrabě František Salm-Reifferscheidt jako předseda a rada Jan Wenke. Dne 11. ledna zemřela J. O. Rosina starohraběnka ze Salm-Reifferscheidtů a byla pochována do rodinné hrobky ve Wälndorfu na panství Hainšpachském.

Průměrné ceny obilí byly následující.

1	míra	pšenice	5	zl.	91	kr.	r.	č.
1	„	žita	5	„	05	„	„	„
1	„	ječmene	3	„	40	„	„	„
1	„	ovsa	2	„	60	„	„	„
1	„	bramborů	—	„	70	„	„	„

Měšťanostou ve Světlé zvolen byl Jan Šindelář starší.

Dne 29. února vystoupla následkem náhlého tání sněhu značně 1868
voda, nezpůsobila však žádných škod. V měsíci červnu poškodilo krupobití částečně žita a řepky. Dne 7. prosince pokácel veliký vítr mnoho stromů, ba celé díly lesa. V lesích na panství světelském bylo následkem tohoto větru ze zlomků spracováno 7239 klad a 2358m^3 dříví k palivu.

„Teplý dům“ na rostliny vedle vodárny vystavěn od stavitele Bedrníčka.

Tována na škrob a škrobovou gumu byla roku toho vystavěna a počalo se v ní ještě téhož roku pracovati. Stavbu řídili Francouz Bouton, strojnický inženýr Völkner z Prahy a stavitel V. Bedrníček ze Světlé.

Ve Světlé založen „Čtenářsko-ochotnický spolek Sázavan“ a spojen s bývalým r. 1862 založeným ochotnickým spolkem. Povzbuzení k tomu vycházelo od pp. Jakla, Postneleka, Šubrta, Šemíka, Franzla, Štokra, Tulacha, Vil. Vlčka a Živného.

Roku toho stála	1	míra	pšenice	6	zl.	80	kr.	r.	č.
	1	„	žita	4	„	78	„	„	„
	1	„	ječmene	3	„	60	„	„	„
	1	„	ovsa	2	„	29	„	„	„
	1	„	hrachu	4	„		„	„	„
	1	„	bramborů	1	„	10	„	„	„
	1	cent	sena	1	„	20	„	„	„
	1	„	slámy	—	„	70	„	„	„
	1	„	škrobu	13	„	—	„	„	„

Ve Světlé a okolí objevila se červenka (úplavice).

Povětrnosť v roku tom byla v celku chladná; průměrná teplota 1869
obnášela + 5·84° R.

Následkem náhlého hnutí se ledu z jara, vystoupila voda v Sázavě a sahala skoro ku přední bráně u zámku.

Dosud stávající sádka v parku byla zrušena a místo to vysázeno stromovím; tolikéž byla zasázena část parku u staré cukrovny.

S přestavbou světelského zámku bylo započato a stavba svěřena architektovi Svatošovi z Vídně.

V tomto roku omezila se stavba na přestavění nejstarší části zámku, a sice Šternberkovského a Trčkovského oddělení. Při stavbě bylo zásadou J. O. pana starohraběte voliti pro jednotlivá oddělení zámku sloh oné doby, v níž původně byla vystavěna; následkem čehož ukazuje celá stavba 4 druhy slohu.

Od dosavádního pěstování lnu ve zdejší krajině bylo na panství upuštěno úplně, ve vůkolních pak obcích omezeno na domácí spotřebu.

Dne 29. října započaty práce s novým vyměřováním pozemkové daně.

U velkostatku zakoupeno za 7000 franků 24 jalovic a 2 býci švýcarského plemene přímo ze Švýcarska, ze kteréhož stáda pochází veškeren dobytek ve dvoře světelském.

Dva domky v parku byly od israelitů Gutfreunda a Rosezweiga koupeny, rozbořeny a stavební místo k rozšíření parku použito.

Ve Světlé zřízena byla četnická stanice o 3 mužích.

Mezi dělníky, zaměstnanými při stavbě zámku, byl přičiněním palíra Štětky založen dělnický spolek, a zahájení jeho činnosti, jakož i posvěcení praporu vykonáno slavnostně dne 10. července. Prapor ten s nápisem: „Bůh žehnej naše činy!“ uschován jest ve zdejším kostele.

Z roku toho zaznamenány jsou následující ceny:

1	míra	pšenice	5 zl.	— kr.	r. č.
1	„	žita	3 „	60 „	„ „
1	„	ječmene	3 „	35 „	„ „
1	„	ovsa	2 „	05 „	„ „
1	„	hrachu	5 „	60 „	„ „
1	„	brambor	— „	70 „	„ „
1	cent	sena	1 „	80 „	„ „
1	„	slámy	— „	80 „	„ „
1	„	l. škrobu	10 „	08 „	„ „
1	libra	másla	— „	47 „	„ „

1879 V měsíci listopadu způsobil velký vichr mnoho škod na staveních a v lesích.

Přestavba světelského zámku brala se všemi silami ku předu, a nalezli zde jak domácí, tak cizí dělníci značný výdělek, ježto výlohy se stavbou spojené páčeji se na 1,007.000 zl. Různí mistři a dělníci, kteří při stavbě zaměstnáni byli, jsou následující:

Stavitel Václavík z Prahy a stavitel Kostelecký ze Světlé se 60 pražskými a 210 domácími dělníky při práci zednické a tesařské. Štukatér Rott z Vídně a stavitel Václavík z Prahy se 12 vídeňskými, 8 pražskými a 10 domácími dělníky při práci štukatérské.

Zámečník Rom z Vídně s 15 dělníky při práci zámečnické. Kamenník Schlesinger ze Světlé a A. Zezulka s 8 cizími a 61 domácími dělníky při práci kamenické.

Pokrývač Haagen z Nixdorfu s 9 cizími dělníky při práci pokrývačské. Mimo to byla zadána: Práce sklenářská pražskému sklenáři Branbergrovi se 6 dělníky, práce klempířská vídeňskému klempířskému mistru Führerovi s 9 dělníky.

Řezbářské práce řezbáři Striktinsovi z Vídně s 11 dělníky, pozlacovačské práce vídeňskému pozlacovači Kethmayerovi s 5 dělníky, kovářská práce panskému kováři ve Světlé, práce slévačské železárně knížete Fürstenberka ve Staré Huti a železázně v Adamsthale na Moravě, práce parketářské pražské firmě Lanna se 12 dělníky, dlaždičská a skládací práce vídeňskému mistrovi Odericovi s 15 dělníky, hrnčířská práce Míšeňské továrně na hliněné zboží v Sasku a pražskému hrnčíři Sommerschuhovi, čalounická práce pražské firmě F. Haas, malířská práce pražskému akademickému malíři Čermákovi a truhlářské práce berlínské firmě „Renaissanzgesellschaft", vídeňskému truhláři Schmidtovi a ledečskému truhláři Buckovi, dohromady s 12 cizími a 16 domácími dělníky.

V celku bylo při stavbě zaměstnáno 500 řemeslníků a podavačů (nádenníků).

K účelu stavby úředního domu byl bývalý pivovar zrušen a rozbořen a na tom staveništi však místo obmýšlené stavby založen malý park.

Zdejší zámecký park byl ku přání J. O. starohraběte Františka Salma Reifferscheidta rozšířen až za hořejší rybník, a založení parku svěřeno vrchnímu zahradníku Ludikarovi. Výlohy s tímto rozšířením a založením parku obnášely okolo 73.000 zl. r. č.

Roku tohoto byla světelská stanice rak. severozápadní dráhy otevřena.

Jedinou a hlavní zásluhu o to, že stanice dráhy do Světlé byla položena, má J. O. starohrabě František ze Salm-Reifferscheidtu, který neúnavně k tomu působil, aby Světlá, jak puvodně bylo projektováno, obejita nebyla.

J. O. starohrabě František Salm-Reifferscheidt rozšířil statky své u Světlé přikoupením panství Habru.

Od dosavádního pěstování olejné řepky bylo upuštěno, ježto se pěstování nevyplácelo.

V tomto roku čítala Světlá 203 domy a 1876 obyvatelu.

V ohradě u zdejší parní pily zřízeno bylo stanoviště krotké v soké zvěře, zakoupením krotkého špičáka od skuhrovského fará Chmelíčka.

Parohy tohoto jelena „Sokola“ i jeho potomků uschovány js v zámku světelském a jsou mezi nimi krásné, veliké exempláry.

Kuželník, stávající u pivovaru byl zrušen.

Průměrné ceny roku toho:

1	míra	pšenice	5 zl.	12	kr. r. č.
1	„	žita	4 „	30	„ „ „
1	„	ječmene	3 „	42	„ „ „
1	„	ovsa	2 „	30	„ „ „
1	„	hrachu	5 „	60	„ „ „
1	„	bramborů	— „	60	„ „ „
1	cent	sena	2 „	—	„ „ „
1	„	slámy	1 „	40	„ „ „
1	„	l. škrobu	10 „	50	„ „ „
1	libra	másla	— „	50	„ „ „
1	sud	piva	18 „	—	„ „ „
1	sáh	měk. dříví	7 „	—	„ „ „
1	kůň		140—180		„ „ „
1	vůl		120—160		„ „ „
1	kráva		40—110		„ „ „
1	tele		6— 11		„ „ „

1871 Med. Dr. Janda, bývalý purkmistr ve Světlé, zemřel.

Ceny obilí byly v tomto roku následující:

1	míra	žita	4 zl.	07	kr. r. č.
1	„	pšenice	6 „	15	„ „ „
1	„	ječmene	3 „	40	„ „ „
1	„	ovsa	2 „	20	„ „ „
1	„	hrachu	7 „	—	„ „ „
1	„	bramboru	0·92-1·10		„ „ „
1	cent	sena	zl. 2—2·40		„ „ „
1	„	slámy	„ 1—1·30		„ „ „
1	„	jetel. semene	36 zl. r. č.		
1	„	škrobu	11 zl. 20 kr. r. č.		
1	libra	másla	— „	53	„ „ „

1872 Léto roku toho bylo vlhké s častými bouřkami, **podzim napro** tomu dlouhý a velmi příjemný.

Tento rok se provedl výkup propinačního práva.

Roku tohoto podniknuto bylo u velkostatku **zdejšího mnoh** staveb. Tak vystavěn byl úřední dům, stáje, **kůlna na vozy a**

o čeleď s kovárnou a kolárnou; veškeré tyto stavby stály dohro-
ady 61,418 zl. r. č.

Dlouho stávající stodola u pivovaru vedle vodárny byla zbořena stavebním místem rozšířen malý park.

Světelský mlýn byl zakoupen i s pozemky vrchnosti od tehdej-
ho majitele F. Sobotky za 23.000 zl.

K udržení původního švýcarského plemene hovězího dobytka za-
upeno opětně 28 jalovic a 2 býci přímo ze Švýcarska.

V roku tomto objevila se zde nákaza neštovic.

Průměrné ceny obilí byly následující:

1 míra	pšenice	6 zl.	25 kr. r. č.
1 „	žita	4 „	10 „ „ „
1 „	ječmene	3 „	70 „ „ „
1 „	ovsa	1 „	70 „ „ „
1 „	hrachu	7 „	— „ „ „
1 „	bramborů	-- „	90 „ „ „

1 cent sena 1 zl. 80 kr. až 2 zl. r. č.

1 cent slámy 80 kr. až 90 kr. r. č.

V měsících květnu a červnu byly ještě mraziky; v létě řádilo 1873
sto krupobití a škodlivé lijáky.

Parní stroj ve vodárně, jehož účelem jest zásobování zámku dou, byl nákladem 18.060 zl. pořízen; týž sestává z parního kotle, rní pumpy a 4 železných nádržek na vodu.

Dosavádní zdejší poštmistr byl z úřadu sesazen, a místo jeho za-
ıpoval poštovní výpravčí.

U stavby v zámku byly zevnější práce dokončeny a současně báň věž posazena. Do této vložena dříve věnovací listina, obsahující, podnět ku stavbě dal J. O. starohrabě František Salm-Reifferscheidt, éna a letopočty dřívějších zakladatelů a vystavitelů jednotlivých od-
lení zámku a podpisy tehdejších úředníků na zdejším panství.

Nákaza neštovic objevila se opět, a trvala od měsíce dubna do rvna, aniž by však nabyla větších rozměrů.

Ve Světlé založen přičiněním V. Bárty, majitele brusírny na sklo Františkodole, okrašlující spolek, který provedl terasy u silnice v La-
cké ulici a u silnice k nádraží, a po krátkém trvání zanikl.

Hospodářský spolek kolínský podnikl do Světlé výlet; účastníci hoto výletu byli J. O. panem starohrabětem Františkem Salmem lese u Rosinova pohostěni.

Průměrné ceny obilí a naturalií:

1 míra	pšenice	7 zl.	60 kr. r. č.
1 „	žita	6 „	— „ „ „
1 „	ječmene	4 „	50 „ „ „
1 „	ovsa	2 „	30 „ „ „

1 míra hrachu	8 zl. —	kr. r. č.
1 „ bramborů	1 zl. až 1 zl. 20	kr. r. č.
1 cent sena	2 zl. 50	kr. r. č.
1 „ slámy	— „ 80	„ „ „
1 „ jetelového semene	48 „ —	„ „ „
1 „ škrobu	10 „ 75	„ „ „
1 libra másla	— „ 55	„ „ „
1 sud piva	18 „ 80	„ „ „

1874 Rok tento byl v celku teplý, suchý a skoro bez sněhu; nosť tato měla na polní plodiny škodlivý vliv, tak že byla pouze poloviční úroda.

Dne 12. září jel skrze Světlou po severozápadní dráze J. kouský císař František Josef I. Na světelské nádraží dostavili s tání Jeho c. k. úředníci z Ledče, hospodářští a lesní úředníci ského panství, obecní zastupitelstvo, duchovenstvo a učitelstvo z a četné obecenstvo.

Světelská panská cihelna byla pro nedostatek dobré hliny a do Nové vsi přeložena; z obydlí cihláře byl zřízen byt pro hajného.

V zdejším parku vystavěn stavitelem Kosteleckým skleník zámu.

U Sázavy před zámkem vystavěna z tesaného kamene čímž byla vodou rozervaná rokle srovnána; později bylo pros to křovím zasázeno. Současně opraven byl jez u zdejšího mlýn tyto stavby provedl stavitel Kostelecký, a náklad na ně stál s nou hmotou 12.000 zl. r. č.

Hostinec u nádraží vystavěn byl rolníkem J. Ševcem z

Poštovní úřad ve Světlé byl rozšířen, a poštmistrem jn dosavádní hospodářský příručí a majitel realit ve Světlé, V. Če

Smrkový hájek za zdejším dvorem a březová stráň u Sáz Světlou byly vysázeny.

Průměrné ceny obilí, naturalií a pozemků:

1 míra pšenice	6 zl. —	kr. r. č.
1 „ žita	4 „ —	„ „ „
1 „ ječmene	3 „ 52	„ „ „
1 „ ovsa	2 „ 56	„ „ „
1 „ hrachu	6 „ 10	„ „ „
1 „ bramborů	— „ 60	„ „ „
1 cent sena	2 „ 40	„ „ „
1 „ slámy	1 „ —	„ „ „

1 míra pole 180—240 zl. r. č.
1 „ louky 200—300 „ „ „

Měšťanostou ve Světlé byl zvolen Jos. Hradecký.

V sezení místní školní rady světelské bylo usnešeno, započíti se stavbou nové školní budovy. 1875

Louka pod lesem rosinovským byla lesem zasázena.

Průměrné ceny v tomto roku:

1 hektolitr pšenice	9 zl.	– kr.	r. č.
1 „ žita	6 „	50 „	„ „
1 „ ječmene	5 „	80 „	„ „
1 „ ovsa	4 „	– „	„ „
1 „ bramborů	„	80 „	„ „
100 ko sena	4 „	10 „	„ „
100 „ slámy	2 „	70 „	„ „
100 „ brambor. škrobu	16 „	50 „	„ „
100 „ jetelov. semene	68 „	„	„ „
1 m³ (krych. metr) měkkého štěpinového dříví	3 „	- „	„ „

Výnosem c. k. místodržitelství ze dne 13. ledna t. r. povoleno ve Světlé zřízení lékárny. Prvním lékárníkem byl Jul. Franzel a lékárna stávala v domě stavitele Kostoleckého.

Měsíce duben, červen a říjen byly velmi teplé; ostatně byla povětrnosť celého roku normální. 1876

Oceňování pozemků u Světlé a okolí započato dne 16. září.

Správa panství habrského, která byla dosud oddělena, spojena jest tohoto roku s ředitelstvím a důchodem panství světelského.

V tomto roku byly následující průměrné ceny:

1 hl. pšenice	10 zl.	60 kr.	r. č.
1 „ žita	7 „	50 „	„ „
1 „ ječmene	6 „	-- „	„ „
1 „ ovsa	4 „	20 „	„ „
1 „ hrachu	10 „	- „	„ „
1 „ brambor ·82	1 „	— „	„ „
100 ko sena	5 „	06 „	„ „
100 „ slámy 1·80	2 „	10 „	„ „
100 „ sem. čer. jet.	62 „	- „	„ „
100 „ škrobu	15 „	50 „	„ „
1000 kusů cihel	12 „	50 „	„ „
1000 „ tašek na střechu	17 „	50 „	„ „
1 m³ tvrd. dříví	4 „	80 „	„ „
1 „ měk. „	3 „	— „	„ „

Povětrnosť roku tohoto byla polní úrodě v celku příznivá.

Dne 12. října zemřel zdejší děkan P. J. Ehrenberger a administratorem se stal zdejší cooperator P. Ant. Herout. 1877

Mezi školními dětmi vyskytla se nakažlivá nemoc difteritis.

Dne 25. července byla ve Světlé odbývána kanonická visitace a biřmování královéhradeckým biskupem Th. Dr. Haisem.

Za příčinou definitivního usnešení o stavbě školy byl zakoupen dům č. 98.

V tomto roku byly následující ceny:

1 hl. pšenice	9 zl.	— kr.	r. č.
1 „ žita	6 „	- „	„ „
1 „ ječmene	6 „	40 „	„ „
1 „ ovsa	3 „	20 „	„ „
1 „ brambor	1 „	20 „	„ „
1 q jetelového semene	60 „	— „	„ „
1 q bramborového škrobu	19 „	— „	„ „
1 m³ měk. štěp. dříví	2 „	80 „	„ „
1 „ „ tvrd. „ „	3 „	60 „	„ „
1 q sena	3 „	40 „	„ „
1 q slámy	1 „	60 „	„ „
1000 kusů cihel	12 „	— „	„ „
1000 „ tašek	16 „	50 „	„ „

1878 Povětrnosť tohoto roku byla mimo jarní měsíce normální; dne 1(září byla velká vichřice, která způsobila mnoho škod v lesích.

Dne 26. září byl první mráz, a 30. října padal první sníh.

Na místo zemřelého děkana P. J. Ehrenbergra jmenován dosa vadní skuhrovský farář P. František Chaloupka děkanem ve Světl(dosavádní administrator P. Ant. Herout stal se farářem ve Skuhrov a cooperatorem ve Světlé jmenován dosavádní kaplan v Dolní Krup P. Jos. Bříza.

Tohoto roku slavil skladník na panské pile Günzel jubileum 50le služby a zlatou svatbu.

Za městem stojící stodola obchodníka Müllera Isáka vyhořel původ požáru se nevypátral.

C. k. okr. soudce K. Svoboda z Ledče započal zde práce se z kladáním pozemkových knih.

Ve Světlé založen přičiněním městského zastupitelstva spolek d brovolných hasičů.

Velitelem zvolen V. Šmelzer.

Roku tohoto byly následující ceny:

1 hl. žita	5 zl.	80 kr.	r. č.
1 „ pšenice	8 „	60 „	„ „
1 „ ječmene	6 „	- „	„ „
1 „ ovsa	3 „	40 „	„ „
1 „ hrachu	8 „		„ „
1 q sena	2 „	50 „	„ „

1 q slámy	1	zl.	80	kr.	r.	č.
1 q jetel. semene	68	„	—	„	„	„
1 q bramborů	1	„	14	„	„	„
1 m³ měk. dříví	2	„	80	„	„	„
1 q bramb. škrobu	17	„	80	„	„	„

Měšťanostou ve Světlé zvolen Fr. Kratochvíl.

1879 Měsíce květen a červen tohoto roku byly velmi mokré, a měsíc osinec velmi studený; mráz dostoupil až 32° Cel. V celku však byly è uspokojivé.

Dle pozorování povětrnosti spisovatelem těchto chronologických l. zaznamenáno jest průměrně v celém roku:

výška tlakoměru	725·61 mm
teplota	7·21° C.
síla větru	2 stupně
zamračení	5 stupňů
srážek	716·9 mm
mlha	56 dnů
deštivých dnů	108
bouřek	10
sníh padal	55 dnů
jinovatka	16 „

Převládající směr větrů a směr mračen od JZ.

První mráz byl 6. října, poslední dne 2. května; první sníh padal . října, ledy odešly dne 9. února.

Největší výše tlakoměru 746·7 mm a teploměru + 31.₃ C., miniílní výše 705·6 mm a — 32° C.

V Lánecké ulici vyhořely 4 domky. Oheň vznikl u domkáře, jenž svou manželkou žil v nesváru.

Na světelském kostele a děkanství předsevzaty značné opravy; enovitě hořejší čásť věže byla zcela obnovena. Náklad na opravu o pr. 1300 zl. kryl patron kostela J. O. starohrabě Salm-Reifferleidt sám bez přispění kolaturních obcí.

Vrchní čásť světelského mostu přes Sázavu musela býti za při-ou prohnilých trámů stržena a novou nahražena. Výlohy s touto vbou spojené, i s opravou mostních pilířů obnášely zl. 4768·34 r. č. bírání mýta bylo roku tohoto za 720 zl. ročně pronajato.

Dne 28. února vyhořela zdejší továrna na gumu a škrob; požár vstal v sušírně, následkem přílišného žáru v peci. Továrna byla dle mu architekta Linsbaura za čtyry měsíce opět znovu postavena.

Stromořadí od světelského dvora podél parku k Nové Vsi bylo útraty velkostatku vysázeno.

Stavba světelské školní budovy, která loňského roku dle plánu architekta Linsbaura započata byla, provedena a dokončena letos zednickým mistrem J. Zemanem ze Světlé.

V základním kamenu, jenž položen byl roku 1877, nalézá se mimo různé běžné mince zakládací listina následujícího znění:

»Léta páně tisícího osmistého sedmdesátého sedmého dne 3. »června, za panování J. V. císaře a krále Františka Josefa I. byl »položen a posvěcen základní kámen k této školní budově. Té doby »byl pánem na Světlé a patronem školy Jeho Osvícenost, Vysoko»rodý Pán, Pan starohrabě František ze Salm-Reifferscheidtů, inspek»torem panství Světlé P. T. Pan Jan Wenke, rodem z Moravy, »ředitelem velkostatku pan Václav Čejka, rodem ze Sukerad, okr. »Mladoboleslavský, předsedou c. k. okresní školní rady Ledečské »byl Jan Schaffus rodem z Perknova, okr. Něm. Brod, c. k. okres»ním školním inspektorem pan prof. Josef Mazač z Hory Kutné, »rodem ze Záboře, okr. Kutná Hora, c. k. okresním soudcem v Ledči »pan Karel Svoboda ze Skutče. Plán školní budovy zhotovil pan »Alex. Linsbauer, architekt a stavitel v Praze, stavbu vedl pan Josef »Zeman, roz. z Nemyšle, ku stavbě dohlíželi co techničtí znalci pan »Václav Bedrníček, stavitel, a Jan Hradecký, oba rodem ze Světlé.

»Dějiny školy: Světlá měla původně školu č. p. 17., jak se »o tom Bur. Trčka v listině dané na den sv. Školastiky 10. února »r. 1578 zmiňuje slovy:

»Já Burian Trčka z Lípy na Světlé nad Sázavou dávám a vy»sazuji za školu domeček, který jsem při kostele Světelském vysta»věti dal, tak aby tu na budoucí a věčné časy škola byla, a rektor »v té škole aby se choval a dítky z téhož městečka, pokudž by mu »dány byly, čistě psáti, též k pobožnosti a dobrým mravům vedl, »a vyučoval. (Orig. v městském archivu.)

»Domek shora jmenovaný stačil na ten čas účelům školním »úplně. Když pak za panování Marie Theresie (v r. 1740—1780) »nařízeno, aby každá obec bez výminky někam přiškolena byla, »přidělily se zajisté mnohé obce ku škole zdejší, a poněvadž míst»nosti domu č. p. 17. pro školu příliš malé byly, byl v roce 1792 »hrabětem Kolovratem Krakovským dům ten prodán, a v panském »špitále č. p. 101. umístěna škola.

»Do r. 1814 byla jednotřídní, téhož roku pak rozšířena o třídu »druhou. Dle soupisu žáků z roku 1833—1834 patřilo ku škole Svě»telské mimo obce dole jmenované ještě Nová Ves, Pohleď, Re»muta a Smrčná, a v roku 1859—1860 přivtělena i Kunemil ku »Světlé. Pro velikou vzdálenost nemohly děti obcí těchto do»chodití, a zřízeny školy nové v r. 1835 v Pohledi, v r. 173

»Vsi r. 1844 přidělena Remuta a Smrčna ku škole Trpišovské, a »konečně v r. 1870 zřízena škola v Kunemíli.

»Přese vše musela škola zdejší býti rozšiřována; tak v r. 1853 »zřízena třetí třída a umístěna v panském stavení č. p. 129. roku »1871, třída čtvrtá a dána do městské radnice č p 18.

»Aby škola svou vlastní budovu měla, zakoupil v r. 1845 až »1846 pan starohrabě Jan ze Salm-Reifferscheidtů s přiškolenými »obcemi na vystavění školy dva domky č. 30 a 99 za 1001 zl. »V roku 1848 držena dražba, při které pan stav. Vác. Bedrniček »stavbu za 6332 zl. 44 kr. obdržel.

»Nepředvídané překážky překazily stavbu skoly. Další pokrok »o to stal se r. 1858, avšak nepřišlo též ku stavbě. Po nastoupení »nových školních zákonů r. 1869, sestavena r. 1872 řádná místní »školní rada, která se věci rázně chopila. První sezení školní rady »místní, o stavbě školy jednající, dělo se za předsednictví měšťanosty »p. Jana Šindeláře sen. dne 7. září 1873. Plán p. Linsbaurem zdělaný, »byl 26. září 1875 místní školní radou proskoumán, a dne 2. března »1876 c. k. okres. hejtmanství do Ledče k schválení zaslán

»Schválení plánu a rozpočtu stalo se sl. c. k. hejtmanstvím »dne 26. června 1879 č. 883. Dne 10. února 1876 byla vyslaná »k ohledání stanoviště z Ledče úřední komisse, která místo ono, »poněvač pohodlnějšího nebylo, schválila. Dne 1. listopadu 1876 »usnesla se místní školní rada na tom, stavbu panu starohraběti bez »dražby přenechati. Aby při škole řádná zahrada a tělocvična zřízena býti mohla, zakoupeno dne 8. dubna 1877 č. p. 98 za 1800 zl. »Již na počátku ledna 1877 počato se svážením materialu na novou »školu, počátkem května kopány základy a dne 3. června 1877 »slavnostním spůsobem posvěcen základní kámen k téže budově.

»Svěcení vykonal za asistenta V. p. Ant. Herouta, místního »coorperátora, důst. pan Jan Ehrenberger, děkan světelský.

»V místní školní radě byli:

p. Jos. Hradecký, purkmistr ve Světlé, předseda místní školní rady.

p. Vác. Čejka, ředitel velkostatku, zástupce Jeho Osvícenosti pana starohraběte v místní školní radě.

Důstojný pán Jan Ehrenberger, děkan světelský, zástupce církve.

p. Frant. Šupita, správce školy, zástupce školy.

p. Frant. Kratochvíl, místní školní dozorce a zástupce obce světelské.

p. Jan Šindelář jun., jednatel a pokladník místní školní rady, zástupce obce světelské.

p. Frant. Rejnek z Horních Boušic, zástupce obce Přísecky.

p. Jan Novotný z Horní Březinky, zástupce obce Mrskovické.

p. Josef Pipek z Dolních Dlužin, zástupce obce Druhanovské.

p. Jos. Vaňkát z Kochanova, zástupce obce Lipničky.
p. Frant. Fiala a p. J. Šlesinger, náhradníci místní školní rady.

»V duchovní správě účinkovali:

»Důst. p. Jan Ehrenberger, děkan, roz. z Polničky t. okr. a »p. Ant. Herout, roz. z Vilimovce, okr. Něm. Brodský. Učitelé byli »p. Frant. Šupita, správce školy, roz. z Ostranče, okr. Chotěborský, »Frant. Štirský, druhý učitel, roz. ze Skuče, okr. téhož; ml. učite»lové pp. Frant. Lašek z Chrudimi, téhož okresu, Josef Pacher »z Hory Kutné téhož okr.

»Náklad na školu byl vypočtěn na 28,168 zl. 98 kr., a má se »vždy v novém roce, r. 1878 počínaje, pětina splatiti.

»V následujícím uveden počet domů, obyvatelstva, školních dětí, »jakož i částka peněžitá, na stavbu školy dle jednotlivých obcí při»padající:

»Jeho Osvícenost, Vysokorodý pán, pan starohrabě František »ze Salm-Reifferscheidtů,

»co patron školy				9389 zl. 65 kr.
»co velkostatkář				5562 zl. 52 kr.
I. Světelská obec				
1. Světlá	207 dom.	2030 obyv.,	284 dětí	5097 zl 52 kr.
II. Přísečská obec				
2. Přiseka	29 »	212 »	26 »	
3. Služátka	20 »	112 »	12 »	
4. Boušice horní	17 »	110 »	19 »	
5. Boušice dolní	13 »	95 »	16 »	2556 zl. 65 kr.
III. Druhánovská a Dlužinská obec.				
6. Druhanov	22 »	159 »	24 »	1001 zl. 52 kr.
IV. Lipničská obec				
7. Lipnička	21 »	159 »	32 »	
8. Závitkovice	20 »	143 »	28 »	
9. Kochánov	16 »	164 »	21 »	2212 zl. 72 kr.
V. Mrskovická obec				
10. Mrskovice	19 »	156 »	21 »	
11. Leština	15 »	136 »	9 »	
12. Březinka horní	13 »	124 »	15 »	
13. Březinka dolní	22 »	325 »	34 »	1974 zl. 33 kr.
VI. Benetická obec				
14. Žebrakov	14 »	104 »	14 »	374 zl. 36 kr.
v celku	448 »	4034 »	555 »	28.168 zl. 97 kr.

Dáno z místní školní rady ve Světlé nad Sázavou
dne 3. června 1877.

Slavnosť svěcení školy odbývána byla dne 14. srpna 1879. V předvečer slavnosti bylo osvětlení města a zastaveníčko v zámeckém dvoře. V den slavnosti bylo dáno znamení k zahájení této střelbou z hmoždířů, načež se shromáždily korporace, duchovenstvo, pozvaní hosté a školní mládež před městskou radnicí, a odtud bral se průvod o půl desáté hodině dopolední k nové školní budově.

Mezi svěcením zapěn sbor „Otče náš", a klíče budovy odevzdány předsedovi místní školní rady. Po vysvěcení podepsána přítomnými hodnostáři pamětní zakládací listina a zapěna císařská hymna.

O 11. hodině sloužena slavná mše svatá s Tedeum v děkanském chrámu Páně, načež následoval banket v horním hostinci a večer pak pěveckohudební akademie a taneční zábava v „Ráji".

Ze Světlé a okolí odstěhovalo se tohoto roku 16 osob do Ameriky.

Roku tohoto byly následující průměrné ceny obilí a naturalií:

1 hl.	pšenice	9 zl.	50 kr. r. č.
1 „	žita	6 „	25 „ „ „
1 „	ječmene	7 „	— „ „ „
1 „	ovsa	3 „	20 „ „ „
1 „	hrachu	10 „	— „ „ „
1 „	brambor	zl. 1·30—1 „	60 „ „ „
1 q	jetelového semene	64 „	— „ „ „
1 „	sena	2 „	40 „ „ „
1 „	slámy	1 „	30 „ „ „
1 kg	másla	1 „	— „ „ „

V celku byl rok tento teplý, vlhký, s častými bouřkami, obilí 1880
a pícním rostlinám byla tato povětrnosť velmi příznivá a pouze nastalé zimy v měsících říjnu a listopadu znesnadnily sklizeň brambor.

Co do povětrnosti zaznamenány byly následující pozorování:

průměrná výše tlakoměru	$727._{21}$ mm
teplota	$7._{73}{}^{0}$ C.
síla větru	$2._{5}{}^{0}$
zamračení	5^{0}
veškerých srážek	$918._{14}$ mm
mlhavých dnů	53
deštivých „	134
sníh padal po	41 dnů
bouřky	19 dnů
jinovatka	11 dnů
maxim. výše tlakoměru	$734._{1}$ mm
minim. „ „	$709._{8}$ mm
nejvyšší teplota	$+ 31·_{6}$ C.
nejnižší „	$— 18^{0}$ C.

p. Jos. Vaňkát z Kochanova, zástupce obce Lipničky.
p. Frant. Fiala a p. J. Šlesinger, náhradníci místní školní rε
»V duchovní správě účinkovali:
»Dúst. p. Jan Ehrenberger, děkan, roz. z Polničky
»p. Ant. Herout, roz. z Vilimovce, okr. Něm. Brodský. Uč
»p. Frant. Šupita, správce školy, roz. z Ostranče, okr. Chot
»Frant. Štirský, druhý učitel, roz. ze Skuče, okr. téhož; ı
»lové pp. Frant. Lašek z Chrudimi, téhož okresu, Josel
»z Hory Kutné téhož okr.
»Náklad na školu byl vypočtěn na 28,168 zl. 98 kr.,
»vždy v novém roce, r. 1878 počínaje, pětina splatiti.
»V následujícím uveden počet domů, obyvatelstva, školn
»jakož i částka peněžitá, na stavbu školy dle jednotlivých
»padající:
»Jeho Osvícenost, Vysokorodý pán, pan starohrabě I
»ze Salm-Reifferscheidtů,
»co patron školy . . . . 9389 z
»co velkostatkář . . . . 5562 z

I. Světelská obec					
1. Světlá	207 dom.	2030 obyv.,	284 dětí		5097 z
II. Přísečská obec					
2. Příseka	29 »	212 »	26 »		
3. Služátka	20 »	112 »	12 »		
4. Boušice horní	17 »	110 »	19 »		
5. Boušice dolní	13 »	95 »	16 »		2556 z
III. Druhánovská a Dlužinská obec.					
6. Druhanov	22 »	159 »	24 »		1001 z
IV. Lipničská obec					
7. Lipnička	21 »	159 »	32 »		
8. Závitkovice	20 »	143 »	28 »		
9. Kochánov	16 »	164 »	21 »		2212 z
V. Mrskovická obec					
10. Mrskovice	19 »	156 »	21 »		
11. Leština	15 »	136 »	9 »		
12. Březinka horní	13 »	124 »	15 »		
13. Březinka dolní	22 »	325 »	34 »		1974 z
VI. Benetická obec					
14. Žebrakov	14 »	104 »	14 »		374 zl
v celku	448 »	4034 »	555 »		28.168 zl

Dáno z místní školní rady ve Světlé nad Sázavou
dne 3. června 1877.

Slavnosť svěcení školy odbývána byla dne 14. srpna 1879. V předvečer slavnosti bylo osvětlení města a zastaveníčko v zámeckém dvoře. V den slavnosti bylo dáno znamení k zahájení této střelbou z hmoždířů, načež se shromáždily korporace, duchovenstvo, pozvaní hosté a školní mládež před městskou radnicí, a odtud bral se průvod o půl desáté hodině dopolední k nové školní budově.

Mezi svěcením zapěn sbor „Otče náš", a klíče budovy odevzdány předsedovi místní školní rady. Po vysvěcení podepsána přítomnými hodnostáři pamětní zakládací listina a zapěna císařská hymna.

O 11. hodině sloužena slavná mše svatá s Tedeum v děkanském chrámu Páně, načež následoval banket v horním hostinci a večer pak pěveckohudební akademie a taneční zábava v „Ráji".

Ze Světlé a okolí odstěhovalo se tohoto roku 16 osob do Ameriky.

Roku tohoto byly následující průměrné ceny obilí a naturalií:

1 hl.	pšenice		9 zl. 50 kr. r. č.
1 „	žita		6 „ 25 „ „ „
1 „	ječmene		7 „ — „ „ „
1 „	ovsa		3 „ 20 „ „ „
1 „	hrachu		10 „ — „ „ „
1 „	brambor	zl. 1·30—	1 „ 60 „ „ „
1 q	jetelového semene		64 „ — „ „ „
1 „	sena		2 „ 40 „ „ „
1 „	slámy		1 „ 30 „ „ „
1 kg	másla		1 „ — „ „ „

V celku byl rok tento teplý, vlhký, s častými bouřkami, obilí 1880
a pícním rostlinám byla tato povětrnosť velmi příznivá a pouze nastalé zimy v měsících říjnu a listopadu znesnadnily sklizeň brambor.

Co do povětrnosti zaznamenány byly následující pozorování:

průměrná	výše tlakoměru	$727._{21}$ mm
	teplota	$7._{73}$° C.
	síla větru	$2._{5}$°
	zamračení	5°
	veškerých srážek	$918._{14}$ mm
	mlhavých dnů	53
	deštivých „	134
	sníh padal po	41 dnů
	bouřky	19 dnů
	jinovatka	11 dnů
maxim.	výše tlakoměru	$734._{1}$ mm
minim.	„ „	$709._{8}$ mm
nejvyšší	teplota	+ $31._{6}$ C.
nejnižší	„	— 18° C.

15 hl.	pšenice	a 1700	kg.	slámy
13 „	žita	„ 1800	„	„
10 „	ječmene	„ 1200	„	„
18 „	ovsa	„ 1350	„	„
89 „	brambor.			

Mimo to budiž podotknuto, že byla dne 30. května u Světlé ve směru k Závitkovicům průtrž mračen, a příval vody ku Světlé byl tak silný, že strhl stodolu a pobořil časť zdi u židovského hřbitova.

Pozorování povětrnosti:

Průměrná výše tlakoměru	727.50
maximum „	749.10
minimum „	711.10
Průměrná roční teplota	+ 8.60° C.
největší „	+ 31.20° C.
nejmenší „	— 15.40° C.
Převládající směr větru	JZ a SZ.
síla „	2.5°
zamračení	5°
množství srážek	820.6 mm
mlhavých dnů	49
deštivých dnů	138
sníh padal	34 dnů
krupobití	3
bouřek	19
jinovatka	21 dnů

první mráz 13. listopadu, poslední mráz 13. dubna, první sníh 13. listopadu, ledy odešly 26. prosince.

V Josefodole vystavěna skelní huť firmy Jos. Schreiber a synovci, a vysvěcena dne 1. května.

Při světelské škole zřízena V. třída, a působili zde roku toho následující učitelé:

Frant Stirský, řídící učitel,
Ant. Eichler, učitel,
Otom. Zieris, učitel,
Václ. Svoboda, zatím. učit.,
Ed. Schlesinger, podučitel,
Ant. Šindelář, podučitel,
Jos. Kruliš, zatím. „
Anna Jelínková, industr uč.

Dle sčítání obyvatelstva v r. 1880 čítala Světlá 194 domů a 1843 obyvatelů.

Bývalá Hoyerova brusírna na sklo byla v exekuční dražbě prodána firmě „Jos. Rückla vdova v Tasicích“ za 32.000 zl. r. č.

Nejhořejší část světelského náměstí byla vydlážděna, a kolem mů od horního hostince až po Láneckou ulici zřízen chodník.

V měsíci červnu podnikl do Světlé výlet čáslavský spolek „Sokol".

Dělníci Schreibrovy sklárny v Josefodole věnovali světelskému stelu veliký krucifix v ceně 70 zl.; týž pověšen byl na pravé straně vního oltáře.

Roku tohoto byly dokončeny práce měření výšek komise generálo štábu v okolí světelském.

V měsíci prosinci objevily se ve Světlé opětně neštovice, avšak asi tři týdny.

Kůlna pro nářadí hasičského sboru byla vedle špitálu zřízena.

Ve Světlé utvořil se přičiněním učitele V. Svobody, Jos. Knížka hodníka, a několika členů čtenářsko-ochotnického spolku spolek vystavění divadla a usnesl se týž za předsednictví tehdejšího měnosty Fr. Kratochvíla, zříditi u tanečního sálu, který stavěl pošttr V. Červenka, přístavek s jevištěm, a vzájemnou smlouvou s malem této budovy i s jeho nástupci, pojistili si stálé divadelní míststi. Ku krytí výloh na stavbu, dekorace a garderobu vydány byly orem spolku podílní listy po 10 zl. Vystavené takto divadlo bylo ním z nejlepších ve vůkolních městech. Vnitřní zřízení jeviště nal a dekorace maloval akad. malíř Skála z Prahy.

Zaznamenané ceny obilí a naturalií:

1 hl. pšenice	8	zl.	10	kr. r. č.
1 „ žita	6	„	72	„ „ „
1 „ ječmene	5	„	74	„ „ „
1 „ ovsa	3	„	60	„ „ „
1 „ hrachu	8	„	—	„ „ „
1 „ brambor	1	„	—	„ „ „
1 q sena	4	„	—	„ „ „
1 „ slámy	1	„	90	„ „ „
1 „ semene červ. jetele	60	„	—	„ „ „
1 „ „ bílého „	52	„	—	„ „ „
1000 kusů cihel	13	„	50	„ „ „
1000 „ tašek	18	„	—	„ „ „
1 q I. bramb. škrobu	15	„	80	„ „ „
1 m³ tvrd. staveb. dříví	10	„	20	„ „ „
1 „ měk. „ „	5—8	„	—	„ „ „
1 „ „ prken	12—18	„	50	„ „ „
1 „ tvrd. dříví k paliv.	3	„	90	„ „ „
1 „ měk. „ „	3	„	—	„ „ „
1 kg. hovězího masa	—	„	44	„ „ „
1 „ telecího „	—	„	40	„ „ „

1 kg. vepřového masa	— zl.	60 kr. r. č.
1 „ chleba	— „	14 „ „ „
1 „ másla	1 „	— „ „ „

Na dvoře světelského zámku byly vysázeny křoviny.

1883 Měsíce únor a březen byly velmi studené; tolikéž zůstal měsíc duben 2° pod normálem. Následkem tohoto chladného počasí a velmi řídkých srážek v těchto měsících mohlo se setím počíti se teprv v druhé polovici dubna, a jarní práce v poli ukončeny byly teprv ku konci května.

V měsíci červnu způsobily časté a velké deště velkou vodu.

Žně se toho roku opozdily. Výsledek žní byl u žita špatný, u jaře prostřední a u brambor uspokojivý. Ovesné žně byly u Světlé 15. října a u Habrů teprve 1. listopadu ukončeny.

Měsíce říjen, listopad a prosinec byly abnormálně teplé.

Z pozorování povětrnosti zaznamenáno:

Průměrná výška tlakoměru	726.92 mm
maximum „	741.90 „
minimum „	705.00 „
Průměrná roční teplota	+ 8° C.
maximum	+ 34.5° C.
minimum	— 16.0° C.
Převládající směr větru	JZ a SZ.
síla větru	2.4°
zamračení	6°
mlhavých dnů	61
deštivých dnů	109
sníh padal	39 dnů
krupobití	1
bouřek	6
jinovatka	6 dnů

První mráz 24. října, poslední mráz 14. dubna, první sníh 14. listopadu, ledy odešly 1. března.

V měsíci prosinci zaniklé neštovice objevily se sporadicky v březnu a v Josefodole vyžádaly si několik obětí.

Světelské mostní mýto bylo na další 3 roky za ročních 900 zl. pronajato.

Následkem jednohlasného usnešení obecního zastupitelstva byl starohraběcí Salmovský hospodářský rada p. Jan Wenke jmenován čestným měšťanem světelským.

Dosavadní ředitel velkostatku Václav Čejka byl 1. července přesazen do Hainšpachu, a na jeho místo dostal se dosavadní správce důchodu Karel Seidler, jako správce velkostatku.

Při střelbě z hmoždířů při narození J. V. korunní princezny Alžběty přišel k úrazu světelský měšťan Jan Vincenc a 13letý syn panského kováře Pelunky. První byl vyléčen, druhý ztratil následkem popálení jedno oko; od této doby byla střelba z hmoždířů při zdejších slavnostech zapovězena.

Nově postavené divadlo bylo otevřeno dne 25. října a sice představením „Černé duše“, načež následovala taneční zábava v divadelním sále.

Při představení byli přítomni hosté z Ledče, Německého Brodu, Lipnice, Habrů, Humpolce a z Čáslavi.

Následkem nařízení c. k. zemské školní rady měla býti zdejší škola rozdělena v chlapeckou a dívčí.

Za tím účelem byli interessenti vybídnuti, podati o tom své vyjádření, které však vypadlo, až na další úřední jednání, záporně. Druhému pak vyzvání, aby zřízeny byly dvě poboční třídy, bylo vyhověno, tak že ku konci r. 1883 bylo při škole 5 tříd se 4 pobočnými třídami.

Ku vyzvání c. k. zemské školní rady byla založena při škole světelské školní zahrada, a to na pozemku, jenž byl od obce zdejší za ročních 15 zl. pronajat; s dotýčnými pracemi započato bylo tohoto roku na podzim.

Zdejší kominík Kubíček spadl v opilém stavu z tak zvané březové stráně pod Světlou do Sázavy, a byl teprv za 5 dní mrtev a zmrzlý nalezen.

V tomto roku vysázena ve Světlé následující stromořadí:

Kaštanové stromořadí k novému hřbitovu, javorové stromořadí k Vilimovicum, javorové stromořadí při cestě na Kalvarii k Lipničce a javorové stromořadí u „velkého kusu“.

Zaznamenané ceny obilí a naturalií v roku tomto:

1 hl. pšenice	7 zl. 50 kr. r. č.
1 „ žita	6 „ 40 „ „ „
1 „ ječmene	5 „ 10 „ „ „
1 „ ovsa	3 „ 10 „ „ „
1 „ hrachu	7 „ 50 „ „ „
1 „ brambor	— „ 96 „ „ „
1 q sena	4 „ 50 „ „ „
1 „ slámy	2 „ 20 „ „ „
1 „ semene červ. jetele	70 „ — „ „ „
1 „ „ bílého „	80 „ — „ „ „
1 kg. másla	— „ 96 „ „ „
1 q bramborového škrobu	14 „ 50 „ „ „
1 m³ stavebního dříví	4 „ 60 „ „ „
1 „ klad	6 „ 15 „ „ „

1 prost. m. tvrd. dříví k pal.	3 zl.	60 kr. r. č.
1 „ „ měk. „ „	2 „	90 „ „ „
1 „ oblic	2 „	20 „ „ „
1 „ pařezí	2 „	30 „ „ „
1 q pokrutin	8 „	20 „ „ „
1 „ kamenného uhlí	1 „	22 „ „ „

1884 Povětrnosť tohoto roku byla v celku teplá a pamětihodno jest, že průměrná teplota ve všech měsících byla nad 0°. Počátek žní byl stížen častými dešti; na žitách a pšenicích pozorován byl rez obilní.

Výsledek žní v celku dobrý; brambor se urodilo na 1 míře pole 46—70 měr.

Zvláště příznivým byl rok tento pro rostliny pícní a jetely na semeno.

Pozorování povětrnosti:

Průměrná výše tlakoměru	727.74 mm
maximum	741.9 „
minimum	709 „
Průměrná roční teplota	+8.7° C.
maximum	+34° C.
minimum	-14.1° C.
Převládající směr větru	JZ a SZ.
síla větru	2.5°
zamračení	65
srážek	813.4 mm
mlhavých dnů	38
deštivých dnů	123
sníh padal	37 dnů
krupobití	2 „
bouřek	12
jinovatka	2 „

První mráz 1. listopadu, poslední 23. dubna.

První sníh 13. listopadu, ledy odešly 1. února.

Dne 1. května u Světlé ohromné krupobití; kroupy byly velikosti lískového ořechu. Dne 20. července druhé krupobití, však bez značnější škody.

Dne 26. a 29. května mrazy.

Zřízení a založení školní zahrady ve Světlé bylo dokončeno. Velikosť její obnáší 1100 □ sáhů a možno zde pěstovati 4—5000 stromků.

Železný most mezi oběma rybníky v zámeckém parku zhotovil zdejší zámečník Jakl.

Jelikož vzniklo podezření, že loňského roku nalezený utopený kominík Kubíček byl svou vlastní manželkou zavražděn, byla mrtv

jeho vykopána a soudní komisí ohledána, čímž dokázána bezdůvodnosť podezření zatčené mezi tím manželky jeho, a ona propuštěna z vyšetřovací vazby.

Dne 8. července uspořádal „Ledečsko-Světelský hospodářsko-lesnický spolek“ ve světelském divadelním sále valnou hromadu za předsednictví ledečského ředitele panství Rob. Hruše, byla však schůze tato slabě navštívena.

Dne 4. července snesla se nad Světlou silná bouřka; jediný blesk zasáhl 4 vysoké, asi 110 m od sebe vzdálené stromy v tak zvaném tureckém parku a současně vodovod u hořejší baseny ve velkém parku; jak tato, tak i stromy byly značně poškozeny.

Dne 20. a 21. července slavil světelský čtenářsko-ochotnický spolek dvacetileté jubileum svého trvání. Za tou příčinou uspořádána byla v předvečer slavnosti hudební a pěvecká akademie v divadelním sále za spoluúčinkování sl. Anny Milinovské a p. Bocka z Čáslavi, p. Racka z Německého Brodu a p. Kybice z Ledče, světelských učitelů pp. Štirského, Eichlera, Zierise, Šindeláře a Schlesingra a světelské hudební kapely.

V následující den vlastní slavnosti byl uspořádán slavnostní průvod, slavné služby boží, banket v divadelním sále; večer dávána truchlohra „Monika“ za spoluúčinkování slavné tragédky pražského Národního divadla, paní Sklenářové-Malé.

Velký kamenný kříž uprostřed světelského hřbitova byl postaven přičiněním patronátního úřadu.

Hradební zeď u starého hřbitova při kapli sv. Jana, která byla z největší části rozbořena, byla na útraty velkostatku znova postavena. Tolikéž byla opravena kaple a hřbitov posázen javory.

Ceny obilí a naturalií:

1 hl. pšenice	7 zl.	20 kr.	r. č.
1 „ žita	5 „	60 „	„ „
1 „ ječmene	5 „	40 „	„ „
1 „ ovsa	3 „	20 „	„ „
1 „ hrachu	7 „	— „	„ „
1 „ brambor	— „	77 „	„ „
1 q sena	3 „	50 „	„ „
1 „ slámy	2 „	„	„ „
1 „ semene červ. jetele	64 „	— „	„ „
1 „ „ bílého „	68 „	— „	„ „
1 „ pokrutin	7 „	80 „	„ „
1 „ bramb. škrobu	14 „	15 „	„ „
1 „ kamenného uhlí	1 „	22 „	„ „

V celku byla povětrnosť tohoto roku teplá, v letních měsících bylo 1885
až příliš sucho.

Průměrná teplota měsíců od února až do listopadu byla abnormálně vysoká. V měsících červnu a červenci bylo třikrát krupobití. Množství srážek zůstalo asi 150 mm pod normálem.

Vzdor všeobecnému suchu urodilo se obilí ve zdejší krajině velmi dobře, a zvláště bramborová sklizeň byla hojná. Naproti tomu bylo proti minulému roku málo píce.

Pozorování povětrnosti:

Průměrná výška tlakoměru	726.$_{28}$ mm
maximum	738.$_{99}$ „
minimum	707.$_{70}$ „
průměrná teplota	+ 8.$_{81}$° C.
maximum	+ 33° C.
minimum	— 15,$_{1}$° C.
Převládající směr větru	JZ a SZ.
síla větru	2°
zamračení	4.$_{5}$°
srážek	629 mm
mlhavých dnů	35
deštivých „	111
sníh padal	18 dnů
krupobití	3 „
bouřek	8
jinovatka	5 „

První mráz 17. srpna, poslední 9. června; první sníh 14. prosince; ledy odešly 25. března.

Dne 24. března zemřel dosavádní měšťanosta ve Světlé, pan Fr. Kratochvil. Volba nového obecního zastupitelstva vykonána dne 26. srpna. Měšťanostou zvolen dosavádní první radní, p. J. Šindelář, a městskými radními zvoleni pp. V. Červenka, c. k. poštmistr, Jos. Knížek, obchodník, Fr. Zeman, lékárník a Ed. Nepauer, obchodník.

Dosavádní členové hospodářsko-lesnického spolku Ledečsko-Světelského z krajiny světelské a z města Světlé vystoupili z tohoto za příčinou nepohodnutí se, a ve Světlé byl založen ve spojení s dosavádním spolkem novovesským spolek nový, pod jmenem „Hospodářsko-lesnický spolek „Svornosť“ pro Světlou a Novou Ves ve Světlé.“

Protektorem tohoto spolku zvolen byl pan hospodářský rada Ján Wenke, předsedou správce světelského panství Karel Seidler, prvním místopředsedou V. Červenka, c. k. poštmistr ve Světlé, druhým místopředsedou V. Tejkal, rolník z Nové Vsi, prvním jednatelem učitel Ant. Kubler ze Světlé, druhým jednatelem ř. učitel Frant. Charvát z Nové Vsi. Spolek čítal na konci tohoto roku 208 členů.

Dne 20. září vyhořely na t. zv. Malé Straně ve Světlé 2 [illegible] stodola M. Herrmanna a Gutfreunda. Jen obezřelosti zdej

sičského spolku, dostatečnému množství vody a zvláště nově zakoupené (za 1000 zl.) dvouproudní stříkačce jest co děkovati, že oheň nedosáhl širších rozměrů.

Na zdejší škole bylo jedno místo učitelky systemisováno a propůjčeno zatímně sl. Anselmě Vorbachové.

Humpolecký špediter Haller vystavěl u nádraží světelského skladiště.

Ze Světlé a Nové Vsi odstěhovalo se osm rodin do Chorvatska a Slavonie.

Roku tohoto provedeny byly značné opravy ve zdejším děkanském chrámu Páně a sice vymalována presbiteř a chrámová hlavní loď, renovovány oratoře, kazatelna, křtitelnice a oltáře; současně zasazena u hlavního oltáře dvě nová malovaná okna.

Dosavádní zdejší kaplan P. Jos. Bříza přesazen za administratora do Habru a kooperatorem ve Světlé jmenován dosavádní habrský kaplan P. Ant. Foret.

Dne 19. prosince v 8 hod. dopůldne zemřel ve Zboží po 13denní nemoci bratr J. O. starohraběte Salm-Reifferscheidta, starohrabě Jan ze Salmů v 64. roku věku svého na vysílení.

Tělo zesnulého bylo dne 22. prosince v 9 hod. dopůldne smrdovským farářem P. Dobruským za assistence veškerého patronátního duchovenstva vykropeno, na to v průvodu veškerých korporací z Habru do Světlé převeženo; zde byla mrtvola po tiché mši sv. opětně vykropena a na nádraží převezena, odkudž zvláštním vlakem v průvodu J. O. starohraběte Františka a Aloise ze Salmů, hraběte Maximiliana Thuna, starohraběcího hospodářského rady J. Wenke, správce panství K. Seidlera, lesmistra G. Hübnera a hospodářských správců H. Bauera a A. Günthera dopravena do Hainšpachu, kdež uložena do rodinné starohraběcí hrobky ve Wölmsdorfu. Zesnulý těšil se za příčinou své lidumilnosti a dobročinnosti veliké oblibě nejen u úřadnictva, nýbrž i u občanstva celého panství, a dokazovaly to přečetné věnce, jež byly položeny na rakev zesnulého od úřednictva panství světelského a hainšpachského, od obecních zastupitelstev Světlé, Habru a Hainšpachu, od místní školní rady světelské, od učitelského sboru ve Světlé, veškerých spolků ve Světlé a z Habru, od obce Zboží, od israelské obce ve Světlé, od spolků v Hainšpachu a Nixdorfu atd.

Zaznamenané ceny v tomto roku:

1 hl. pšenice	6 zl. 55 kr. r. č.
1 „ žita	5 „ 20 „ „ „
1 „ ječmene	5 „ 10 „ „ „
1 „ ovsa	3 „ 45 „ „ „
1 „ brambor	„ 85 „ „ „
1 q sena	4 „ 50 „ „ „

1 hl. slámy	2 zl.	— kr.	r.	č.
1 „ bramborového škrobu I.	11 „	75 „	„	„
1 „ kamenného uhlí	1 „	20 „	„	„
1 kg másla	— „	96 „	„	„
1 q semene červ. jetele	46 „	- „	„	„
1 „ „ bílého „	52 „	— „	„	„
1 zajíc	- „	90 „	„	„
1 koroptev	- „	25 „	„	„
1 kg zvěřiny	— „	60 „	„	„
1 „ hovězího masa	„	52 „	„	„

Od Závitkovic k Radostovicům vysázeno javorové stromořa

1886 Povětrnost roku toho byla v každém ohledu abnormální; byla dlouhá a tuhá a trvale se sněhem až do 21. března. Ledy o dne 24. března. Od 12. do 16. dubna padal opětně sníh, tak jarní setí velice opozdilo a ukončeno bylo teprve dne 24. května

Měsíc květen byl velmi teplý a suchý, naproti tomu červen a venec velmi deštivý. Podzim byl dlouhý a teplý, zima se sněhen čala začátkem měsíce prosince.

Proti loňskému roku urodilo se žita a brambor méně, jaře a bylo hojnosť.

Pozorování povětrnosti:

Poměrná výška tlakoměru	$724._7$ mm
maximum	$743._1$ „
minimum	$706._4$ „
Průměrná teplota	$+ 9._{09}$° C.
maximum	$+ 32._6$° C.
minimum	$- 24._3$° C.
Převládající směr větru	JZ a SZ.
síla větru	$0._3$°
zamračení	$2._1$°
srážek	$906._1$ mm
mlhavých dnů	53
deštivých „	106
sníh padal	37 dní
krupobití	jednou
bouřek	12
jinovatka	2krát.

První mráz 17. září, poslední 15. dubna; první sníh 19. li ledy odešly 23. března.

V tomto roku jeví se čilý stavební ruch ve Světlé. **Na ná** přestavěl a zvýšil o poschodí dům svůj J. Knížek, **přestavěl** F. Stein, nový dům postavil V. Vlček, řezbář, J. Podpěra J. R

děkanství bylo rozšířeno a na Malé Straně vystavěl M. Herr-
ıdiště a stodolu.
ıní mýto pronajato za ročních 1310 zl. r. č.
škole zdejší obsazeno místo druhé učitelky sl. Mar. Truk-
'ásledkem rekursu patronátního úřadu proti tomuto obsazení
nisterstvu vyučování byl vypsán na toto místo nový konkurs.
ıjící učitel hospodářství zemědělské rady pro království České
ících dubnu a září přednášky v zdejším hospodářském spolku
ıověziho dobytka a polním hospodářství.
ıodník vepřovým dobytkem K. Řehka zastřelil se ve Světlé
stnou lásku.
ěský spolek zdejší rozešel se následkem nepohodnutí se při
odnostářů, byl však přičiněním městské rady opětně utvořen
za hodnostáře následující:

Předsedou V. Červenka, c. k. poštmistr,
velitelem V. Šmelzer, hostinský,
podvelitelem K. Pelunka, panský kovář,
jednatelem V. Svoboda, učitel,
prvním lezcem J. Banset, granátník,
pokladníkem Fr. Zeman, lékárník.

ıých členů bylo 27, přispívajících 38.
ářsko-ochotnický spolek sestával

z předsedy J. Šindeláře, měšťanosty,
jednatele V. Svobody, učitele,
pokladníka F. Zemana, lékárníka.
22 ochotníků a
30 přispívajících členů.

ıecním zastupitelstvu zasedají:

Měšťanosta Jan Šindelář.

ıdní: V. Červenka, Jos. Knížek, Fr. Zeman a Ed. Nepauer.
ıbec. zestupitelstva: Fr. Fiala, K. Hradecký, J. Jakl, J. Ulip,
Jos. Podpěra, J. Kratochvíl, A. Kratochvíl, J. Kratochvíl st.,
ý, K. Seidler, zástupce J. O., Lud. Müller, M. Herrmann
J. Schlesinger. Obecním důchodním jest H. Přenosyl.
ístní školní radě zasedají následující členové:

Předseda Jan Šindelář.

Karel Seidler, zástupce J. O. starohraběte Salma, co patrona
Fiala, J. Schlesinger, E. Nepauer, J. Pros z Přiseky, Jan
z Bręzinky, Fr. Chaloupka, děkan, Fr. Štirský, řídící učitel,
Bašta ze Závitkovic, F. Sviták z Druhanova.
elské úřadnictvo J. O. starohraběte Salma sestávalo na po-
886 z následujících členů:

Jan Wenke, hospodářský rada,

Karel Seidler, správce velkostatku,
Gust. Hübner, lesmistr,
Heřman Bauer, hospodářský správce,
Eugen Večeřík, správce továrny,
Frant. Tichý, správce pokladny,
Václ. Svoboda, oficiál správy velkostatku,
Flor. Jené, účetní parní pily,
Jan Krajník, panský lékař;
E. Eiselt, hospodářský příručí,
Jos. Dorfler, asistent správy velkostatku,
F. Bártl, hospodářský praktikant,
J. Polák, adjunkt lesního úřadu,
Bedř. Branberger, nadzahradník.

Hospodářsko-lesnický spolek „Svornosť" čítal následující členy ve výboru:

Protektor: hosp. rada Jan Wenke z Prahy,
předseda: Karel Seidler, správce panství ve Světlé,
I. místopředseda: V. Červenka, c. k. poštmistr ve Světlé,
II. místopředseda: V. Tejkal, rolník z Nové Vsi,
jednatel: Ant. Eichler, učitel ve Světlé,

správce spol. školky: Fr. Charvát, říd. učitel z Nové Vsi, pokladník: Frant. Zeman, lékárník ve Světlé, členové výboru: G. Hübner, lesmistr ve Světlé, H. rytíř Náchodský, nadlesní v Chramboři, H. Bauer, hosp. správce ve Světlé, H. Syrovátka, správce továrny v Josefodole, Jan Šindelář, měšťanosta ve Světlé, P. Fr. Chaloupka, děkan ve Světlé, Jos. Kolář, mlynář v Kochanově, Jan Novotný, starosta z Březinky, J. Radil, starosta z Kunemile, J. Procházka z Nové Vsi, J. Pokorný, nájemce dvoru v Dobré Vodě, J. Bezděk, starosta z Lipničky, Rud. Wacha, hosp. správce z Vilimovic, Matěj Vydrář, radní z Nové Vsi, Jan Bradáč, mlynář z Kunemile, Jan Bašta, starosta ze Závitkovic, B. Branberger, nadzahradník ve Světlé, V. Kotěra, rolník z Pohledě, J. Barták, starosta z Trpišovic, J. Pipek, obec. radní z Dlužin, Fr. Novák, starosta z Radostovic, Alois Wagner, statkář z Pavlova, Jos. Knížek, obchodník ve Světlé, Jos. Tejkal, rolník z Nové Vsi.

Spolek čítal na počátku roku 256 členů.

Učitelský sbor čítal následující členy:

Fr. Štirský, říd. učitel, Ant. Eichler, učitel, Otom. Zieris, učitel, E. Schlesinger, učitel, V. Svoboda, učitel, Ant. Šindelář, podučitel, Jos. Klus, podučitel, Marie Truksová, učitelka, Ansel. Vorbachová, podučitelka, Anna Jelinková, industr. učitelka.

Děkanem byl P. Frant. Chaloupka, kooperatorem P. Ant. Forek.

Ve Světlé utvořeny dva živnostenské spolky; do výboru I. zvoleni následující: předsedou Jan Hradecký, stavitel ve Světlé, n

ředsedou Fr. Fiala ze Světlé; dále Karel Hradecký ze Světlé, Jan chlesinger ze Světlé, Jan Šembera ze Světlé, Jos. Jakl ze Světlé, os. Podpěra, Fr. Možný, Alois Hradecký, Jan Zeman, Jan Šemik, veněs ze Světlé; Václ. Choutka z Radostovic, Jan Bezděk z Lipničky, an Čech z Dolního Města.

Do II. družstva živnostenského spolku zvoleni:

Jos. Knížek ze Světlé předsedou, Hynek Syrovátka, správce z Josefodolu, místopředsedou.

Výbory zvoleni jsou: Karel Seidler, správce panství ze Světlé, nt. Kratochvíl st., Ant. Kratochvíl ml., Jos. Kratochvíl st., Alois Koelecký z Březinky, Jos. Hradecký ze Světlé, Jan Bradáč z Kunemil, d. Nepauer ze Světlé, Moric Herrmann ze Světlé, Alois Ulip ze větlé, Lud. Müller ze Světlé, Frant. Kratochvíl ze Světlé.

Stav průmyslu granátnického r. 1886:

Majitelé závodů granátnických byli následující: Jos. Kratochvíl enior, Jos. Kratochvíl junior, Ant. Kratochvíl senior, Ant. Kratochvíl nior, Frant. Kratochvíl, Jos. Knížek, Fr. Banset, dohromady zaměstávali 260 brusičů a 40 vrtačů granátů.

Mzda za broušení granátů byla následující:

od 100 kusů českých granátů 60 kr. až 3 zl. dle velikosti
„ 1 lotu orientálských „ 30 „
„ 100 kusů tyrolských „ 50 „ až 10 zl. „ „
„ vrtání platilo se od 100 kusů 22—80 kr. „ „

Pilný a zručný brusič může si vydělati za den 1 zl. 40 kr.
„ „ vrtač „ „ „ „ „ 1 „ 50 „

Ve Světlé povoleno vybírání pivního a kořalečního krejcaru a placení rozvrženo následovně:

z 1 l piva 1 kr., z 1 l kořalky až do 35° 3 kr, od 45—55° 4 kr., d 55—77° 5 kr., od 70—80° 6 kr. a od 80—90° 7 kr.

Vybírání tohoto poplatku bylo pronajato a bylo docíleno na r. 1886
za pivní krejcar 551 zl. r. č.
„ kořaleční krejcar 201 „ „ „
a na rok 1887 z obého dohromady 1.200 zl.

Na počátku roku 1886 byli ve Světlé následující živnostníci:

8 hostinských a výčepníků piva	1 pasíř
5 výčepníků kořalky	1 hodinář
10 obchodníků smíšeným zbožím	4 kováři
5 „ střižným „	3 zámečníci
5 pekařů	2 klempíři
7 řezníků	6 truhlářů
4 krupaři	2 stavitelé
9 krejčů	2 mistři tesařští
9 obuvníků	1 sklenář

1 cukrář
1 puškař
1 hrnčíř
3 bednáři
1 pohodný
4 tkalci
7 majitelů granátnických závodů
1 sedlář
1 koželuh
3 kameníci
3 koláři
2 majitelé brusiren skla
1 lékárník
1 uzenář
3 zelenáři
1 holič
1 kominík
4 trafikanti
1 loterní kolektant
1 prodavač kolků
1 mlynář
1 hrobař.

Žádosť israelitské obce zdejší o povolení ku stavbě hřbitova vedle nového hřbitova katolického byla od biskupské konsistoře příznivě vyřízena a hřbitov vedle nového katolického založen.

Stav světelské „záložny“ koncem r. 1885 111.459 zl. 35 kr. r. č.

jmění	3.602	„	—	„ „
kasovní hotovosť	5.304	„	72	„ „
reservní fond	2.602	„	—	„ „
vkladů	101.486	„	62	„ „
půjček	103.528	„	35	„ „

Správa záložny sestává z ředitele Jana Schlesingra, pokladníka Frant. Fialy, kontrolora Jana Šindeláře. Ve výboru zasedají: Jan Hradecký, předseda, Václ. Červenka, Frt. Zeman, Jos. Knížek, Jos. Jakl, Jos. Vítek, Vil. Hradecký, Alois Hradecký, Alois Ulip, Frant. Řeháček, J. Šindelář, Jos. Podpěra a J. Hradecký.

Představeným israelitské náb. obce M. Herrmann.

Správa nádražní stanice sestává z přednosty Fr. Zeschitze, pokladníků Fuchse a Doubníka. Kromě toho jest zde dozorce tratě J. Mühlberger, skladník Isidor Gotschlich a 12 pomocných zřízenců.

Za příčinou vydláždění zdejšího náměstí bylo provedeno nivelování náměstí a dotyčné plány zhotovil pražský dlaždičský mistr Černý.

Malý oltář v světelském kostele byl renovován.

Dne 27. července koncertoval ve Světlé virtuos na housle Ondříček u přítomnosti více než 350 osob, mezi nimi bylo mnoho hostů z vůkolních měst a celého okolí.

Rozšíření silnice ze Světlé ku dráze bylo zastupitelstvím okresním v Ledči povoleno a provedení této práce správě velkostatku a městské radě ve Světlé na účet okresní pokladny svěřeno.

Assistent správy velkostatku ve Světlé, J. Dörfler, se v parku zastřelil.

Varhany ve světelském děkanském chrámu byly opraveny a dílem přestavěny J. Mölzrem, stavitelem varhan v Hoře Kutné; oprava 410 zl. r. č.

Zaznamenané ceny v tomto roku:

1 hl. pšenice	6 zl.	45 kr.	r. č.
1 „ žita	5 „	10 „	„ „
1 „ ječmene	5 „	60 „	„ „
1 „ ovsa	3 „	— „	„ „
1 „ hrachu	8 „	— „	„ „
1 q sena	3 „	60 „	„ „
1 „ slámy	2 „	10 „	„ „
1 „ škrobu bramborového	10 „	75 „	„ „
1 „ jetel. semene červeného	48 „	— „	„ „
1 „ „ „ bílého	54 „	— „	„ „
1 „ uhlí černého (kamenného)	1 „	22 „	„ „
1 kg másla	— „	56 „	„ „
1 zajíc	— „	90 „	„ „
1 koroptev	— „	25 „	„ „
1 kůň	250 „	— „	„ „
1 kráva	95 „	— „	„ „
1 tele	12 „	— „	„ „
1 p. m. stav. dříví	4—5 „	50 „	„ „
1 m. k pal. dříví	2·50—3 „	— „	„ „
1 m. prken	13—18 „	— „	„ „

Denní mzdy se platilo:

zedníkovi a tesařovi		80 kr.
podavači při stavbě		40 kr.
nádenníkovi při hospodářství	muž.	30—50 kr.
	žensk.	20—30 „
	děti	15—20 „

Na žádost patronátního úřadu ve Světlé byly vyřízením c. k. místodržitelství v Praze ze dne 20. ledna 1886 č. 63.563—1885 povoleny ě zvláštní porce pro chudé po 30 zl. ročně; listina tato zní v originálu následovně:

No. 1448.

An das löbliche Patronatsamt in Světlá!

„Die h. k. k. Statthalterei hat mit Erlaß vom 20. Jänner 1886 „No. 63563 unter Bezugnahme auf das unterm 13. März 1885 No. 590 „gestellte Ansuchen um die Bewilligung der Kreirung zweier neuer Extra-„Portionen mit dem Jahresbezuge von à 30 fl. im Světlauer herrschaft-„lichen Pfründlerspitale, anher nachstehendes eröffnet. Gegen das erwähnte „Ansuchen des Světlauer Patronatsamtes waltet vom rechtlichen Stand-„punkte kein Anstand ob, da der angestrebten Vermehrung der Pfründ-„lerplätze keine stiftsbriefliche Bestimmung entgegen steht, für deren Zu-„lässigkeit vielmehr sowohl der bei den h. o. Akten in Abschrift erlie-

„gende Stiftsbrief des ersten Stifters Burian Trczka von Lippa vom „Jahre 1578 (dem zu Folge, im Spitale nicht weniger als 5 arme Per„sonen, lieber mehrere, so lange es sein kann und sie ihre Versorgung „haben können, stets gehalten werden sollen) als auch der Umstand spricht, „daß bereits von Antonie Gräfin Černin laut deren Stiftsbriefes vom „1. Juni 1748 drei weitere Pfründlerplätze in dem gedachten Spitale „eruirt wurden, und mit dem Gub. Erl. vom $^{8}{}_{10}$ 1833 Z. 37899 die „Kreirung einer neuen Pfründlerstelle mit einer jährlichen Geldportion „von 60 fl. ö. W. außer dem Spitale bewilligt worden ist.

„Da auch das Einkommen des Světlauer Spitalfondes zur Krei„rung der zwei neuen Pfründlerplätze mit dem Jahresgenuße von „30 fl. ö. W. zureicht, so findet die h. Statthalterei dem vom Patronats„amte Světla in der oben erwähnten Eingabe gestellten Ansuchen statt„zugeben.

„Hievon geschieht die Verständigung mit dem Beifügen, daß bezüg„lich dieser zwei neuen Plätze, die für die Besetzung der Pfründlerplätze „bei dem Světlauer Spitale überhaupt geltende Bestimmungen zu beob„achten sein werden.

Ledetsch, am 1. Feber 1886.

Der k. k. Bezirkshauptmannschaftsleiter:
Jedlička m. p.

Listina tato do češtiny přeložená zní takto:

Slavnému patronátnímu úřadu ve Světlé.

»Vysoké c. k. místodržitelství odpovědělo na podanou žádosť »dne 13. března 1885 č. 390 v příčině povolení dvou nových zvlášt»ních porcí ve světelském vrchnostenském špitále s ročním po»žitkem pr. 30 zl. r. č, výnosem ze dne 20. ledna 1886 č. 63.563 »následovně:

»Z právního stanoviska nestává nižádné překážky, by se zmí»něné žádosti patronátního úřadu ve Světlé nevyhovělo, an zamý»šlené rozmnožení míst špitálníků neobmezuje žádné nadační ustano»vení, nýbrž jest dovoleno, jak lze seznati ze smyslu zde se naléza»jících spisů a opisu nadacího listu prvního zakladatele Buriana »Trčky z Lípy z r. 1578 (dle kterého ve špitále tom nejméně pět »chudých osob – lépe však více, pokud to může býti a pokud »mohou býti zaopatřeny — má býti vydržováno) jakož nasvědčuje »tomu i ta okolnosť, že již Antonie, hraběnka z Černínů ve svém »nadačním listu ze dne 1. června 1748 utvořila tři další místa v jme»novaném špitále a guberniálním nařízením ze dne 8. října r. 1833 »č. 37899 bylo tolikéž povoleno utvoření nového místa špitálnického »s ročním požitkem pr. 60 zl. r. m. a to mimo budovu špitální.

»Ježto pak příjmy špitálu světelského postačují ku zřízení oněch »dvou nových míst s ročním požitkem pr. 30 zl. r. č.. vyhovuje vy- »soké c. k. místodržitelství svrchu uvedené žádosti.

»Povolení toto oznamuje se s tím podotknutím, že se má šetřiti »v příčině obsazování oněch předpisů, jimiž se obsazování ostatních »míst dosud řídilo.

V Ledči dne 1. února 1886.

C. k. správce okresního hejtmanství:

Jedlička m. p.

III. Statistické tabulky.

1. Rozloha katastrální obce světelské.

Druh pozemků	Počet parcelí	Plocha jitro	Plocha □sáhů
role	360	573	1154
luka	116	78	928
zahrady	180	45	408
pastviny	274	37	825
lesy	18	78	859
rybníky, potoky a strouhy	20	23	207
stavební a neplodná plocha	246	16	1512
silnice a cesty	50	27	993
Úhrn	1264	881	486

Největší parcela vzdělané půdy 57 jiter 608 □sáhů
Nejmenší » » » — » 11 »

2. Rozdělení pozemkové a stavební plochy při obci světelské dle držitelů.

Držitelé	role j.	role □s.	luka j.	luka □s.	zahrady j.	zahrady □s.	pastviny j.	pastviny □s.	lesy j.	lesy □s.	rybníky potoky a strouhy j.	rybníky potoky a strouhy □s.	stavební a neplodná plocha j.	stavební a neplodná plocha □s.	silnice a cesty j.	silnice a cesty □s.	Úhrnem j.	Úhrnem □s.
obecní pozemky	36	1381	2	68	—	—	3	1504	65	1019	7	276	3	1135	10	1520	130	503
panství . . .	266	1568	38	709	26	522	12	517	11	1040	15	1531	3	906	5	737	380	1130
dráha	—	—	—	179	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	505	3	684
kostel a děkan.	7	639	1	1182	—	278	—	1380	—	-	—	—	2	243	—	—	12	522
okres (silnice)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	1431	7	1431
špitál	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	129	—	—	—	129
pozemky jednotlivých občanů . .	262	766	36	390	18	1298	20	621	1	400	—	—	7	699	—	—	346	887
Úhrnem . . .	573	1154	78	928	45	408	37	825	78	859	23	207	16	1512	27	993	881	486

3. Lidnatosť města Světlé v letech 1787—1880.

V roku	počet domů	počet duší	tedy proti 1787 více domů	tedy proti 1787 více duší
1787	137	1087	—	—
1825	173	1224	36	137
1830	186	1397	49	310
1840	190	1472	53	385
1870	203	1876	66	789
1880	193	1843	56	756

4. Lidnatosť ku Světlé přifařených a přiškolených obcí.

Místní obec	Katastrální obec	přifařené místo	přiškolené místo	počet domů	počet duší
Světlá	Světlá	1	1	194	1843
Benetice	Benetice	1	—	15	120
	Opatovice	1	—	17	129
	Žebrákov	1	1	19	114
Druhanov	Druhanov	1	1	25	186
	Dlužiny Horní	1	—	17	168
	» Dolní	1	—	19	150
Kunemile	Kunemile	1	—	50	440
Lipnička	Kochanov	1	1	16	144
	Lipnička	1	1	26	178
	Zavitkovice	1	1	24	171
Mrskovice	Leštinka a Pavlíkov	1	1	16	127
	Mrskovice	1	1	24	153
	Březinka Horní	1	1	12	89
	» Dolní	1	1	22	228
Nová Ves	Nová Ves	1	—	68	574
Trpišovice	Remuta	1	—	2	13
	Smrčná	1	—	5	39
Příseka	Boušice Horní	1	1	17	110
	» Dolní	1	1	14	97
	Příseka	1	1	32	270
	Služátka	1	1	19	130
Pohleď	Pohleď	1	—	35	262
	Úhrnem	23	14	688	5735
	přifařených	23	—	688	5735
	přiškolených	—	14	460	3640

5. Vzrůstání a klesání počtu obyvatelstva ve Světlé od roku 1800–1886.

V roku		narodilo se pohlaví mužského	narodilo se pohlaví ženského	zemřelo pohlaví mužského	zemřelo pohlaví ženského	Poznámky
1800	od pěti k pěti rokům	15	22	11	18	
1805		16	22	21	20	
1810		20	19	23	17	zimnice a neštovice
1815		26	18	14	13	
1820		24	26	15	10	
1825		23	33	19	15	
1830		21	26	16	20	
1835		24	24	12	21	
1840		19	30	15	23	
1845		35	43	22	19	
1850		29	32	35	35	cholera
1855		22	21	38	33	
1860		41	33	14	18	
1865		39	33	23	19	
1866		33	30	44	50	cholera
1867		30	29	25	22	
1868		30	40	39	29	červenka
1869		36	34	27	33	
1870		39	44	28	24	
1871		43	41	23	23	
1872		44	40	44	32	neštovice
1873		46	41	26	14	
1874		33	32	31	20	
1875		39	42	24	25	
1876		31	32	20	19	
1877		38	34	46	41	záškrt
1878		28	38	32	26	
1879		40	35	31	41	
1880		39	36	34	34	
1881		29	22	28	28	
1882		42	28	34	22	
1883		36	34	27	27	
1884		43	35	26	43	
1885		36	25	24	22	
1886		42	25	24	23	
Průměrně za 87 roků		29	30	24	23	

[illegible] očkování ve městě Světlé.

V roku	Počet očkovaných dětí
[illegible]	81
[illegible]	76
[illegible]	74
[illegible]	69
[illegible]	78
[illegible]	70
[illegible]	68
[illegible]	74
[illegible]	76
[illegible]	80
[illegible]	69
[illegible]	76
Průměr za 12 roků	74

[illegible] světelské povinných dětí v r. 1886

[illegible]	Počet dětí			Školné	
	chlapci	děvčata	úhrnem	zl.	kr.
[illegible]	176	183	359	718	20
[illegible]	24	24	48	98	72
[illegible]	14	17	31	64	48
[illegible]	8	12	20	41	60
[illegible]	9	12	21	43	68
[illegible]	25	21	46	90	68
[illegible]	20	14	34	69	40
[illegible]	14	10	24	48	80
[illegible]	9	12	21	42	48
[illegible]	14	21	35	68	88
[illegible]	13	11	24	47	60
[illegible]	11	7	18	35	22
[illegible]	16	21	37	74	56
[illegible]	11	6	17	34	76
[illegible]	364	371	735	1479	16

8. Výkaz školních dítek rozdělených do jednotlivých tříd dle stáří. Ze 735 návštěvě školy povinných dítek navštěvovalo školu 711, tedy 96·86%.

V třídě	1872		1873		1874		1875		1876		1877		1878		1879		Součet	
	chlapci	děvčata	chlapci	děvčata	chlapci	děvčata	chlapci	děvčata	chlapci	děvčata	chlapci	děvčata	chlapci	děvčata	chlapci	děvčata	chlapci	děvčata
I. a. b.	1	1	—	—	1	2	3	1	3	2	9	14	25	25	40	34	82	79
II. a. b.	3	1	3	—	3	2	13	11	11	16	26	20	24	29	2	2	85	81
III. a. b.	1	6	9	8	8	10	12	16	19	16	14	12	2	1	—	—	65	69
IV.	4	2	8	13	10	11	14	14	22	12	—	1	—	—	—	—	58	53
V. a. b.	13	26	25	25	16	18	7	9	—	—	—	—	—	—	—	—	61	78
	22	36	45	46	38	43	49	51	55	46	49	47	51	55	42	36	351	360
																	711	

9. Výkaz návštěvy světelské školy od r. 1826—1886.

V školním roce	Chlapci	Děvčata	Součet
1826/7	103	98	201
1835/6	199	229	428
1845/6	232	217	449
1855/6	234	231	465
1865/6	248	236	484
1870/1	248	223	471
1875/6	281	254	535
1880/1	340	335	675
1885/6	364	371	735

10. Výška Světlé a okolních míst nad hladinou severního moře.

Jméno místa	Metry
Světlá — stanice nádraží	393
» — na řece pod městem	390
Příseka	443
Pohleď	444
Dobrá — mlýn	394
Nová ves	468
Dvur »Rosinov«	420
Závitkovice	459
Lipnička	430
Smrčensko — površí	494
Koňkovice	483
Melechov — kopec	709
Žebrákov — kopec	604
Homole — kopec	534
Novodvorský kopec	540
Leštinka	428
Březinka Horní	541
» Dolní	381
Žebrákov	513
Pilský rybník u Světlé	441
Druhanov	515
Kunemil	458
Malčín	536
Služátka	485
Dobrá voda	561
Habry — město	467
Smrdov	497
Vilimovice	477
Roviny u Vilimovic	356
Opatovice	599

11. Tabulka pozorování povětrnosti během 8 roku.

	Tlakoměr m. m. průměrně	Tlakoměr m. m. maximum	Tlakoměr m. m. minimum	Teplota C.° průměrně	Teplota C.° maximum	Teplota C.° minimum	Převládající směr větru	Převládající tah mračen	Srážka dešťová	Síla větru 1-10	Zamračení 1-10	Mlhavé dni	Bouřka	Krupobití	Sněhové dni	Dešťové dni	První mráz	Poslední mráz	První sníh	Poslední sníh	Ledy odešly
Průměrně 1873–1886	739.2	709.6	727.2	+32.6	−31.8	+8.2	J.-Z.	Z. J.-Z.	740.7	2.3	6.1	46	12	1	37	120	4./11.	29./4.	14./11.	17./4.	5./2.
Průměrně v měsících																					
ledna	—	—	730.3	—	—	−2.4	S.-Z.	J.-Z. S.-Z.	31.1	2.7	6.2	2	—	—	7	4	—	—	—	—	—
února	—	—	728.2	—	—	+0.1	J.-Z.	J.-Z.	23.2	2.5	6.7	5	—	—	5	4	—	—	—	—	12
března	—	—	727.1	—	—	+2.3	J.-Z. S.-Z.	J.-Z.	50.3	2.7	6.2	4	1	—	6	7	—	—	—	25	10
dubna	—	—	723.8	—	—	+7.1	J.-Z.	Z.	44.3	2.5	6.9	2	—	—	3	10	—	17	—	16	—
května	—	—	726.2	—	—	+12.4	J.-Z.	S.-Z.	77.8	2.7	5.7	2	2	—	1	13	—	12	—	6	—
června	—	—	725.7	—	—	+17.0	J.-Z.	J.-Z.	108.7	2.7	6.0	2	2	1	—	14	—	—	—	—	—
července	—	—	726.4	—	—	+18.8	J.-Z.	J.-Z.	106.1	2.7	6.0	1	4	—	—	15	—	—	—	—	—
srpna	—	—	726.1	—	—	+17.3	J.-Z.	Z.	83.2	2.2	5.2	5	1		—	15	—	—	—	—	—
září	—	—	726.8	—	—	+14.7	S.-Z.	J.-Z.	53.8	2.5	5.2	7	1	—	—	9	—	—	—	—	—
října	—	—	726.7	—	—	+8.5	J.-Z.	J.-Z	61.2	2.5	6.8	8	1	—	1	14	14	—	22	—	—
listopadu	—	—	727.2	—	—	+2.8	J.-Z.	Z.	47.9	2.8	7.0	5	—	—	5	8	7	—	13	—	—
prosince	—	—	727.2	—	—	−1.2	J.-Z.	J.-Z.	47.9	2.6	6.6	3	—	—	9	7	—	—	5	—	27

12. Pozorování květu následujících rostlin během 10 roků.

Pojmenování rostliny	Počátek rozkvětu										Průměrně
	Rok										
	1877	1878	1879	1880	1881	1882	1883	1884	1885	1886	
Alnus glutinosa (olše)	—	—	—	2/4	7 4	10 3	15/4	13 3	14/4	30 3	28 3
Aesculus hypocastanus) (kaštan)	22 5	28,5	26,5	13/5	22/5	10/5	23,5	24/5	4/5	16/5	16,5
Betula alba (bříza)	--	—	—	2,5	8 5	20/4	4 5	6/5	20/4	17/4	27/4
Fraxinus excelsior (jasan)	26 5	23 5	24 5	20/5	16 5	1 5	14,5	—	28 4	15 5	12 5
Tilia parvifolia (lipa)	--	—	14 7	20,7	10,7	16 7	2/7	16,7	5/7	28/6	14 7
Acer pseudoplatanus (javor)	20,5	21/5	20,5	21/4	4 5	14 4	8,5	26 4	21 4	23 4	3 5
Populus cand. (topol)	26/4	28 4	1/5	18 4	6 5	12/4	12,5	24,4	19 4	17/4	27,4
Siringa vulgaris (bez)	24 5	12 5	27/5	15 5	27,5	12 5	27,5	1,6	12 6	16,5	27 5
Ribes aureum (žlutý rybiz)	8 5	6 5	12 5	22/4	14/5	26 4	12,5	6,5	25 4	26/4	3,5
Ribes grossularia (srstka)	—	--	--	10 4	16 4	1 4	20 4	7/4	12/4	5,4	10 4
Daphne mezereum (lýkovec)	23 3	24 3	28 3	1/4	8 4	15,3	17/4	15 3	7/4	5/4	31 3
Berberis vulgaris (dráč)	18 5	2 6	31 5	20 5	28 5	17,5	30/5	7/6	25/5	23,5	27,5
Simphoria carpus	—	—	20 6	18 6	22 6	18/6	20/6	1/7	26/5	24/5	8 6
Rosa canina (šipek)	—	—	--	12 6	8 6	2 6	8 6	21,6	14/6	10/6	12/6
Anemone nemorosa (pohánčnka)	28,3	28 3	3/4	3 4	13,4	19 3	18 4	17 3	6/4	4/4	2/4
Ranunculus ficaria (pryskyřník)	—	--	—	17 4	4 5	19,4	8 5	15,4	22/4	24/4	27/4
Viola odorata (fialka)	4 4	11 4	8 4	12 4	14/4	28 3	19/4	6/4	9/4	7/4	8/4
Convalaria majalis (konvalinka)	18 5	23 5	26,5	14,5	26 5	17,5	22 5	15/5	6/5	24/5	16 5
Vinca minor (brčál menší)	—	--	--	20 4	1 5	14 4	10 5	18/4	27/4	16/5	30/4
Bellis perennis (sedmikráska)	—	—	-	2 4	12/4	16,3	15,4	10/3	31/3	30/3	28 3
Secale cereale (žito)	—	—	14 6	6 6	10 6	30,5	10/6	17/6	7/6	24/5	5/6
Avena sativa (oves)	—	—	25 7	20 7	25/7	20 7	26,7	20/7	12/7	—	19/7
Fragaria vesca (jahoda)	—	—	--	23 4	14 5	29 4	10,5	4/5	1,5	14/5	6/5
Glechoma hederacea (openec)	—	—		11,4	2,5	20 4	2/5	28,4	29/4	28/4	21/4
Heleborus niger (čemeřice černá)	—			-	--	8 3	1/3	2/3	1/4	1/4	16/3
Azarum europaeum (kopytník)	-	--	--	-	--	7/3	17/4	16/3	6 4	5/4	27/3
Coryllus avelana (liskový ořech)	27 3	18 3	26 3	20 3	19,3	1 3	31/3	28/2	14/3	1/4	16/3
Pirus malus (hruška)	19,5	22 5	24/5	14 5	20 5	4 5	20/5	1/6	29/4	14/5	12 5
Pruns padus (střemcha)	15 5	21 5	23,5	1 5	20 5	29,4	18/5	14/5	29/4	15/5	11/5

13. Sklizeň rostlin hospodářských.

Průměr 10 roků po 1 hekt. půdy.

Rostlina	Sklizeň hektolitrů	Sklizeň q.	Sypání
Pšenice, zrní	21	—	1 mandel 70 lit.
slámy	—	20	
Žito ozimní, zrní	19·5	—	1 mandel 64 lit.
slámy	—	19	
Žito jarní, zrní	12	—	1 mandel 41 lit.
slámy	—	8	
Ječmen, zrní	21	—	1 mandel 74 lit.
slámy	—	16	
Oves, zrní	30	—	1 mandel 115 lit.
slámy	—	14½	
Luštiny, zrní	15·5	—	1 mandel 42 lit.
slámy	—	18	
Jetel červený, semene	—	1½	
sena	—	40	
Jetel bílý, semene	—	1	
sena	—	28	
Jetel žlutý, semene	—	2	
sena	—	30	
Brambory, hlízy	165	—	
natě suché	—	15	
Řepa (cukrovka), hlízy	—	260	
listí	—	45	
Len, semene	—	6	
stébla	—	20	
Mák, semene	14	—	
stébla	—	20	
Zelí (kop hlávek	—	200 kop	
Luka, sena	—	35	

14. Příjmy a vydání obecního důchodu ve Světlé.

V roku:	Příjem zl.	Příjem kr.	Vydání zl.	Vydání kr.
1880	9349	27	9036	27
1881	6467	32	6511	47
1882	4971	25	4921	09
1883	4963	88	4832	17
1884	4089	17	4083	88
1885	8250	16	8237	36
Průměrně za 6 roků v jednom roce	6348	51	6270	37

17. Výlohy místní školní rady ve Světlé na vydržování školy dle rozpočtů:

v roku	Přirážka %	Roční výlohy zl.	kr.
1880	$8^{2}/_{10}$	1414	53
1881	12	1836	78
1882	24	4136	78
1883	12	1764	84
1884	$14^{3}/_{10}$	2109	06
1885	$13^{9}/_{10}$	2053	37
1886	$12^{2}/_{10}$	1846	18
Průměrně 1. roku	$14^{4}/_{10}$	2151	50

18. Vzdálenosť následujících míst od Světlé.

Jméno místa	Vzdálenosť v kilometrech	Jméno místa	Vzdálenosť v kilometrech
Bohušice Horní	1.3	Lipnice	6.9
» Dolní	0.9	Mrskovice	2.5
Březinka Horní	2.0	Malčín	4.8
» Dolní	1.3	Melechov (kopec)	6.8
Benetice	4.0	Nový Dvůr	5.0
Čáslava	27.0	Nová Ves	3.7
Chotěboř	20.1	Něm. Brod	14.1
Chrudim	42.2	Okrouhlice	7.8
Dobrá, mlýn	4.5	Opatovice	5.6
Druhanov	3.0	Polná	29.6
Dlužiny Horní	4.6	Pelhřimov	27.6
» Dolní	5.3	Praha	85.0
Dobrá Voda, hutě	4.5	Příseka	1.5
Dolejší Město	4.6	Pavlíkov	5.3
Františkovo údolí	2.0	Pavlov	6.1
Golčův Jeníkov	17.2	Pohleď	3.7
Habry	11.0	Rosinov	1.6
Homole, myslivna	2.	Ratkovec	2.6
Humpolec	14.3	Radostovice	3.2
Heralec	15.4	Remuta	4.0
Jihlava	34	Skuhrov	9.3
Josefovo údolí	3.0	Smrčná	4.4
Kutná Hora	34	Smrdov	7.5
Kolín	42.6	Služátka	2.7
Koňkovice	5.3	Trpišovice	5.5
Kochanov	2.8	Vilímov	18.4
Kunemil	4.6	Vídeň	226.0
Leštinka	4.0	Vilímovice	6.5
Ledeč	9.5	Žebrákov	3.6
Lučice	6.6	Zboží	6.5
Lipnička	1.7	Závitkovice	2.
Lány, myslivna	2.7		

15. Hrubý výnos obecního lesa ve Světlé.

v roku	súčtováno zl.	kr.	provedeno zl.	kr.
1880	850	37	850	37
1881	705	21	705	21
1882	790	16	790	16
1883	1264	83	1264	83
1884	523	65	523	65
1885	942	94	942	94
Průměrně za 6 roků v jednom roce	846	19	846	19

16. Výrobky v městě Světlé a Josefodole průměrně v jednom roce.

Výrobek	množství jednotka	množství číselné	Cena výrobků zl.	kr.	Z vyčítané ceny se vyveze za: zl.	kr.
I. Výrobky hospodářství.						
obilí	q.	3.200	22.400	—	9.000	—
brambory	»	11.000	12.000	—	2.000	—
řepa	»	2 000	3.500	—	3.500	—
len	»	40	500	—	100	—
seno	»	6.000	18.000	—	—	—
sláma	»	6.000	6.000	—	—	—
maso	»	250	8.000	—	2.000	—
mléko	litr	150.000	7.000	—	—	—
máslo	q.	30	1.300	—	400	—
vejce	kopa	3.000	3 000	—	800	—
ovoce	hektolitr	50	300	—	—	—
zelenina a zelí	q.	200	400	—	—	—
med	»	6	180	—	—	—
mák	»	10	500	—	—	—
kůže a kožichy	»	15	400	—	400	—
drůbež	kusy	1.000	600	—	100	—
peří	q.	6	600	—	100	—
II. Výrobky lesnické.						
klády a stavěcí dříví	p. metr	200	1 300	—	—	—
dříví k palivu	» »	200	500	—	—	—
kůra	q.	200	400	—	400	—
zvěř	kusy	100	40	—	—	—
III. Výrobky průmyslu.						
bramborový škrob	q.	5.000	70.000	—	70.000	—
umělá guma	»	2.000	40.000	—	40 000	—
sklo	»	3.600	130.000	—	128.000	—
granáty, diamanty atd.	kusy	380.000	58.000	—	58.000	—
prkna a odřezky	p. m.	4.000	64.000	—	50.000	—
kamení zdělané	cub. met.	1.400	40.000	—	38.000	—
cihly	kusy	140.000	1.700	—	—	—
IV. Rozličné výrobky.	—	—	12.000	—	10.000	—
Úhrnem			502.620	—	412.800	—

IV.

Dějepisné poznamky o místech v nejbližším vůkolí Světlé.

1. Horní a Dolní Bohušice.

Dle zápisku vilimovského kláštera jest pouze známo, že tato ves bývala druhdy samostatný statek, a náležela r. 1266 klášteru vilimovskému, kterýž jej roku 1307 pánům z Lichtenburku prodal.

V letech 1575—1577 byly Bohušice v držení Petra Dobřenského z Dobrnic (jenž před tím 1552—1555 byl místopisařem v království Českém.)

Se Světlou spojeny byly Bohušice r. 1591, avšak roku 1668 byly opět odděleny a dostaly se v majetek kněžny Věžnikové z Vrbice.

V r. 1591 uvádí se dvůr Bohušický a lán Kozlíkov v držení pana Jana Kamenického jako nájemce. Teprv později byly trvale k panství světelskému připojeny.

Roku 1871 vystavěna myslivna Balabinka, a r. 1872 zakoupen kontribučenský špejchar od velkostatku světelského. Stávající zde dvůr byl r. 1668 zrušen.

2. Dolní a Horní Březinka.

Tyto vsi, jež od nepamětných dob se Světlou jsou spojeny, byly druhdy povinny robotou světelskému děkanství, a jsou uváděny v starých knihách jako statek, náležející faře světelské.

Od r. 1654 stávající dvory v Horní a Dolní Březince byly r. 1740.

Mimo to nalézají se v Dolní Březince brusírny na granáty, jež založil zde r. 1752 hrabě Kolovrat-Krakovský. R. 1821 byly zde otevřeny železné doly a vystavěna železná pec, obé však bylo po krátkém čase zrušeno.

Poblíž Dolní Březinky nalézají se hroby poraněných, a ve světelské zámecké nemocnici zemřelých bojovníků z r. 1809—1813. Uprostřed pohřebiště nalézá se žulový obelisk.

3. Binetice.

Roku 1763 stávala u rybníka pod myslivnou skelná huť. Myslivna byla r. 1832—1834 nově vystavěna.

4. Druhanov.

Zde založena byla slévárna na mosaz, která však již r. 1728 pro nedostatek rudy byla zrušena. Od r. 1833—1837 byla zde výpomocná škola.

5. Horní a Dolní Dlužiny.

Okolo r. 1384 patřily Dlužiny k faře smrdovské; připomíná se Ježek Hřebec z Lužin (Dlužin), jenž měl spor s farářem smrdovským.

ontroversia plebani Ecclesiae in Smrdov cum Jesskone dicto Hrze-
ez de Luzyna, ratione sex census quam Jesskonis frater Weselo de-
avit; arbitri eliguntur anno 1384. 8. Martii.)

Sem patřící „Nový dvůr“ založen byl již r. 1659, a byl od té
by značně rozšířen; v Dolních Dlužinách stával také panský dvůr,
však r. 1785. zrušen a rozparcelován.

Roku 1790. vystavěna v Novém Dvoře dosud ještě stávajícíci
ka, jakožto ústřední sýpka pro spojená tenkrát panství Světlou a
bici.

Kolem r. 1782. bylo zde ještě mnoho protestantských rodin.

6. Františkodol.

Před časem jednoduchý mlýn; r. 1852 byla zde zařízena od J.
ofa brusírna na sklo.

7. Josefodol.

V roku 1782. byla zde za hraběte Kolovrata-Krakovského za-
na továrna na mosazné výrobky a později papírna.

V r. 1861. zařídila zde firma Jos. Schreibra synovci z Vídně bru-
u na sklo a vystavěla na koupených statcích v r. 1882 skelné hutě.

8. Koňkovice.

Před časem stáli v místě skelné hutě, které svého času od V.
felmanna zřízeny byly. V roku 1872. byly opuštěny.

9. Kochanov.

O této vsi jest pouze známo, že náležela r. 1408. Lipnické kole-
ní kapitule a později že byla připojena k Nové Vsi.

Kde nyní stojí Ratkovský dvůr, jenž vystavěn byl r. 1648, stá-
a druhdy vesnička o 7 chalupách. Roku 1874. nalezeno bylo na
i pod Ratkovcem mnoho dobře zachovalých mincí stříbrných, jichž
počet sahal až do roku 1455.

10. Kunemil.

Nejstarší zprávy o této vsi sahají do r. 1318, v kterémž roku
pánem na Kunemili Otto z Kunomile. Pánové z Kunomile drželi
ek i s hradem až do roku 1456, ježto se připomínají jako pánové
Kunomili: r. 1329. Jindřich z Kunomile, r. 1360. Ježek z Kunomile,
364. bratři Zrišov a Jindřich z Kunomile, r. 1399. Bohuslav z Ku-
nile, a od r. 1441.—1456. Balek (Bohuslav) z Kunomile.

Od r. 1456. až do r. 1550. scházejí dáta o dalších držitelích statku
o. Musel však i na dále býti majetkem pánů z Kunomile, jelikož
pili statek ten i s hradem za 1485 kop 50 pražských grošů v roku

1552. pánové z Trčků, majitelé Lipnice a Světlé, kteří Kunomil spojili s panstvím Světlou, s nímž až do posledních dob spojena zůstala. Dle Balbína rod rytířů z Kunomile na začátku 17. století zanikl.

R. 1365 stával v Kunemili vlastní kostel Všech svatých, — kdy byl tento zrušen, není známo. Na ten kostel vztahující se listina zní:

»Fundatio missae in filiali ecclesiae in Cunomila, parochiae Smrdov: »anno 1365, 12 Martii. Noverint universi — — —, nos Petrum »Zrzyssovem (Zriš) et Henricum fratres clientes de Cunomila . . . »ecclesiam in eadem villa Cunomila ecclesiae Smrdovia filialem in »Honorem B. Mariae V. et OO. SS. construxisse cui ecclesiae filiali »unum taneum agrorum in Villa Lobssic, Jeclino villano pertinentem. »assignamus ila, quod Jeclinus aut quicunque lanci prossessor L. »sexg. gross. census anni plebano Smrdoviensis ecclesiae debet cen»suare. Et ego Petrus promitto D. Plebano Smrdoviensi de una »manca ratione ecclesiae filialis in Cunomila decimas siliginis, tritici, »hordei, pisi, et avenae dare in capetiis et straminibus aut si aliquo »anno non seminarem aut decimas neglegtis dare debeo. Debet »autem quilibet Smrdoviensis plebanus per se aut per vicarium 3 »missas qualibet septimana in filiali ecclesiae in Cunomila legere. In »quacumque plebanus in missis peragendis negligens fuerit, extunc »septimana sequenti neglectas (6) missiam subimpleat; negligens verò »in duabus septimanis extunc 2 grossi census pro qualibet missa »neglegta debeant defalcari, nisi hinc eundem plebanum aeris intem»peries vel corporis inferinitas impediret, quibus impedientibus sit »solutus.

»Data A. D. 1365, die 12 Martii.«

Tato v latinské řeči sepsaná listina jedná o listu nadačním na mši při tehdejším filialním kostele v Kunemili, který ku smrdovské faře přidělen byl, a obsah té samé pojednává o čtení 3 mši svatých v tomto kostele od faráře ze Smrdova, začež jemu byl od bratrů Petra a Jindřicha z Kunemile desátek ve pšenici, žitě, hrachu a ovsu zajištěn.

Tento kostel byl však dle pravdě podobnosti ve válkách Husitských rozbořen, a nebyl více postaven.

Hrad Kunomilský byl dle starého urbáře již roku 1591 zříceninou. Stávající zde dvůr byl zrušen roku 1750., a pozemky od něho byly prodány.

Okolo roku 1782. byla valná část zdejšího obyvatelstva vyznání protestantského a vypukly tehdy nesprávným vykládáním tolerančního patentu v Kunemili nepokoje.

Škola v Kunemili byla založena roku 1860, a znovu zřízena roku 1882.

Dne 16. září roku 1886 vyhořelo zde 7 stavení.

11. Lipnička.

První zprávy o této vsi datují se z roku 1207. Ves tato byla dlouho samostatný statek s tvrzí, a náležela až do roku 1312. klášteru vilimovskému, který Lipničku toho roku Jaroslavu II. z Lichtenburku prodal. Tento musil však opět Lipničku klášteru vilimovskému zastavit, a konečně r. 1318. Markvartovi postoupiti; listina, která toto dokazuje, zní následovně:

»Ve jménu Páně.

»My Jaroslav, milostí Boží opat, Václzlav převor, Pavel, probošt »a celý konvent kláštera Vilimovského: známo činíme všechněm, »v tento list nahlédnoucím — že když dopuštěním Božím naše hra»nice a zvláště statky a vsi klášterní ruka mocných a nejzuřivějších »ukrutníků ukrutnosť tak dalece byla a vyplenila, že lidé nejenom »o věci oloupeni byli, anobrž i hladem umřeli, a kteříž byli zůstali, »jakousi nelidskostí a jako zběsilí psové sami sebe roztrhali a se »snědli, pro nedostatek chleba hanebnou smrtí sešli, a vypleněné »a opuštěné dědictví nám zanechali; kterýchžto požitků a užitků »oloupeni, největší chudobou stěsnáni, a mnohými, i velikými dluhy »obtíženi jsouce, v bídném stavu stojíme; tou příčinou jak vidno, »jsme pohnuti, a častěji mezi sebou vyjednávajíce, kterak bychom »svůj nedostatek mohli odstranit, dluhy zaplatit a do dobrého stavu »přivésti, zpustošené vsi a dědictví a je obnovit, tu jsme s jedno»hlasným přivolením bratrů celé naší kapitule, ves naši Lipničzka »i s dvorem úplně opuštěnou přepustili váženému a opatrnému muži »Markvartovi, řečeňému Černý, a jeho manželce Domoslavě toliko »a nikomu jinému, za 40 kop grošů denárských a to se vším k též »vsi příslušenstvím, totiž s poli vzdělanými a nevzdělanými, lukami, »lesy, jak řečené vsi hranice obsahují a zavírají; přidáváme nadto »jim svobodu řeky Sázavy, kteráž jest mezi mlýnem »Mrskovice« »a mezi záduším kostela Světelského, a celý les, kterýž leží nad »břehem nadřečené řeky: do času jejich živobytí a nikomu jinému »— k svobodnému držení a užívání. A po uplynutí jejich života: »nadřečená ves s dvorem i se vším k též vsi příslušenstvím na ni»koho jiného, než na nás a náš klášter, bez vší překážky a bez »odporu, zcela se navrátí. Item, budou-li chtít, budou si moci vy»stavět mlýn na dotýčné řece, tak za to všechno, totiž ves a dvůr »se všemi stavbami, s řekou Sázavou a s mlýnem po jejich obou »smrti nám a klášteru našemu úplně zůstanou. Item přislibujeme »nadřečeným, totiž Markvardovi a manželce jeho Domoslavě, že až »jim ukážeme hranice dotýčné vsi, pakli by jim kdo v naznačených »hranicích překážel, a tím na polích, lukách a lesích bylo jim ukra»cováno, podle spravedlnosti budeme zavázáni, dle práva proti kaž»dému člověku ji chránit a zastávat. Mimo to zakazujeme a pod

»strátem práva ustanovujeme, že jim, totiž Markvardovi a jeho man- »želce Domoslavě, není dovoleno, nadřečené statky komukoliv pro- »dati bez našeho svolení a zvláštního dovolení. Dotčený ale Mark- »vard a jeho manželka Domoslava vzájemně nám a nástupcům našim »přislíbili, že po své smrti pole nadřečeného dvoru dobře zasetá »a vzdělaná nám zanechají.

»Jestli by to za svého živobytí zanedbali aneb smrt před časem »k setí je překvapila, tuť ti, kterýmž by svůj statek zanechali, tolik »dají ze zrní, mnoho-li se bude vidět dost a prospěšno.

»Aby ale tato pořádnost se strany obou, totiž s naší i jejich »pevná a jistá byla a za to se měla a budoucně se zachovala, dali »jsme tento list sepsati, a svým i svého konventa pečetí potvrdit. »Této pořádnosti svědkové jsou: Otto z Kunomile, Václav z Man- »kova, Martin z Mankova, Hynek z Dlužina, Henys z Chluma, Bhle »ze Smiřan, Martin ze Zjilma, Trojan z Moravan, Petr z Jiřikova, »Urban z Budišova, Křapa z Hermanic, Bohuslav z Hostajova.

»Dáno a psáno léta Páně 1318. dne 13ho Juli.«

R. 1368. velel na Lipniřce pan Domoslav z Lipničky, a v r. 1369. zdědili statek po otci oba bratří Domoslav a Petr z Lipničky.

Od r. 1380.—1397. užíval statek utrakvistický probošt na hradu Lipnickém.

Roku 1419. převzal Lipničku v držení Mikoláš z Lipničky, po němž následoval syn jeho Jindřich, který do r. 1458. tvrz držel. V letech od r. 1568.—1644. byli pány na Lipniřce rytíř Kamberský z Kamberku a Zigmund Kalenic z Kalenic; v posledním roku připojena byla ku panství světelskému pod pánem z Trčků, při kterémžto panství i na dále zůstala.

Kromě toho budiž podotknuto, že roku 1803. celá Lipnička lehla popelem, tak že jen jediné obytní stavení a 3 stodoly před požárem uchráněny zůstaly. Při tomto požáru uhořeli manželé Melechovi.

12. Leštinka a Pavlíkov.

Ves Leštinka náležela nepochybně druhdy ku statku Lipniřce; neboť tolik jest zjištěno, že Petr z Lipničky r. 1369. Leštinku daroval vilimovskému klášteru.

Roku 1262. založený dvůr Pavlíkov byl zrušen r. 1862, a pozemky jeho z velké části zalesněny.

13. Malčín.

V r. 1384. byl Malčín samostatný statek, který náležel tenkrát pánu Kunáškovi z Czychoseče. Později objevuje se až do přítomné doby spojen s panstvím Habry. Tak zvaná Žižkova studánka pod Malčínem v lese u Dobré Vody byla zřízena r. 1440. na památku na vůdce

Táboritů Jana Žižku z Trocnova, který tudy při pronásledování císařského vojska proti Německému Brodu táhl, a z té studánky pil.

V Dobré Vodě roku 1784. vystavěná skelná huť byla r. 1874. zrušena.

Škola v Malčíně založena byla r. 1874.

Roku 1869. shromážděn byl v lese u Malčína tábor lidu. Však mnozí účastníci jeho byli později stíháni.

14. Nová Ves.

Dějiny této vsi, druhdy samostatného statku, sahají do r. 1291. v kterémžto roku náležela Nová Ves sedleckému opatství.

Roku 1370. přešla v majetek pánů z Landštejna a jmenuje se roku 1380. pan Rudolf z Landštejna pánem na Nové Vsi a Lipnici; od toho času datuje se také název Nové Vsi „Lipnické právo“. Na to následují jako pánové na Nové Vsi majitelové Lipnického panství, pánové z Trčků. Roku 1568. pan z Tambergrů, r. 1569. pan Bořivoj Damin, a od roku 1577. zase Burian Trčka z Lipy.

Roku 1640. objevuje se Burian, hrabě z Waldštejna, pán na Světlé atd. jako majitel Nové Vsi, kterou roku 1661. Osvaldovi, hraběti z Thunů prodal. Od té doby nazývala se „Thunovskou Novou Vsí“, a byla r. 1694. majetkem Maximiliana hraběte Thuna, r. 1715. Remediho Františka Jana hraběte Thuna, r. 1736. Jana hraběte Thuna, r. 1746. Josefa hraběte Thuna, od něhož r. 1760. prodána byla svobodnému pánovi V. Hausvitzovi. Hrabě František Thun koupil r. 1771. Novou Ves od posledního majitele nazpět, a prodal ji r. 1783. Leopoldovi hraběti z Kolovrat-Krakovskému, který ji se Světlou spojil, a v tomto připojení nalézá se do dnešního dne.

Mimo to jsou v Nové Vsi následující události známy:

R. 1790. byl bývalý úřední dům proměněn v myslivnu.

R. 1824. zrušena stávající zde draslovna.

R. 1837. založena zde škola.

R. 1867. vystavěn dvůr.

R. 1872. zrušena zde vinopalna.

R. 1874. vystavěna panská cihelna.

R. 1884. založen zde hospodářský spolek „Svornosť“, kterýž byl později s hospodářsko-lesnickým spolkem ve Světlé spojen.

R. 1884—1885. vystavěna zde nová dvoutřídní škola, a dne 12. července 1885. světelským děkanem P. Fr. Chaloupkou vysvěcena.

15. Pavlov.

Ves tato náležela r. 1289. Konrádovi z Rochova. Později zdá se, že byla až do spojení se statkem Vilimovicemi majetkem kláštera vilimovského.

Roku 1691. vystavěný zde panský dvůr byl r. 1872. zrušen, a jeho pozemky připadly ku dvoru vilimovickému.

Tak zvaná Sv.-Janská huť stávala již r. 1746., byla však později vyhašena, teprv r. 1826. byla poznovu zřízena,a r. 1882. zcela zrušena a rozbořena.

Škola stávala zde již r. 1777; poznovu zřízena byla r. 1834. a ve dvoutřídní proměněna roku 1886.

16. Pohleď.

Škola zdejší byla založena v roku 1833, a v roku 1886 nově vystavěna. Dříve byla tato obec přiškolena do Světlé.

17. Vilimovice.

Místo a statek tento patřil v 14. a 15. století pánům z Trčků, byl r. 1637. konfiskován a státu odevzdán. V r. 1657. jmenuje se paní Benigna Hrobčičková majitelkou toho místa a v roku 1661. koupil tento statek a ves Korotice u Kutné Hory Mikuláš Bernard rytíř Gerstorf z Gerstorfů, který prodal r. 1881. svůj majetek Františkovi hraběti Šporkovi. V r. 1695. koupil Wilimovice Leopold Kunc, měšťan pražský. a v roku 1700. se nalezá z zemských deskách Ludmila z Lövenfeldů co držitelka tohoto místa. V roku 1710. jest držitelkou paní Teresia Zarubová, rozená Chuchelská z Nestajova; od ní koupil tento statek v roku 1711. František Leopold Bechinie, svobodný pán z Lažan.

Roku 1739. jmenuje se držitelem statku Vilimovic Ignác Bechyně z Lažan, kterýž též roku 1743. tamnější zámeček, r. 1746. kapli, a roku 1747. také velkou oranžovnu vystavěl a zřídil.

Po jeho smrti převzala Vilimovice jeho vdova, Františka svob. paní z Bechině rozená hraběnka z Wieschniku; prodala statek tento v roku 1774. majiteli Světlé. Leopoldovi hraběti z Kolovrat-Krakovskému, který jej připojil ku panství Světlé.

Stávající zde druhdy pivovar byl již roku 1787. zrušen; jedno pole u vesnice jmenuje se dosud „za pivovarem".

Druhdy stávající kaple sv. 14 pomocníků v Kosteliku u Vilimovic byla zrušena r. 1792.

Zámeček v nynějším svém slohu pochází z roku 1825, v kterémžto roku zničen byl týž i se stodolou a sýpkou požárem.

Druhdy stávající zde lihovar byl zrušen roku 1866, a místo něho zřízena zde škrobárna. Pod Vilimovicemi nalézající se prostranství provory bylo r. 1862, kdy přestalo se dříví plaviti, zoráno a v pole proměněno. Nalézající se zde stromová školka založena byla roku 1872.

18. Závitkovice.

V roku 1307. patřila tato ves vilimovskému klášteru a

chybně byla s Lipničkou, která později pánům z Lipničky patřila, spojena. Listina latinská, která se na tuto pověsť vztahuje, zní následovně:

»Litterae Remundi de Leuchtenburch super permutatione bo»norum et possessionem quarundam inter ipsum et monasterium »Wilhelmoviense facta D. D. Brodae in die 6. Galli ao. 1307. Nos »Remundus de Leuchtenburch tenore praesentium notum facimus »universis, quod matura habita deliberatione de bonis posteris infra »nominatis ut delicet: Zmurdov (Smrdov) castro et civitate cum foro »libero in ipsa, feria secunda existente, et de villis Zwoschi (Zboží), »Watzar (Bačkov), Schepánov, Lubne, Rossichzin (Roznětín) ad prae»dicta: castrum et civitatem pertinentibus, cum omnibus ippsorum »attinenciis, silvis, rubetis, pratis, molendinis, piscationibus, pascenis, »aquis aquarumque decursibus agris cultis et incultis existentibus, »planis libero juventorum campo, cum jure patronatus hereditonis »dominii et omnibus libertatibus et utilitatibus, quibus nos ipsa bona »praedicta possedimus et tenuimus, commutationem facimus cum Ho»norabilibus viris Domino Jaroslav Abbate totoque conventu ecclesiae »Wilhelmoviensis et bonis ipsius infra natalis videlicet: Mittelberch. »Hondorf, Scheiblsdorf, Chochansdorf (Kochanov), Rechčiz (Řečice), »Zavidovice (Závitkovice) et Radhostovice (Radostovice) cum »omnibus ipsorum attinenciis, silvis, rubetis, pratis, molendinis, »piscationibus, pascinis, aquis, aquarumque decursibus, agris, cultis »et incultis, montibus, planis, cum jure patronatus ecclesiae, heredi»tonio, dominio et cum omnibus libertatibus et utilitatibus, quibus »praedicti Domini Jarozlaus Abbas totusque conventus ecclesiae me»moratae praedicta bona possederunt et tenuerunt, . . . transferentes »in ipsos Dominos Jaroslaum Abbatem eorumque conventum prae»dictum ac ipsorum succesores omne jus et dominum quod nobis »sive nostris heredibus in memoratis bonis nomine obligationis alie»nationis commutationis, proprietatis seu quocunque modo vel titulo »alienandi sive possidendi aliqualiter competebat, . . et sub poena »mille marcarum grossorum Pragensum promittentes ipsis Dominis »praedictis, bona memorata juxta consuetudinem terrae et jura Regni »hanc commulationem sub praedicta poena mille marcarum irrevo»cabiliter tenendam et observandam tenore praesentium absque omni fraudis malitia confirmamus obligantes ipsis Dominis Jaroslav Abbati »totique conventui ecclesiae saepe dictae et ipsorum successoribus »nostram mediam civitatem Brodensum pro mille marcis praedictis, »si ipsarum poenam per violentiam dictae commutationis aut obli»gationis praedictae negligentiam solvere nos contingat, tenendam »tamdiu et possidendam, quousque saepaedictis Dominis mille marca »pradicta fuerint integraliter persolutae, adjecimus etiam, quod ipsam »ecclesiam Wilhelmoviensem ac ipsius bona quaelibet in nostrae pro-

»tectionis patrocinium recipimus et recepimus ipsam et ipsam, pro-
»posse nostro, quoad vixerimus, ab omnibus Regni incelis defensari.
»In cujus rei testimonium et robur perpetuo duratorum praesentes
»litteras fieri jussimus et sigilli nostri munimine comuntiri.«

»Datum in Broda anno Domini 1307.

Tento v latinské řeči sepsaný prvopis jedná o výměně, která uzavřena byla v roce 1307. mezi tehdejším klášterem vilimovským a panem Raimundem z Lichnice: vyměněny byly se strany jedné městys Smrdov s hradem, místa Zboží, Bačkov, Štěpánov, Lubno, Roznětín se vším příslušenstvím, lesy, polmi, lukami, rybníky a vodami, vůbec s veškerými úrodnými a neúrodnými pozemky, dále se všemi břemeny, právy a užitky; se strany pak druhé místo „Mittelberg", „Hasendorf", „Scheibelsdorf," „Kochanov", „Řečice", „Závidkovice", rozněž tak se všemi lesy, polmi, lukami, pastvinami, vodstvem a rybníky, vůbec veškerými úrodnými a neúrodnými pozemky, dále se všemi břemeny, výsadami a užitky. Obdržel totiž klášter ve Vilimově prvnější až k hraničící Lichnici, poslednější pak přivtěleno bylo v rozsáhlý majetek Lichnického panství.

Druhá listina v tom smyslu zni:

»Nos Joannes Dei gratias Episcopus Pragensis notum facimus
»universis praesentes literas inspecturas, quod honorabilis et religiosi
»viri Domini Jaroslaus Abbas, Bohuslaus Prior, Paulus praepositus
»totusque conventus monasterii de Wilemov nostrae Dioecesis, ordinis
»sancti Benedicti nobis exponere curaverunt, quod quaedam bona sive
»possesionis monasterii sui praedicti Mittelberch, Hohendorf, Scheib-
»lichsdorf, Rethciz, Sighardsdorf, Dietrici Lhota, Radhostovici et
»Zavitkovice cum omnibus pertinenciis suis de quibus a multis
»retroactis temporibus tam propter sterilitatem agrorum, quam prop-
»ter vicinorum malitiam, quam etiam propter alias centas causas
»nullam aut modicam utilitatem patuerunt habere, conditionem suam
»et monasterii sui praedicti facere meliorem valentes, nobili viro Domini
»Reimundo de Leuchtemburch et heredibus pro bonis sive possesio-
»nibus castro, Smrdov, Sbozie, Baczov, Scepánov, Lubny et Rosseczyn
»cum omnibus suis pertinentis dederunt, tradiderunt, et permutave-
»runt jure hereditenio perpetuo possidenda, petentes a nobis humi-
»liter, ut praefatae permutationi sive permutationis contractui assensum
»nostrum dignemus praebere et ipsam de benignitate solita cofirmare.

»Nos igitur ipsorum justis ac rationabilibus petitionibus incli-
»nati ex afficii Nostri debito inquisita diligentius veritate et habito
»tractatu sollicito qui in talibus consuevit haberi, cognoscentes ean-
»dem permutationem sive permutationis contractum non vergere in

»ipsius monasterii detrimentum, ipsam permutationem approbantes, »ratificamus, ratam et gratam habemus ac ipsam nihilominus aucto»ritate, qua fruimur, confirmamus in cujus rei testimonium praesens »scriptum fierri et sigilli Nostri munimine jussimus comunici.

»Actum et datum Pragae anno Dom. 1307. die 17. Calendas »Ianuarii indicione sexta Pontificatus vero nostri anno septimo.«

Spis tento jedná o předešlé vyměňující listině s potvrzením tehdejšího pražského biskupství za biskupa Jana.

19. Žebrakov.

V žebrakovském mlýně stávala již r. 1840. škrobárna, která byla zřízena Jos. Hoyerem ze Světlé.

Dodatek k chronologii o Světlé.

V dějinách a v chronologii uvedený urbář z časů Trčkových se zde v krátkosti uvádí.

Nápis zní:

Registra Sprawnj neb Hlawnj Duchoduw Panstwj Světelské. 1591.

Obsah Urbaře samého dle posloupnosti:

Twrz Světlá: Dwůr. — Piwowar. — Sladowna. — Mleyn na řece. Mleynec na struze.

Swětlá Městečko: Zniže Psaných Osedlých Tento Plat wycházy, a Sprawuje to Rychtařz Swětelsky a t. d. z lánu a Roboty (Wd. Zygmunda, Jan Ssimkůw, Adam Druhanowský, Gjrzjk Franta, Jakub Pila, Jan Bassta, Kateřzina Laukowská, Jan Matthauss, Kateřina Metelkowá, Jakub Geljnek, Daněk Krejčí, Urban Žalaudek, Jan Mysliwecz, Petr, Jan Zabransky, Ssebesta Hrnczjř, Wawra, Gjřzik Swoboda, Gjra Čumpl, Gjra Hrubý, Urban Pekarek, W. Michal, Floryan Morawek, Jan Dussek, Waczlaw Kanka, Maress Hawssků, Jan Kolář, Jan Sschlechta, Wondra Mysliwecz, Ssimon Ssmegkal, Abraham Sswecz, Wondra Menssik, Alžběta Wd. Bedrniczka, Jan Běchů, Buress Mlynář, Bedrniček, Jan Kulhawý, Vjt Kowář, Gjra Bednařz, Jan Kazanka, Mateg Řzeznjk, Pawel Jamě Pjsař, Hawel Kožessnik, Mikulass Sauček,) Mleyn Panský, Fara, Sskola, Sspjtal, Meyto (nebo Clo k ruce Panské — platj se s Wozů každyho 1 gr. S koně 1 d. S Wolův, Kraw, Telat, Skopcůw, Wowec, Swjnj, po 1 d.) Ssenkownj (od každýho Sssenku). S krámův Masných, S krámův Chlebných, (Platj Jan Pekarek, Sslechtowá, Gjra Bedrniczek). Z Řek (Mimo ty gichž se užíwá kruce Panské a platj — z Čzerného Wjrů: Jan Sslechta a Urban Žalaudek; Gjra zameczník, Floryan Morawek z gednoho břehu proti Pana Kalenice z Lipniczky, Jan Koz z Babicz, užjwá travau). Potocy (nad Zámkem Potok, kterýž lowjwal Nowák, Nad Nowakowým Knežský Potok; gde ten Potok od Patačjce a od Wopatowic). Rybnjcy (do Trubnjho, do Hlubokýho, S kamenau hrázy, do Horniho, Za Marstallem, Sádky). Z Lánu Pustých (Obecz Swětelská platj k Sspitalů).

Bohussice Wes:

Platy s lánu a Roboty. (Gjra Figalu, Gjra Petřzjků, Jan Marsek, Mach Pražek, Buryan Bjssič, Jana Kamenického, Obecz Bohussická) Potok (od Druhanowa až k řecze) Sádky.

ziseka Wes: Zde tjto platowé s lánu a Roboty (Jan Ssjmků, Mikuhlass, Jan Habaska, Zygkmund, Bastů Dwůr, Hons Němecz, Waczlaw Bissů, Jan Bradaty, Gjra Hluchý, Waczlaw Nowák, Buress, Adam Kolanů). Les.

zezynka Dolnj Wes:
Z té Wsy tjto Platowé s lánu a Roboty (Mateg Ssemlyčzů, Mach Kraužek). Potok, Rybnjcy (Rybnjk nowý).

əs Březynka Zadussnj:
W té Wsy gsau wssickni Poddanj Panskj k Světly, ale Pánu nic neplatj: toliko Kněžy a když kněze není tehdy k zádussj (Wondra Tkadlecz, Jan Wanků, Wjth Ssimanů), Potok, Rybnjk.

'skowice Wes:
Otud Platj Urok obojí, na Gross Ćzieský (Jan Gjrků, Duchek, Jan Semwyrek, Wacek Ssemberů, Wassek Komenda, Martin, Kuba Nawratilu, Gjra Wlacha, Jan Mlynařzik, Jakub Kabse, Gjrzjk Sobehrd, Gjrzjk Dušátko, Jan Palecz). Z Rzeky Panské, Potúčzek, Lesowé. (Po stránjch dubowj).

'uhanow Wes: Cso te Wsy Platůw wychazy, níže rozepsáno stogí. (Jan Halamně, Kuba Dwořzaku, Mategka, Jan Mazanek, Jan Massků, Jan Kautsky, Mach Doležal, Gjra Kubičzků, Mach Brljků, Waněk Duchků, Buryan Koczek, Kuba Bezděk, Obecz Druhanowská. Jan Rýnek, Jan Dwořzák). Ssenkownj. (Platívali po 1 gr. Nynj neplatj). Lesové. (Les Hlaňow gest ho za lečz a t. d.)

užatky Wes: Zté wsy tjto njž psane platowé wycházegj (Gjra Yanečzku, Waněk Wek, Reyna Wdowa, Jan Bassta, Jan Nowák, Jan Bassta, Obecz Služátečzka) Lesowé (Lesův Bilých jest tu wjcz než za 3. loczi, slowau Paseky, Wrchowé k Dlužjnám. zasečznj les v Brdlinách k Pohledj at. t. d.

ıbrákow Wes: Od tud platj urok na Gross Cziesky y Roboty oděláwagj (Mateg Wawru, Jan Thomssu, Rzyha, Jakub Mikosu, Vaczlaw Kolanu) Rybníček nad Žebrakowem.

yneticze Wes: Z této wsy platj (Thomess, Jan Hrbku, Fyrkowa, Buryán, Barta Mikossu,) S pusstých Poly a Luk (Ján Pawljkowsky, Mikulass Kukeyně) Lesowé (k Mrskowicum, les v Mokřjch, w Kabatu těch hajny hljda z Beneticz)

patowicze Wes: Zté wsy platj a. t. d. (Jan Bartosse, Moch Wapenjk, Jan N. Hawla, Gessek, Waněk Wachů, Jan Pospjchal, Lukess.) Rybnjčzky (Rybnjczek Patačze, Rybnjk w Wapencze, Rybnjk Nowy, Sadka) S Poly Rybenská, Chatowka a Petrowka. Z Luk Rybenských, Petrowských a Lhotowských (Z Městečzka Swětly: Gjřzik zámečznik, Gjřzik Hrubý, Kuchmjster, Waczlaw Kolařz, Jan Sslechta, Maress Hawljčzků, Wondra Mysliwecz, Jan Bech, Gjra Bednářz, Mateg Řzeznjk, Žalaudek, Geljnek Tkadlecz, Jan Mathaussku, Gjržik Franta, z Opatowicz: Moch Hawljčzků, Jan Hawlů, Gessek, Waněk Wachů, Lukess, z Wowesný Lhoty: z Dlužjinů Dolnjch, z Hornjch Dlužinů, z Druhanowa: Kuba Dwořzáku) S Lánův pustých, Potoky, Lesowé (Gedlowj, k Byneticym, Křowjny, k Žebrakowů, Les Potačzice,)

Wlkanow Wes:
Z te wsy Platowé od (Mateg Rychtařz. Waněk Duchků. Mat[illegible] Jan Stagan. Jan Buben, Janek Hoch. Obecz Wlkanowská.) Leso[illegible] (Les Čzerny, Les Chrstina) Potuček.

Smrdow Mestečzko:
Z toho městečzka Plati (Jan Rychtařz. Jan Tjkal. Waczlaw M[illegible]thaussků, Wawra. Wjth Ljpč. Wawra Klauž, Mathauss Spechli[illegible] Řzjha tesař, Jakub Drahovzalů. Wondra Stupárowský. Wd. Gjřy D[illegible]dáka. Waczlav Hrubců, Jan Kowář. Mateg Rychtařů. Waczlav z Dob[illegible]nicz, Jan Nowotný, Gjra Sladký. Jan Mathauss, Ssjmek Degmek. Jaku[illegible] Rychtařu. Ondřeg Bednář, Ján Tkadlecz. Jan Husa. Waněk Wyljmk[illegible] Ssjmek Němecz, Barta Ssuntlů. Wd. Thomyssky. Waczlaw Žabk[illegible] Jakub Reynek. Jan Kučze. Jan Wondračzků. Adam Zmrhal. Jan Ho[illegible]spodyňků. Kuba Kmentowy. Jan Adamců, Jaross, Jan Dědak, Adam[illegible] Mateg, Ondřeg Petržjlka, Jan Hospodků, Jan Markoll, Jakub Kouřzi[illegible], Waczlaw Mlynařz) S Chalup, Clo (V těmž městečzku bere se clo k ruce Panské z každyho koně p. 1 d. s wolu po 1 d. z Owec, Swjnj, Koz. Skopůw, Telat p. $\frac{1}{2}$ d.) Wárny (Wařziwalj tu Pjwo a dáwalj s wárky p. 18 gr. a. t. d. nynj berou Pjwo z. Piwowáru Světelskýho.) Z krámůw Masnych, S Luk, Řek. Lesy, a. t. d.

Stěpánow Wes: Z te wsy platj a. t. d. (Jan Mucha, Kuba na Mategowě. Prokop, Waczlav Synků, Giroussek,) Staw a Potuček, Lesy, (Les Smrčna, Lesůw od dworu Stěpanowského, Les Mlad' haj,) —

Kunomil Wes: Zte wsy dole psanj platj — Twrz Pustá daná pod plat obcy Kunomjlké bez Lesůw — platj: (Gjra Jansjků, Waczlaw Ptassil, Bárta, Ján Prawců, Wjt Kubjnů. Ján Kolanů, Thomess Bindrů, Adam Dwořzák, Wjt Kubjnů. Jan Pcycharů, Waczlaw Ondraků, Gjra Kučzera Mlynařz, Buryan Jaroslawků mlynařz, Jan Čzweczik,) Rybnicy (wesnj, prostřzednj. nad lesem, na Babjě, na Dlužinsku) Řzeka, Potoczy, Lessy, (Les Čzerny, k Dlužinám slowou Prlacy, Les k Smrdowu, Obecz les)

Dlužiny Hornj Wes: Zté Wsy tento niže psaný plat od (Waczlaw Morawczu, Jan Pípku, Ssimek Mossničků, Mateg Kylinů, Pawel Sedlaků, Panska Dlakowka, Jan Polednj,) Les (Les v Prtáku a dlakow)

Dlužiny Dolnj: Odtuď platj: (Waněk Čsurda, Buryan Anděl, Ján Sswanů, Jan Luca, Waczlaw Čsurda, Jan Morawec,) Ssenkownjho, Řzeka, Les (Tu jest les slowě Nadolnicjch, Lesůw jiných nenj) Rybnik (V té wsy jest Rybničzek, ten se sazy na trnj býwa v něm dosti Plodů)

Bačkow Wes: W té vsy platj (Wawra na Rychtě — bywalo to swobodnj dwořzisstě a dědičzny, Jan Nowotný, Wjt, Bartoň Rychtařu, Jakub N. Hlawatý, Buryan, Wassek Halama,) Rybnickowy (we wsy a rybnik slowě Žblund).

Zbožj Wes: Ze wsy te Platj (Jakub Ježkowský, Gjra Kubky, Waněk Prassek, Ján Doležal, Waczlaw Možsničzek, Buryan, Pawel Holey, Moch Gjra, Buress Hládku, Wd. Jána Waničkowá. Pawel Wyduna, Jan Ryssaně, Hawel, Wd. Jána Nebožátky. Wd. Maudrýho, Jan Sladký, Obecz) Ssenkownj, Potocy. —

r **Městečko**: Z toho Městečka platj (Jan Soclatský na Krčzmě Swobodnj. Jan Laula, Waczlaw Sswecz, Jakub Wadinsky, Gjra Wlk, Waczlaw Musyl, Buryan s Podsedků, Jakub Truhlářz, Ján Polednjk, Jan Holy, Gjra Pincura, Waczlaw Waničsek, Buryan Slamná, Jan Lebedů, Mathauss Řezný, Wawřinecz Plečzka, Mateg Wenhudu, Jan Licenýho, z Rathauzů, Ján Nowotný, z Doubrawowskýho, Jan Kreyčj, Mateg Žak, Marek Dwořzak, Jan Horskey, Mateg Saukup, Wd. Hawla Kreyčziho, Waczlaw Čzernýho, Jan Pekárek, Petr Wlach, Giřzi Hadownjk, Mathauss Hatassa, Adam Sswecz, Jan Čzerný, Gjrzik Klusal, Gjra Kowař, Waczlaw Pikhart, Anna Nowotná, Mikulass Karda, Buryan Hrusska, Mateg Hradeczký, Jan Wodraneczký, Gjřzik Kunomilský, Waczlaw Turků, Jan Kadanský, Gjřzik Dworský, Thomass Dworskey, Obecz Habrská, Adam Swecz, Mathauss Vyskočzil, Ján Mlynařz, Hawel Mlynařz, Buryan Stadek, Gjřzik Pekařz, Floryan na škole starý) S Poly a Luk co se odnalo, Urok z Židné, Meyto přzi Habru (Meyto neb clo takto starodáwna vybiragi — S wozuw z božj, s wozů soly. S Tuny Medu, S Wozu Wořzechů, S Wozu Wlny, S kamené Mleynskýho, S drobných dobytka, Telat, skopůw, Owcy, Koz, Swjnj, S Mlyčnýho, Žid gjzdny á Pessný) S krámuw Pekařzkých. S kramůw Masných, Wárny Menssí, Wárny Wětssj, Ssenkownj, Z Solj, Rybnjk slove Habrský, Potoky pansky. —

Lubney: Zté Wsy platj (Waczlaw Halama, Thomess Dwořzák, Bartoň Bohatý, Jan Čzermák, Waczlaw Lesák, Gjřzik Zaděra,) Rybnjky (we wsy, nad wsy a dolnj)

Miřatky: Z této wsy tjto platj (Mateg Rychtařz, Wd. Bursse Ssebora, Gjra Gjrotka, Geničzek, Gjra Hlawka, Jan Kurka, Hawel Mlynařz, Sausedé Miřatské) S pusstých Poly a Luk od Pustých Gruntuw, Lesowé (od spustlých Gruntů Lesowé Bily) Potok.

Proseč u Habrů:

V této wsy Platowe a. t. d. (Waczlaw Bechů, Gjra Nejedlý, Lukess, Ján Michalů, Jan Žebru, Absolon Kopsa, Ondra Braum, Buryan, Barton Kupera, Wd. Pawla, Jan na Lukssowě, Obecz, Jan Kolan,)

řkow Wes:

Z této wsy Platj: (Wd. Gjra Dolejšího, Gjra Hawranků, Maress Sedlaků, Yaross, Martjn Hlawků, Jan Zatoczil, Petr Nečakč, Jan Kosek, Waczlaw, Maress Hanků, Kubik, Juza, Ssjmek, Mach Ssarowčzu, Wd. Pawla Machowa, Jan Bělochů, Jan Řzehačzek, Ján Rychtář, Jan Hanykiřz,) S Luk. Rybnicy (Pellowsky, Podwesnj, Yarossowský, Kačzikow) Vosudný, —

tujce Wes: Z této wsy platj — (Adam, Obecz, Po. N. Hamesskowi, Petr Ssala, Waczlaw z Lučzicze, Gjra Řzjha, Joseff, Obecz v Krčzmy, Mateg Drahowzal, Jan Rychtařz, Pawel Pěničzka, Jan Tučzku, Mach Rychtařzu, Jan Abrahamů, Adam z Habru) Lesuw, Ssenkownj, —

Kysyble: Z této wsy platj a odwadj: (Wawra na Rychtě, Adam Kozliků, Jakub, Pawel Tkadlecz, Jakub Grammatičzka, Mikulass Čzermák, Jan Babičzků, Mach Nowáků, Thomass Dwořzák, Gjra Saukal, Buryan, Marek, Buress, Jan Hlawsa, Adam Dědek, Gjra Zadina) Potok a Struha.

Welká Wolessná Wes: Z té Wsy se platj (Jan Ulbrecht Rychtař, Thomass Krtiď, Jakub Kachulů, Jan Michků, Ján Brozů, Jan Skok, Martin Rosypal, Mach Patačsu, Ssimek Kloneczkýho, Gjra Chromý, Petr, Němecz, Jan Maczak, Daněk, Jan Wenczlu, Gjra Klaneczkýho, Waczlaw Kořinků, Thomass Ssrotyrzů) Potok, Lesy.

Malá Wolessná Wes: Z té Wsy se platj (Buryan Rychtař, Martin Ssručzku, Jan Kuberů, Waczlaw Ssimonů, Adam, Wawra, Mateg Benáku, Jan Machů, Petr Karlu.) Potok panský.

Walečow Wes: Z té Wsy se bere (Mikulass Dwořzák, Buryan Hubačzků, Gjra Klaneczkýho, Jan Ssudjl, Pawel, Martin Kostek, Obecz).

Zdář Wes: Z té Wsy se odwadj (Michal Waczků, Ssimon Kantorů, Pawel, Gjra Kučzjrek, Pawel Jamč, Waněk Kantoru, Jan Bublů, Buress, Hons, Mathauss Pawlu, Jakub Přzenosyl, Mateg Oswaldů, Mateg Ssoulů, Ssjma) Potoky, Posudny.

Pelestrow: Pelestrow Pustý Dwůr odwadj Plat Zdařský. Rybníky. Potok, Lesy byly rozděleny na Pole — Dubí pro Potřzeby Panské.

Radostin Wes: Z té Wsy platí (Wd. Zykmunda na Rychtě Swobodná, Martin, Waczlaw Couffal, Jan Zumbyrek, Waczlaw Nowotný, Martin Kořzinek, Wd. Gjry Ročzka, Jan Walessniczký, Hawel Bezděk) Potok.

Hornj Krupa Wes: Z té vsy odwadj (Wondra Rychta Swobodná, Waněk, Waczlaw Hulaků, Waczlaw Homolu, Mertl Kaukal, Vjt ze Zboži, Jakub, Janek Musylu, Anndrle, Stěpan Zymanu, Mértl, Gjra kněz, Perll, Mathauss Zamětal, Mateg Blažků, Wawra, Martin, Martin Mlynař, Gjra Zyman, Jan Bilek, Waczlaw Mussyl, Jan Hromadku, Rziha, Mértl Skodů, Paul Němecz, Jan Trkola.) Krčzma weysadnj, Potocy a gyné, Rybnjky (jmenové Nohawicze, Punssocha, Pstruhowý, Hořegssý, Dolegssj, Knězuw, Wlčzj, Steykal) Lesowé.

Krupa Dolnj Wes: Z té wsy platj (Stěpan Mutličzek, Waczlaw Suchy, Jakub na Rychtě, Wondračzek, Ján Holey, Jan Pospichal, Jan Nedoma, Jakub Sadjlek, Gjra Pljhal, Folta, Wd. Jaksse, Gjra Krkačzku).

Trrz Krupa: ge swedena a prodana — platj (Giřzikowy Titochlebowj, Thomassowj Žakowj) S Luk Přzibylého Platu (Pavel Rychtářz Stygrowky, Petrliczek, Ržiha Basstinů, Mikulass na Berkowě, Ssolta Koczmann, Steffek Podletý.) Mleyn pronagjma se ročně, Pjla k rucze Panské — Prkna Rychtařz prodáwa a penize nahoru odwadj. Podaczj kostelnj. Rybnjky (Twrznj, Pilnj, Nowý, za Petrowý) Patocy, Lesowé (slowě Zumrwold, Nowé Dwory, Haukně, v Hlachu, Stráň, Gyhutecz, nad Rybnjkem).

Dolegssj Město: Odtud kdo co platj a odwadj (Giřzik Nowák, Wd. Matege Boháčzka, Jan Sedmerka, Buryssko, Pawel na Tomasskowě, Jan Kautnj, Waněk Bjlku, Prokop, Marta N. Ssala, Mach Kruntoradů, Wd. Dusska, Jan Treterů, Mathauss Wankatů, Wondra Bjlku, Mateg Dwořzak, Adam Hronek, Gjra Cwočzků, Waczlaw Prchal, Jan Kauřzil, Mikulass, Jan Kruntorad, Gindra Drahowzalu, Kubičzek Nečasu, Gjra na Blažkowě, Mathouss Mlynařz, Jakub Ssaulowky, Barta Mlynář, Jan Řzeznik, Kowandas Laučzky.) Lesowé (Les Rohute na zwěřz dobrý, ale gest djlůw gich mnoho) Potokowé, Rybnicy (slowé Dolnoměstský, Nowé Babj, Peť, Kubatowský).

Jan Hawrdů, Petr Rychtářu, Jan Wjchrůw, Waczlaw Wystrčzil, Gjra Starůw, Obecz). Posudnj, Lesy.

›wá Wes blíž Chottěbořze: Z té Wsy níž psané Platowé (Wd. Martjna Rychtáře, Gjřzik Dwořzačzek, Jan Drahowzal, Vjth Sahulků, Urban, Jan Neřzadu, Wojtěch, Mathauss Spalzgrob, Jan Hlawničzka, Wd. Pessky, Mach Stranského, Jan Stranskýho, Martin Wenenys, Gjřzik Spilipu, Wd. Metelky, Mateg Rychtářu, Waczlaw Trawa, Mathauss Rada, Ssima, Jan Chalaut, Waczlaw Welessnik, Gjra Hluchy, Jan Zatoczilu, Mathauss, Jan Pjlippů, Martin Ondřegu, Wd. Kaubala, Mateg Kubka, Jan Martinů, Mathauss Newohledal, Matěj Kaukalu, Gjra Kaukalů, Wd. Krčzmařc, Waczlaw Kowařz, Waczlaw Radu, Z Obce). Plat s Luk Pozdětinských, S Roly a s Luk, Řzeka a Louka, Lesy. (Tu gsou Lesowé Pansstí Čzernj, Dubowj a Wosykowj) Posudnj.

ıuhrowec Wes: Z té wsy platj (Wd. Lukse, Wd. Matěge Machowá, Martin Němecz, Samyel Lanczjk, Z Obce).

bjce Wes: Z té Wsy Plat Jan Dwořak, Martin Massků, Ján Deyhal, Jan Doležalu, Jan Massků, Jan Deyhalu, Waczlaw Homatačz, Gjra Krčzmářz, Jan Schowánek, Jan Zet Zemanů, Mathauss Bartů, Mikulass Cziernýho, Mikulass Čzierwenýho, Waczlaw Mlynařz, Jan Morawek, Z Obcze) Podaczy, Kostelnj, Clo a Meyto (se wybírá S Wazu, S Dobytkůw, S Telat, S Kopcůw, Swjnj, Wepřze) S Hliny (Z Wozů pro Hrnčzjři Chotěbořsstj) Rybnicy (jmenowana tjto: dolnj, hornj, Nowo-Kniežský, Bartačzek, malý, Mikssowský, Malý u Pstruhowj.) Potok, Lesy (Lesuw panských Smrkowýho, Gedlowých a giného bileho). Posudné.

ıota Žebračj Wes: Zte Wsy platj (Matěg, Jan Sswehla, Jan Kawánek, Ondřeg Salada, Wd. Mathausse Husstniny, Gjra Kubjčzek, Gjřzik N. Doležala, Mlynařz k Malčzj, Z Obce) Plat s přzigatých Roly a Luk, Hajemstwj.

ıčjce Wes: Z té Wsy se platj (Jan Rychtář Wtělský má Rychtu a Weysadnj Mlýn, Jan na Prokssowě, Jan Habáska, Gjra Ssandu, Wd. Pawla, Pawel Nedomu, Jan Klaus, Wd. Wjta, Mateg Nebožátko, Gjra Ssimkowa, Buryan Kyselů, Jan Janassek, Jan Brabynek, Jakub Mathauss, Michal Ssandů, Jan Dussiwů, Jan Ssisskowal, Jan Brázda, Jan Doležal, Řzyha Koczman, Marek Losučzarů, Martin Mlynař, Mateg Nerad) Potoczy (od Skuhrowa, od Welky Wolessnj, od Komarowa) Lesy (les Novau, Chlum, Djlj, Bjlj lesowé, Kozy Hřzbet, Habaska a Djlczy).

ılčin Wes: Z te Wsy Rychtář wybjrá od (Wd. Gjry Blechy, Ssimek Nowák, Jan Krussina, Gjra Kamenskýho, Waněk Wrzal, Rejnek, Marta s Syrotky, Jan Cudljn, Hawel Rychtařz, Hawel Nowák, Wd. Rzyhy Sswandy, Jan Mossničzka, Obecz, Jan Klauz z Lučzice) S Luk, Potocy, Lesy (Tu gsou Nowou Sowjn, Habaska a Pohledský) Rybniky.

›marow Wes: Z té Wsy tento Plat a t. d. (Waczlaw Rychtař, Martin, Jan Ssandů, Jan Hawlů, Gjra Skontrů, Martin Tkadlecz) Potoczy, Rybnjcy.

uhrow Wes: Z te Wsy platj (Pawel Turek Rychtář, Waczlaw Mlynařzik, Gjra Kostků, Mikulass Lustik, Mlynařz Womačzka, Gjra Ssatoplet; Mateg Bartů, Jan Kaukalů, Jan Potočse, Mateg Hamernjk,) Potocy (Potok z Walessnj Bywají Belczj, Mniky, Raczy y Pstruczy).

Welká Wolessná Wes: Z té Wsy se platj (Jan Ulbrecht Rychtařz. Thomass Krtiď, Jakub Kachnlu, Jan Michku, Ján Brozu, Jan Skok, Martin Rosypal, Mach Patačsu, Ssimek Kloneczkýho, Gjra Chromý, Petr, Němecz, Jan Maczak, Daněk, Jan Weneclu, Gjra Klaneczkýho, Waczlaw Kořzinků, Thomass Ssrotyrzu) Potok, Lesy.

Malá Wolessná Wes: Z té Wsy se platj (Buryan Rychtařz, Martin Ssručzku, Jan Kuberů, Waczlaw Ssimonů, Adam, Wawra, Mateg Benáku, Jan Machů, Petr Karlu,) Potok panský.

Walečow Wes: Z té Wsy se bere (Mikulass Dwořzák, Buryan Hubačzků, Gjra Klaneczkýho, Jan Ssudjl, Pawel, Martin Kostek, Obecz).

Zdář Wes: Z té Wsy se odwadj (Michal Waczku, Ssimon Kantorů, Pawel, Gjra Knězjrek, Pawel Jamé, Waněk Kantorů, Jan Bublů, Buress, Hons, Mathauss Pawlu, Jakub Přzenosyl, Mateg Oswaldů, Mateg Ssoulů, Ssjma) Potoky, Posudny.

Pelestrow: Pelestrow Pustý Dwůr odwadj Plat Zdařský. Rybníky. Potok, Lesy byly rozděleny na Pole — Dubi pro Potřzeby Panské.

Radostín Wes: Z té Wsy platí (Wd. Zykmunda na Rychté Swobodná, Martin, Waczlaw Couffal, Jan Zumbyrek, Waczlaw Nowotný, Martin Kořzinek, Wd. Gjry Roczka, Jan Walessniczký, Hawel Bezděk) Potok.

Hornj Krupa Wes: Z té vsy odwadj (Wondra Rychta Swobodná, Waněk, Waczlaw Hulaku, Waczlaw Homolu, Mertl Kaukal, Vjt ze Zboži, Jakub, Janek Musylu, Anndrle, Stěpan Zymanu, Mértl, Gjra kněz, Pertl, Mathauss Zamětal, Mateg Blažku, Wawra, Martin, Martin Mlynař, Gjra Zyman, Jan Bilek, Waczlaw Mussyl, Jan Hromadku, Rziha, Mértl Skodů, Paul Némecz, Jan Trkola.) Krézma weysadnj. Potocy a gyné. Rybnjky (jmenové Nohawicze, Punssocha, Pstruhowý, Hořegssý, Dolegssj, Knězuw, Wlězj, Steykal) Lesowé.

Krupa Dolnj Wes: Z té wsy platj (Stěpan Mutliczek, Waczlaw Suchy, Jakub na Rychté, Wondračzek, Ján Holey, Jan Pospichal, Jan Nedoma, Jakub Sadjlek, Gjra Pljhal, Folta, Wd. Jaksse, Gjra Krkačzku).

Tvrz Krupa: ge swedena a prodana — platj (Giřzikowy Titochlebowj, Thomassowj Žakowj) S Luk Přzibylého Platu (Pavel Rychtářz Stygrowky, Petrliczek, Ržiha Basstinů, Mikulass na Berkowě, Ssolta Koczmann, Steffek Podletý.) Mleyn pronagjma se ročně. Pjla k rucze Panské Prkna Rychtařz prodáwa a penize nahoru odwadj. Podaczj kostelnj. Rybnjky (Twrznj, Pilnj, Nowý, za Petrowý) Patocy. Lesowé (slowé Zumrwold, Nowé Dwory, Hauknė, v Hlachu, Stráň, Gyhutecz, nad Rybnjkem).

Dolegssj Město: Odtud kdo co platj a odwadj (Giřzik Nowák, Wd. Matege Boháčzka, Jan Sedmerka, Buryssko, Pawel na Tomasskowé, Jan Kautni, Waněk Bjlku, Prokop, Marta N. Ssala, Mach Kruntoradů, Wd. Dusska, Jan Treteru, Mathauss Wankatů, Wondra Bjlku, Mateg Dwořzak, Adam Hronek, Gjra Cwoczku, Waczlaw Prchal, Jan Kaufzil, Mikulass, Jan Kruntorad, Gindra Drahowzalu, Kubiczek Nečasu, Gjra na Blažkowé, Mathauss Mlynařz, Jakub Ssaulowky, Barta Mlynář, Jan Řzeznik, Kowanda Lanězky,) Lesowé (Les Rohute na zwěřz dobrý, ale gest djlüw gich nandey) Potokowé, Rybnicy (slowé Dolnoměstský, Nowé Babj, Pet. Kabatowský).

Radkowec Wes: Odtud odwadj (Wd. Jana Přzedbora, Dussek, Rzjha z Radkowcze, Hawel Mlynář) Lesowé, potok.

Kochánow: Odtud platj (Mikulasse Garkota Syn, Waňkat, Mach Lebeda).

Zawjtkowice Wes: Tento Plat odwadj (Jan Negedly, Pawelka, Wd. Matausse, Dwořzka, Waczlaw na Walentowě, Mathaus Ssemliczu, Mateg na Ssimkowě, Pawel Rychtařz, Mateg Piczek, Martin, Wd. Kunsse) Potok.

Radostowjce Wes: Ten Plat odvadj (Jan Kabess, Jan Skarydek, Mach Brunů,) Potok, Rybnjk, Les.

Nowá Wes u Lyppnjce: Z té Wsy odvadj (Dussek Hlawa ma Rychtu Weysadnj, Staněk, Gjra Bezděk, Wd. Thomsse, Ssimek Kyselo, Pawel Nedomů, Gjra Teykal, Waczlaw Kuntů, Jakub Kral, Jan Ssala, Jan Biley, Mateg Bematrů, Jan Zobek, Brož, Kubát, Mach Malyna, Barta, Wd. Řzihy, Mateg Doležalu, Mathauss Kusska, Mikulass Fantů,) S Luk od Domu Swabowskýho z Lippnicze (Mikess Ssantu, Hawel Řziha) Dwůr Dobrsko a Mleyn (bywal Swobodny Dwůr — pronajima se ročně). S Luk kterež se pronajj, Lesy (Straně proti Pohledj honowe na lissku tu býwaji — Les Borowiny).

Lhota Hajná: Z té Wsy platj (Wassek, Martin na Foukowě, Matěg Braun, Wawra na Bartowě, Gjra Koczku, Buryan na Morawczowě, Jan Ročzek, Filip) Rybnjk, Potok. Drwa k Světly do Prádla (Zte wsy někdy Ponocowalj a hlasaly na Lippnicy — nynj místo toho wozí dřiwy k Prádlu přzi Světly.)

Pohleď Wes: Zté Wsy odwadj (Gira Kulhawý, Buryan Nadwornjk, Jan Drahowzalu, Jan Škaudil, Jan Nejedlý, Jan Nowák, Michal, Martin Rychtařziku, Gjra Hasak, Mach, Wd. Wanka Patačze, Wd. Steyskala, Obecz) Les, Rybnjk.

Lhota Wolessná Wes: Z té Wsy odwádj (Thomass Rychtařz, Jan Nowák, Martin Jakubů, Jan Stěpanek, Waněk, Jan Pawužka, Barta, Adam) Potocy.

Bezděkow Wes: Z te Wsy odwadj (Waczlaw Baudu zet, Jan Bauda, Jan Wondru, Lukess, Wawra, Pawel Gakubů) Podymnj, Pjla, Lesové (Nahačzow.)

Dědouchow Wes: Z te Wsy platj (Mateg Hrusska, Ján Bynu, Brychta, Buryan, Řziha, Girzik, Gjra Bartu, Pawel Matěgu, Mach Perkeyssů) Podymnj.

Čzekanow Wes: Z té wsy odwadj (Jan Welissek, Thomass Sobotka, Thomáš Klauz, Pawel, Jan Naprawnjk, Bárta, Bárta Doležal, Ssimon Kozelka Podymnj, Potocy.

Bratraňow Wes: Z té Wsy platj (Gjřzik Penků, Ján Nowák, Wd. Waczlawka, Jakub Stěpanu Rychtařz.) Podymnj, Lesové, Rybnicy.

Zdislawjce Wes: Z te Wsy platj (Walentin Rychtařz, Wawřzinecz, Gjra Kořzinek, Jan Kursa, Gjra Tichýho, Mateg Thomess, Jan Stěpánu, Obecz) Podymnj, Roboty Obzwlasstnj, Lesowé, Rybnjk, Potocy.

Beňkow Wes: Z té Wsy odwadj (Wd. Jan Bysterskýho, Wd. Jan Chwatila, Jan Michálu, Ján Marssů, Obecz) Podymnj, Roboty obzwlasstnj, Lesowé, Rybnjk (Boňkowský) Potocy.

Lesstina Wes: Zté Wsy platj (Ondřzeg Lisska, Dassek, Wd. Giřzika, Ján Waczků, Gjra Stanků, Jan Stanyslawic Lesowé (jest Gedlowých a Bukowých dostatek) Potocy. -

Skála Wes: Zté Wsy odwadj (Jakub Spitka, Gjra Woprssal, Ján Penků, Lorenz Mlynařz, Jan Rych, Wd. Jána Kolčzawy, Gjra Kramoniczký, Waněk Hlawa, Wawra Sychrowský, Jan Salak, Obecz, Jan Kamenyčzka, Mateg Mlynařz, Jan Kabess, Ondřzeg Ondrliczka, Gawůrek Mlynářz) Piwowár (byl wte Wsy dobry pamětj Panu Zdenkowi Trčzkowj, již sneho sesslo.) Mleyn panský (jest prodan) Dwůr Pansky pustý – Ssenkownj, Rybnicy (Weselský, Skrlikowský, Fantowský, Skalský, Farařský, Kachličzka) Potocy.

Weže Wes: Zte Wsy odwadj (Ján Bauda, Wd. Jakuba Nowosada, Mateg Buben, Wd. Jakuba Welkýho, Urban Drahorádů, Jan Proksse, Marek Anděl, Wawra Anděl, Jakub Bartů, Jakub Heytmánek, Jan Jawůrek, Mathauss na Dussátkowě, Ján Kauίský, Jan Hurtů, Jakoss Prchal, Jawůrkowá Mlynárzka, Marek Hrusska,) Ssenkownj, Lesy, Potoczy, Dwůr pansky, Owčzjn, Rybnjk.

Krasná Hora Wes: Zté Wsy odwádj (Jan Kysela, Skaličzka Rychtařz, Gjra Stowjčzek, Mateg Sobodnjk, Wjt Kregčzj, Ján Naprávnik, Gjra Naprawnikůw, Mikulass na Deyčmonově, Gjra Mlynařz, Jan Chybil, Kuba, Mateg Morawků) Potok.

Mozolow Wes: Zté Wsy se odwadj (Gjra Smflowský, Moch Ssimků, Wjt Berka, Gjra Naprawniků, Vjt Kregčzj,)

Březynka Wes: Ztc Wsy odwadj (Marek Parkos, Krzjz Němecz, Adam Hawlů, Wd: Tagowskýho, Waczlaw, Pawel Tagowskýho)

Wadjn Wes: Z té Wsy odwadj (Filipp, Kržjž, Kuba, Ssesták, Wawra Waczlaw, Mates, Mateg Rychtařz, Wawra na Patostowě, Kaspar na Hykssowně, Hawel na Prasskowě, Waczlaw na Jana Myssowě, Kasspar, Ssolta Ssolowě, Obecz, Barta z Klanečzny, Mates, Hawel) Potocy

Klanečna Ves: Z té Wsy platj (Barton, Stěpanek, Jan Kulha.) Potučzek

Babice Wes: Z té Wsy se odwadj od (Mlýn Panský, Buryan Choluppa, Mateg Plachtu, Jan Rokos, Wd. Waczlawa Čzapka, Jan Kos, Wd. Gjry Pytljka, Waczlaw Jaronymně, Wd. Dusska, Waczlaw Pečzek, Jakub Dwořzák) Clo (Wté Wsy vybiragi komuž se poručzi Meyto k ruce Pansky od wozu a když přewáží na Sworu, od Osoby, ale to sobě berou na ten Čzas od Přzjwozů) Potok Koykowsky, Ssenkownj. Rybnjk (Na přikopy, Babečský)

Wokronhlice Bývala tu Wes, a wes Chlistow, užiwal toho wssecko jeden. Nynj gest tu Dwůr Panský a Mleyn. Rybnicy (Rybnjk Welký, Nadymačz welký, Dlouhá Hráz, v Polých, Strženj).

Dwořzacy okolo Brodu Němeczkého:

Prawuge to Rychtařz Dworský. Dworowe Spalenj (Vjtek Marssu, Jan Wlčzek) Dworowe Panuzkowj (Ssalta Koczmanů, Pawel) Samotný (Řziha Basstjnů,) Samotný (Barta) Samotný (Mikulass Berka) Dworowe Ssenklgyssy (Gjra z Hrbowa, Gjra z Suchý) Samotný (Wd. Lorencze Raussan) Dworowé Kylgyffy (Gjra, Benesš) Dwory Klauczkowy (Jan Thomanu, Gregar) Samotny Dwůr (Mathauss Basstinů) Dwory Koczmanový (Mathauss Koczmanů, Gjra Bartu) Dwůr Samotny (Wd. Wawry Nowotnýho) Dwory

Nyklperky (Wawra Markû, Jan Rydlû) Dwory Sskrlikowý aneb Smrży Dwory Hnjzdowý (Jan Wytasû, Jan Walentû) Dwory Stědromowy (Mathauss Panskýho, Partl) Samotný Dwûr (Waczlaw Pabssik)

ielicze **Wes**: Z té Wsy platj (Waněk Dubnu, Ssimon, Mathauss, Gjra Filipu,)

Poděbaby: Z té Wsy platj (Wd. Jana Stěpanowá, Jan Holanda, Gjra Ssimkû, Ssimon Mlynařz, Jakub Němecz, Buryan z Wadjna) Potok,

messyffy Wes: Dworcûw těch platj (Crzjstan a Martin Bratrzi. Feyt, Gjra na Motlově. Ambrož, Gjra Kljment, Mutl, Martin Kljmsse) Rybnik.

há Wes: Zté Wsy platj (Gjřzik Noincyssuk, Toman Steffkû, Bjlek, Paul Noinczyssuk, Wondra Zyman, Feyth Petrû, Ssima Luksse, Lukess Chalupnik, Partl na Rychtě)

etjn Wes: Z te Wsy njž Psaný platj (Urban Rychtařz, Folozgrob, Francz, Waczlaw Kaspar, Hons Ssaffař, Steffek Ambrožu, Paul na Ssimowě, Pertl Řzjha, Falta Tesařz, Mathauss Malý, Rzjha Ssindelařz. Gjra Nowák, Wd. Mathausse)

itěbořMěsto: Z toho Města gaky Plat aneb Duchod wycházy od (Martin Chladil, Gjra Paralû, Cžjžek Krtařz, Martin Sadilek, Jan Zámečznik, Mateg Boleslawský, Mikulass Čzaslawský, Waczlaw Firkussûw, Wawřzinecz Kadanský, Jan Wyskočzil, Wanda Lazebnicze, Pawel Bednařz, Bartoss Lapika, Gjržik Ljbiczký, Gjra Lazebnikû, Blažeg Kawka, Wawřzinecz Wobselka. Thomass Sochor, Adam Rychetský, Geronym Kumpankû, Jan Luczak, Waczlaw Kaukal, Jan Prokopû, Mateg Pekařz, Hawel Nesmeta, Waczlaw Bakalařz, Martin Králu, Gjřzik Prachû, Gjřzik Hasyl, Mikulass Krčzku. Lorenz Gjglawský, Martin Kubla, Jan Czyment, Jan Krupkey, Mikulass Wasrkačzu, Waczlaw Melaunek, Jan Wydlařzu, Gjra Jamessu, Vjt Ssatopletû, Geremyass Wasrkačzu, Symon Hubaczek, Mateg Mečzjřzû, Anna Polačzkowá, Waczlaw Nymburský, Jan Kytloff, Anna Sawkowa, Theofil Saukenjk, Kateřzina Hordowa, Jan Zagjcz, Stepán Tumû, Mateg Drobyl, Mateg Zlamal, Mates Ljskû, Thomass Sskwrkal, Gjřzik z Nenáhlo, Jan Faltanû, Petr Chochol, Gjra Chudoba, Brož Řzeznik, Martin Sekwencz, Gjra Luczaku, Mikulass Straka, Gjřzik Rosa, Kateřzina Dankowá, Waczlaw Kadeřzawek, Jan Krejčzik, Waczlaw Brychtû, Dorota Kabowá, Jan Kralowskýho, Gjřzik Wala, Gjřzik Koza, Jan Lithowský, Blažeg Peřrasû, Ján Stěpanû, Brykcy Paral, Waczlaw Chmelu, Jan Poslussný, Dorota Pawličzkowá, Mathauss Joseffû, Řzehořz Komynek, Brychta Kowařz, Waczlaw Bolenda, Anna Chrystalkû, Anna Kolařzka, Dorota Chrystalka. Jan Sskwrkal. Waczlaw Křapců,) Nowy Domy (Gjřzik Wyčzihlo, Mathauss Libiczky, Gjřzik Koczyan, Ssimon Chmelu, Mikulass Ssimkû, Jan Urbanû, Markyta Gežkowá, Mikulass Nessatka, Marek Kljsská, Jan Kaliwoda. Kasspar Junû, Gjřzik Čzapek, Ján Mrdalek, Mateg Hrbek, Hawlin Jamě, Řzehořz Czihlařz, Walenta Hrnčzířz, Mrdalka Stara, Mateg Králu, Mikulass Kralu, Jan Wrchlabský, Lauryn Mydlařz, Jakub Grobian, Jan Hanek, Martin Kregězi, Nykodem Kotek) Wostrow (Gjrzik Ludwik, Čzižek Sswecz, Dorota Stastná. Wawřzinecz Wokurka, Jan Wanku, Anna Milotka, Jan Kratochwile, Ljda Urbanowá, Mateg Brzospolû. Mateg Adamkû, Gířzik Malochu, Anna Brdačzkowá,) Hornj Předměstj (Jan Woczelka, Jan Křzečzek, Gjřzik Libiczky, Prokop, Mikulass Křzapecz, Jan Ssipal, Zyta Dwořzák, Gjřzik Hurt

Jakub Fyrkussný, Ján Urbanů, M. Slama, P. Zdeněk, Rzjha, Waczlaw Krupssney, Abraham Barwjřz, Thomass Ssiha, Jan Křzepelka, Řziczanský, Pawel Ssmeýdjřz, Štepán Ružiczka, Ondra Fedr, Jan Skřziwanek, Martin Seweez, Gjřzik Homolka, Gjržik Buchtl, Gjřzik Ssindelařz, Mateg Kawka, Mikulass Doupek, Ján Němecz, Ján Sykacz, Thobass Lazunků) Dolnj Předměstj (Thomaš Křzižu, Gjřzik Pekařz, Anna Kutjeka, Jan Paljwka, Bartl Saukenjk, Jan Křzižu, Ondra Morawczu, Waczlaw Morawczu, Mateg Koželuh, Pawelka Řzeznik, Jan Malowaný, Jan Doležal, S Twrze lazunku, Jan Straka, Waczlaw Kanků, Anna Prochaska, Martin Srpa, Mach Prachařzu, Jan Hamaczku, Mikulass Hamaczků, Martin Kwacznč, Gjřik Soběhrd, Waczlaw Cziech, Ján Mlynář, Jambor Mlynařz, Kostelniczy, Spitalnicy, Pan Zděněk) Pekařzy: z těch mist kde Chleba prodawagj. Dědinecy (Vjt Petrasu, Herdowá, Mateg Hrbek, Waczlaw Kadeřzawek, Pawliczkowá, Wawřzinecz z Swinnýho Lazunků) S Paly, luk, Rybnjkuw na Králowstwj (Gmena jak znamenané) — Meyto (neb Clo v Chotěboři se vybjrá Ze Zbožj, S Dreylinku Wjna, S. Železa, S. Radlicz, S konj, S Wolů, S Tuny Hornjkůw S Wozů Wořzechu, S Wozu Wlny, S Kamene Mlynárskýho, S krámských Wozůw, S Mlicznýho, S konj koupených, S Wepřuw, Swjnj, Skopcůw, Owcy, Koz, Czapu a t. d. S Žida gjzdnýho a Pěssiho) Krámowé Masný Ty Krámowe Masny gsou Skrze Pana Mikulasse Trczku Lichtenburského Poroučzenj, aby Chudy w Sspitalu na Duchod chowalj. Warny, Posudný, Z Wjna, S Soly, Twrz při Chotěbořzi a Přzi nj Dwůr Panský, Obolce tu gest Pjla, Mleyn Panský, Lauky, Palaukamj. Lesowe (Lesůw, v tychž Obalczých, Czirných, Dubowých, Břzezowých a Wosykowých) Rybnjčkowý v Obolcých (slowé nad Pjlou, Břzezinský, Pod Kamenou Hrázy, Kamená Hráz, Cziernjk, nad Cziernikem, pod Přzibramskou Czestou, na Přzjbramský Czestě, Stawenow, Rozpakow).

W Městě Hořepnjce: W témž Městě gsou dwa Osedly Poddanj k Panstwj Světelskému náležegiczy — (Jan Lessansky, Kowařz).

Na Lippnicy: Tu gest dum Panský, Slowe Sswabowsky, Rybnjk (Giramsky).

Dwur Žaky: Vysywá se na zymně Pssenicze, Zitta, Gečzmenné; Na Yaro, Owsa, Hrachu, Pohanky, Prosa, Stuwecz — Krczma Weysadnj k ruce Panské, Kowárna Panská.

Městeczko Běla: Osedlých lydi 86, uroky 39 kop, 51 gr. 1 d. Slipicz 69.

Wes Šlapanow: Osedlých 29, uroky 16 K. 37 g. 3 d. Slipicz 69.

Wes Faffendorff: Osedlých 7, uroky 5 K. 28 g. Slipicz 12.

Pozowicze Wes: Osedlých 13, uroky 7 K. 6 gr. Slipicz 24. — Lesu, Rybnjkůw.

Mokroprnny Wes: Osedlých 9, uroky 9. K. 24. gr. Slipicz 20.

Zadussni Wes Knyk: Osedlých 15, uroky 14 K. 18 gr. Slipicz 28, Roboty 1 K. 4 d. Na wsy Rybnjk Raznaczin.

Zádussni Wes Zbožice: Osedlých 7, uroky 5 K. 45 gr. 5 d. Slipicz 14. Roboty 46 gr. Porostlin, Zagjczjch z Lesy.

Wes Sucha: Osedlych 9, uroky 6 K. 30 gr., Slipicz 8.

Wes Swaty Křziz: Osedlych 7, uroky 2 K. 29 g. Slipicz 6.

Wes Perknow: Osedlých 13, uroky 10 K. 30 gr. Slipicz 24. Lesů.

Wes Kogetjn: Osedlých 13, uroky 9 K. 45 gr. Slipicz 33.

Wes Wrbicze: Z té Wsy takto Platj (Wondraczek, Kosyk, Waczlaw Kregezj, Waczlaw Sedlaczek, Drahowzal, Slegssek, Tkadlecz, Na Bednařzowě, Na Krčzmě)

Wes Hory Wrbiczké: Wysledano Platj (Tomek, Pospissil, Rozwora Wojiřzka, Kantorska Chalupa) Z Luk.

Wes Lyppniczka: Z té wsy platj: (Jan Prassek, Martin Tomssu, Tomess Ssaffařu, Jakub Judex, Pawel Kregczj, Matěg Lebeda, Mateg Lededa na Wornařským, Jakub Řziha, Thobiass Kregzj, Jan Gelynek, Waczlaw Bolyass, Chaluppa Pustá Masnárská)

INDEX.

OBSAH.

OPRAVY.

Strana								
3.	8.	řádek	zdola.	místo	r. 1545.	má	státi	r. 1445.
5.	12.	»	shora,	»	administraci	»	»	administraci.
5.	13.	»	zdola,	»	Josefovi	»	»	Janovi.
6.	18.	»	shora.	»	Weitenavi	»	»	Weitzenavi.
13.	3.	»	zdola.	»	za město	»	»	za městečko.
15.	8.	»	shora.	»	1467.	»	»	1567.
24.	16.	»	»	»	Hainzelman	»	»	Hanzelman.
29.	16.	»	zdola.	»	Huscheine	»	»	Hušinové.
33.	3.	»	»	»	Rinholač	»	»	Rinholec.
51.	5.	»	shora.	»	Prazl	»	»	Praxl.
56.	18.	»	zdola.	»	Iritsch	»	»	Fritsch.
64.	10.	»	shora,	»	Steinsdorf	»	»	Kamen.
81.	20.	»	zdola.	»	spůj	»	»	svůj.
91.	7.		shora.	»	Wälmsdorfu	»	»	Wölmsdorfu.
93.	12.	»	»	»	Striktinsovi	»	»	Striktiusovi.
93.	13.	»	»	»	Kethmayerovi	»		Kothmayerovi.
93.	15.	»	»	»	železázně	»	»	železárně.
137.	19.	»	zdola.	»	V. Hausvitzovi	»	»	Haugvitzovi.
139.	10.	»	shora.	»	Watzar	»	»	Batzov.
140.	12.	»	»	»	Hasendorf	»		Hondorf.
149.	19.	»	»	»	Lhota Hajna	»	»	Lhota Hlavná.

